

Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W RZESZOWIE
STATISTICAL OFFICE
IN RZESZÓW

Statistical
Yearbook
Podkarpackie
Voivodship

2014

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   EDITORIAL BOARD

Przewodniczący   *President*

Marek Cierpiał-Wolan

Członkowie   *Members*

Edyta Giełbaga, Dorota Jasiukiewicz, Teresa Krzemińska,
Paweł Markocki, Irena Polak, Anna Tworek-Ptak, Beata Rajca,
Jadwiga Uchman, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak

Sekretarz   *Secretary*

Barbara Błachut

Redakcja merytoryczna i techniczna	<i>Editors and technical supervision</i>
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Rzeszowie	<i>Team of the Statistical Office in Rzeszów</i>

Projekt okładki   *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki   *Printing of cover*

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0062

Cena 25 zł

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
ul. Jana III Sobieskiego 10, 35-959 Rzeszów
tel.: 17 8535210, 8535219; fax: 17 8535157
<http://rzeszow.stat.gov.pl/>
e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do rąk Państwa piętnastą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego.

Pod względem zakresu tematycznego Rocznik Statystyczny stanowi kontynuację poprzedniej edycji. Zawiera szeroki zestaw informacji statystycznych opisujących zjawiska i procesy zachodzące w województwie, charakteryzujących stan gospodarki i poziom życia mieszkańców Podkarpacia. Wybrane dane o województwie podkarpackim zostały zaprezentowane na tle kraju i pozostałych województw.

W porównaniu z poprzednim wydaniem, nowością w bieżącej edycji Rocznika jest opracowanie informacji dotyczących prognozy ludności, a także prezentacja danych z zakresu rachunków regionalnych przygotowanych po raz pierwszy według zasad Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010 – European System of National and Regional Accounts).

Rocznik, poza wydaniem książkowym, dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu oraz na płycie CD-ROM.

Przekazując Państwu „Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2014”, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiel-Wolan

PREFACE

The Statistical Office in Rzeszów is pleased to introduce you the fifteenth edition of the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship.

As far as the scope of subjects is concerned, the Statistical Yearbook is a continuation of the previous edition. It contains a large extent of statistical data describing phenomena and processes occurring in the voivodship, which characterize the economic situation as well as living standard of the society in Podkarpacie. Selected data on Podkarpackie Voivodship are presented compared to the country and other voivodships.

Compared with the previous release, new to the current edition of the Yearbook is to provide information on population projections, as well as the presentation of data from regional accounts prepared for the first time according to the principles of the European System of National and Regional Accounts.

This Yearbook, apart from printed edition, is also available on the Office's website and on the CD-ROM.

Giving you the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship 2014, I would like to express my gratitude to all persons and institutions for assistance in providing information, which has contributed to enriching its contents.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

SPIS RZECZY

Przedmowa.....
Spis tablic .....
Spis map i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

- I. Województwo na tle kraju w 2013 r. ....
- II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2008–2013) .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ..
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i łączność .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables</i>	6— 24
<i>List of maps and graphs</i>	25
<i>Symbols. Abbreviations</i>	26— 27
<i>General notes</i>	28— 33

REVIEW TABLES

<i>Voivodship compared to the country in 2013</i>	34— 39
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008–2013)</i>	40— 57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58— 61
<i>Environmental protection</i>	62— 84
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	85— 91
<i>Public safety. Justice</i>	92— 99
<i>Population</i>	100—126
<i>Labour market</i>	127—160
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	161—171
<i>Household budgets</i>	172—180
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	181—196
<i>Education</i>	197—228
<i>Health care and social welfare</i>	229—245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246—260
<i>Science and technology. Information society</i>	261—275
<i>Prices</i>	276—281
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	282—310
<i>Industry and construction</i>	311—326
<i>Transport and communications</i>	327—335
<i>Trade and catering</i>	336—342
<i>Finances of enterprises</i>	343—356
<i>Public finance</i>	357—365
<i>Investments. Fixed assets</i>	366—375
<i>Regional accounts</i>	376—382
<i>Entities of the national economy</i>	383—389

SPIS TABLIC**LIST OF TABLES**

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship .....</i>	1	58
Powierzchnia i granice w 2013 r.	<i>Area and borders in 2013 .....</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations .....</i>	3	59
Wyższe szczyty górskie	<i>Highest mountain peaks .....</i>	4	59
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs .....</i>	5	60
Większe rzeki	<i>Principal rivers .....</i>	6	60
Temperatury powietrza (1971-2013)	<i>Air temperatures (1971-2013) .....</i>	7	61
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971- 2013)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, in- solation and cloudiness (1971-2013) .....</i>	8	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODO- WISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	62
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany wykorzy- stania powierzchni województwa (2005, 2010, 2014)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2014) .....</i>	1 (9)	69
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Agricultural land designated for non-agricul- tural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (10)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wy- magające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospoda- rowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (11)	71
Pobór wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (12)	71
Żużycie wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (13)	72
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling up and completing fish ponds (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	6 (14)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (15)	73
Zakłady odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (16)	73

	Tablica Table	Strona Page
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	9 (17) 74
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (18) 75
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	11 (19) 76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	12 (20) 77
Parki narodowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>National parks (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	13 (21) 77
Rezerwaty przyrody (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2012, 2013) ....</i>	14 (22) 78
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	15 (23) 78
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Nature monuments (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	16 (24) 79
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	17 (25) 79
Odpady według rodzajów w 2013 r.	<i>Waste by type in 2013 .....</i>	18 (26) 80
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	19 (27) 80
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	20 (28) 82
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	21 (29) 84
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	22 (30) 84
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 85
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Administrative units of the voivodship (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (31) 88
Gminy w 2013 r.	<i>Gminas in 2013 .....</i>	2 (32) 88

		Tablica Table	Strona Page
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2013 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2013</i>	3 (33)	89
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2013</i>	4 (34)	89
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (35)	91
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	92
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (36)	94
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (37)	97
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (38)	97
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2012)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted (2005, 2010, 2012)</i>	4 (39)	98
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (40)	99
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities in the national judicial register (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (41)	99
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	100
Ludność (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (42)	105
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (43)	105
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (44)	106
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (45)	107
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Gminas inhabited by rural population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (46)	107
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (47)	108
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (48)	108
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (49)	109

		Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte w 2013 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2013 by age of bridegrooms and brides .....</i>	9 (50)	110
Małżeństwa zawarte w 2013 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2013 by previous marital status of bridegrooms and brides .....</i>	10 (51)	111
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	11 (52)	112
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2013 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2013 .....</i>	12 (53)	113
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	13 (54)	114
Urodzenia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Births (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	14 (55)	114
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	15 (56)	115
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	16 (57)	116
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	17 (58)	116
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	18 (59)	117
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	19 (60)	118
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	20 (61)	119
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	21 (62)	120
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	22 (63)	120
Prognoza ludności (2015-2050)	<i>Population projection (2015-2050) .....</i>	23 (64)	121
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	24 (65)	123
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	25 (66)	124
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	26 (67)	125
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	27 (68)	125
Kościóły i związki wyznaniowe w 2013 r.	<i>Churches and religious associations in 2013 .....</i>	28 (69)	126

DZIAŁ VI. RYNEK PRACY

CHAPTER VI. LABOUR MARKET

Uwagi ogólne	General notes	x	127
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2012, 2013)	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2012, 2013)	1 (70)	136
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2013 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2013 on the LFS basis	2 (71)	137
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2012, 2013)	Employed persons (2005, 2010, 2012, 2013)	3 (72)	138
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2012, 2013)	Employed persons by employment status (2005, 2010, 2012, 2013)	4 (73)	139
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2012, 2013)	Average paid employment (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (74)	140
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2012, 2013)	Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2012, 2013)	6 (75)	141
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Hires (2005, 2010, 2012, 2013)	7 (76)	142
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Terminations (2005, 2010, 2012, 2013)	8 (77)	143
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2012, 2013)	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2012, 2013)	9 (78)	145
Miejsca pracy wolne i nowo utworzone i zlikwidowane w 2013 r.	Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2013	10 (79)	146
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013)	11 (80)	147
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2012, 2013)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2012, 2013)	12 (81)	147
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawiania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2012, 2013)	13 (82)	148
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013)	14 (83)	150
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2012, 2013)	15 (84)	150

		Tablica Table	Strona Page
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	16 (85)	151
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	17 (86)	153
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	18 (87)	155
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	19 (88)	155
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2013 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2013 .....</i>	20 (89)	157
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	21 (90)	158
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	22 (91)	159
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	23 (92)	160
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	161
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (93)	164
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012 .....</i>	2 (94)	165
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012 .....</i>	3 (95)	166
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2012 .....</i>	4 (96)	168

		Tablica Table	Strona Page
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2012</i>	5 (97)	170
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Social security benefits</i>		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (98)	171
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (99)	171
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	<i>CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS</i>		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	172
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Households (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (100)	177
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (101)	177
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (102)	178
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (103)	178
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (104)	179
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (105)	180
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	<i>CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	181
Infrastruktura komunalna	<i>Municipal infrastructure</i>		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2012, 2013)....	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2012, 2013)</i>	1 (106)	187

		Tablica Table	Strona Page
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (107)	188
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (108)	188
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>House-heating (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (109)	189
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (110)	189
Odpady komunalne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013) ....</i>	6 (111)	190
Nieczystości ciekłe (2010, 2012, 2013)	<i>Liquid waste (2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (112)	190
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (113)	191
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Urban transport (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	9 (114)	191
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (115)	191
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (116)	192
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2010, 2012, 2013)	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2010, 2012, 2013) .....</i>	12 (117)	192
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2013 r. ...	<i>Housing allowances paid out in 2013 .....</i>	13 (118)	193
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	14 (119)	194
Mieszkania których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	15 (120)	194
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	16 (121)	195
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	17 (122)	196
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	197
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	1 (123)	202
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	2 (124)	205
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Pupils and students by age groups (2010/11, 2012/13, 2013/14) .....</i>	3 (125)	208

		Tablica Table	Strona Page
Współczynnik skolaryzacji (2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Enrolment rate (2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	4 (126)	208
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	5 (127)	209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	6 (128)	210
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	7 (129)	212
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	8 (130)	213
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (131)	213
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (132)	215
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	11 (133)	215
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	12 (134)	216
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	13 (135)	216
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	14 (136)	217
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	15 (137)	218
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	16 (138)	219
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	17 (139)	219
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	18 (140)	220

	Tablica Table	Strona Page
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	19 (141)	220
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	20 (142)	220
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	21 (143)	221
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	22 (144)	221
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	23 (145)	222
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	24 (146)	222
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	25 (147)	223
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	26 (148)	223
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	27 (149)	224
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	28 (150)	224
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	29 (151)	225
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2010/11, 2012/13, 2013/14)	30 (152)	225
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	31 (153)	226
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2012/13, 2013/14)	32 (154)	226
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2012/12, 2013/13)	33 (155)	227
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	34 (156)	227
Wychowanie przedszkolne (2005, 2010, 2012, 2013)	35 (157)	228

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	229
Pracownicy medyczni (2012, 2013)	<i>Medical personnel (2012, 2013)</i>	1 (158)	235
Lekarze specjaliści (2012, 2013)	<i>Doctors specialists (2012, 2013)</i>	2 (159)	235
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2012, 2013)	<i>Out-patient health care (2012, 2013)</i>	3 (160)	236
Stacjonarna opieka zdrowotna (2012, 2013) ..	<i>In-patient health care (2012, 2013)</i>	4 (161)	237
Szpitalne ogólne (2012, 2013)	<i>General hospitals (2012, 2013)</i>	5 (162)	238
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2010, 2012, 2013)	<i>Emergency medical services and first aid (2010, 2012, 2013)</i>	6 (163)	239
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Generally available pharmacies and phar- maceutical outlets (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (164)	239
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Blood donation (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (165)	240
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Incidence of infectious diseases and poison- ings (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (166)	240
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (167)	242
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	11 (168)	242
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2012, 2013)</i> ...	12 (169)	243
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (170)	243
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (171)	244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (172)	244
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (173)	245
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	246
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (174)	249
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (175)	249

		Tablica Table	Strona Page
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	3 (176)	250
Muzea (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Museums (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (177)	250
Galerie sztuki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (178)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	6 (179)	251
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (180)	252
Kina stałe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (181)	252
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	9 (182)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (183)	253
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	11 (184)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	12 (185)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	13 (186)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013) ...	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	14 (187)	257
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012) .....</i>	15 (188)	258
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012 .....</i>	16 (189)	259
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010 .....</i>	17 (190)	260
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	261
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (191)	265

		Tablica Table	Strona Page
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (192)	266
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	3 (193)	267
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	4 (194)	267
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	5 (195)	268
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	6 (196)	268
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	7 (197)	268
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2013 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2013 .....</i>	8 (198)	269
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2011–2013	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2011–2013 .....</i>	9 (199)	270
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	10 (200)	271
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	11 (201)	273
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	12 (202)	274
Spoleczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno – telekomunikacyjne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	13 (203)	275
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	14 (204)	275
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	276
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (205)	278

		Tablica Table	Strona Page
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (206)	278
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013) ....</i>	3 (207)	281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (208)	281
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	282
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (209)	288
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2012, 2013)	<i>Agricultural land area by land type (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (210)	289
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012, 2013)	<i>Farms by area groups (2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (211)	289
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	4 (212)	290
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	5 (213)	290
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Sown area (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	6 (214)	292
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (215)	293
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (216)	294
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2006-2010, 2010, 2012, 2013) .....</i>	9 (217)	295
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry fields (2006-2010, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (218)	296
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	11 (219)	297
Drób (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Poultry (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	12 (220)	298
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	13 (221)	298
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	14 (222)	299
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	15 (223)	299
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013) .....</i>	16 (224)	300

	Tablica Table	Strona Page
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13) .....</i>	17 (225) 300
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	18 (226) 301
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	19 (227) 302
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Organic farm (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	20 (228) 303
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Major game species (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	21 (229) 303
Odstzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Shot of main game species (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14) .....</i>	22 (230) 304
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	23 (231) 304
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Forest land (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	24 (232) 305
Powierzchnia lasów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Forest areas (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	25 (233) 306
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood .....</i>	26 (234) 307
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	27 (235) 308
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Removals (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	28 (236) 309
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	29 (237) 310
Pożary w lasach (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Forest fires (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	30 (238) 310
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 311
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (239) 314
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	2 (240) 315

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja wybranych wyrobów (2010, 2012, 2013)	<i>Production of selected products (2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (241)	316
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (242)	317
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (243)	319
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	6 (244)	321
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	7 (245)	321
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (246)	323
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	9 (247)	324
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (248)	326
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	327
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (249)	330
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (250)	330
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (251)	331
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (252)	331
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (253)	332
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Passenger traffic in Rzeszów Airport (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	6 (254)	332
Przeładunek ładunków w portach lotniczych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Freight loaded and unloaded at airports (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (255)	333
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (256)	333
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2012, 2013)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2012, 2013) .....</i>	9 (257)	334

		Tablica Table	Strona Page
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe świadczone przez operatora wyznaczonego (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Basic postal services provided by appointed operator (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	10 (258)	335
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	11 (259)	335
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	336
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	1 (260)	339
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	2 (261)	339
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013] .....</i>	3 (262)	340
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (263)	340
Gastronomia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Catering (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (264)	341
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012)	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012) .....</i>	6 (265)	341
Targowiska (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (266)	342
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	343
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (267)	348
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	2 (268)	349
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (269)	350
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	4 (270)	351
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	5 (271)	352
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	6 (272)	354

		Tablica Table	Strona Page
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	7 (273)	355
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	8 (274)	356
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	357
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	1 (275)	360
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2013 .....</i>	2 (276)	362
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013) .....</i>	3 (277)	363
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2013 .....</i>	4 (278)	364
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2012, 2013)	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2012, 2013) .....</i>	5 (279)	365
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	366
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	1 (280)	369
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	2 (281)	371
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	3 (282)	372
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	4 (283)	373
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013] .....</i>	5 (284)	375

DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE		CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	376
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	1 (285)	381
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	2 (286)	382
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2011, 2012)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2011, 2012)</i>	3 (287)	382
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ		CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	383
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (288)	384
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (289)	385
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (290)	387
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (291)	388
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (292)	389

SPIS MAP I WYKRESOW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**

	Strona Page
Podział administracyjny województwa podkarpackiego w 2013 r.	196-197
Podział województwa podkarpackiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	196-197
Ludność według płci i wieku w 2013 r.	196-197
Ruch naturalny ludności (2000-2013)	196-197
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000-2013)	196-197
Struktura pracujących w 2013 r.	196-197
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2013 r. .	196-197
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2010, 2012, 2013)	196-197
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2013 r.	196-197
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2013)	196-197
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2013/14	196-197
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2013 r.	196-197
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2012 r. (ceny stałe)	196-197
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2013]	196-197
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2013).....	196-197
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	196-197
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2013 r.	196-197

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 30. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 30.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	t	= tona <i>tonne</i>
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
egz	= egzemplarz	km	= kilometr <i>kilometre</i>
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>

m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	ust.	= ustęp
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>inter alia</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
d	= doba	tn.	= to znaczy
24h	= 24 hours	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r	= ton rocznie	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
art.	= artykuł <i>article</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cd.	= ciąg dalszy	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
cont.	= <i>continued</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich
cont.	= <i>continued</i>		<i>Statistical Office of the European Communities</i>
Lp.	= liczba porządkowa	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych
No.	= <i>number</i>	UN	= <i>United Nations</i>
Kk	= Kodeks karny	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury
kl.	= klasa		<i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
nr (Nr)	= numer		
No.	= <i>number</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administracyjnej i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”;

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of national accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorzadowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, PKD, działów opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst Dz. U. 2014, poz. 760);
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług — PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dnia 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami, w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw do-

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councilors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2014, item 760);

2) the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments, in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;

3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as

owych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).

8. Information on the voivodship and information divided into **urban areas and rural areas**, unless otherwise indicated, is given according to the administrative division at a given period. The term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in busses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the

- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
— ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
— ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną - jeśli nie zaznaczono inaczej — do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

- 2) *sold production of industry:*
— *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,*
— *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30 VI.

For calculations it was assumed to use the number of population calculated — unless otherwise indicated — up to 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, with calculations for the years 2000 and 2001 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of the Population and Housing Census 2011, with calculations for 2010 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
*INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)*

Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>
---	---

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
*STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2*

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (*Methodological Papers and Classifications*).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R.
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII			
Powierzchnia w km ²	312679	17846	5,7 <i>Area in km²</i>
Powiaty	314	21	6,7 <i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1 <i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	160	6,5 <i>Gminas</i>
Miasta	908	50	5,5 <i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	41571	1664	4,0 <i>Rural localities</i>
Sołectwa	40583	1553	3,8 <i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION			
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:			<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	49,5	1,7	3,4 <i>particulates</i>
gazowych	217492,0	3244,4	1,5 <i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3264	227	7,0 <i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2405	190	7,9 <i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	37	4,5 <i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130593,3	1649,5	1,3 <i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9473,8	357,6	3,8 <i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwale (ceny bieżące) służące:			<i>Outlays on fixed assets (current prices) in:</i>
ochronie środowiska:			<i>environmental protection:</i>
w mln zł	10851,2	579,8	5,3 <i>in mln zł</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,7	4,8	x <i>in % of total investment outlays</i>
gospodarce wodnej:			<i>water management:</i>
w mln zł	3059,3	174,7	5,7 <i>in mln zł</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,5	x <i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY			
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:			<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1063487	35685	3,4 <i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	276,2	167,6	x <i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	-	71,0	x <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dane szacunkowe.

a Working on sewage network. *b* Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38495,7	2129,3	5,5	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta.....	23257,9	878,3	3,8	urban areas
wieś	15237,8	1251,0	8,2	rural areas
w tym kobiety	19866,1	1086,7	5,5	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogółnej (stan w dniu 31 XII)	123	119	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyj- nym (stan w dniu 31 XII)	57,6	57,1	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,5	0,8	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-1,5	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13919,8	792,8	5,7	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto w zł	3659,40	3147,19	86,0	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2157,9	154,2	7,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	16,3	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	287651,3	14192,3	4,9	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	132916,0	15073,9	11,3	sewage distribution ^c
gazowej	139797,1	18924,4	13,5	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13852,9	635,7	4,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	359,9	298,5	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	52874,9	2588,2	4,9	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1373,5	1215,5	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1012888,8	51190,7	5,1	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	26311,8	24041,2	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	145,1	6,2	4,3	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,8	2,9	x	dwellings
izby	16,1	14,8	x	rooms
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	394,2	346,4	x	useful floor area of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. *b* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *c* Łącznie z kolektorami. *d* Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. *b* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. *c* Including collectors. *d* Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
 EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students of schools^b in thous.:</i>
podstawowych.....	2152,7	122,1	5,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1124,0	68,3	6,1	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	195,4	11,3	5,8	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	547,1	34,3	6,3	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych.....	6,0	0,3	5,1	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	515,9	35,0	6,8	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,6	0,9	7,2	<i>general art^f</i>
policealnych	279,0	13,4	4,8	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach.....	1297,2	67,5	5,2	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat.....	753	717	x	<i>per 1000 children aged 3-6</i>

OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
 HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ:</i>
lekarze	85246	4294	5,0	<i>doctors</i>
dentyści	12322	1030	8,4	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	200587	12166	6,1	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19529	1087	5,6	<i>Out-patients departaments</i>
Szpitala ogólne.....	966	39	4,0	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,8	10,2	5,4	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	12221	629	5,1	<i>Generally available pharmacies^l</i>

KULTURA. TURYSTYKA
 CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8112	677	8,3	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	130976,8	8677,6	6,6	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 197. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c—^e Łącznie z uczniami: *c* — szkół specjalnych przysposabiających do pracy, *d* — uzupełniających liceów ogólnokształcących, *e* — techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ⁱ Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^l Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 241.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 197. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c—^e Including students: *c* — special job-training schools, *d* — supplementary general secondary schools, *e* — supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. ⁱ Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^k Including master nurses. ^l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 241.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)				
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	822	47	5,7	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	29043,8	1052,4	3,6	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	469	31	6,6	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	36936,6	1105,8	3,0	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	679,4	25,5	3,8	<i>Tourist accommodation establishments^a in thous.:</i> <i>number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	23401,1	782,1	3,3	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14409,9	558,6	3,9	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June)^b in thous. ha</i>
pod zasiewami ^c	10313,0	307,3	3,0	<i>sown area^c</i>
grunty ugorowane	446,5	27,2	6,1	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	412,2	13,8	3,3	<i>permanent crops</i>
w tym sady	362,6	10,6	2,9	<i>oh which orchards</i>
ogrody przydomowe	31,8	4,6	14,4	<i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska	3206,3	205,7	6,4	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				<i>Sown area (as of June)^c in thous. ha:</i>
zboża	7479,5	225,7	3,0	<i>cereals</i>
ziemniaki	337,0	25,8	7,7	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	142,1	4,6	3,2	<i>field vegetables^d</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	28455,1	752,8	2,6	<i>cereals</i>
ziemniaki	7110,9	490,1	6,9	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	4003,9	106,4	2,7	<i>field vegetables^d</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	38,0	33,4	87,9	<i>cereals</i>
ziemniaki	211	190	90,0	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9177,2	675,6	7,4	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w mln zł	1182963,9	38187,7	3,2	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	30724	17939	58,4	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^e (current prices):</i>
w mln zł	158008,8	6056,6	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	4104	2845	69,3	<i>per capita in zł</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
 TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	286004,3	15897,8	5,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	94,2	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	19389,4	949,9	4,9	passenger cars
ciężarowe ^b i ciągniki siodłowe	3242,5	148,2	4,6	lorries ^b and road tractors
Placówki dla usług pocztowych ^c	7844	427	5,4	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d : w tysiącach	5829,9	267,4	4,6	Fixed main line ^d : in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	4916,5	238,3	4,8	of which standard main line per 1000 population
	151,4	125,6	x	

HANDEL — stan w dniu 31 XII
 TRADE — as of 31 XII

Sklepy	353562	16954	4,8	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	109	126	x	Population per 1 shop
Targowiska stałe	2207	131	5,9	Permanent marketplaces

FINANSE PUBLICZNE
 PUBLIC FINANCE

Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w mln zł	80043,4	5253,7	6,6	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3099	2941	94,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	79442,5	5240,2	6,6	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3076	2933	95,3	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w mln zł	64216,6	1793,2	2,8	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	5067	5242	103,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	64952,6	1813,1	2,8	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	5 125	5 300	103,4	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w mln zł	23077,6	1659,1	7,2	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	893	929	104,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	22916,5	1639,5	7,2	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	887	918	103,5	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w mln zł	16120,7	1142,2	7,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	419	537	128,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	16527,0	1112,2	6,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	429	522	121,7	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatora wyznaczonego (obecnie jest to Poczta Polska S.A.). ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern operators (currently Poczta Polska S.A.). ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (dok.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	231155,5	12013,0	5,2	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	6004	5642	94,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	3064148,1	134304,9	4,4	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	79597	63092	79,3	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII).....	4070259	159627	3,9	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	122759	6028	4,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny.....	3947500	153599	3,9	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2012 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2012				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1615894	62448	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	41934	29333	70,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1431872	55337	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł.....	103022	75211	73,0	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	984424	43050	4,4	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	25547	20222	79,2	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000, 2005, 2008-2009 dokonano przy przyjęciu od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000, 2005, 2008-2009 are based on the revised on the basis of the Population and Housing Census 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
POWIERZCHNIA					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17926	17844	17845	17845
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybac- twem)	57,6	58,4	51,5	53,1
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	29,8	23,8	28,3	27,2
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	14,6	17,3	14,4	15,3
5	w tym do produkcji przemysłowej	8,9	10,5	7,8	8,5
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	90,9	92,8	95,2	97,6
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,5	0,3	0,2	0,1
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c ..	40,9	52,1	59,8	61,1
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	4,3	3,9	2,3	2,0
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	28,1	26,7	20,8	18,5
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążli- wych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,0	98,6	98,7	98,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,2	13,8	29,6	35,6
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	47,9	47,7	44,5	44,5
14	na 1 mieszkańca w m ²	4084	4058	3783	3781
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	75,3	69,3	60,8	54,4
16	Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^e na 1 mieszkańca w kg	240	165	173	171
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową:					
17	służące ochronie środowiska	8,2	5,4	3,8	4,0
18	służące gospodarce wodnej	1,8	1,2	2,4	1,4
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
19	w liczbach bezwzględnych	34695	43909	38043	38702
20	na 10 tys. ludności	165,2	209,3	181,4	187,3
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	60,1	69,7	72,6	72,2

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^d z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^f Do 2012 r. — łącznie z prokuraturą.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to — estimated data, the total population — based on balances for previous years due to a change in the catalogue of waste ^f Until 2012 — including prosecutor's office

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, number of population, which includes the results of the Population and Housing Census 2002, and since 2010

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
AREA					
17846	17846	17846	17846	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal - for purposes of:	
53,2	56,6	54,2	55,3	production ^a (excluding agriculture forestry and fishing)	2
27,4	27,2	31,4	29,9	exploitation water supply network ^b	3
				Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
15,2	15,5	13,5	14,2		
8,5	9,3	7,9	8,5	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,7	98,2	98,8	98,1	treated in % of requiring treatment	6
0,1	0,1	0,0	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
63,4	66,2	68,7	69,9	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
2,0	2,0	1,7	1,7	particulates	9
21,1	20,5	18,1	19,9	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,4	99,5	99,5	99,3	particulates	11
32,4	38,2	34,7	26,3	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
44,7	44,7	44,7	44,9	in % of total area	13
3748	3747	3745	3760	per capita in m ²	14
				Generated waste (excluding municipal waste) ^d (during the year) per 1 km ² in t	15
58,8	117,3	80,6	92,4		
169	177	173	168	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) – in % of total outlays:	
6,0	3,9	3,7	4,8	in environmental protection	17
1,5	1,0	1,2	1,5	in water management	18
PUBLIC SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
36885	38790	38152	35685	in absolute numbers	19
173,4	182,3	179,2	167,6	per 10 thous. population	20
				Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21
73,3	73,8	72,2	71,0		

^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”. ust. 7. ^e Dane szacunkowe: w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne

^d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^e Estimated data: in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
LUDNOŚĆ^a					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2101375	2098263	2099495	2101732
2	miasta	854767	846826	859465	863096
3	wieś	1246608	1251437	1240030	1238636
4	w tym kobiety	1072759	1071981	1073378	1074154
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	105	105
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	117	118	118	118
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	578421	484527	441481	429414
8	produkcyjnym	1222021	1301539	1333169	1341630
9	poprodukcyjnym	300933	312197	325045	330688
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,6	5,6	6,6	6,6
11	Rozwody na 1000 ludności	0,7	1,3	1,1	1,1
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,2	9,7	10,6	10,6
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,6	8,7	8,7	8,9
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,6	1,1	1,9	1,8
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	7,3	5,4	5,5
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
16	mężczyźni	71,2	72,0	73,1	73,2
17	kobiety	79,0	80,3	81,3	81,1
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,9	-1,1	-1,1	-0,9
RYNEK PRACY					
Pracujący ^{c,d} (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	945,6	639,1	690,8	667,3
20	w tym kobiety	465,2	295,8	314,3	308,1
21	na 1000 ludności	450,1	304,6	329,0	317,5
22	w sektorze prywatnym w %	77,3	72,5	75,7	75,0
według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	24,9	23,0	23,8
24	przemysł i budownictwo	.	27,9	28,7	27,7
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	.	20,0	21,5	20,6
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	.	2,5	2,4	2,3
27	pozostałe usługi ^e	.	24,8	24,3	25,6

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Powierzchnia i ludność”. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechny spis i działalność wspierająca⁹⁵. ^d Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc

^a See general notes to the chapter “Area and population”. ^b Including infant deaths. ^c By actual workplace and kind of activity (since 2004). ^d Data are comp and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. ^e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>POPULATION^a</i>					
2127948	2128687	2129951	2129294	Population (as of 31 XII)	1
882262	880736	880726	878297	urban areas	2
1245686	1247951	1249225	1250997	rural areas	3
1086326	1086587	1087004	1086692	of which females	4
104	104	104	104	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
119	119	119	119	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
<i>Population of age (as of 31 XII):</i>					
431007	422157	414324	407577	pre-working	7
1358887	1360176	1359605	1355579	working	8
338054	346354	356022	366138	post-working	9
6.2	5.8	5.6	5.0	Marriages per 1000 population	10
1.0	1.1	1.0	1.1	Divorces per 1000 population	11
10.3	9.9	9.9	9.6	Live births per 1000 population	12
8.6	8.6	8.6	8.7	Deaths ^b per 1000 population	13
1.7	1.4	1.3	0.8	Natural increase per 1000 population	14
5.2	5.3	5.1	4.5	Infant deaths per 1000 live births	15
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>					
73.7	74.1	74.3	74.8	males	16
81.8	82.0	82.1	82.4	females	17
<i>Internal and international net migration for permanent residence</i>					
-0.9	-1.0	-0.9	-1.5	per 1000 population	18
<i>LABOUR MARKET</i>					
<i>Employed persons^{c,d} (as of 31 XII):</i>					
781.8	794.7	784.9	792.8	in thousands	19
371.0	375.6	376.1	382.0	of which women	20
367.4	373.3	368.5	372.3	per 1000 population	21
78.8	79.5	79.9	80.7	in private sector in %	22
<i>by kind of activities in %:</i>					
33.2	32.7	33.1	32.8	agriculture, forestry and fishing	23
24.5	24.8	24.1	24.2	industry and construction	24
<i>trade; repair of motor vehicles^a; transportation and storage;</i>					
18.0	18.3	17.7	17.5	accommodation and catering ^a ; information and communication	25
<i>financial and insurance activities; real estate activities</i>					
2.0	2.0	1.9	2.0		26
22.3	22.3	23.2	23.5	other services ^e	27

^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wy szacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. Powszechnego. chnego Spisu Rolnego 2010. ^e Pod pojęciem "pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Admini- społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

^led considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the Population sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defense; compulsory social security", "Education",

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
RYNEK PRACY (dok.)					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	.	129,3	142,6	129,1
2	na 1000 ludności	.	61,6	67,9	61,5
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	.	21,3	27,7	28,6
4	na 1000 ludności	.	10,2	13,2	13,6
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	182,2	164,0	115,6	141,9
6	2000 = 100	100,0	90,0	63,4	77,9
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	53,4	53,4	55,5	50,1
8	w wieku 24 lata i mniej	32,8	25,0	22,7	25,3
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	50,4	52,4	39,9	33,6
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1059	436	176	156
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	16,2	18,5	13,0	15,9
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1639,26	2001,53	2489,98	2617,50
13	2000 = 100	100,0	122,1	151,9	159,7
14	w tym: w przemyśle	.	2017,80	2506,58	2603,20
15	w budownictwie	.	1703,23	2170,64	2266,43
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	510,9	487,0	481,8	481,2
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	377,6	374,3	382,5	385,8
18	rolników indywidualnych	133,3	112,7	99,3	95,4
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	719,64	955,13	1166,82	1266,60
20	rolników indywidualnych ^b	562,19	722,98	827,28	880,67
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	11252,2	12492,7	12857,1	13139,6
22	kanalizacyjnej ^c	4096,4	8786,4	10477,5	11182,0
	Żużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	49,5	47,3	46,7	46,6
24	na 1 mieszkańca w m ³	23,6	22,5	22,3	22,2
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	428,0	478,8	508,7	518,7
26	na 1 mieszkańca w kWh	499,7	564,6	591,4	600,5

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego źródła utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>LABOUR MARKET (cont.)</i>					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
128,1	129,8	127,1	124,6	<i>in thousands</i>	1
60,2	61,0	59,7	58,5	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
28,7	31,3	28,3	27,3	<i>in thousands</i>	3
13,5	14,7	13,3	12,8	<i>per 1000 population</i>	4
142,3	146,2	153,8	154,2	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
78,1	80,3	84,4	84,7	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
51,6	52,9	50,6	50,2	<i>women</i>	7
24,5	23,8	22,7	21,2	<i>aged 24 years and less</i>	8
37,4	41,6	41,7	42,8	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
148	152	131	115	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
15,4	15,5	16,4	16,3	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11
<i>WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS</i>					
2753,12	2887,87	3024,50	3147,19	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
167,9	176,2	184,5	192,1	<i>2000 = 100</i>	13
2742,92	2879,12	3008,20	3151,37	<i>of which: in industry</i>	14
2295,34	2406,67	2370,96	2562,98	<i>in construction</i>	15
472,2	466,5	463,0	458,4	<i>Average number of retirees and pensioners in thous.</i>	16
				<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social</i>	17
380,8	379,1	379,2	378,1	<i>Insurance Institution</i>	
91,4	87,4	83,8	80,3	<i>farmers</i>	18
				<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
1351,01	1423,74	1514,64	1600,77	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
925,13	958,23	1028,24	1091,30	<i>farmers^b</i>	20
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>					
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
13181,2	13460,9	13747,7	14192,3	<i>water supply</i>	21
12414,9	13780,0	14482,4	15073,9	<i>sewerage^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
46,9	47,3	47,7	47,5	<i>in cubic hectometre</i>	23
22,0	22,2	22,4	22,3	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas^d:</i>	
532,1	537,4	542,9	531,6	<i>in gigawatt-hour</i>	25
602,8	609,6	616,6	604,6	<i>per capita in kWh</i>	26

Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. c Łączenie z kolektorami. d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym

— of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural. c Including collectors. d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
mieszkania:					
1	w tysiącach	563,2	601,6	614,7	619,8
2	na 1000 ludności	268,0	286,7	292,8	294,9
3	izby na 1000 ludności	946,5	1130,1	1162,6	1173,2
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	17900,0	22102,7	22852,5	23102,0
5	przeciętna 1 mieszkania	66,8	77,1	78,0	78,3
Mieszkania oddane do użytkowania:					
mieszkania:					
6	w tysiącach	2,9	4,1	5,6	5,5
7	na 1000 ludności	1,4	1,9	2,7	2,6
8	izby na 1000 ludności	6,8	10,5	14,1	12,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	151,2	243,6	330,2	296,9
10	przeciętna 1 mieszkania	109,7	125,3	122,7	114,1
EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE					
Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	201,8	158,4	139,1	135,1
12	gimnazjach	72,7	99,4	82,6	79,6
13	zasadniczych zawodowych ^e	26,1	14,5	16,3	15,9
14	liceach ogólnokształcących ^f	50,1	44,5	42,5	41,3
15	liceach profilowanych	x	12,0	4,1	2,7
16	technikach ^f	72,0	38,9	40,5	39,4
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,1	1,0	1,0
18	policealnych	9,2	12,0	16,5	13,5
Absolwenci szkół ^c w tys.:					
19	podstawowych	34,9 ^h	29,3	25,4	24,3
20	gimnazjów	x	33,6	28,8	27,4
21	zasadniczych zawodowych ^e	9,5	4,8	4,9	5,3
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	10,6	14,5	14,3	13,6
23	liceów profilowanych	x	4,2	1,9	1,1
24	techników ⁱ	13,9	8,1	8,9	9,2
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,2	0,2	0,2
26	policealnych	3,5	4,0	4,5	4,6
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,3	15,2	14,4*	14,0*

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat i młodszych odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^e Dające uprawnienia zawodowe. ^f Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ^g Łącznie z uzupełnionymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^c Excluding schools for adults, except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 technical secondary respectively. ^e Leading to professional certification. ^f Data include graduates of 8th and 6th grade. ^g Including supplementary general schools: general as well as special job-training schools.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>					
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
619,5	624,5	630,2	635,7	<i>in thousands</i>	1
291,1	293,4	295,9	298,5	<i>per 1000 population</i>	2
1178,8	1190,1	1202,2	1215,5	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>usful floor area of dwellings in m²:</i>	
23178,4	23443,8	23730,2	24041,2	<i>per 1000 population</i>	4
79,6	79,9	80,2	80,5	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
5,0	5,7	6,5	6,2	<i>in thousands</i>	6
2,3	2,7	3,1	2,9	<i>per 1000 population</i>	7
11,9	13,4	14,9	14,8	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
276,7	315,4	347,8	346,4	<i>per 1000 population</i>	9
118,5	117,8	113,5	119,0	<i>average per dwelling</i>	10
<i>EDUCATION^b</i>					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
130,9	128,6	125,5	122,1	<i>primary^d</i>	11
76,2	73,5	70,6	68,3	<i>lower secondary</i>	12
14,7	13,1	12,1	11,3	<i>basic vocational^e</i>	13
40,1	38,6	36,7	34,3	<i>general secondary^f</i>	14
1,9	1,4	0,8	0,3	<i>specialized secondary</i>	15
38,0	36,4	35,3	35,0	<i>technical secondary^f</i>	16
1,0	0,9	0,9	0,9	<i>general art^g</i>	17
12,5	13,5	15,4	13,4	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
23,1	22,6	22,6	.	<i>primary</i>	19
25,2	25,3	24,0	.	<i>lower secondary</i>	20
5,1	4,6	4,2	.	<i>basic vocational^e</i>	21
14,0	13,5	13,3	.	<i>general secondaryⁱ</i>	22
0,7	0,6	0,4	.	<i>specialized secondary</i>	23
9,4	9,1	8,3	.	<i>technical secondaryⁱ</i>	24
0,2	0,2	0,2	.	<i>general art^g</i>	25
4,0	3,9	4,6	.	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational , general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
13,8*	13,1*	12,4	.		

objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: *e* — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *f* — z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami

attending pre-primary education establishments. *e, f* Since 2004/05 school year including: *e* — special job-training schools, *f* — supplementary schools: general secondary and secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including specialized secondary schools

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
EDUKACJA ^d I WYCHOWANIE (dok.)					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	61,0	78,0	74,7	73,9
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	11,3	18,9	19,5	20,6
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,5	5,2*	10,0	11,0
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,9	2,6	2,1	3,0
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	34,6	32,2	33,0	35,1
dzieci ^d w tys.:					
6	w przedszkolach ^d	33,9	31,1	33,8	36,3*
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	15,8	14,2	13,6	14,6
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	305	338*	397	426
OCHRONA ZDROWIA ^e I POMOC SPOŁECZNA					
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):					
9	lekarze	3762	3872	3810	3888
10	lekarze dentyści	751	691	906	891
11	pielęgniarki ^g	10425	10198	10846	10926
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	41,3	42,3	46,4	46,2
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności (bez między- odziałowego ruchu chorych)	1360,6	1766,7	1946,5	1841,9
14	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	487	738	860	884
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	441	543	569	567
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4765	3864	3690	3707
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
17	lekarskie	5,3	5,5	6,2	6,2
18	stomatologiczne	0,7	0,6	0,7	0,8
19	Dzieci w żłobkach ^k i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^l	16,1	18,2*	21,0	24,1
KULTURA. TURYSTYKA					
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	715	700	695	690
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4194	4214	4258	4210
22	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	199	197	174	173
23	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol. na 1 czytelnika	19,1	18,9	19,4	19,3
24	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,8	0,8	0,7
25	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności	120	91	114	118
26	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	29	34	36	40
27	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	245	371	421	444

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 13. ^c Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku. ^d Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych, pielęgniarstwa. ^e Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^f Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Including branch sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in and in 2000 — the calendar year: see general notes to the chapter “Education”, item 13. ^c Since 2008 including, entities excluding in division according to type, pre-primary 2005/06 school year excluding only children by age. ^d Since 2012 including data of the Ministry of National Defense and the Ministry of Internal Affairs. ^e Since 2005 working directly wards: since 2008 including beds and incubators for newborns. ^f See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 1. ^k Including nursery wards. ^l Until 2010

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>EDUCATION^a (cont.)</i>					
72,2	69,6	65,9	60,7	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
21,6	15,3	20,2	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
12,1	12,3	11,9	10,3	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
3,6	3,8	3,6	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
37,8	40,2	42,7	46,2	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous. children ^d in thous.:	5
38,8*	41,2*	44,7*	47,7	in nursery schools ^d	6
15,8	18,9	18,3	19,8	in pre-primary sections in primary schools	7
419	432	452	476	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	8
<i>HEALTH CARE^e AND SOCIAL WELFARE</i>					
				Medical personnel ^f (as of 31 XII):	
3982	4002	4223	4294	doctors	9
1000	993	1039	1030	dentists	10
11074	11110	12401	12166	nurses ^g	11
44,9	44,9	47,4	47,8	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1879,4	1897,1	1941,8	1983,5	In-patients in general hospitals per 10 thous. population (excluding inter-ward patient transfers)	13
898	1039	1068	1087	Out-patient departments ⁱ (as of 31 XII)	14
570	590	600	629	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3733	3608	3550	3385	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,0	6,2	6,4	6,6	medical	17
0,8	0,8	0,8	0,8	dental	18
22,7	30,3*	32,7	39,7	Children in nurseries ^k and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^l	19
<i>CULTURE. TOURISM</i>					
690	679	681	677	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
4141	4087	4101	4075	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
168	164	168	169	Public library borrowers per 1000 population	22
19,3	19,8	20,1	19,4	Public library loans in vol. per borrower	23
0,6	0,6	0,7	0,7	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	24
105	115	104	106	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population	25
44	41	43	47	Museums with branches (as of 31 XII)	26
420	447	474	494	Museum and exhibition visitors per 1000 population	27

dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 — z roku wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; w latach 2010/11 i 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których f Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. g łącznie z magistrami społecznąⁿ ust. 1. k łącznie z oddziałami żłobkowymi. l Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. m Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami

another location, excluding academies of the Ministry of National Defense and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. c From the previous academic year, education groups and pre-primary points; in the 2010/11 and 2012/13 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. g Including master nurses. h Excluding day places in hospital excluding children's clubs. m Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	44	39	32	30
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,7	5,5	5,0	5,0
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	268	316	380	445
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	159	150	111	102
5	telewizyjni	154	144	106	98
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	354	312	355	369
7	w tym hotele	51	49	68	74
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	102,7	87,9	101,8	105,9
9	Korzystający ^a z noclegów na 1000 ludności	268,7	260,6	295,3	311,8
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO					
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	904,7	752,8	772,1	746,8
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	92,7	95,5
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	505,0	412,0	417,5	425,0
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	57,0	66,0	67,4	66,6
14	w tym: pszenica	27,0	31,1	31,2	32,0
15	żyto	9,9	6,0	6,0	6,1
16	ziemniaki	17,7	13,0	11,2	10,4
17	buraki cukrowe	1,6	1,8	1,0	1,1
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	730,3	783,5	898,1	859,9
19	w tym: pszenica	380,9	394,2	454,3	449,9
20	żyto	101,8	60,5	65,1	63,6
21	ziemniaki ^f	1681,4	875,9	918,2	853,1
22	buraki cukrowe	251,8	259,4	193,1	225,4
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	25,4	28,8	31,9	30,4
24	w tym: pszenica	27,9	30,7	34,9	33,1
25	żyto	20,5	24,3	25,8	24,6
26	ziemniaki ^f	188	164	182	178
27	buraki cukrowe	307	348	485	462
Zwierzęta gospodarskie ^d :					
bydło (stan w czerwcu):					
28	w tysiącach sztuk	289,0	177,6	163,2	146,0
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	31,9	23,6	21,1	19,6
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	384,6	368,4	320,1	270,0
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	42,5	48,9	41,5	36,2
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	106,2	135,9	120,9	131,3
33	mleka krowiego w l	762,6	612,0	528,3	450,0

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przysoranie(nawozy zielone). ^e Od 2010 r. bez ogrodów

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land user. ^c Since 2010 excluding land of owners of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>CULTURE. TOURISM (cont.)</i>					
30	30	29	31	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
4,9	5,4	5,8	5,9	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
424	510	518	519	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
99	99	99	101	radio	4
95	95	95	96	television	5
379	429	452	498	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
84	88	105	117	of which hotels	7
106,1	108,1	113,7	119,8	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
327,7	345,5	343,0	367,4	Tourists ^a accommodated per 1000 population	9
<i>AGRICULTURE^b AND FORESTRY</i>					
609,6	628,2	611,1	584,1	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	10
92,6*	96,1	91,0	95,6	of which in good agricultural condition in %	11
296,3*	326,8	300,0	307,3	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	12
				of which in %:	
68,3*	64,0	67,9	64,2	basic cereals (including cereal mixed)	13
30,0*	31,4	35,7	30,3	of which: wheat	14
5,2*	4,3	3,0	4,6	rye	15
10,0*	9,7	8,3	8,4	potatoes	16
1,5	1,0	1,3	1,2	sugar beets	17
				Crop production in thous. t:	
646,5	632,8	660,1	589,9	basic cereals (including cereal mixed)	18
352,9	337,3	377,6	311,7	of which: wheat	19
38,8	34,3	23,6	35,3	rye	20
646,0	626,9	551,1	490,1	potatoes ^f	21
174,3	160,5	218,5	212,7	sugar beets	22
				Yields per 1 ha in dt:	
31,9*	30,2	32,4	29,9	basis cereals (including cereal mixed)	23
39,7*	32,9	35,2	33,4	of which: wheat	24
25,3*	24,4	25,8	24,8	rye	25
217*	198	221	190	potatoes ^f	26
385*	487	575	563	sugar beets	27
				Livestock ^d :	
				cattle (as of June):	
113,8*	104,3	102,0	96,7	in thousand heads	28
18,7*	16,6	16,7	16,6	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	29
				pigs (as of the end of July):	
296,3*	192,0	186,3	175,1	in thousand heads	30
48,6*	30,6	30,5	30,0	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	31
				Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
146,9	129,5	131,2	140,5	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
446,0	403,9	387,5	419,9	of cows' milk in l	33

rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. d W 2010 r. dane przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. d In 2010 data gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game: in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
ROLNICTWO^a I LEŚNICTWO (dok.)					
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	54	102	96	175
2	ziemniaki w kg	12	18	24	29
3	buraki cukrowe w kg	278	345	250	302
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	62	90	75	80
5	mleko krowie w l	137	172	154	148
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:					
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	49,5	66,1	66,1	55,4
7	wapniowych	63,2	74,5	14,8	15,4
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	10,3	14,6	15,2	15,8
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	660,7	664,8	671,7	674,8
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
10	w tysiącach hektarów	650,0	653,6	660,8	663,8
11	na 1 mieszkańca w ha	0,31	0,31	0,31	0,32
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	36,3	36,6	37,0	37,2
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	293,7	279,3	308,6	312,3
PRZEMYSŁ					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	24236,0	29924,5	27635,5
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^f	.	.	102,2	90,8
16	2005 = 100 (ceny stałe) ^f	.	100,0	124,4	113,0
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	187376	209866	214073
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	11553	14268	13157
BUDOWNICTWO					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	.	2472,3	4225,4	4988,2
20	w tym sektor prywatny w %	.	95,9	97,4	98,7
21	na 1 mieszkańca w zł	.	1179	2015	2375
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
22	w kilometrach	992	929	953	972
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,5	5,2	5,3	5,4
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
24	w kilometrach	14511	14030,3	14494,3	14737,6
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,9	78,6	80,9	82,2
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :					
26	w tysiącach sztuk	474,1	627,4	781,0	803,9
27	na 1000 ludności	225,7	299,0	372,0	381,0

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. ^e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^f Dla lat 2006-2010 ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), od Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ⁱ Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e In 2010 data of the Agricultural Census. ^f For 2006-2010 constant prices 2005 (average current prices 2005), since 2011 well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. ⁱ Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE^a AND FORESTRY (cont.)</i>					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
155	112	186	182	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
23	44	49	49	<i>potatoes in kg</i>	2
283	228	350	404	<i>sugar beets in kg</i>	3
107	85	82	90	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
166	155	179	189	<i>cows' milk in l</i>	5
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{bde} in kg:</i>	
65,1*	65,2	60,9	74,9	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
17,0*	14,1	7,5	21,0	<i>lime</i>	7
15,8*	.	.	16,4	<i>Agricultural tractors (as of June, in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{bc} in units</i>	8
677,8	682,7	684,7	685,9	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
666,8	671,6	674,4	675,6	<i>in thousand hectares</i>	10
0,31	0,32	0,32	0,32	<i>per capita in ha</i>	11
37,4	37,6	37,8	37,9	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
328,3	358,7	358,6	374,1	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
<i>INDUSTRY</i>					
				<i>Sold production of industry:</i>	
30753,7	35391,6	37022,4	38187,7	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
116,6	112,7	103,1	107,3	<i>previous year = 100 (constant prices)^f</i>	15
131,8	148,5	153,1	164,3	<i>2005 = 100 (constant prices)^f</i>	16
240186	272722	291320	306485	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
14457	16633	17390	17939	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
<i>CONSTRUCTION</i>					
				<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>	
5649,8	8188,7	7291,4	6056,6	<i>in million zlotys</i>	19
97,7	98,6	98,4	98,2	<i>of which private sector in %</i>	20
2656	3848	3425	2845	<i>per capita in zl</i>	21
<i>TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII</i>					
				<i>Railway lines operated - standard gauge^h:</i>	
981	978	978	924	<i>in kilometres</i>	22
5,5	5,5	5,5	5,2	<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
15008,2	15148,6	15630,5	15897,8	<i>in kilometres</i>	24
84,1	84,9	87,6	89,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>	25
				<i>Registered passenger carsⁱ:</i>	
841,2	888,5	918,1	949,9	<i>in thousand units</i>	26
395,3	417,4	431,0	446,1	<i>per 1000 population</i>	27

poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, korśkiego i drobiowego; 2011 r. ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.). g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej wydane w końcu roku.

owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh constant prices 2010 (average current prices 2010). g Realized by construction units – by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII (dok.)					
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	520	468	475	472
2	na 100 tys. ludności	24,7	22,3	22,6	22,5
Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tysiącach	475,0	532,0	422,7	384,1
4	na 1000 ludności	226,0	253,5	201,3	182,8
HANDEL					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	14440,6	15344,7	20704,2	18686,4
6	na 1 mieszkańca w zł	6874	7315	9872	8897
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	22,4 ^c	19,9	20,2	20,9
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94 ^c	105	104	101
FINANSE PUBLICZNE					
Budżety gmin ^d					
Dochody:					
9	w milionach złotych	1988,0	3062,2	4111,6	4413,5
10	na 1 mieszkańca w zł	1122	1727	2334	2502
Wydatki:					
11	w milionach złotych	2057,9	3042,5	4109,5	4672,0
12	na 1 mieszkańca w zł	1161	1716	2332	2648
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
13	w milionach złotych	713,6	864,1	1265,7	1208,2
14	na 1 mieszkańca w zł	2172	2662	3775	3593
Wydatki:					
15	w milionach złotych	737,2	920,8	1251,7	1334,1
16	na 1 mieszkańca w zł	2243	2837	3733	3967
Budżety powiatów					
Dochody:					
17	w milionach złotych	771,9	895,3	1224,1	1475,2
18	na 1 mieszkańca w zł	436	505	695	836
Wydatki:					
19	w milionach złotych	789,2	904,7	1203,4	1544,5
20	na 1 mieszkańca w zł	445	510	683	876
Budżet województwa					
Dochody:					
21	w milionach złotych	198,7	307,9	698,6	1048,1
22	na 1 mieszkańca w zł	95	147	333	499
Wydatki:					
23	w milionach złotych	201,0	314,2	646,0	1150,1
24	na 1 mieszkańca w zł	96	150	308	548

^a Do 2012 r. operator publiczny; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Dane *a* Until 2012 public operator; in 2000 post offices and telecommunication service offices. *b* Data concern operators of the public telecommunication network. *c* Data are not

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII (cont.)</i>					
473	481	481	427	<i>Post offices of appointed operator^a:</i>	1
22,2	22,6	22,6	20,1	<i>in absolute numbers</i>	2
				<i>per 100 thous. population</i>	
360,6	303,0	280,2	267,4	<i>Fixed main line^b:</i>	3
169,4	142,3	131,5	125,6	<i>in thousands</i>	4
				<i>per 1000 population</i>	
<i>TRADE</i>					
17610,4	19498,7	20077,7	19697,6	<i>Retail sales (current prices):</i>	5
8375	9164	9431	9253	<i>in million zlotys</i>	6
17,0	17,1	18,3	17,0	<i>per capita in zł</i>	7
124	125	116	126	<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>	8
				<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	
<i>PUBLIC FINANCE</i>					
				Budgets of gminas^d	
				<i>Revenue:</i>	
5157,1	5111,8	5168,9	5253,7	<i>in million zlotys</i>	9
2887	2860	2891	2941	<i>per capita in zł</i>	10
				<i>Expenditure:</i>	
5659,7	5352,5	5140,4	5240,2	<i>in million zlotys</i>	11
3168	2995	2875	2933	<i>per capita in zł</i>	12
				Budgets of cities with powiat status	
				<i>Revenue:</i>	
1471,7	1632,6	1665,2	1793,2	<i>in million zlotys</i>	13
4320	4791	4881	5242	<i>per capita in zł</i>	14
				<i>Expenditure:</i>	
1571,8	1801,4	1766,9	1813,1	<i>in million zlotys</i>	15
4614	5287	5179	5 300	<i>per capita in zł</i>	16
				Budgets of powiats	
				<i>Revenue:</i>	
1602,4	1671,8	1515,4	1659,1	<i>in million zlotys</i>	17
897	935	848	929	<i>per capita in zł</i>	18
				<i>Expenditure:</i>	
1654,7	1707,1	1561,5	1639,5	<i>in million zlotys</i>	19
926	955	873	918	<i>per capita in zł</i>	20
				Budget of voivodship	
				<i>Revenue:</i>	
887,0	929,8	871,6	1142,2	<i>in million zlotys</i>	21
417	437	409	537	<i>per capita in zł</i>	22
				<i>Expenditure:</i>	
979,7	962,5	891,0	1112,2	<i>in million zlotys</i>	23
461	452	419	522	<i>per capita in zł</i>	24

nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
comparable due to change in 2004 the method of shop survey. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	3927,4	5118,9	7883,1	8535,0
2	na 1 mieszkańca w zł	1869	2440	3759	4064
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	58332,9	77038,3	97132,8	102677,9
4	na 1 mieszkańca w zł	27759	36715	46265	48854
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII					
5	Ogółem: w tysiącach	128,4	139,1	144,3	145,0
6	na 10 tys. ludności	611,0	662,7	687,1	689,9
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tysiącach	25,6	30,6	32,5	32,7
8	1999 = 100	108,9	130,4	138,5	139,3
w tym:					
9	spółdzielnie	0,8	0,8	0,7	0,7
10	spółki handlowe	3,6	5,8	6,6	7,0
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,6	0,7	0,9	0,9
12	spółki cywilne	11,6	10,3	9,8	9,3
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tysiącach	102,8	108,4	111,7	112,3
14	1999 = 100	102,4	108,0	111,3	111,9
15	na 10 tys. ludności	489,2	516,8	532,1	534,1
RACHUNKI REGIONALNE ^c					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	.	.	.	.
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni = 100	.	.	.	.
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	.	.	.	.
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	.	.	.	.
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni = 100					
23		.	.	.	.

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Patrz uwagi
^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending private farms in agricultural. ^c See general notes to the

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION	No.
<i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a</i>					
10288,7	13417,7	12565,1	12013,0	Investment outlays (current prices): in million zlotys	1
4837	6306	5902	5643	per capita in zł	2
109173,1	116625,3	122317,4	134304,9	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices): in million zlotys	3
51304	54787	57427	63075	per capita in zł	4
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^b — as of 31 XII</i>					
152,6	151,1	155,0	159,6	Total: in thousands	5
717,2	709,8	727,7	750,0	per 10 thous. population	6
34,0	34,9	36,9	38,7	Legal persons and organizational entities without legal personality: in thousands	7
144,7	148,7	157,1	164,6	1999 = 100	8
0,7	0,7	0,8	0,8	of which: co-operatives	9
7,5	8,0	8,7	9,5	commercial companies	10
1,0	1,0	1,2	1,3	of which with foreign capital participation	11
9,5	9,7	9,8	10,2	civil law partnerships	12
118,6	116,1	118,1	121,0	Natural persons conducting economic activity: in thousands	13
118,2	115,7	117,7	120,5	1999 = 100	14
557,4	545,6	554,5	568,0	per 10 thous. population	15
<i>REGIONAL ACCOUNTS^c</i>					
55218	60147	62448	.	Gross domestic product (current prices): in million zlotys	16
25958	28267	29333	.	per capita in zł	17
.	105,5	101,0	.	Gross domestic product (constant prices) previous year = 100	18
48632	52870	55337	.	Gross value added (current prices): in million zlotys	19
22862	24847	25993	.	per capita in zł	20
38831	41195	43050	.	Gross nominal disposable income in the households sector: in million zlotys	21
18255	19360	20222	.	per capita in zł	22
.	101,1	100,4	.	Gross real disposable income in the households sector previous year = 100	23

ogólne do działu „Rachunki regionalne”. Dane za lata 2010 i 2011 zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.
chapter “Regional accounts” Data for 2010 and 2011 have been adjusted compared to those published previously.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Zaklików	50°49'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lutowiska	49°00'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Czarna	21°08'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horyniec Zdrój	23°33'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°49'	202	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód.....	x	2°25'	171	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Rzeszowie.
S o u r c e: data of The Inspector of Geodesic and Cartographic Supervision of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2013
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17846	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	961	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	134	13,9	<i>with Slovakia</i>
z Ukrainą	239	24,9	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	320	33,3	<i>Lubelskie</i>
małopolskim	186	19,4	<i>Małopolskie</i>
świętokrzyskim	82	8,5	<i>Świętokrzyskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie. oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

S o u r c e: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Tarnica (Bieszczady)	Lutowiska	1346	<i>Highest point — Tarnica (the Bieszczady Mountains)</i>
Najniżej położony punkt — poziom wody Wisły w Chwałowicach	Radomyśl nad Sanem	ok. 138	<i>Lowest point — the water level of Wisła in Chwałowice</i>
Najwyżej położona miejscowość — Wołosate	Lutowiska	ok. 750	<i>Highest located town — Wołosate</i>
Najniżej położona miejscowość — Chwałowice	Radomyśl nad Sanem	ok. 140	<i>Lowest located town — Chwałowice</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie.

Source: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 4. **WYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE**
HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

PASMO RANGE SZCZYTY GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	PASMO RANGE SZCZYTY GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>
KARPATY – Bieszczady		KARPATY – Bieszczady (dok.) (cont.)	
Tarnica	1346	Szeroki Wierch	1315
Krzemień	1335	Bukowe Berdo	1312
Halicz	1333	Wielka Rawka	1307
Kopa Bukowska	1320	Polonina Caryńska	1297

Źródło: „Bieszczady” Mapa turystyczna, skala 1:50 000, Wyd. Kartograficzne „Compass”, Kraków 2014.

Source: „Bieszczady” Tourist map, scale 1:50 000, Cartographic Publisher „Compass”, Kraków 2014.

TABL. 5. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE <i>RESERVOIRS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ <i>Total capacity (at maximum accumulation) in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Maksymalna wysokość piętrzenia w m <i>Maximum height of accumulation in m</i>
Solina	San	1968	472,0	21,1	60,0
Besko	Wisłok	1978	15,5	1,5	28,0
Myczkowce	San	1960	10,9	2,0	15,0

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

Source: Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 6. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI <i>RIVERS</i>	Recypient ^a <i>Recipient ^a</i>	Długość w km <i>Length in km</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym na terenie województwa podkarpackiego <i>of which within Podkarpackie voivodship</i>
Wisła	Morze Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	1047	78
San	Wisła	443	443
Wisłok	San	205	205
Wisłoka	Wisła	153	153
Tanew	San	109	44
Lubaczówka	San	88	67
Łęg	Wisła	82	82
Ropa	Wisłoka	78	18
Jasiołka	Wisłoka	76	76
Wiar	San	68	60
Oslawa	San	62	62
Trześniówka-Jamnica	Wisła	57	57
Solinka	San	47	47
Stobnica	Wisłok	47	47

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

^a River or reservoir into which the water flows.

Source: Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 7. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperature w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2013	maksimum maximum	minimum minimum	
						1971-2013		
Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka Rzeszów-Jasionka Meteorological Station	212	7,9	8,2	8,7	9,0	36,1	-30,9	67,0

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktafach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2013			
		Średnie ^b Average ^b						
Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka Rzeszów-Jasionka Meteorological Station	212	629	666	725	633	3,4	1750	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013, poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r. zgodnie z art. 12 ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisy ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodetic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council could have also resolved to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law have not been applied to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils,

terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłatę za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,

strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concerns the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewerage system,
- the amount of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,

— temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczone mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, od-tłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węgla aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoe-fektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiając-ych zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych (pryżagrodowych) lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym usuwaniu biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych

— the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Multistage treatment (mechanical and biological or mechanical-chemical-biological) of discharged wastewater was classified as a higher rank sewage treatment (biological or chemical).

Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household (farmstead) sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical wastewater treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning urban and rural population using waste treatment plants is given on the basis of estimates of the number of population using wastewater treatment plants which operate on a sewage system.

5. Information regarding the sources and amounts of **air pollutant emissions** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization**

przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalności wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnyymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach, zadrzewień); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. W ramach wyżej wymienionych form ochrony przyrody znajduje się ta część obszarów objętych od 2005 r. programem „Natura 2000”, która mieści się w ich granicach.

concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually, which i.a. assures, comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emissions concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emissions include organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats, formations of animate and inanimate nature as well as fossil remains of plants and animals, greenery landscape in urban and rural areas, woody lands); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature. The above mentioned forms of nature protection include since 2005 the part of the areas within the

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych; jak również miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy,

"Natura 2000" programme, which is located within their borders.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013, item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings; as well as sites of fossil plants or animals.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habi-

kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach za 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

tats of rare or protected plant, animal and fungi species, their refuges as well as places of reproduction or places of seasonal stay.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as venerable trees and trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste in 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 27 IX 2001 (Journal of Laws No. 112, item 1206).

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including heaps, settling ponds).

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics and regulating waterways were carried out.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzki a także do 2009 r. powiatowe i gminne) oraz do 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych – są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji. Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin, natomiast z dniem 31 XII 2010 r. Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych uległ likwidacji, a jego przychody z tytułu opłat za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety województw.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds – environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) and until 2010 Agricultural Land Protection Fund – are funds created from income originating from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground); the fines for violating environmental protection requirements; the repayments of loans granted for investors and the payments for exclusion agricultural land from production. According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities were assumed by the powiats and gminas budgets, while as of 31 XII 2010, the Agricultural Land Protection Fund was liquidated and its revenues from payments for exclusion agricultural land from production as well as cash and liabilities were assumed by the voivodships budgets.

TABL. 1 (9).

STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014		2005	2014	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do 2013 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2013	na 1000 miesz- kańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1784404	1784573	1784576	-	850,5	838,1	Total area^b
Użytki rolne	983581	962445	937886	-5284	468,8	440,5	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	644273	626476	606217	-3968	307,1	284,7	<i>arable land</i>
sady	12997	11733	10240	-553	6,2	4,8	<i>orchards</i>
łąki trwale	119381	118541	116805	-585	56,9	54,9	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwale	156106	154878	154643	+317	74,4	72,6	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	42732	41625	40297	-629	20,4	18,9	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	2034	3339	3971	+130	1,0	1,9	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	6058	5853	5713	+4	2,9	2,7	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	691248	710287	729211	+2051	329,5	342,5	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	660141	674450	683462	+91	314,7	321,0	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zak- rzewione	31107	35837	45749	+1960	14,8	21,5	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	20399	20287	20530	+97	9,7	9,6	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	18103	18965	19373	+85	8,6	9,1	<i>flowing</i>
stojącymi	2296	1322	1157	+12	1,1	0,5	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	73406	76265	82145	+2324	35,0	38,6	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	7823	10826	13554	+585	3,7	6,4	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	4500	4725	4967	+105	2,1	2,3	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	4757	6001	6869	+232	2,3	3,2	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	2892	1481	1347	-65	1,4	0,6	<i>urbanized non- built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czytku	2998	3158	3132	+15	1,4	1,5	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	48113	48662	51210	+1543	22,9	24,1	<i>transport areas</i>
drogi	42627	43041	45624	+1563	20,3	21,4	<i>roads</i>
kolejowe	4136	4202	4203	-4	2,0	2,0	<i>railway</i>
inne ^c	1350	1419	1383	-16	0,6	0,6	<i>others^c</i>
użytki kopalne	2323	1412	1065	-92	1,1	0,5	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	1048	1688	1596	-2	0,5	0,7	<i>Ecological arable lands</i>
Nieużytki	10092	9475	10936	+836	4,8	5,1	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	4630	4126	2271	-23	2,2	1,1	<i>Miscellaneous land^d</i>

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2013. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp.,

^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowa-
ne do ruchu kołowego.

Ź r ó ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2013. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports, airport de-
vices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclama-
tion, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	96	140	177	145	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	78	112	161	116	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II	14	18	38	22	<i>mineral: I-II</i>
III	63	90	108	88	<i>III</i>
IV	1	3	4	2	<i>IV</i>
organiczne: IV	-	-	-	-	<i>organic: IV</i>
V-VI	-	1	11	-	<i>V-VI</i>
Inne grunty rolne	-	4	1	4	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	18	24	15	29	<i>Forest land</i>
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	50	69	60	58	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	3	11	15	19	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	2	1	1	-	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	18	34	84	53	<i>Minerals</i>
Na inne cele	23	25	18	14	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (11). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2573	1809	1697	1674	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2513	1732	1574	1548	devastated
zdegradowane	60	77	123	126	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	171	61	300	140	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	103	56	290	130	agricultural
leśne	29	5	10	10	forest
zagospodarowane	152	44	247	114	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (12). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION	
	w hm ³		in hm ³			w odsetkach in percent
OGÓŁEM	338,2	305,3	266,8	279,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem), z ujęć własnych	197,6	162,4	144,7	154,7	55,3	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing), from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	186,3	150,9	139,1	149,8	53,6	surface
podziemne	8,3	7,4	5,1	4,7	1,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	60,2	59,4	38,3	41,4	14,8	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	80,4	83,6	83,8	83,6	29,9	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe ...	43,1	42,7	42,0	42,0	15,0	waters: surface
podziemne	37,2	40,9	41,8	41,6	14,9	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (13). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	309,4	271,7	241,0	253,3	100,0	TOTAL
Przemysł	188,2	152,4	140,4	151,1	59,6	Industry
w tym na cele produkcyjne ...	127,2	149,5	132,9	146,2	57,7	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	60,2	59,4	38,3	41,4	16,4	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	61,0	59,9	62,3	60,8	24,0	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (14). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP AND COMPLETING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1826	1193	1230	1230	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych i uzupełnianych stawów rybnych ^b w ha	2809	2664	2635	2632	Area of filled and completed fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	60204	59351	38295	41422	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	6011	3602	1772	1772	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,3	3,0	1,4	1,4	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	54193	55749	36523	39650	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	19,3	20,9	13,9	15,1	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (15). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³			
OGÓŁEM	189,2	216,3	195,2	209,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	139,4	162,7	138,5	152,4	72,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	115,7	141,4	125,4	139,4	66,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	49,7	53,6	56,7	57,3	27,3	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	73,4	74,9	69,8	70,2	33,5	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	68,2	73,9	68,9	68,9	32,9	treated
mechanicznie	10,2	10,7	8,0	7,2	3,4	mechanically
chemicznie ^b	8,9	6,6	1,8	1,8	0,9	chemically ^b
biologicznie	16,3	18,0	18,8	19,6	9,3	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	32,8	38,6	40,3	40,3	19,2	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	5,3	1,0	0,9	1,3	0,6	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,1	0,9	0,8	1,3	0,6	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial waste water.

TABL. 8 (16). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2012	2013	ENTITIES
OGÓŁEM	106	104	103	100	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	75	71	65	67	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	60	61	52	54	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	51	55	48	48	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	6	4	6	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	15	10	13	13	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	31	33	38	33	Discharging wastewater into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 9 (17). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	86	37	11	33	5	<i>Number</i>
	2010	74	28	10	34	2	
	2012	64	22	10	31	1	
	2013	60	18	7	33	2	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	1083,2	370,1	311,3	397,6	4,2	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	714,2	385,0	303,6	24,8	0,8	
	2012	679,6	350,8	303,6	24,7	0,5	
	2013	402,5	198,8	178,3	24,6	0,8	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a wastewater treatment plants
Liczba	2005	200	5	x	160	35	<i>Number</i>
	2010	222	2	x	181	39	
	2012	229	3	x	189	37	
	2013	227	-	x	190	37	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	378,6	0,5	x	85,9 ^b	292,1	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	415,2	0,2	x	84,2 ^b	330,8	
	2012	421,5	0,5	x	87,6	333,4	
	2013	418,4	-	x	86,7	331,6	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^{cd} w % ludności ogółem	2005	52,1	0,3	x	19,1	32,8	<i>Population connected to wastewater treatment plants^{cd} in % of total population</i>
	2010	63,4	0,1	x	21,7	41,6	
	2012	68,7	0,2	x	24,6	43,9	
	2013	69,9	-	x	25,5	44,5	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 4.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. *b* Refers to equipment for biological treatment. *c* Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. *d* See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 4.

TABL. 10 (18). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	85	88	86	79	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	66	66	64	57	<i>particulates</i>
gazowych	19	23	21	17	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	15	23	24	19	<i>particulates</i>
gazów	16	18	16	14	<i>gases</i>
emisji	74	78	78	75	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	3,9	2,0	1,7	1,7	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	3,3	1,6	1,4	1,4	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	26,7	21,1	18,1	19,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	14,6	10,3	8,3	9,2	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	4,6	3,9	3,5	3,4	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	6,5	6,3	5,3	5,9	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	279,1	358,2	330,4	235,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	4,3	10,1	9,6	7,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,4	99,5	99,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	13,8	32,4	34,7	26,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (19). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	204	64	284	11	74	126
TOTAL	2010	177	95	334	17	75	120
	2012	179	92	359	17	72	132
	2013	164	80	345	15	56	127
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	44	4	41	-	10	x
low	2010	30	7	63	-	10	x
	2012	35	3	61	-	12	x
	2013	31	3	56	-	11	x
średnia	2005	63	19	88	-	11	x
moderate	2010	19	12	71	5	5	x
	2012	23	18	99	5	5	x
	2013	20	16	112	4	6	x
wysoka	2005	97	41	155	11	53	x
high	2010	128	76	200	12	60	x
	2012	121	71	199	12	55	x
	2013	113	61	177	11	39	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4403	1649	3935	2394	1086	804
TOTAL	2010	4356	2435	3976	1916	1352	572
	2012	4432	2127	4634	2070	1494	764
	2013	4354	1999	4629	1962	1332	681
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	520	14	203	-	108	x
low	2010	300	174	504	-	195	x
	2012	218	69	398	-	188	x
	2013	210	69	470	-	146	x
średnia	2005	759	347	1006	-	54	x
moderate	2010	399	180	897	42	10	x
	2012	628	796	1582	42	8	x
	2013	615	777	1790	76	290	x
wysoka	2005	3124	1288	2726	2394	924	x
high	2010	3657	2081	2575	1874	1147	x
	2012	3586	1262	2654	2028	1298	x
	2013	3529	1153	2369	1886	896	x

TABL. 12 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM	851455,9	797643,7	797638,7	800560,2	44,9	3760	TOTAL
w tym:							of which:
Parki narodowe ^b	46636,2	46734,1	46741,1	46741,2	2,6	220	National parks ^b
Rezerwy przyrody ^b	10733,1	10989,5	11114,6	11114,6	0,6	52	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	272819,2	272818,9	272786,5	275517,4	15,4	1294	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	520215,7	463019,4	462930,7	464754,5	26,0	2183	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	2,9	24,6	26,7	26,6	0,0	0	Documentation sites

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 6. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (21). **PARKI NARODOWE**
 Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^a of grand total number — strictly protected ^a		razem total	
OGÓŁEM	2005	46636,2	41371,9	20840,1	19153,9	73592,1
TOTAL	2010	46734,1	41201,3	20836,3	19153,9	73592,1
	2012	46741,1	41200,7	20832,2	19117,7	73592,1
	2013	46741,2	41200,8	20836,4	19117,7	73592,1
Bieszczadzki Park Narodowy		29202,2	24433,6	18553,7	16835,0	55783,0
Magurski Park Narodowy ^b		17539,0	16767,2	2282,7	2282,7	17809,1

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^b Powierzchnia parku w granicach województwa.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^b The park area within the voivodship borders.

TABL. 14 (22). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściłą ^b of which strictly protected ^b		
OGÓŁEM	2005	93	10733,1	15,6	TOTAL
	2010	94	10989,5	15,6	
	2012	95	11114,6	140,7	
	2013	95	11114,6	287,7	
Faunistyczne		4	825,5	-	Fauna
Krajobrazowe		11	3969,7	-	Scenic
Leśne		41	5259,1	276,0	Forest
Torfowiskowe		6	343,4	-	Peat-bog
Florystyczne		24	382,1	11,7	Flora
Wodne		1	4,2	-	Water
Przyrody nieożywionej		8	330,6	-	Inanimate nature

^a Bez otuliny. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Excluding buffer zones. ^b Area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM	2005	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
TOTAL	2010	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
	2012	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
	2013	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu		141136,0	90761,5	42101,2	1632,0
Pogórza Przemyskiego		60561,0	38361,0	20424,5	1058,8
Gór Slonnych		56188,0	34975,4	15182,3	538,8
Południoworotoczański ^c		16797,0	10968,0	5484,8	26,7
Puszczy Solskiej ^c		7590,0	6457,1	1009,6	7,7
Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie		130721,0	98796,8	25496,1	927,3
Ciśniańsko-Wetliński		51461,0	43112,6	5399,6	312,3
Dolina Sanu		27728,0	23851,6	2308,2	337,4
Jaśliski		25878,0	19651,8	5458,9	165,7
Czarnorzecko-Strzyżowski		25654,0	12180,8	12329,4	111,9
Parki krajobrazowe niewchodzące w skład zespołów		11890,0	10122,4	1559,9	42,5
Lasy Janowskie ^c		9437,0	9156,2	219,9	38,1
Pasma Brzanki ^c		2453,0	966,2	1340,0	4,4

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; bez otuliny. ^c Powierzchnia parku krajobrazowego w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; excluding buffer zones. ^c The landscape park area within the voivodship borders.

TABL. 16 (24). **POMNIKI PRZYRODY^a**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1528	1375	1388	1455	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Pojedyncze drzewa	1154	1153	1153	1218	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	282	167	175	177	<i>Tree clusters</i>
Aleje	52	21	24	24	<i>Alleys</i>
Głazy narzutowe	13	10	10	10	<i>Erratic boulders</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6.

^a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 6.

TABL. 17 (25). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE)
ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
**WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL
AS THEIR STORAGE YARDS AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	96	98	103	111	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1236,3	1049,5	1439,1	1649,5	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi	1090,9	845,0	1320,6	1541,3	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	103,9	131,8	48,7	46,0	<i>Treated</i>
w tym składowane ^b	54,2	88,7	33,5	34,2	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo	41,5	72,7	69,8	62,2	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi	88,2	80,5	91,8	93,4	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	8,4	12,6	3,4	2,8	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	4,4	8,5	2,3	2,1	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo.....	3,4	6,9	4,9	3,8	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	690,4	312,6	76,4	79,8	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^c; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z dotychczas składowanych (nagromadzonych ^c) do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	47,2	52,9	27,9	29,8	<i>Waste recovered from landfilled up to now (accumulated^c) by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	76,5	39,4	29,6	29,6	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,9	4,1	5,1	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^b Na terenach własnych zakładów i innych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. ^b On own plant grounds and other. ^c On own plant grounds.

TABL. 18 (26). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
O G O Ł E M	1649,5	1541,3	79,8	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	166,5	134,3	-	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	5,6	4,6	-	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	57,1	57,0	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a *Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. ^b On own plant grounds.*

TABL. 19 (27). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	277916,6	621020,0	470911,3	579800,3	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29754,1	64341,7	86463,7	60279,6	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	11127,8	13245,7	81289,2	33905,3	<i>of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	226572,4	507123,5	234407,8	338837,0	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	69456,3	115966,8	51473,9	73187,5	<i>municipal waste water treatment</i>
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	153827,2	387432,9	171584,2	256808,7	<i>sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a *By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.*

TABL. 19 (27). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące) (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska (dok.)					Environmental protection (cont.)
w tym:					of which:
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych....	15185,4	27264,8	61390,6	35755,6	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	1716,0	6956,4	4268,5	16800,5	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	737,6	3114,8	1328,0	12739,3	of which selective waste collection
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów ^b	3489,1	6206,9	11026,6	9826,9	treatment and removal of waste ^b
rekultywacja hald, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	201,5	124,3	9920,0	-	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Zmniejszanie hałasu i wibracji	6223,9	7472,0	54435,0	122189,7	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	61113,6	157927,1	155406,2	174713,6	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22404,9	65481,4	62254,1	80463,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9375,3	22502,9	48071,4	66276,6	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	1236,0	3043,5	2029,6	5218,3	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	14141,2	18852,7	10180,9	6308,2	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	13956,2	48046,6	32870,2	16446,7	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 20 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych.....	2	-	-	66	<i>particulates</i>
gazowych	32	56	5	2	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage system in km for the transport of:</i>
ścieki.....	636,4	1449,0	388,3	496,2	<i>wastewater</i>
wody opadowe	21,0	21,2	60,3	93,8	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty.....	11	8	3	4	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	10	7	3	3	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	5	2	-	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych).....	8	1	1	3	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	2	-	1	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	8356	10313	2070	1512	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	8326	9763	1700	1487	<i>of which municipal</i>
mechanicznych.....	850	5800	720	-	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych).....	2164	3163	1330	1487	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5342	1350	20	25	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prywatne):					<i>Farmstead treatment facilities (home-stead)</i>
obiekty	-	2	12	309	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	12	24	291	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	-	-	-	-	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	9	-	-	<i>capacity in m³/24h</i>

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 20 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Treatment systems of waste:</i>
obiekty	-	-	2	2	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	-	-	19000	18670	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	1	-	-	-	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	1,7	1,7	2,6	-	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	25000	140000	31000	-	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r	-	200	8	151020	<i>Capacity of waste utilization systems in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	1716	2965	2010	4119	<i>Capacity of water intake ^a in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1476	4878	1012	10164	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	217,7	349,2	262,1	420,1	<i>Water-line system in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	-	32900	-	-	<i>Capacity of water reservoirs in hm³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	27,8	9,9	14,8	5,8	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	1,7	6,5	8,4	9,0	<i>Flood embankments in km</i>

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (29). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	61290,3	48242,3	36938,0	91547,4	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3153,2	6873,9	3636,0	6795,3	7,4	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	48048,5	35133,2	21126,0	64711,1	70,7	Waste water management and protection of water
Gospodarka odpadami	2745,8	1974,5	6010,6	8156,8	8,9	Waste management
Pozostałe dziedziny	7342,9	4260,7	6165,4	11884,3	13,0	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (30). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	29752,6	51408,9	52051,2	27299,5	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11536,8	11774,0	12167,3	5925,7	Waste water management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15043,4	16395,1	17373,0	8121,9	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3157,3	23239,8	22510,9	12463,1	Waste management
Kary za nieprzeżeganie przepisów ochrony środowiska	247,2	228,5	284,3	436,3	Fines for not meeting environmental protection norms
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	121,8	99,3	91,1	162,6	Norms of discharging waste water into water and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.....	33,2	24,8	7,5	54,5	Permissible emissions of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2011, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzonej z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1). Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- terenowe organy administracji rządowej niespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011 updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by a decree of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1). **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2). Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

3). **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Uwaga.

Z dniem 1 I 2002 r. w województwie podkarpackim powstał nowy powiat – leski, który został wyodrębniony z powiatu bieszczadzkiego (Dz. U. z 2001 r., Nr 62, poz. 631). Równocześnie z gminy Olszanica do gminy Ustrzyki Dolne przeszło 8 wsi (Dz. U. z 2001 r., Nr 116, poz. 1241).

- *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);*

b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*

c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2). **Local self-government administration** comprises:

a) *gminas and cities with powiat status:*

- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
- *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*

b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*

c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

3). **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

Note.

On 1 I 2002 a new powiat – Leski powiat – was created in Podkarpackie Voivodship (2001, Journal of Laws No. 62, item 631). It was separated from Bieszczadzki powiat. At the same time 8 villages from Olszanica gmina became a part of Ustrzyki Dolne gmina (2001, Journal of Laws No. 116, item 1241).

Od dnia 1 I 2003 r. gmina wiejska Szerzyny, należąca do 31 XII 2002 r. administracyjnie do powiatu jasielskiego w woj. podkarpackim, przynależy do woj. małopolskiego.

Z dniem 1 I 2009 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Brzostek (powiat dębicki).

Od dnia 1 I 2010 r. została utworzona gmina wiejska Jaśliśka w powiecie krośnieńskim.

Z dniem 1 I 2010 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Kołaczyce (powiat jasielski) oraz miejscowości wiejskiej Przeclaw (powiat mielecki).

Z dniem 1 I 2011 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Pruchnik (powiat jarosławski).

Do Rzeszowa zostały przyłączone:

- z dniem 1 I 2006 r. – miejscowości Słocina i Załęże z gminy Krasne (powierzchnia – 1435 ha, ludność – 4529),
- z dniem 1 I 2007 r. – część Przybyszówki z gminy Świlcza (powierzchnia – 925 ha, ludność – 2068),
- z dniem 1 I 2008 r. – pozostała część Przybyszówki z gminy Świlcza i Zwiężczyca z gminy Boguchwała (powierzchnia – 1423 ha, ludność – 4785),
- z dniem 1 I 2010 r. – części z gmin Tyczyn i Głogów Małopolski (powierzchnia – 1874 ha).

Since 1 I 2003 the rural gmina Szerzyny, which until 31 XII 2002 was within the administrative borders of Jasielski powiat in Podkarpackie Voivodship, has been included in Małopolskie Voivodship.

On 1 I 2009, Brzostek village (Dębicki powiat) was granted city status.

On 1 I 2010, Jaśliśka rural gmina was established in Krośnieński powiat.

On 1 I 2010, Kołaczyce village (Jasielski powiat) and Przeclaw village (Mielecki powiat) were granted city status.

On 1 I 2011, Pruchnik village (Jarosławski powiat) was granted city status.

The following were incorporated into Rzeszów:

- *on 1 I 2006 – Słocina and Załęże from Krasne gmina (area – 1435 ha, population – 4529),*
- *on 1 I 2007 – part of Przybyszówka from Świlcza gmina (area – 925 ha, population – 2068),*
- *on 1 I 2008 – the rest of the part of Przybyszówka from Świlcza gmina and Zwiężczyca from Boguchwała gmina (area – 1423 ha, population – 4785),*
- *on 1 I 2010 – parts of Tyczyn and Głogów Małopolski gminas (area – 1874 ha).*

TABL. 1 (31). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	159	160	160	160	<i>Gminas</i>
miejskie	16	16	16	16	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	29	33	34	34	<i>urban-rural</i>
wiejskie	114	111	110	110	<i>rural</i>
Miasta	45	49	50	50	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1653	1703	1662	1664	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1547	1548	1553	1553	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (32). **GMINY W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2013

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		5,0— — 19,9 km ²	20,0— — 49,9	50,0— — 99,9	100,0— — 149,9	150,0— — 199,9	200,0— — 249,9	250,0— — 299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL	160	3	20	62	42	19	9	2	3
Poniżej 2500	6	-	-	2	-	1	1	1	1
<i>Below</i>									
2500— 4999.....	13	-	4	4	2	2	1	-	-
5000— 7499.....	41	2	4	20	8	5	-	1	1
7500— 9999.....	30	-	1	16	6	3	4	-	-
10000— 14999.....	36	-	4	13	14	3	2	-	-
15000— 19999.....	13	1	1	3	4	2	1	-	1
20000— 39999.....	14	-	3	1	7	3	-	-	-
40000— 99999.....	6	-	4	2	-	-	-	-	-
100000—199999.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-

TABL. 3 (33). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2013

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0 — —1499,9 km ²
OGÓŁEM ..... TOTAL	25	2	1	1	1	14	6
Poniżej 50000 ..... <i>Below</i>	4	1	1	-	-	1	1
50000— 74999	10	1	-	-	-	7	2
75000— 99999	3	-	-	-	1	1	1
100000—149999	6	-	-	-	-	5	1
150000—199999	2	-	-	1	-	-	1

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2013**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils</i> ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2524	90	431	33	TOTAL
W tym kobiety	472	13	60	4	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18—29 lat.....	46	1	4	-	<i>18—29 years</i>
30—39.....	285	16	36	2	<i>30—39</i>
40—49.....	669	19	90	2	<i>40—49</i>
50—59	954	31	201	20	<i>50—59</i>
60 lat i więcej	570	23	100	9	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2013 (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódzkiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe.....	843	71	332	30	Tertiary
Policealne i średnie.....	1061	18	85	2	Post-secondary and secondary
Zasadnicze (zawodowe).....	557	1	14	1	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe.....	63	-	-	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
 BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.....	206	19	165	21	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści.....	546	44	146	11	Professionals
Technicy i inny średni personel....	408	7	36	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	202	4	25	-	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.....	236	8	30	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	388	2	16	1	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.....	228	2	5	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	158	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	62	-	2	-	Elementary occupations
Siły zbrojne.....	19	-	-	-	Armed forces

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 85; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 85; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (35). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
 AVERAGE EMPLOYMENT

O G Ó Ł E M	18336	22003	21359	21216	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	7249	7281	7204	7081	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11042	14670	14103	14084	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	7670	9712	8958	8937	gminas and cities with powiat status
powiaty	2927	3625	3650	3636	powiats
województwo.....	445	1333	1495	1511	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

O G Ó Ł E M	2683,43	3539,34	3815,07	3947,22	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	2992,59	4015,65	4163,18	4240,69	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2469,81	3291,15	3626,06	3789,69	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	2564,51	3208,29	3566,59	3705,50	gminas and cities with powiat status
powiaty	2158,24	3179,82	3444,78	3611,54	powiats
województwo.....	2886,97	4197,61	4424,99	4716,32	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 171.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 171.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane statystyczne:
  - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
  - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *The chapter, statistical data are presented:*
  - concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
  - concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. *In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.*

3. *An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88 item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.*

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. *The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

5. *Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.*

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. *Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance*

instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

8. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowania danych – w dniu 31 XII 2013 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases.

8. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

The resolved case and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) *family and custody law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*
- 3) *with respect to juveniles concerning:*
  - a) *prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,*
  - b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the ages of 13-17,*
  - c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*
- 4) *compulsory treatment of drug addicts;*
- 5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

10. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. *In the case of data published – on 31 XII 2013.*

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in The National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	43909	36885	38152	35681	TOTAL
w tym w miastach	27559	22861	22427	19785	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art.148-162 kk	1311	1206	1253	1104	Against life and health – Art. 148-162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	21	14	16	28	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	598	551	614	562	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	620	549	516	408	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163-180 kk	10297	7940	8459	7802	Against public safety and safety in transport – Art. 163-180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	9325	7103	7713	7053	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności sumienia i wyznania – art. 189-196 kk	1529	1226	1203	1309	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189-196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197-205 kk	147	160	207	194	Against sexual freedom and morals – Art. 197-205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	68	48	44	63	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206-211 kk	1477	1384	1203	1300	Against the family and guardianship – Art. 206-211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1099	917	915	912	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212-217 kk	115	158	155	150	Against good name and personal integrity – Art. 212-217 Criminal Code

^a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (cd.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222-231 kk^b	939	1379	1534	1399	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222-231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	143	149	197	218	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	207	330	377	374	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	421	594	637	669	Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228-231, 250a, 296a i 296b kk	156	288	310	158	Corruption – Art. 228-231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232-247 kk	1152	1161	1304	1202	Against the judiciary – Art. 232-247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252-264 kk	221	603	283	274	Against public order – Art. 252-264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270-277 kk^c	1878	1685	1328	1138	Against the reliability of documents – Art. 270-277 Criminal Code^c

^a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. ^b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. ^c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk).

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. ^c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code).

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciwko mieniu – art. 278-295 kk^b	20938	16827	18217	16629	Against property – Art. 278-295 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^c kk	7776	5805	6797	6369	Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 ^c Criminal Code
w tym kradzież samochodu	270	113	137	159	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	181	93	115	101	Wilful short-term theft automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^d	5954	3880	4022	3542	Burglary – Art. 279 Criminal Code ^d
Rozbój – art. 280 kk	611	350	315	266	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	35	26	46	37	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	118	121	123	135	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2491	2726	2727	2569	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296-309 kk^e	385	452	266	295	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^e
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310-315 kk	230	327	266	284	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 1356 z późn. zm.)	94	82	62	25	On Sobriety and Alcohol Education (unified text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późn. zm.)	75	78	99	125	On Copyright and Related Laws (unified text: Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 124)	2049	1392	1582	1739	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	241	100	69	67	Treasury crimes – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	203	77	46	31	Of which excise

^a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. ^b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^c Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^d Z wyłączeniem kradzieży samochodu. ^e Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. ^b Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). ^c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^d Excluding automobile theft. ^e Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 2 (37). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	69,7	73,3	72,2	71,4	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	83,4	83,7	86,3	83,5	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,3	99,3	99,2	99,2	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	93,9	96,2	94,7	92,1	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,2	94,4	94,2	96,5	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	99,7	100,0	100,0	99,0	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	96,5	91,8	92,9	84,7	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	42,0	47,9	48,1	47,0	<i>Against property</i>

a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. *b* Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 95 i 96.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. *b* See Criminal Code articles table 1 on page 95 and 96.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 3 (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	383860	514123	479507	479463	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 80029	21594	21232	20911	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		22943	23491	28277	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		59770	50844	56526	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	209013	312684	275921	279995	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgow ^b	140898	189909	184004	191294	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	52126	59476	64230	70521	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	8583	3114	3943	4786	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	1865	1563	1653	1930	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	13827	12696	14958	16517	<i>Commercial law^c</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. *b* Łącznie ze zbiorami dokumentów. *c* Bez spraw rejestrowych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. *b* Including collections of documents. *c* Excluding registry cases.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (38). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	38022	33665	37857	38301	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 15246	308	262	320	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		14437	15602	15625	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{bc}	11907	9948	11154	11807	Civil ^{bc}
Z zakresu prawa pracy	872	444	567	520	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	8075	7151	8274	8010	Related to social security law
Gospodarcze	1845	1288	1924	2019	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i.a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	22907	19458	18902	TOTAL
w tym mężczyźni	21438	17846	17569	of which men
w tym za przestępstwa ^a :				of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	1828	1516	1568	Against life and health
w tym:				of which:
Zabójstwo	8	18	7	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1154	1001	983	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	9216	6805	7235	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	8540	6300	6162	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	630	536	442	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	39	28	22	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1180	1185	980	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	874	748	712	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	5454	4413	4855	Against property
w tym:				of which:
Kradzież rzeczy	1575	1225	1585	Property theft
Kradzież z włamaniem	861	664	658	Burglary
Rozbój	302	193	169	Robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 95.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 95.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓLEM	14920	15510	15406	15114	TOTAL
O rozwód	2812	3127	3003	3242	<i>By divorce</i>
O separację	916	342	309	268	<i>By separation</i>
O alimenty	3902	4842	5080	4423	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	1223	1588	1936	1857	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	3407	3081	2680	2535	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	801	916	1209	1214	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	1859	1614	1189	1575	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. *b* Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. *b* Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	10	2	2	2	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	1	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	48	47	44	44	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	510	512	560	590	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1062	1346	1389	1408	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2897	4188	5210	5907	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	2451	3453	3878	4023	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	354	373	375	375	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	9	9	9	10	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	2277	10175	12874	13679	<i>Total debtors</i>

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest sąd rejestrowy w Rzeszowie. *b* Prowadzące działalność gospodarczą. *c* Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". *d* Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a The National Court Register in Podkarpackie voivodship is maintained by registration court in Rzeszow. *b* Conducting economic activity. *c* Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". *d* Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

CHAPTER V POPULATION

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the results of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
  - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
  - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000-2009 – the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 the administrative division of the country

administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat - każdorazowy podział administracyjny),

- od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet — 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45-64 lata, kobiety — 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony w Polsce przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy

obligatory as of 31 XII 2002 was applied; for remaining years – on the administrative division in force at a given moment),

- since 2010 - the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011 was applied).

3. The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining age limit which has already been exceeded by half of population and not yet reached by the second half.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence in Poland before the marriage is used);*
- *separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken);*
- *births – according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the inter-

ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

nal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonical laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według wieku **produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65;
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
- dla mężczyzn – 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
- dla kobiet – 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040 -2050.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by **working and post-working age** are given in two approaches;

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65;
- variant II - taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:
- for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020-2050,
- for females - 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 63,45 in 2030 and 67,0 in 2040-2050.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documenta-

gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

tion regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:*

- *to 2009 – registered for permanent residence,*
- *since 2010 – de facto population (population actually residing).*

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2097798	2127185	2128921	2128707	TOTAL
mężczyźni	1026072	1041160	1042308	1042321	males
kobiety.....	1071726	1086025	1086613	1086386	females
Miasta.....	847958	882758	880421	879247	Urban areas
Wieś	1249840	1244427	1248500	1249460	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2098263	2127948	2129951	2129294	TOTAL
na 1 km ²	118	119	119	119	per 1 km ²
mężczyźni	1026282	1041622	1042947	1042602	males
kobiety.....	1071981	1086326	1087004	1086692	females
na 100 mężczyzn	104,5	104,3	104,2	104,2	per 100 males
Miasta.....	846826	882262	880726	878297	Urban areas
w % ogółu ludności	40,4	41,5	41,3	41,2	in % of total population
Wieś	1251437	1245686	1249225	1250997	Rural areas
w % ogółu ludności	59,6	58,5	58,7	58,8	in % of total population

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2098263	2127948	2129951	2129294	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	484527	431007	414324	407577	Pre-working age
mężczyźni	248097	220906	212564	209201	males
kobiety.....	236430	210101	201760	198376	females
Miasta.....	174085	158362	153635	152260	Urban areas
mężczyźni	88920	81022	78689	78029	males
kobiety.....	85165	77340	74946	74231	females
Wieś	310442	272645	260689	255317	Rural areas
mężczyźni	159177	139884	133875	131172	males
kobiety.....	151265	132761	126814	124145	females
W wieku produkcyjnym	1301539	1358887	1359605	1355579	Working age
w tym w wieku mobilnym	850837	873297	873113	870511	of chich of mobility age
mężczyźni	673441	713831	717801	717102	males
w tym w wieku mobilnym	434101	445681	445805	444651	of chich of mobility age
kobiety.....	628098	645056	641804	638477	females
w tym w wieku mobilnym	416736	427616	427308	425860	of chich of mobility age
Miasta.....	556276	583327	574255	566462	Urban areas
mężczyźni	278044	298071	295847	292971	males
kobiety.....	278232	285256	278408	273491	females
Wieś	745263	775560	785350	789117	Rural areas
mężczyźni	395397	415760	421954	424131	males
kobiety.....	349866	359800	363396	364986	females

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym.....	312197	338054	356022	366138	Post-working age
mężczyźni.....	104744	106885	112582	116299	males
kobiety.....	207453	231169	243440	249839	females
Miasta.....	116465	140573	152836	159575	Urban areas
mężczyźni.....	38065	43160	47063	49370	males
kobiety.....	78400	97413	105773	110205	females
Wieś.....	195732	197481	203186	206563	Rural areas
mężczyźni.....	66679	63725	65519	66929	males
kobiety.....	129053	133756	137667	139634	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM.....	61,2	56,6	56,7	57,1	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	52,4	45,9	45,3	45,4	Males
Kobiety.....	70,7	68,4	69,4	70,2	Females

TABL. 3 (44). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2012	2013					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM... TOTAL	2098263	2127948	2129951	2129294	1042602	878297	420370	1250997	622232
0- 2 lata.....	61144	69681	64631	62703	32203	24589	12666	38114	19537
3- 6.....	89551	86209	91256	92133	47172	36251	18513	55882	28659
7-12.....	161994	137126	130972	128623	66048	47045	24012	81578	42036
13-15.....	101203	79197	74101	71991	36896	25243	13021	46748	23875
16-18.....	106741	91063	82127	78874	40496	28288	14489	50586	26007
19-24.....	222364	202526	195066	189911	96948	70801	35669	119110	61279
25-29.....	167817	182338	178519	174352	89601	73803	37520	100549	52081
30-34.....	149773	169297	172394	175247	89665	77157	39019	98090	50646
35-39.....	134389	151871	159396	162178	82547	68135	34264	94043	48283
40-44.....	140388	134996	138975	142076	72276	55281	27618	86795	44658
45-49.....	153685	139837	135666	133854	67556	52061	24948	81793	42608
50-54.....	145026	151864	146850	143810	72381	61849	28863	81961	43518
55-59.....	117461	141365	145423	146769	71879	69954	32133	76815	39746
60-64.....	75794	112458	124260	128173	60635	62111	28265	66062	32370
65-69.....	82488	70543	81429	89766	40002	41546	18293	48220	21709
70-74.....	75422	73707	68176	65492	27181	27666	11415	37826	15766
75-79.....	58903	62908	62998	63080	23956	25747	9650	37333	14306
80 lat i więcej... and more	54120	70962	77712	80262	25160	30770	10012	49492	15148

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
 As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	45	846826	40,4
TOTAL	2010	49	882262	41,5
	2012	50	880726	41,3
	2013	50	878297	41,2
Poniżej 2000		6	9954	0,5
<i>Below</i>				
2000- 4999.....		13	40634	1,9
5000- 9999.....		14	95946	4,5
10000-19999.....		7	103407	4,9
20000-49999.....		6	256822	12,1
50000-99999.....		3	188426	8,8
100000 i więcej		1	183108	8,6
<i>and more</i>				

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII
GMINAS INHABITED BY RURAL POPULATION
 As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	143	1251437	59,6
TOTAL	2010	144	1245686	58,5
	2012	144	1249225	58,7
	2013	144	1250997	58,8
Poniżej 2000		2	3719	0,2
<i>Below</i>				
2000-4999.....		20	74941	3,5
5000-6999.....		33	197969	9,3
7000-9999.....		45	373846	17,6
10000 i więcej		44	600522	28,2
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
Stan w dniu 31 XII
MEDIAN AGE BY SEX
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	34,6	36,5	37,3	37,7	TOTAL
mężczyźni	33,0	35,0	35,9	36,3	males
kobiety	36,3	38,0	38,8	39,3	females
Miasta	35,8	37,7	38,6	39,0	Urban areas
mężczyźni	33,5	35,7	36,6	37,1	males
kobiety	38,2	39,9	40,7	41,2	females
Wieś	33,9	35,6	36,4	36,9	Rural areas
mężczyźni	32,7	34,5	35,3	35,7	males
kobiety	35,2	36,8	37,6	38,0	females

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separa- tions	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11782	9183	823	2686	20525	18289	149	2236
TOTAL	2010	13213	10214	149	2087	21990	18288	115	3702
	2012	11859	8940	151	2228	21064	18402	107	2662
	2013	10657	7894	109	2332	20373	18593	92	1780
Miasta	2005	4760	3444	397	1691	7604	6505	60	1099
Urban areas	2010	5585	4020	88	1343	8576	6825	42	1751
	2012	4770	3300	92	1335	8191	6799	41	1392
	2013	4284	2946	59	1395	7943	7021	32	922
Wieś	2005	7022	5739	426	995	12921	11784	89	1137
Rural areas	2010	7628	6194	61	744	13414	11463	73	1951
	2012	7089	5640	59	893	12873	11603	66	1270
	2013	6373	4948	50	937	12430	11572	60	858

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 7 (48). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI (dok.)**
VITAL STATISTICS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separa- tions	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	5,6	4,4	39,0	1,3	9,7	8,7	7,3	1,1
TOTAL	2010	6,2	4,8	7,0	1,0	10,3	8,6	5,2	1,7
	2012	5,6	4,2	7,1	1,0	9,9	8,6	5,1	1,3
	2013	5,0	3,7	5,1	1,1	9,6	8,7	4,5	0,8
Miasta.....	2005	5,6	4,1	46,9	2,0	9,0	7,7	7,9	1,3
Urban areas	2010	6,3	4,6	10,0	1,5	9,7	7,7	4,9	2,0
	2012	5,4	3,7	10,4	1,5	9,3	7,7	5,0	1,6
	2013	4,9	3,4	6,7	1,6	9,0	8,0	4,0	1,0
Wieś.....	2005	5,6	4,6	33,8	0,8	10,2	9,3	6,9	0,9
Rural areas	2010	6,1	5,0	4,9	0,6	10,8	9,2	5,4	1,6
	2012	5,7	4,5	4,7	0,7	10,3	9,3	5,1	1,0
	2013	5,1	4,0	4,0	0,7	9,9	9,3	4,8	0,7

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved marriages ^a		
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
			męża husband	żony wife		ogółem total		w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM	2005	11782	11016	6250	2080	2686	22,5	5,5	259
TOTAL	2010	13213	9917	5808	2022	2087	19,7	4,2	2626
	2012	11859	9999	5704	2067	2228	19,7	4,4	1141
	2013	10657	10217	5822	2063	2332	20,2	4,6	-463
Miasta.....	2005	4760	4742	2255	796	1691	23,9	8,5	-838
Urban areas	2010	5585	4439	2295	801	1343	22,3	6,7	240
	2012	4770	4337	2184	818	1335	20,6	6,3	-470
	2013	4284	4469	2221	853	1395	21,3	6,7	-1149
Wieś.....	2005	7022	6274	3995	1284	995	21,5	3,4	1096
Rural areas	2010	7628	5478	3513	1221	744	18,1	2,5	2386
	2012	7089	5662	3520	1249	893	19,1	3,0	1611
	2013	6373	5748	3601	1210	937	19,3	3,1	685

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (50). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2013 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
 MARRIAGES CONTRACTED IN 2013 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej 60 and more
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	10657	393	4059	4158	1211	399	252	122	63
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... and less	54	33	18	2	1	-	-	-	-
20-24.....	2159	257	1583	290	26	2	1	-	-
25-29.....	5008	96	2049	2575	256	27	4	1	-
30-34.....	2132	6	355	1081	583	92	14	1	-
35-39.....	655	1	39	171	247	157	36	3	1
40-49.....	376	-	14	36	85	100	126	15	-
50-59.....	154	-	-	1	10	20	53	63	7
60 lat i więcej..... and more	119	-	1	2	3	1	18	39	55
W tym wyznaniowe^a ..... Of which church or religious marriages^a	7894	197	3182	3324	840	214	79	35	23
19 lat i mniej..... and less	29	15	13	1	-	-	-	-	-
20-24.....	1606	131	1226	232	16	1	-	-	-
25-29.....	4073	47	1669	2156	186	14	1	-	-
30-34.....	1560	3	246	823	430	52	5	1	-
35-39.....	400	1	20	100	161	103	13	1	1
40-49.....	152	-	8	12	45	42	43	2	-
50-59.....	42	-	-	-	2	2	16	21	1
60 lat i więcej..... and more	32	-	-	-	-	-	1	10	21
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	4284	91	1237	1912	605	204	128	74	33
TOTAL									
19 lat i mniej..... and less	14	9	4	-	1	-	-	-	-
20-24.....	610	56	431	111	10	2	-	-	-
25-29.....	2017	25	660	1178	138	14	1	1	-
30-34.....	1000	1	118	520	299	55	7	-	-
35-39.....	302	-	16	77	113	73	23	-	-
40-49.....	178	-	7	23	37	43	59	9	-
50-59.....	87	-	-	1	6	16	25	37	2
60 lat i więcej..... and more	76	-	1	2	1	1	13	27	31
W tym wyznaniowe^a ..... Of which church or religious marriages^a	2946	36	907	1457	399	90	29	14	14
19 lat i mniej..... and less	3	3	-	-	-	-	-	-	-
20-24.....	442	27	316	91	7	1	-	-	-
25-29.....	1565	6	513	947	93	6	-	-	-
30-34.....	681	-	73	370	211	24	3	-	-
35-39.....	162	-	3	42	68	43	6	-	-
40-49.....	54	-	2	7	18	14	13	-	-
50-59.....	20	-	-	-	2	2	6	9	1
60 lat i więcej..... and more	19	-	-	-	-	-	1	5	13

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2013 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2013 BY AGE OF BRIDEGROOMS
AND BRIDES (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	6373	302	2822	2246	606	195	124	48	30
TOTAL									
19 lat i mniej and less	40	24	14	2	-	-	-	-	-
20-24	1549	201	1152	179	16	-	1	-	-
25-29	2991	71	1389	1397	118	13	3	-	-
30-34	1132	5	237	561	284	37	7	1	-
35-39	353	1	23	94	134	84	13	3	1
40-49	198	-	7	13	48	57	67	6	-
50-59	67	-	-	-	4	4	28	26	5
60 lat i więcej and more	43	-	-	-	2	-	5	12	24
W tym wyznaniowe^a	4948	161	2275	1867	441	124	50	21	9
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej and less	26	12	13	1	-	-	-	-	-
20-24	1164	104	910	141	9	-	-	-	-
25-29	2508	41	1156	1209	93	8	1	-	-
30-34	879	3	173	453	219	28	2	1	-
35-39	238	1	17	58	93	60	7	1	1
40-49	98	-	6	5	27	28	30	2	-
50-59	22	-	-	-	-	-	10	12	-
60 lat i więcej and more	13	-	-	-	-	-	-	5	8

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2013 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU**
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED IN 2013 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF
BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹNI PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowcy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM	10657	9957	131	569
GRAND TOTAL				
Kawalerowie Single	9977	9618	55	304
Wdowcy Widowers	99	30	43	26
Rozwidzeni Divorced	581	309	33	239

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2013 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
*MARRIAGES CONTRACTED IN 2013 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF
BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)*

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
RAZEM.....	4284	3895	62	327
TOTAL				
Kawalerowie..... <i>Single</i>	3891	3712	23	156
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	58	15	22	21
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	335	168	17	150
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>				
RAZEM.....	6373	6062	69	242
TOTAL				
Kawalerowie..... <i>Single</i>	6086	5906	32	148
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	41	15	21	5
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	246	141	16	89

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM..... 2005	9183	3444	5739
TOTAL 2010	10214	4020	6194
2012	8940	3300	5640
2013	7894	2946	4948
Kościół Katolicki.....	7882	2941	4941
Kościół Polskokatolicki.....	3	-	3
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.....	4	2	2
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	1	-	1
Kościół Ewangelicko-Augsburski.....	1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy.....	3	2	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (53). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA W 2013 R.**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2013*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	2332	2	183	443	468	390	531	257	58
GRAND TOTAL									
20-24	58	1	46	8	3	-	-	-	-
25-29	341	1	111	199	27	3	-	-	-
30-34	469	-	23	175	233	35	3	-	-
35-39	404	-	2	48	163	166	25	-	-
40-49	608	-	1	11	39	171	373	13	-
50-59	348	-	-	2	3	12	123	201	7
60 lat i więcej and more	104	-	-	-	-	3	7	43	51

MIASTA

URBAN AREAS

RAZEM	1395	1	78	262	277	232	333	174	38
TOTAL									
20-24	28	1	20	7	-	-	-	-	-
25-29	181	-	44	116	19	2	-	-	-
30-34	283	-	12	104	136	28	3	-	-
35-39	235	-	2	26	95	96	16	-	-
40-49	369	-	-	8	24	96	231	10	-
50-59	232	-	-	1	3	8	78	137	5
60 lat i więcej and more	67	-	-	-	-	2	5	27	33

WIEŚ

RURAL AREAS

RAZEM	937	1	105	181	191	158	198	83	20
TOTAL									
20-24	30	-	26	1	3	-	-	-	-
25-29	160	1	67	83	8	1	-	-	-
30-34	186	-	11	71	97	7	-	-	-
35-39	169	-	-	22	68	70	9	-	-
40-49	239	-	1	3	15	75	142	3	-
50-59	116	-	-	1	-	4	45	64	2
60 lat i więcej and more	37	-	-	-	-	1	2	16	18

TABL. 13 (54). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2686	2087	2228	2332	T O T A L
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	736	781	870	937	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1950	1306	1358	1395	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1057	819	853	874	1
2	607	387	393	428	2
3	196	75	83	77	3
4 i więcej	90	25	29	16	4 and more
Miasta	1691	1343	1335	1395	Urban areas
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	515	530	546	580	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1176	813	789	815	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	679	518	506	524	1
2	354	242	225	242	2
3	106	46	45	42	3
4 i więcej	37	7	13	7	4 and more
Wieś	995	744	893	937	Rural areas
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	221	251	324	357	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	774	493	569	580	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	378	301	347	350	1
2	253	145	168	186	2
3	90	29	38	35	3
4 i więcej	53	18	16	9	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	20525	21990	21064	20373	7943	12430	Live births
chłopcy	10652	11310	10898	10411	4092	6319	<i>males</i>
dziewczęta	9873	10680	10166	9962	3851	6111	<i>females</i>
Małżeńskie	18635	19578	18436	17690	6714	10976	Legitimate
chłopcy	9705	10043	9536	9047	3491	5556	<i>males</i>
dziewczęta	8930	9535	8900	8643	3223	5420	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	1890	2412	2628	2683	1229	1454	Illegitimate
chłopcy	947	1267	1362	1364	601	763	<i>males</i>
dziewczęta	943	1145	1266	1319	628	691	<i>females</i>
Urodzenia martwe	97	94	79	72	28	44	Stillbirths
chłopcy	50	61	38	36	16	20	<i>males</i>
dziewczęta	47	33	41	36	12	24	<i>females</i>

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze 6 and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	20525	9594	6601	2610	887	443	390
TOTAL	2010	21990	10543	7611	2602	765	260	208
	2012	21064	9816	7625	2478	708	259	178
	2013	20373	9411	7339	2523	689	245	166
19 lat i mniej..... and less		659	594	64	1	-	-	-
20-24.....		3690	2741	785	137	24	3	-
25-29.....		7373	4021	2647	548	117	29	11
30-34.....		5750	1612	2806	1018	207	69	38
35-39.....		2382	375	921	676	257	89	64
40-44.....		492	64	113	136	81	50	48
45 lat i więcej..... and more		27	4	3	7	3	5	5

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2005	100,0	46,7	32,2	12,7	4,3	2,2	1,9
TOTAL	2010	100,0	47,9	34,6	11,8	3,5	1,2	0,9
	2012	100,0	46,6	36,2	11,8	3,4	1,2	0,8
	2013	100,0	46,2	36,0	12,4	3,4	1,2	0,8
19 lat i mniej..... and less		100,0	90,1	9,7	0,2	-	-	-
20-24.....		100,0	74,3	21,3	3,7	0,7	0,1	-
25-29.....		100,0	54,5	35,9	7,4	1,6	0,4	0,1
30-34.....		100,0	28,0	48,8	17,7	3,6	1,2	0,7
35-39.....		100,0	15,7	38,7	28,4	10,8	3,7	2,7
40-44.....		100,0	13,0	23,0	27,6	16,5	10,2	9,8
45 lat i więcej..... and more		100,0	14,8	11,1	25,9	11,1	18,5	18,5

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIEI I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność - urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility - live births per 1000 women aged:						
15-49 ^{ab}	37,3	40,7	39,5	38,4	36,5	39,7
15-19 ^a	11,1	12,3	11,0	10,0	9,1	10,5
20-24	57,3	53,1	49,0	46,3	34,8	53,7
25-29	91,5	90,5	88,0	85,9	78,6	91,5
30-34	60,8	71,5	68,5	67,7	67,5	68,0
35-39	26,8	29,8	30,8	30,1	30,0	30,3
40-44	6,3	6,9	7,1	7,1	6,4	7,6
45-49 ^b	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,271	1,315	1,266	1,230	1,119	1,306
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,611	0,638	0,611	0,601	0,543	0,642
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,122	1,202	1,145	1,096	1,131	1,074
<i>Demographic dynamics</i>						

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	18289	9784	8505	6505	3508	2997	11784	6276	5508
TOTAL	2010	18288	9686	8602	6825	3678	3147	11463	6008	5455
	2012	18402	9591	8811	6799	3534	3265	11603	6057	5546
	2013	18593	9748	8845	7021	3626	3395	11572	6122	5450
0 lat.....		92	49	43	32	17	15	60	32	28
1- 4 lata		20	9	11	6	4	2	14	5	9
5- 9		13	9	4	5	3	2	8	6	2
10-14		14	9	5	5	3	2	9	6	3
15-19		53	41	12	15	9	6	38	32	6
20-24		94	75	19	26	22	4	68	53	15
25-29		91	73	18	45	33	12	46	40	6
30-34		126	112	14	51	45	6	75	67	8
35-39		164	124	40	66	51	15	98	73	25
40-44		257	206	51	84	66	18	173	140	33
45-49		401	297	104	142	101	41	259	196	63
50-54		696	517	179	275	197	78	421	320	101
55-59		1098	795	303	496	330	166	602	465	137
60-64		1431	980	451	625	394	231	806	586	220
65-69		1441	950	491	621	382	239	820	568	252
70-74		1652	1010	642	654	385	269	998	625	373
75-79		2584	1378	1206	983	512	471	1601	866	735
80-84		3305	1463	1842	1187	511	676	2118	952	1166
85 lat i więcej..... and more		5061	1651	3410	1703	561	1142	3358	1090	2268

TABL. 17 (58). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM	2005	868	949	790	768	865	679	934	1003	867
TOTAL	2010	860	930	792	773	871	684	921	971	872
	2012	864	920	811	772	839	711	929	975	884
	2013	873	935	814	799	861	741	926	985	868
0 lat ^a		452	471	432	403	415	390	483	506	458
1- 4 lata.....		22	19	25	17	22	12	26	18	34
5- 9.....		12	16	8	12	14	10	12	17	6
10-14.....		12	15	9	12	14	10	12	16	8
15-19.....		39	60	18	31	37	26	44	72	14
20-24.....		58	90	24	42	70	13	68	102	31
25-29.....		52	81	21	60	86	32	46	77	12
30-34.....		72	126	16	66	116	16	77	134	17
35-39.....		102	152	51	98	151	45	105	152	55
40-44.....		183	288	74	154	243	66	201	316	79
45-49.....		298	436	156	268	399	149	316	458	161
50-54.....		479	708	248	434	667	231	513	736	262
55-59.....		752	1113	406	706	1025	437	794	1186	374
60-64.....		1134	1644	677	1027	1419	698	1234	1841	657
65-69.....		1683	2492	1034	1576	2198	1085	1774	2737	990
70-74.....		2474	3653	1641	2332	3350	1626	2577	3869	1652
75-79.....		4102	5761	3087	3844	5332	2949	4278	6048	3181
80-84.....		7120	9197	6037	6501	7903	5733	7521	10083	6229
85 lat i więcej and more		15669	18947	14458	14518	16974	13555	16325	20152	14959

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ ^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	SPECIFICATION	
							na 100 tys. ludności per 100 thous. population
OGÓŁEM	2005	868	949	790	768	934	TOTAL
	2010	860	930	792	773	921	
	2011	856	918	796	773	915	
	2012	864	920	811	772	929	
Choroby zakaźne i pasożytnicze.....		4	4	3	4	4	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica układu oddechowego.....		1	2	1	1	1	<i>of which tuberculosis of the respiratory system</i>
Nowotwory.....		203	240	169	201	205	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe.....		195	231	161	195	195	<i>of which malignant neoplasms</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej.....		14	12	16	14	15	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca.....		14	12	16	13	14	<i>of which diabetes mellitus</i>

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 19 (60). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. LIVE BIRTHS									
OGÓŁEM 2005	726	732	719	789	713	871	689	744	629
TOTAL 2010	523	557	487	490	540	436	544	568	519
.....2012	508	560	452	501	586	408	513	543	481
..... 2013	452	471	432	403	415	390	483	506	458
0-27 dni 0-27 days	349	365	331	353	342	364	346	380	311
0- 6	245	211	281	214	171	260	265	237	295
w tym 0 of which 0	177	144	211	176	147	208	177	142	213
7-13	54	77	30	76	73	78	40	79	-
14-20	29	58	-	50	98	-	16	32	-
21-27	20	19	20	13	-	26	24	32	16
28-29 dni 28-29 days	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 miesiąc 1 month	20	19	20	13	24	-	24	16	33
2	15	-	30	-	-	-	24	-	49
3	20	29	10	13	24	-	24	32	16
4	10	10	10	-	-	-	16	16	16
5	5	10	-	-	-	-	8	16	-
6	15	10	20	25	24	26	8	-	16
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	10	10	10	-	-	-	16	16	16
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	10	19	-	-	-	-	16	32	-
11 miesięcy 11 month	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABL. 20 (61). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYŃ^a**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban Areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS	
							na 100 tys. urodzeń żywych per 100 tys. live births
	w liczbach bezwzględnych In absolute num- bers						
OGÓŁEM 2005	149	726	732	719	789	689	TOTAL
..... 2010	115	523	557	487	490	544	
..... 2011	112	530	536	524	401	612	
..... 2012	107	508	560	452	501	513	
Stany rozpoczynające się w okresie okołopłodowym	55	261	312	207	183	311	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	46	218	220	216	281	179	Congenital anomalies ^Δ of which congenital anomalies of heart
w tym wrodzone wady serca....	15	71	83	59	73	70	
Pozostałe przyczyny zgonu	6	28	28	30	37	23	Other causes of deaths

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
OGÓŁEM	270	251	233	327	286	TOTAL
w tym dokonane	223	190	192	264	235	<i>of which committed</i>
Miasta	127	98	85	113	90	<i>Urban areas</i>
Wieś	143	153	148	214	196	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	7	2	-	1	1	<i>14 and less</i>
15-19	20	15	14	19	16	<i>15-19</i>
20-29	50	43	33	52	50	<i>20-29</i>
30-49	108	90	80	119	107	<i>30-49</i>
50-69	66	87	90	110	88	<i>50-69</i>
70 lat i więcej	19	13	16	26	24	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójstw o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 – data by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI <i>MALES</i>						
OGÓŁEM	2005	72,04	57,69	43,38	29,59	17,89
TOTAL	2010	73,73	59,27	44,89	31,02	19,01
	2012	74,34	59,92	45,58	31,68	19,46
	2013	74,76	60,27	45,88	31,92	19,65
Miasta		75,94	61,41	46,92	32,93	20,53
<i>Urban areas</i>						
Wieś		73,94	59,48	45,13	31,19	18,99
<i>Rural areas</i>						
KOBIETY <i>FEMALES</i>						
OGÓŁEM	2005	80,26	66,04	51,23	36,67	22,98
TOTAL	2010	81,75	67,26	52,45	37,80	24,04
	2012	82,12	67,61	52,80	38,16	24,37
	2013	82,35	67,85	53,04	38,37	24,56
Miasta		82,47	67,90	53,11	38,42	24,63
<i>Urban areas</i>						
Wieś		82,24	67,80	52,97	38,31	24,47
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (64). **PROGNOZA^a LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
wariant I / variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.								
OGÓŁEM.....	2126,9	2114,6	2095,6	2067,7	2029,6	1982,5	1928,6	1870,3	TOTAL
mężczyźni.....	1041,8	1036,8	1028,1	1014,4	995,6	972,7	947,4	920,5	males
kobiety.....	1085,1	1077,8	1067,5	1053,2	1034,0	1009,7	981,3	949,8	females
Miasta.....	876,8	862,0	842,8	818,9	790,8	759,2	725,6	691,3	Urban areas
mężczyźni.....	419,7	412,6	403,4	391,8	378,3	363,8	348,8	333,8	males
kobiety.....	457,1	449,4	439,4	427,2	412,4	395,5	376,8	357,5	females
Wies.....	1250,1	1252,6	1252,8	1248,8	1238,8	1223,2	1203,1	1179,1	Rural areas
mężczyźni.....	622,1	624,2	624,8	622,7	617,3	609,0	598,6	586,7	males
kobiety.....	628,0	628,4	628,0	626,1	621,5	614,2	604,4	592,4	females
W wieku przedprodukcyjnym.....	394,7	373,6	356,0	324,6	302,3	281,9	266,1	254,4	Pre-working age
mężczyźni.....	202,5	191,7	182,7	166,7	155,4	144,8	136,8	130,7	males
kobiety.....	192,3	181,9	173,3	157,9	147,0	137,0	129,4	123,7	females
Miasta.....	147,9	141,1	132,9	117,7	107,4	99,0	93,4	89,3	Urban areas
mężczyźni.....	75,8	72,3	68,1	60,4	55,1	50,8	47,9	45,8	males
kobiety.....	72,2	68,8	64,8	57,3	52,3	48,2	45,5	43,5	females
Wies.....	246,8	232,4	223,2	206,9	195,0	182,9	172,7	165,1	Rural areas
mężczyźni.....	126,7	119,4	114,6	106,3	100,3	94,0	88,8	84,9	males
kobiety.....	120,1	113,1	108,5	100,5	94,7	88,8	83,9	80,2	females
W wieku produkcyjnym.....	1344,4	1296,2	1246,2	1212,9	1161,6	1091,2	1004,5	915,5	Working age
mężczyźni.....	714,1	693,2	666,1	649,4	628,6	597,8	557,0	509,3	males
kobiety.....	630,3	603,0	580,2	563,5	533,0	493,3	447,5	406,3	females
Miasta.....	554,9	514,0	482,0	464,2	439,8	404,5	360,7	319,1	Urban areas
mężczyźni.....	289,2	270,7	253,8	244,7	235,0	220,0	199,2	176,2	males
kobiety.....	265,8	243,3	228,2	219,4	204,8	184,5	161,5	142,9	females
Wies.....	789,5	782,2	764,2	748,8	721,8	686,7	643,8	596,4	Rural areas
mężczyźni.....	425,0	422,5	412,3	404,7	393,6	377,8	357,8	333,1	males
kobiety.....	364,5	359,7	351,9	344,1	328,2	308,9	286,0	263,4	females
W wieku poprodukcyjnym.....	387,8	444,9	493,4	530,1	565,7	609,4	658,0	700,4	Post-working age
mężczyźni.....	125,2	151,9	179,3	198,3	211,7	230,1	253,6	280,6	males
kobiety.....	262,5	292,9	314,0	331,8	354,0	379,3	404,4	419,8	females
Miasta.....	173,9	206,8	228,0	237,0	243,6	255,7	271,4	282,8	Urban areas
mężczyźni.....	54,7	69,6	81,5	86,6	88,3	92,9	101,6	111,8	males
kobiety.....	119,2	137,2	146,4	150,4	155,4	162,8	169,8	171,0	females
Wies.....	213,9	238,0	265,4	293,1	322,0	353,7	386,6	417,6	Rural areas
mężczyźni.....	70,5	82,3	97,8	111,7	123,4	137,1	152,0	168,7	males
kobiety.....	143,4	155,7	167,6	181,4	198,6	216,6	234,6	248,8	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58,2	63,1	68,2	70,5	74,7	81,7	92,0	104,3	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	45,9	49,6	54,4	56,2	58,4	62,7	70,1	80,8	Males
Kobiety.....	72,2	78,7	84,0	86,9	94,0	104,7	119,3	133,8	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter “Population”.

TABL. 23 (64). **PROGNOZA^a LUDNOŚCI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
wariant II // variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.								
W wieku produkcyjnym	1363,8	1350,3	1314,5	1293,8	1265,6	1226,0	1147,6	1053,2	Working age
mężczyźni	722,4	718,2	692,0	673,0	652,4	625,8	587,6	541,1	males
kobiety	641,3	632,1	622,4	620,8	613,2	600,3	560,0	512,1	females
Miasta.....	564,4	539,4	510,6	494,8	479,3	458,4	419,3	372,7	Urban areas
mężczyźni	293,0	282,3	264,4	253,5	243,6	230,7	211,6	188,7	males
kobiety	271,4	257,1	246,1	241,3	235,7	227,8	207,7	184,0	females
Wieś	799,3	810,9	803,9	799,0	786,3	767,6	728,2	680,6	Rural areas
mężczyźni	429,4	435,9	427,6	419,5	408,8	395,1	376,0	352,4	males
kobiety	369,9	375,0	376,3	379,4	377,5	372,5	352,3	328,1	females
W wieku poprodukcyjnym	368,4	390,7	425,1	449,3	461,7	474,5	514,9	562,7	Post-working age
mężczyźni	116,9	126,9	153,4	174,7	187,9	202,2	223,1	248,7	males
kobiety	251,5	263,8	271,7	274,6	273,8	272,4	291,9	314,0	females
Miasta.....	164,4	181,5	199,4	206,4	204,1	201,8	212,8	229,3	Urban areas
mężczyźni	50,9	58,0	70,8	77,9	79,7	82,3	89,3	99,3	males
kobiety	113,5	123,5	128,5	128,5	124,4	119,5	123,6	130,0	females
Wieś	204,0	209,2	225,7	243,0	257,6	272,8	302,1	333,4	Rural areas
mężczyźni	66,0	68,9	82,5	96,8	108,2	119,8	133,8	149,4	males
kobiety	138,0	140,3	143,2	146,1	149,3	152,9	168,3	184,0	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.									NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	44,2	44,4	48,6	50,7	52,6	55,5	61,2	70,1	Males
Kobiety.....	69,2	70,5	71,5	69,7	68,6	68,2	75,2	85,5	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter “Population”.

TABL. 24 (65). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM.....	2005	20317	9568	10011	738	22702	9970	11610	1122	-2385
TOTAL	2010	19486	9202	9377	907	21415	9723	10829	863	-1929
	2012	18156	8368	8848	940	20103	9224	9939	940	-1947
	2013	19729	9216	9844	669	22831	9969	11364	1498	-3102
Miasta.....	2005	7865	2810	4655	400	11245	4246	6245	754	-3380
Urban areas	2010	7886	2977	4448	461	10698	4332	5790	576	-2812
	2012	7479	2768	4251	460	9804	4041	5171	592	-2325
	2013	7729	2725	4685	319	11233	4216	6086	931	-3504
Wieś.....	2005	12452	6758	5356	338	11457	5724	5365	368	995
Rural areas	2010	11600	6225	4929	446	10717	5391	5039	287	883
	2012	10677	5600	4597	480	10299	5183	4768	348	378
	2013	12000	6491	5159	350	11598	5753	5278	567	402
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM.....	2005	9,6	4,5	4,7	0,4	10,8	4,7	5,5	0,5	-1,2
TOTAL	2010	9,2	4,3	4,4	0,4	10,1	4,6	5,1	0,4	-0,9
	2012	8,5	3,9	4,2	0,4	9,4	4,3	4,7	0,4	-0,9
	2013	9,3	4,3	4,6	0,3	10,7	4,7	5,3	0,7	-1,5
Miasta.....	2005	9,3	3,3	5,5	0,5	13,3	5,0	7,4	0,9	-4,0
Urban areas	2010	8,9	3,4	5,0	0,5	12,1	4,9	6,6	0,7	-3,2
	2012	8,5	3,1	4,8	0,5	11,1	4,6	5,9	0,7	-2,6
	2013	8,8	3,1	5,3	0,4	12,8	4,8	6,9	1,1	-4,0
Wieś.....	2005	9,9	5,4	4,2	0,3	9,1	4,5	4,3	0,3	0,8
Rural areas	2010	9,3	5,0	4,0	0,4	8,6	4,3	4,0	0,2	0,7
	2012	8,6	4,5	3,7	0,4	8,2	4,2	3,8	0,3	0,3
	2013	9,6	5,2	4,1	0,3	9,3	4,6	4,2	0,5	0,3

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 25 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odplyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	19579	16020	3559	21580	16020	5560
TOTAL	2010	18579	15044	3535	20552	15044	5508
	2012	17216	13991	3225	19163	13991	5172
	2013	19060	15834	3226	21333	15834	5499
Miasta.....	2005	7465	5664	1801	10491	7165	3326
Urban areas	2010	7425	5588	1837	10122	6861	3261
	2012	7019	5429	1590	9212	6243	2969
	2013	7410	5803	1607	10302	7178	3124
Wieś	2005	12114	10356	1758	11089	8855	2234
Rural areas	2010	11154	9456	1698	10430	8183	2247
	2012	10197	8562	1635	9951	7748	2203
	2013	11650	10031	1619	11031	8656	2375

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,3	7,6	1,7	10,2	7,6	2,6
TOTAL	2010	8,7	7,1	1,7	9,7	7,1	2,6
	2012	8,1	6,6	1,5	9,0	6,6	2,4
	2013	9,0	7,4	1,5	10,0	7,4	2,6
Miasta.....	2005	8,8	6,7	2,1	12,4	8,5	3,9
Urban areas	2010	8,4	6,3	2,1	11,5	7,8	3,7
	2012	8,0	6,2	1,8	10,5	7,1	3,4
	2013	8,4	6,6	1,8	11,7	8,2	3,6
Wieś	2005	9,6	8,2	1,4	8,8	7,0	1,8
Rural areas	2010	9,0	7,6	1,4	8,4	6,6	1,8
	2012	8,2	6,9	1,3	8,0	6,2	1,8
	2013	9,3	8,0	1,3	8,8	6,9	1,9

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odpyływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	19579	9240	10339	21580	10065	11515	-2001	-825	-1176
TOTAL 2010	18579	8679	9900	20552	9450	11102	-1973	-771	-1202
2012	17216	8010	9206	19163	8828	10335	-1947	-818	-1129
2013	19060	8959	10101	21333	9902	11431	-2273	-943	-1330
0- 4 lata	2255	1166	1089	2334	1207	1127	-79	-41	-38
5- 9	1431	716	715	1494	751	743	-63	-35	-28
10-14	857	449	408	881	465	416	-24	-16	-8
15-19	929	369	560	961	387	574	-32	-18	-14
20-24	1728	493	1235	2022	575	1447	-294	-82	-212
25-29	3398	1452	1946	4529	1893	2636	-1131	-441	-690
30-34	2922	1463	1459	3463	1693	1770	-541	-230	-311
35-39	1773	925	848	1942	1021	921	-169	-96	-73
40-44	979	523	456	1030	573	457	-51	-50	-1
45-49	561	317	244	561	317	244	0	0	0
50-54	593	339	254	553	312	241	40	27	13
55-59	508	260	248	473	233	240	35	27	8
60-64	426	221	205	418	223	195	8	-2	10
65 lat i więcej <i>and more</i>	700	266	434	672	252	420	28	14	14

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 27 (68). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	738	370	368	1122	616	506	-384	-246	-138
TOTAL 2010	907	550	357	863	404	459	44	146	-102
2012	940	539	401	940	451	489	0	88	-88
2013	669	387	282	1498	688	810	-829	-301	-528
0- 4 lata	278	143	135	63	36	27	215	107	108
5- 9	37	20	17	85	40	45	-48	-20	-28
10-14	12	4	8	76	36	40	-64	-32	-32
15-19	18	10	8	99	45	54	-81	-35	-46
20-24	22	14	8	102	50	52	-80	-36	-44
25-29	59	51	8	182	85	97	-123	-34	-89
30-34	72	52	20	247	110	137	-175	-58	-117
35-39	34	20	14	206	83	123	-172	-63	-109
40-44	27	18	9	135	59	76	-108	-41	-67
45-49	18	8	10	87	36	51	-69	-28	-41
50-54	22	13	9	81	41	40	-59	-28	-31
55-59	21	9	12	59	29	30	-38	-20	-18
60-64	19	9	10	41	21	20	-22	-12	-10
65 lat i więcej <i>and more</i>	30	16	14	35	17	18	-5	-1	-4

TABL. 28 (69). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE W 2013 R.**
 Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS IN 2013
 End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostki ^a kościelne Church units ^a	Duchowni Clergy	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	631	1970	1293558
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	6	6	1150
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	19	25	20200
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	1	1	194
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	2	60
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	4	288
Kościół Zielonoświątkowy	11	17	715
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa ..	4	56	448
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	5	14	105
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	13	57	231
Inne Other			
Związek Wyznania Świadków Jehowy	44	.	3743
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	1	3	23

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: przemyskiej i rzeszowskiej.
^c Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses of Przemysł and Rzeszów. ^c Data concern diocese of Przemysł-Nowy Sącz.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym; badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Dane BAEL dla okresu 2010–2013 uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników NSP 2011, oraz przy zastosowaniu nowej metodologii, zgodnie z którą poza zakresem badania pozostaną osoby przebywające poza gospodarstwem domowym przez okres co najmniej 12 miesięcy. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzin-

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data on economic activity of population concern the actually living population and cover persons aged 15 and more, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis of representative Labour Force Survey – LFS (tables 1 and 2). The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.*

The LFS data for 2010–2013 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the 2011 Census, as well as using new methodology, according to which the survey does not cover persons absent in households for 12 months and more. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job in the surveyed week.*

Economically active persons include employed and unemployed persons.

Employed persons are all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- 1) *performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without wages or salaries) in*

- nego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
    - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wycieczkowego,
    - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
      - do 3 miesięcy,
      - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Bezrobotni według BAEL są to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- 1) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- 2) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- 3) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem lub danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,

2) *had work but did not perform it:*

- a) *due to illness, maternity leave or vacation,*
- b) *due to other reasons, but the break in employment did not exceed:*
  - *3 months,*
  - *exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries (since the 1st quarter 2006).*

In accordance with international standards, pupils who entered into a vocational or particular job training contract with a company or natural persons were also included among employed persons if they received wages and salaries.

Unemployed persons, according to LFS, are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- 1) *within the reference week were not employed,*
- 2) *actively sought work, i.e., within a 4-week period undertaken real activity (the last week being the reference week) to find work,*
- 3) *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

Unemployed persons also include persons who did not seek work because they were provided with it and were waiting to start it for no longer than three months as well as were available for that work.

Economically inactive persons are persons aged 15 and more who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population or to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczułości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 129,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009, see item 5 on page 129,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadającymi użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 29.

8. Dane o pracujących w tabl. 5 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami,

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2005-2009 the following employed persons are not included:*
  - a) *on farms with the area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
  - b) *on farms with the area of up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 the whole number of employed persons on those farms are included independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including those producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) *the employment as of 31 XII of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) *the average paid employment — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 29.*

8. *Data regarding employment in table 5 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.*

9. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as — for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as

a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobotnie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

10. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) they were actually free to take on the reporting day;
- 2) the employer made attempts to find persons willing to take a job;
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

11. Newly created jobs are jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2013 (unified text: Journal of Laws 2013 item 674 with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2013 item 674 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;

- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć

2) during a training within the scope of common self-defense;

3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;

2 performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;

3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;

4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;

5) stay — on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity — at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;

6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;

7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;

8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;

9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;

10) serving supplementary forms of military service;

11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of

osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej

the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. *Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact — mode of injury 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

6. *The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

7. *Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:*

1) *data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activi-*

oraz pozostałego sprzątanía); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869) z późniejszymi zmianami.

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

ties); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 23 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869) with later amendments.

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

TABL. 1 (70). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ -**
na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE -
on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartaly quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1669	1654	1663	1638	1646	1673	1695	POPULATION in thous.
Mężczyźni.....	813	809	813	800	806	817	827	Men
Kobiety.....	855	846	850	837	840	856	868	Women
Aktywni zawodowo.....	945	931	934	902	916	956	963	Economically active persons
mężczyźni.....	517	512	523	508	517	531	534	men
kobiety.....	429	418	412	394	399	425	429	women
Pracujący.....	835	807	800	768	790	826	816	Employed persons
mężczyźni.....	459	448	448	432	447	460	452	men
kobiety.....	376	360	352	336	343	366	364	women
Bezrobotni ^a	110	123	134	134	126	130	146	Unemployed persons ^a
mężczyźni.....	58	65	75	76	71	71	81	men
kobiety.....	52	58	59	58	56	59	65	women
Bierni zawodowo.....	724	724	729	735	730	717	733	Economically inactive persons
Mężczyźni.....	297	296	290	292	288	286	294	Men
Kobiety.....	427	428	439	443	441	432	439	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %.....	56,6	56,3	56,2	55,1	55,7	57,1	56,8	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni.....	63,6	63,3	64,3	63,5	64,1	65,0	64,6	men
kobiety.....	50,2	49,4	48,5	47,1	47,5	49,6	49,4	women
Miasta.....	54,5	55,2	55,6	54,1	54,8	57,4	56,1	Urban areas
Wieś.....	58,2	56,9	56,6	55,8	56,2	56,9	57,3	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIE- NIA w %.....	50,0	48,8	48,1	46,9	48,0	49,4	48,1	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	56,5	55,4	55,1	54,0	55,5	56,3	54,7	men
kobiety.....	44,0	42,6	41,4	40,1	40,8	42,8	41,9	women
Miasta.....	47,0	47,7	47,3	45,6	46,8	49,2	47,4	Urban areas
Wieś.....	52,2	49,5	48,7	47,8	48,7	49,5	48,8	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %.....	11,6	13,2	14,3	14,9	13,8	13,6	15,2	UNEMPLOYMENT RA- TE in %
mężczyźni.....	11,2	12,7	14,3	15,0	13,7	13,4	15,2	men
kobiety.....	12,1	13,9	14,3	14,7	14,0	13,9	15,2	women
Miasta.....	13,7	13,6	15,2	15,7	14,6	14,5	15,6	Urban areas
Wieś.....	10,3	12,9	13,9	14,2	13,4	13,1	14,9	Rural areas

^a Osoby w wieku 15-74 lata.

^a Persons aged 15-74.

TABL. 2 (71). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2013 R. - na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2013 on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
	w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM ..... TOTAL	1695	963	816	146	733	56,8	48,1	15,2
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b ..... <i>of which of working age^b</i>	1251	930	784	146	321	74,3	62,7	15,7
15—24 lata	259	87	46	41	171	33,6	17,8	47,1
25—34	307	262	217	45	44	85,3	70,7	17,2
35—44	295	258	225	33	36	87,5	76,3	12,8
45—54	271	219	199	19	53	80,8	73,4	8,7
55 lat i więcej ..... <i>and more</i>	564	136	128	7	429	24,1	22,7	5,1
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe ..... <i>Tertiary</i>	317	261	234	27	56	82,3	73,8	10,3
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	404	272	234	39	132	67,3	57,9	14,3
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	148	72	55	17	76	48,6	37,2	23,6
Zasadnicze zawodowe ..... <i>Basic vocational</i>	446	285	237	48	161	63,9	53,1	16,8
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego ..... <i>Lower secondary, primary incomplete primary and without school education</i>	380	72	56	16	308	18,9	14,7	22,2

^a Osoby w wieku 15-74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15-74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (72). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number– women
OGÓŁEM TOTAL	639138	781765	784946	792771	381967
sektor publiczny public sector	.	165634	157727	153235	97927
sektor prywatny private sector	.	616132	627219	639536	284040
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b Agriculture, forestry and fishing ^b	158941	259524	259769	259686	137089
Przemysł Industry	152153	152750	150535	154768	42195
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	135239	135501	133720	138049	39235
Budownictwo Construction	26114	38985	38708	37453	3699
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	89058	96589	93943	94371	50158
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	27325	28414	28636	27788	5599
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	7058	8091	8982	9075	5979
Informacja i komunikacja Information and communication	4221	7589	7414	7555	2575
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	10152	9611	9426	9803	6992
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	5893	5938	5791	5943	2982
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	13037	13028	14113	15570	8185
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	10131	15045	18611	17524	7144
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	27749	31446	31558	31933	18813
Edukacja Education	55646	57511	56306	57170	43783
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	38609	42391	44939	45735	36506
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5698	6509	7160	6622	3962
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7353	8344	9055	11775	6306

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 129.

TABL. 4 (73). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	353797	349476	3255
TOTAL 2010	376854	372486	3501
..... 2012	370018	365668	3422
..... 2013	375069	370489	3653
sektor publiczny ..... public sector	140690	140690	-
sektor prywatny ..... private sector	234379	229799	3653
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	3919	3497	114
Przemysł ..... Industry	121987	120712	1155
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	111079	109853	1106
Budownictwo ..... Construction	21876	21307	525
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	49167	48019	1129
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	9582	9388	192
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	3874	3731	143
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	6593	6579	11
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	5282	4846	16
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	4375	4361	14
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	4765	4658	96
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	12898	12846	52
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	30853	30853	-
Edukacja ..... Education	55374	55290	84
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	37954	37847	107
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	5859	5857	2
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	698	685	13

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (74). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a <i>of which entities employ- ing mo- re than 9 pers- ons^a</i>	
OGÓŁEM	389651	416669	412544	407033	357333	TOTAL
sektor publiczny	162491	147700	141220	136556	136518	<i>public sector</i>
sektor prywatny	227160	268969	271324	270477	220814	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5152	5042	5184	5196	3098	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	129344	128041	127085	124599	117792	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	116588	115584	115069	113436	106930	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	21283	28701	28294	27318	20155	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	59383	69997	64468	62053	46556	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	15005	12509	12710	12821	9181	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4367	5660	5401	5147	3245	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	2472	5403	7210	6866	6141	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	6480	5389	5288	5250	4666	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4233	4890	4597	4798	4105	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	7062	7621	8748	7341	4395	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9646	10600	10453	12842	12142	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	27347	31460	30618	30401	30401	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	55435	55056	54484	53230	52849	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	35077	37859	38730	38511	36634	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4875	5574	6104	5524	5391	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	2490	2867	3170	5137	583	<i>Other service activities</i>

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (75). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	327810	148936	21666	12839
TOTAL 2010	349857	160518	22629	13901
..... 2012	340777	157013	24891	15582
..... 2013	346291	160176	24198	15681
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	126622	83490	14068	9912
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	219669	76686	10130	5769
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2966	652	531	372
Przemysł ..... <i>Industry</i>	118045	30527	2667	1174
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	107443	27635	2410	1041
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	20695	2102	612	193
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	46035	24030	1984	1299
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	9154	1096	234	99
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3184	2253	547	378
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	5984	2018	595	170
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .... <i>Financial and insurance activities</i>	4699	3684	147	110
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	4007	1980	354	256
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4384	2526	274	152
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	11631	4392	1215	658
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .... <i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>	29653	17579	1200	708
Edukacja ..... <i>Education</i>	44588	34944	10702	7747
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	35970	29433	1877	1375
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4733	2672	1124	884
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	563	288	122	99

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (76). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	68377	23765	11912	35196	1675	20,7
TOTAL	2010	62628	22066	9553	32945	1334	17,9
	2012	62150	21362	8751	39232	903	17,5
	2013	62277	22841	8405	39967	975	18,0
sektor publiczny		11128	6351	1920	7410	182	8,6
public sector							
sektor prywatny		51149	16490	6485	32557	793	23,6
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		516	165	102	344	2	17,3
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		20937	5415	3140	13189	378	18,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		19761	5125	3018	12420	373	18,8
of which manufacturing							
Budownictwo		7266	347	900	4666	43	33,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10449	5360	1376	6163	191	22,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		1728	185	136	1038	4	19,0
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		869	548	168	448	24	27,0
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		1194	511	87	892	58	19,1
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		449	348	75	200	20	9,2
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		423	186	52	316	4	10,7
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		771	429	151	454	16	17,4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..		7178	2426	316	5364	29	67,0
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...		3706	1906	615	2603	52	12,3
Public administration and defence; compulso- ry social security							
Edukacja		2818	2089	420	1837	56	6,1
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3330	2600	797	2007	92	9,1
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		482	233	56	352	5	10,1
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		161	93	14	94	1	30,1
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (77). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tacji retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z ur- lopow wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	63791	22632	10091	5083	3990	2881	18,9
TOTAL	2010	57473	20266	8786	4340	2288	1330	16,4
	2012	66327	21770	10574	3923	2850	936	18,7
	2013	55977	19051	9313	4113	2596	826	16,2
sektor publiczny ..... public sector		11352	5461	1946	427	1268	195	8,8
sektor prywatny ..... private sector		44625	13590	7367	3686	1328	631	20,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... Agriculture, forestry and fishing		425	138	29	16	35	2	14,3
Przemysł ..... Industry		18087	4622	3412	1480	960	268	15,6
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing		16704	4372	2949	1430	790	262	15,9
Budownictwo ..... Construction		7487	417	1237	327	150	23	35,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		9137	4380	1981	1081	140	209	19,9
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage		1613	160	226	195	122	11	17,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		772	511	137	98	8	17	24,2

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (77). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzystają- cy z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	1197	408	57	167	6	26	19,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	407	298	99	54	28	21	8,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	301	128	36	18	42	2	7,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	680	326	122	72	25	11	15,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	6071	2025	553	300	73	31	56,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	3650	1746	84	32	311	63	12,1
Edukacja ..... Education	2720	1866	520	80	421	32	6,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	2852	1745	735	174	240	98	7,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	460	222	53	#	#	9	9,5
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	118	59	32	#	#	3	21,7

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (78). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych (zawodo- wych) basic vocational	
OGÓŁEM	2005	10420	4315	2918	3603	1231	2668
TOTAL	2010	7608	3023	2652	2321	955	1680
	2012	6263	2683	2391	1907	773	1192
	2013	6143	2399	2531	1675	624	1313
sektor publiczny		1543	1013	1114	262	90	77
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		4600	1386	1417	1413	534	1236
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		89	21	43	39	2	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		2294	526	662	808	254	570
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2192	472	610	786	242	554
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		636	41	128	111	20	377
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		920	421	239	307	167	207
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		111	24	17	49	7	38
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		108	71	46	37	13	12
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		74	27	#	10	10	#
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		60	44	36	10	14	-
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		31	16	14	6	7	4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		121	63	98	12	8	3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		206	70	60	75	42	29
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		483	308	337	73	34	39
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>							
Edukacja		291	220	247	28	11	5
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		671	519	528	98	27	18
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		44	25	26	#	8	#
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		4	3	#	#	-	-
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABLE 10 (79). **MIJESCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2013 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons
OGÓŁEM	873	154	625	24035	14772	14357	10190
TOTAL							
sektor publiczny	186	28	.	2605	.	1820	.
public sector							
sektor prywatny	687	126	.	21430	.	12537	.
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	1	-	1	188	128	187	116
Przemysł	218	57	171	8423	6191	3930	3249
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	213	57	166	7844	5953	3533	2884
of which manufacturing							
Budownictwo	43	-	43	3190	1333	2535	1725
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	191	1	111	5532	2973	3332	2273
Transport i gospodarka magazynowa	31	2	9	751	177	363	306
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4	-	4	800	268	751	132
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	90	-	85	326	260	195	95
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .... Financial and insurance activities	1	-	1	104	48	59	24
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	23	14	3	66	46	154	76
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	3	7	620	257	354	176
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	32	30	8	920	649	601	534
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	77	17	73	743	730	372	362
Edukacja	33	10	27	1242	932	822	699
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	99	20	79	864	649	385	276
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	-	3	130	79	173	127
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	20	-	-	136	52	144	20
Other service activities							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani	163956	142263	153807	154216	Registered unemployed persons
w tym kobiety	87626	73359	77880	77415	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	47117	38115	37145	35778	previously not employed
w tym absolwenci ^a	10513	10522	10879	10496	of which school-leavers ^a
w tym szkół wyższych ^b	2575	3272	3049	3151	of which of tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	31973	28708	37983	39224	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5417	3645	4700	6074	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	110315	77259	86490	90509	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	18047	20569	23290	17978	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co naj- mniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	3077 ^d	6782	7725	8346	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	3049	5217	6147	6544	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	18,5	15,4	16,4	16,3	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	376	961	1178	1336	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 132.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 132.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (81). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	151774	174505	162909	171300	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	69415	80784	72813	78308	women
dotychczas niepracujący	54378	54878	34748	32914	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2751	2786	4457	7929	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	158111	174186	155310	170891	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	70512	78583	72336	78773	women
z tytułu podjęcia pracy	69648	71738	70759	81379	received jobs

^a W ciągu roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAZU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2012		2013	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	163956	87626	142263	73359	153807	77880	154216	77415
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej	41050	21876	34837	17613	34978	17095	32733	15847
<i>and less</i>								
25—34	51899	29955	43916	24800	47686	26982	46948	26413
35—44	37187	21086	27860	15510	30975	16869	31588	17119
45—54	29053	13511	25959	12689	26806	12960	27607	13286
55 lat i więcej	4767	1198	9691	2747	13362	3974	15340	4750
<i>and more</i>								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	10224	6968	16608	11271	20155	13943	21146	14610
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	40571	25313	35979	20815	39397	22483	39036	22209
<i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	12601	9340	14737	9774	15818	10257	15841	10091
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	57652	27021	43892	18961	46968	19223	46739	18918
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	42908	18984	31047	12538	31469	11974	31454	11587
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2012		2013	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej ..... <i>months and less</i>	33837	14316	41715	18389	41241	17297	38425	16364
3— 6	22388	11619	23438	12338	24116	11874	24567	12462
6—12	21882	11124	23916	12146	24361	11443	25153	11860
12—24	22858	12135	26250	13798	27055	14467	27227	13540
Powyżej 24 miesięcy ..... <i>More than 24 months</i>	62991	38432	26944	16688	37034	22799	38844	23189
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy ..... <i>No work seniority</i>	47117	27819	38115	21906	37145	21369	35778	20228
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej ..... <i>and less</i>	22516	13326	20908	11866	23912	13117	25287	14049
1— 5	32947	16155	31173	15299	34646	17181	33937	16639
5—10	22106	11596	17757	8969	20166	10011	20682	10160
10—20	25341	13870	19591	10049	20940	10318	21305	10486
20—30	12450	4628	11736	4471	12737	4732	13035	4771
powyżej 30 lat ..... <i>more than 30 years</i>	1479	232	2983	799	4261	1152	4192	1082

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *b* Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2013 r. wśród bezrobotnych było 29493 osoby (w tym 11219 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. *b* Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2013 among the unemployed were 29493 persons (of which 11219 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5768	4064	3230	3488	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2954	2270	1861	2023	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3212	4745	2132	1619	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1443	1691	851	684	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	15685	29946	19106	21465	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	8818	17597	11829	12501	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	2255	1572	1471	Started a social useful works
w tym kobiety	-	1089	795	791	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	41016	57481	48689	54304	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (84). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	258,5	615,7	432,9	500,8	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	129,0	197,6	207,9	219,8	43,9	Unemployment benefits
Szkolenia	6,2	17,7	7,9	8,4	1,7	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	23,9	154,2	83,0	102,2	20,4	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	15,1	35,1	11,9	13,2	2,6	Public works
Prace interwencyjne	16,6	22,6	14,7	16,7	3,3	Intervention works
Stypendia za okres stażu	38,2	143,3	69,7	87,2	17,4	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 132.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 132.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (85). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	lżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2005	3384	19	36	3329	20	895	2234	TOTAL
2010	3539	9	29	3501	47	1016	2197		
2012	3467	14	22	3431	49	1204	2078		
2013	3274	8	22	3244	28	859	2011		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	37	-	2	35	-	5	29	Agriculture, forestry and fishing	
Przemysł	1149	2	13	1134	5	284	782	Industry	
górnictwo i wydobywanie	21	-	1	20	-	6	15	mining and quarrying	
przetwórstwo przemysłowe	1002	1	11	990	5	253	679	manufacturing	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	48	-	-	48	-	13	29	electricity, gas, steam and air conditioning supply	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	78	1	1	76	-	12	59	water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Budownictwo	256	3	1	252	9	41	196	Construction	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	438	1	2	435	1	156	238	Trade; repair of motor vehicles ^Δ	
Transport i gospodarka magazynowa	168	-	2	166	-	44	112	Transportation and storage	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	33	-	-	33	-	12	19	Accommodation and catering ^Δ	
Informacja i komunikacja	14	-	-	14	-	3	9	Information and communication	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27	-	-	27	1	11	11	Financial and insurance activities	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	39	-	-	39	-	16	22	Real estate activities	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36	-	-	36	-	10	24	Professional, scientific and technical activities	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	107	-	1	106	2	21	81	Administrative and support service activities	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	213	2	-	211	1	63	104	Public administration and defence; compulsory social security	
Edukacja	225	-	1	224	3	76	104	Education	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	473	-	-	473	3	108	243	Human health and social work activities	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	33	-	-	33	1	5	22	Arts, entertainment and recreation	
Pozostała działalność usługowa	26	-	-	26	2	4	15	Other service activities	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (85). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmiertelnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	6,99	0,04	0,07	6,88	0,04	1,85	4,61	TOTAL
	2010	7,07	0,02	0,06	6,99	0,09	2,03	4,39	
	2012	6,47	0,03	0,04	6,40	0,09	2,25	3,88	
	2013	6,12	0,01	0,04	6,07	0,05	1,61	3,76	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6,60	-	0,36	6,25	-	0,89	5,18	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		7,53	0,01	0,09	7,43	0,03	1,86	5,12	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie		5,20	-	0,25	4,95	-	1,48	3,71	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe .		7,37	0,01	0,08	7,29	0,04	1,86	5,00	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		8,03	-	-	8,03	-	2,18	4,85	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		11,55	0,15	0,15	11,26	-	1,78	8,74	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo		6,72	0,08	0,03	6,62	0,24	1,08	5,15	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,65	0,01	0,02	4,62	0,01	1,66	2,53	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		5,95	-	0,07	5,88	-	1,56	3,97	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3,66	-	-	3,66	-	1,33	2,10	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		1,87	-	-	1,87	-	0,40	1,20	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,81	-	-	2,81	0,10	1,14	1,14	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		6,65	-	-	6,65	-	2,73	3,75	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2,43	-	-	2,43	-	0,67	1,62	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		5,92	-	0,06	5,87	0,11	1,16	4,48	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		6,71	0,06	-	6,65	0,03	1,98	3,28	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		3,97	-	0,02	3,95	0,05	1,34	1,83	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		10,43	-	-	10,43	0,07	2,38	5,36	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4,79	-	-	4,79	0,15	0,73	3,19	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		2,50	-	-	2,50	0,19	0,38	1,44	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (86). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>con- struction</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transpo- ration and storage</i>	opieka zdrowot- na i po- moc społeczna <i>human health and social work activi- ties</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manu- facturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM	2005	3384	52	1549	1411	280	277	185	443
TOTAL	2010	3539	59	1333	1176	385	436	113	460
	2012	3467	64	1253	1079	362	411	200	454
	2013	3274	37	1149	1002	256	438	168	473
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		130	-	73	67	9	15	2	7
<i>Persons contacting with electrical current, temperature, hazardous substances and chemical prepara- tions</i>									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		825	7	218	172	63	96	62	132
<i>Persons colliding with/struck by a stationary object</i>									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		658	11	291	267	70	88	34	53
<i>Persons struck by a moving object</i>									
w tym przez spadający obiekt		269	4	137	125	29	37	7	20
<i>of which by a falling object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		496	4	228	208	34	93	10	59
<i>Persons contacting with a sharp, rough, coarse object</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie		197	6	112	107	13	30	7	6
<i>Persons trapped, crushed</i>									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Persons under physical or mental stress</i>		320	-	99	80	29	49	15	43
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		94	2	13	4	1	4	17	27
<i>Persons suffering aggression from person or animal</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (86). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>con- struction</i>	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transport and storage</i>	opieka zdrowot- na i po- moc społecz- na <i>human health and social work activi- ties</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>				

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM 2005	6274	78	3134	2878	611	492	293	663
TOTAL								
2010	6945	127	2932	2636	844	822	221	759
2012	6797	123	2778	2354	802	785	385	704
2013	6349	72	2564	2268	558	843	317	746
w tym: of which:								
Niewłaściwy stan czynnika material- nego ..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	541	14	284	251	43	48	24	41
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy ..... <i>work</i>	258	3	128	115	50	29	3	19
stanowiska pracy ..... <i>work post</i>	288	6	155	137	33	34	11	15
Brak lub niewłaściwe postępowanie się czynnikiem materialnym ..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	443	2	234	210	44	78	10	19
Nie używanie sprzętu ochronnego .... <i>Not using protective equipment</i>	81	1	50	46	6	10	1	3
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika ..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	369	4	208	194	25	48	18	28
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>	98	1	32	28	8	9	3	10
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	3560	30	1354	1194	314	499	181	418

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.e.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1272	1235	1287	1127	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	8	1	7	4	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	630	685	685	681	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	88	81	93	76	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	22	15	23	12	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	175	165	173	125	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	106	67	57	50	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	19	15	6	7	extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	3	1	4	1	hazardous materials
inne wydarzenia	229	206	246	175	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (88). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery				
	Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	118	82	77	50	26	19	15	13
TOTAL	2010	99	77	60	46	25	21	14	10
	2012	93	73	61	47	19	17	12	9
	2013	91	70	55	41	22	18	14	11
sektor publiczny		55	45	28	20	23	21	4	4
public sector									
sektor prywatny		99	77	62	47	21	18	16	12
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		81	61	33	25	20	19	28	17
Agriculture, forestry and fishing									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 134.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 134.

TABL. 19 (88). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie <i>Hazard</i>					
			związane <i>connected with</i>			czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi <i>connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>		
			ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>			
ogółem <i>grand total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>								
Przemysł ..... <i>Industry</i>	140	108	90	68	28	24	22	17
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	103	103	46	46	56	56	-	-
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	147	113	97	73	27	23	23	17
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	34	31	14	11	13	13	6	6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	84	78	30	26	38	37	16	14
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	61	51	20	13	27	26	14	13
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	19	15	9	7	6	3	4	4
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	92	85	18	15	73	69	2	2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	31	29	7	7	9	9	16	13
Edukacja ..... <i>Education</i>	5	5	5	5	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	28	16	24	15	3	1	0	0

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 134.

TABL. 20 (89). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2013 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyceliniowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyceliniowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	367,9	176,2	73,7	84,8	120,8
TOTAL					
sektor publiczny	266,7	140,6	46,1	57,6	110,6
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	393,1	185,1	80,6	91,6	123,4
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	167,3	170,6	28,4	18,6	132,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	433,1	219,7	106,1	116,6	143,8
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	187,0	23,5	10,7	8,7	8,3
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	453,5	232,4	113,7	123,2	152,6
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	221,5	64,7	25,9	37,2	43,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	303,3	178,6	60,5	96,1	110,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	391,0	178,7	58,6	75,8	132,7
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	289,1	110,7	26,2	38,7	71,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	316,4	82,2	21,4	61,9	26,0
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	336,8	46,4	9,1	13,6	35,1
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	456,3	156,3	-	156,3	25,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	313,5	183,2	-	81,7	183,2
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	99,4	22,5	-	15,6	6,9
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	270,7	166,8	59,3	57,2	157,1
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 134.

TABL. 21 (90). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES	
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	90	22,6	TOTAL
	2010	51	12,1	
	2012	38	8,8	
	2013	48	11,4	
Pylice płuc		4	0,9	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	0,7	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		1	0,2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		3	0,7	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		1	0,2	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		1	0,2	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		3	0,7	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,5	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		9	2,1	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny		2	0,5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		19	4,5	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (91). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	21622	71518	4058	31191	2270	3612	38719
TOTAL	23429	56977	1881	18436	1606	3304	284
.....	17852	32645	1657	12961	1960	1508	560
.....	19179	31332	1721	14921	3360	1750	431
sektor publiczny	5102	7899	176	2686	845	1315	176
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	14077	23433	1545	12235	2515	435	255
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1263	962	-	80	-	-	8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	13814	20561	1666	12972	2551	398	248
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	1356	690	-	548	-	1	-
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	10047	18035	1480	10576	2539	311	176
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1119	249	10	1186	-	83	21
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1292	1587	176	662	12	3	51
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	2348	3158	18	112	-	5	16
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	722	1945	28	343	7	23	23
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	895	871	5	1276	6	904	13
<i>Transportation and storage</i>							
Informacja i komunikacja	38	50	-	29	-	25	-
<i>Information and communication</i>							
Edukacja	-	48	-	-	-	-	3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	83	3681	4	109	785	387	116
<i>Human health and social work activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 134. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 134.

^b Or particular character.

TABL. 23 (92). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occu- pational acci- dents compen- sations	
OGÓŁEM	2005	965	937	2175	2084
TOTAL	2010	1282	1237	2466	2408
	2012	1158	1134	3100	2992
	2013	1255	1224	3130	3042
sektor publiczny		345	340	3142	2976
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		910	884	3126	3068
<i>private sector</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		21	21	5938	5938
Przemysł		675	662	3199	3100
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		11	11	2900	2900
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		607	594	3234	3123
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning</i> <i>supply</i>		19	19	2058	2058
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		38	38	3308	3308
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>					
Budownictwo		112	108	3247	3121
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		166	158	2762	2762
Transport i gospodarka magazynowa		35	35	3991	3991
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja		1	1	3500	3500
<i>Information and communication</i>					
Edukacja		8	8	3513	3513
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		235	229	2752	2611
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 134.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 (w części dotyczącej podmiotów z liczbą pracujących powyżej 9 osób) nie obejmują wynagrodzeń zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

The data presented do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in table 1 (in part concerning economic entities employing up to 9 persons) do not include wages and salaries of employees in social and political organizations, trade unions and others.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów). Jeżeli badaną zbiorowość pracowników, uporządkowaną pod względem wysokości wynagrodzenia miesięcznego od wielkości najmniejszej do największej, podzielimy na 10 równych części, to otrzymamy 9 wielkości oddzielających te części, które nazywamy decylami. Uporządkowaną zbiorowość podzielimy na 4 równe części, to otrzymamy trzy wielkości oddzielające te części – zwane kwartylami. Podział zbiorowości na 2 równe części – wyznacza jedną wartość zwaną medianą lub wynagrodzeniem środkowym. Z powyższego wynika, że piąty decyl oraz drugi kwartył równe są medianie oraz, że decyle określają najwyższe wynagrodzenia (w złotych) w grupach decylowych, a kwartyle – w grupach kwartylowych.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees). If the surveyed population of employees is ordered by their growing monthly earnings, and divided into 10 equal parts, then we will arrive at 9 values marking the boundary between those parts, which we call decile earnings. If the ordered population is divided into 4 equal parts, then we will get 3 values separating those intervals, which will be called quartile earnings. The division of the population into 2 equal parts defines a value called a median. This implies that the fifth decile and second quartile of earnings are each equal to the median; and that decile of earnings and quartile of earnings determine the highest earnings (in zlotys) in decile groups and quartile groups respectively.

Social security benefits

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security sys-

systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym prowadzący działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono, dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

tem, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2 Among others, the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;*
- 2) outworkers;*
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;*
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) clergy;*
- 7) farmers;*
- 8) war and military invalids, combatants.*

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;*
- 2) pensions resulting from an inability to work;*
- 3) family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (93). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2001,53	2753,12	3024,50	3147,19	3282,69	T O T A L
sektor publiczny	2336,28	3293,21	3632,57	3777,70	3777,72	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1759,99	2454,01	2704,85	2825,60	2976,66	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2593,03	3440,84	4151,12	4107,50	4661,24	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł.....	2017,80	2742,92	3008,20	3151,37	3212,63	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1951,52	2646,62	2929,94	3087,29	3149,39	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	1703,23	2295,34	2370,96	2562,98	2780,22	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1489,53	2042,42	2280,48	2388,95	2497,51	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1872,05	2092,06	2212,38	2294,73	2437,20	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	1231,51	1667,23	1808,89	1970,75	2109,39	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	2937,02	6297,80	5666,96	5872,36	6201,74	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3178,95	3799,10	4186,19	4323,83	4575,05	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2191,98	2795,75	3248,33	3318,22	3393,92	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2222,43	2971,88	3205,77	3222,73	3815,26	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1138,04	1523,79	1765,57	1904,95	1881,83	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2809,77	3775,35	4033,58	4180,17	4180,17	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja.....	2298,40	3310,81	3750,69	3910,97	3922,25	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1859,65	2797,91	3017,86	3100,85	3142,08	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1907,66	2548,36	2645,83	2770,25	2783,76	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ...	2120,08	2274,14	2369,71	2496,70	1985,35	<i>Other service activities</i>

TABL. 2 (94). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹ-
DZIERNIK² 2012 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER² 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. persons										
b – w odsetkach in percent										
OGÓŁEM	a	387,9	210,3	177,6	142,2	52,6	89,6	245,7	157,7	88,0
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ³ ; ranges of wages and salaries ³ :										
Do 1500,00 zł zł and less	Do 1500,00 zł zł and less	a 38,6 b 10,0	22,6 10,7	16,0 9,0	1,0 0,7	0,2 0,4	0,8 0,9	37,6 15,3	22,4 14,2	15,2 17,4
1500,01–1947,86	1500,01 zł–50% PW	a 66,1 b 17,0	30,6 14,6	35,5 20,1	12,8 9,0	3,0 5,7	9,8 10,9	53,3 21,7	27,6 17,5	25,7 29,1
1947,87– 2610,13	50– 67% PW	a 85,1 b 22,0	43,2 20,6	41,9 23,7	31,0 21,8	10,7 20,3	20,3 22,8	54,1 22,1	32,5 20,7	21,6 24,4
2610,14– 2921,79	67–75% PW	a 34,6 b 8,9	18,3 8,7	16,3 9,2	15,4 10,8	5,2 9,9	10,2 11,3	19,2 7,8	13,1 8,3	6,1 7,0
2921,80– 3895,72	75–100% PW	a 76,8 b 19,9	45,5 21,7	31,3 17,6	34,7 24,5	13,7 26,2	21,0 23,4	42,1 17,1	31,8 20,1	10,3 11,9
3895,73– 4869,65	100–125% PW	a 43,1 b 11,1	22,8 10,9	20,3 11,4	24,9 17,5	9,0 17,1	15,9 17,7	18,2 7,4	13,8 8,8	4,4 5,1
4869,66– 5843,58	125–150% PW	a 20,6 b 5,3	11,4 5,4	9,2 5,1	11,6 8,1	4,3 8,2	7,3 8,1	9,0 3,7	7,1 4,5	1,9 2,1
5843,59– 6817,51	150–175% PW	a 9,0 b 2,3	5,8 2,8	3,2 1,8	4,1 2,9	2,0 3,8	2,1 2,4	4,9 2,0	3,8 2,4	1,1 1,2
6817,52– 7791,44	175–200% PW	a 4,4 b 1,1	3,1 1,5	1,3 0,7	2,0 1,4	1,2 2,3	0,8 0,9	2,4 1,0	1,9 1,2	0,5 0,6
7791,45– 8765,37	200–225% PW	a 3,1 b 0,8	2,2 1,0	0,9 0,5	1,5 1,1	0,9 1,7	0,6 0,7	1,6 0,6	1,3 0,8	0,3 0,3
8765,38– 9739,30	225–250% PW	a 1,6 b 0,4	1,1 0,5	0,5 0,3	0,9 0,6	0,6 1,2	0,3 0,3	0,7 0,3	0,5 0,3	0,2 0,2
9739,31–10713,23	250–275% PW	a 1,2 b 0,3	0,7 0,3	0,5 0,2	0,6 0,5	0,4 0,7	0,2 0,3	0,6 0,2	0,3 0,2	0,3 0,2
10713,24–11687,16	275–300% PW	a 0,9 b 0,2	0,7 0,3	0,2 0,1	0,6 0,4	0,5 0,9	0,1 0,1	0,3 0,1	0,2 0,1	0,1 0,1
11687,17–20000,00	300% PW–20000,00	a 2,3 b 0,6	1,8 0,8	0,5 0,3	1,0 0,7	0,8 1,5	0,2 0,2	1,3 0,5	1,0 0,6	0,3 0,3
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a 0,5 b 0,1	0,5 0,2	0,0 0,0	0,1 0,0	0,1 0,1	0,0 0,0	0,4 0,2	0,4 0,3	0,0 0,1

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia”, ust. 4. 3 Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes to the chapter “Wages”, item 4. 3 Established on the basis of product of gross wages and salaries (PW = 3895,72 zł) for national economy in October 2012.

TABL. 3 (95). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3125,10	3273,09	2949,99	TOTAL
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,6	7,3	5,8	5895,58	6464,07	5043,12	<i>Managers</i>
Specjaliści	24,0	14,1	35,5	3964,55	4539,38	3693,96	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,6	3,7	1,4	4188,05	4429,75	3417,11	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	6,1	1,3	11,7	3360,20	5072,43	3143,09	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	9,6	5,1	14,6	4258,95	4405,26	4197,45	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,2	2,5	6,3	3729,43	4402,13	3412,85	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,5	0,7	0,1	3667,42	3752,09	3166,83	<i>information technology professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,0	0,8	1,4	5295,51	6337,93	4618,62	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,5	10,1	13,2	3189,96	3478,71	2929,69	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,2	4,6	1,7	3570,69	3744,88	3003,12	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	2,0	1,5	2,5	2541,42	2824,87	2343,33	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,1	2,9	7,6	3363,52	3853,08	3141,74	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnej	0,9	0,6	1,3	2463,98	1859,03	2780,84	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>
technicy informatycy	0,3	0,5	0,1	2576,30	2624,10	2142,65	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	7,5	6,3	8,9	2617,93	2631,77	2606,27	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,8	1,5	4,3	2518,81	2339,18	2590,88	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,7	0,3	1,2	2884,70	3785,64	2607,25	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,5	4,3	2,6	2628,64	2647,98	2589,97	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,5	0,2	0,8	2733,10	2712,64	2740,36	<i>other clerical support workers</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 3 (95). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	10,5	8,0	13,5	1997,32	2153,03	1888,32	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	2,3	1,8	2,9	2023,71	2263,20	1850,53	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	5,7	2,7	9,3	2000,35	2362,99	1873,02	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,6	0,2	1,0	2142,50	2214,12	2126,20	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	1,9	3,3	0,3	1914,11	1912,19	1936,60	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,2	0,1	3197,12	3344,32	2712,23	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,7	24,4	7,7	2636,21	2796,32	2035,92	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,9	5,2	0,1	2488,48	2488,70	2472,67	<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,2	11,1	0,7	2991,43	3035,70	2185,91	<i>metal, machinery and related trades workers</i>
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5	0,7	0,3	2746,29	2990,73	2004,80	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy	1,9	3,2	0,3	2973,76	3030,95	2230,09	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	5,2	4,2	6,3	2152,63	2340,29	2005,21	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,4	22,6	4,6	2674,79	2713,49	2450,65	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	6,2	9,6	2,1	2840,64	2937,66	2331,64	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	2,1	1,9	2,2	2569,05	2606,76	2529,81	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	6,1	11,1	0,3	2542,90	2538,37	2775,64	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	8,7	7,0	10,7	2107,08	2405,57	1876,33	<i>Elementary occupations</i>
w tym:							<i>of which:</i>
pomoc domowe i sprzątaczkę	3,5	0,5	7,3	1844,16	1861,79	1842,82	<i>house keepers and cleaning persons</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,8	3,8	1,4	2513,16	2670,55	2017,60	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 4 (96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł
in zł
b – ogółem = 100
total = 100

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	a 3125,10	3273,09	2949,99	3613,46	3959,50	3410,17	2842,48	3043,92	2482,09
TOTAL	b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	4369,88	5046,86	3951,33	4429,53	5040,08	4136,39	4256,79	5055,36	3485,29
	b	139,8	154,2	133,9	122,6	127,3	121,3	149,8	166,1	140,4
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	3582,81	4177,31	2897,45	3461,75	4246,52	3054,57	3652,96	4156,16	2727,22
	b	114,6	127,6	98,2	95,8	107,2	89,6	128,5	136,5	109,9
Policealne	a	2791,08	2903,78	2741,23	2935,33	3022,50	2909,02	2623,28	2822,50	2493,83
<i>Post-secondary</i>	b	89,3	88,7	92,9	81,2	76,3	85,3	92,3	92,7	100,5
Średnie zawodowe	a	2795,40	2980,32	2532,13	3066,61	3478,06	2839,24	2700,17	2887,30	2322,49
<i>Vocational secondary</i>	b	89,4	91,1	85,8	84,9	87,8	83,3	95,0	94,9	93,6
Średnie ogólnokształcące	a	2519,27	2716,91	2352,40	2685,78	2982,37	2565,00	2455,39	2660,49	2231,03
<i>General secondary</i>	b	80,6	83,0	79,7	74,3	75,3	75,2	86,4	87,4	89,9
Zasadnicze zawodowe	a	2433,79	2629,02	1988,45	2565,49	2903,68	2028,93	2404,20	2575,98	1976,17
<i>Basic vocational</i>	b	77,9	80,3	67,4	71,0	73,3	59,5	84,6	84,6	79,6
Gimnazjalne	a	1979,76	2053,32	1668,53	2135,65	2135,65	-	1969,37	2046,43	1668,53
<i>Lower secondary</i>	b	63,4	62,7	56,6	59,1	53,9	-	69,3	67,2	67,2
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2430,78	2578,30	2076,34	2516,76	2862,53	2043,78	2394,90	2488,10	2100,22
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	77,8	78,8	70,4	69,6	72,3	59,9	84,3	81,7	84,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (96). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w zł in zł									
b – ogółem = 100 total = 100									

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej ..... and less	a	2139,19	2226,80	1908,65	2216,43	2299,77	2149,02	2131,81	2222,65	1857,67
	b	68,5	68,0	64,7	61,3	58,1	63,0	75,0	73,0	74,8
25-34	a	2796,08	2940,64	2591,69	3008,54	3145,25	2922,90	2721,62	2898,54	2384,21
	b	89,5	89,8	87,9	83,3	79,4	85,7	95,7	95,2	96,1
35-44	a	3210,98	3450,93	2968,98	3672,07	4095,21	3467,64	2943,84	3249,71	2476,69
	b	102,7	105,4	100,6	101,6	103,4	101,7	103,6	106,8	99,8
45-54	a	3274,71	3438,16	3129,85	3699,65	4060,24	3512,23	2895,52	3113,04	2590,28
	b	104,8	105,0	106,1	102,4	102,5	103,0	101,9	102,3	104,4
55-59	a	3482,48	3573,66	3358,33	3872,20	4176,11	3639,52	3144,75	3250,47	2897,55
	b	111,4	109,2	113,8	107,2	105,5	106,7	110,6	106,8	116,7
60-64	a	4175,50	4157,83	4353,66	4940,21	5000,45	4669,16	3701,77	3716,00	3290,13
	b	133,6	127,0	147,6	136,7	126,3	136,9	130,2	122,1	132,6
65 lat i więcej ..... and more	a	7110,04	6373,28	.	8371,51	7536,69	.	4046,45	4046,45	-
	b	227,5	194,7	.	231,7	190,3	.	142,4	132,9	-

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku ..... and less	a	2187,43	2292,41	2040,44	2596,04	2920,40	2390,80	2099,39	2208,58	1916,97
	b	70,0	70,0	69,2	71,8	73,8	70,1	73,9	72,6	77,2
2,0- 4,9	a	2434,05	2514,13	2315,37	2727,73	2834,84	2656,32	2356,62	2462,02	2161,68
	b	77,9	76,8	78,5	75,5	71,6	77,9	82,9	80,9	87,1
5,0- 9,9	a	2859,16	3019,12	2644,29	3216,55	3410,14	3095,69	2726,11	2932,18	2354,06
	b	91,5	92,2	89,6	89,0	86,1	90,8	95,9	96,3	94,8
10,0-14,9	a	3153,01	3382,47	2868,27	3725,53	4259,00	3433,60	2910,80	3177,02	2440,77
	b	100,9	103,3	97,2	103,1	107,6	100,7	102,4	104,4	98,3
15,0-19,9	a	3342,33	3567,71	3086,88	3908,18	4399,61	3652,67	3036,38	3324,85	2537,59
	b	107,0	109,0	104,6	108,2	111,1	107,1	106,8	109,2	102,2
20 lat i więcej ..... and more	a	3453,78	3626,24	3273,72	3756,17	4116,46	3542,84	3159,70	3351,71	2809,51
	b	110,5	110,8	111,0	103,9	104,0	103,9	111,2	110,1	113,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons.

TABL. 5 (97). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH² ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)
PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pier- wszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (medi- ana) fifth (medi- an)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwiąt- tej ninth
		w zł				in zł				
a – ogółem total	a	1500,95	1745,56	2025,41	2332,84	2644,72	2995,32	3444,30	4065,70	5035,24
	b	1498,61	1763,74	2097,45	2427,15	2762,93	3112,23	3551,16	4158,76	5328,51
	c	1524,76	1734,73	1971,59	2229,88	2531,26	2856,29	3291,16	3937,82	4774,61
b – mężczyźni men	a	1500,95	1745,56	2025,41	2332,84	2644,72	2995,32	3444,30	4065,70	5035,24
	b	1498,61	1763,74	2097,45	2427,15	2762,93	3112,23	3551,16	4158,76	5328,51
	c	1524,76	1734,73	1971,59	2229,88	2531,26	2856,29	3291,16	3937,82	4774,61
c – kobiety women	a	1500,95	1745,56	2025,41	2332,84	2644,72	2995,32	3444,30	4065,70	5035,24
	b	1498,61	1763,74	2097,45	2427,15	2762,93	3112,23	3551,16	4158,76	5328,51
	c	1524,76	1734,73	1971,59	2229,88	2531,26	2856,29	3291,16	3937,82	4774,61
OGÓŁEM	a	1500,95	1745,56	2025,41	2332,84	2644,72	2995,32	3444,30	4065,70	5035,24
	b	1498,61	1763,74	2097,45	2427,15	2762,93	3112,23	3551,16	4158,76	5328,51
	c	1524,76	1734,73	1971,59	2229,88	2531,26	2856,29	3291,16	3937,82	4774,61
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives senior officials and managers	a	2193,87	2960,65	3588,59	4197,19	4894,78	5484,71	6223,27	7540,95	10216,93
	b	2198,23	3047,56	3795,68	4409,20	5108,53	5844,76	6919,50	8324,90	11665,72
	c	2190,12	2745,74	3285,09	3894,15	4565,57	5150,62	5681,38	6298,42	7974,30
Specjaliści	a	2234,73	2634,52	2934,49	3275,84	3630,54	4043,62	4450,37	4891,65	5780,44
	b	2381,87	2885,78	3302,89	3654,11	4046,71	4456,11	4960,31	5689,34	7132,81
	c	2192,76	2550,40	2829,17	3097,71	3447,35	3819,72	4257,35	4639,31	5252,48
Technicy i inny średni personel	a	1724,20	2102,37	2405,76	2625,55	2855,17	3141,61	3557,98	4049,56	4918,57
	b	1599,67	2216,06	2530,98	2830,33	3157,50	3536,13	3942,32	4512,73	5458,80
	c	1786,45	2061,39	2318,73	2506,73	2680,04	2900,01	3161,19	3623,67	4305,34
Pracownicy biurowi	a	1542,63	1689,50	1888,62	2100,10	2362,46	2614,05	2931,02	3362,40	4028,58
	b	1504,95	1655,69	1835,70	2095,04	2365,37	2627,76	2979,31	3428,42	4122,74
	c	1580,64	1721,86	1905,76	2104,67	2357,68	2602,91	2897,27	3316,68	3948,87
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1486,88	1494,04	1510,53	1596,09	1708,55	1877,78	2042,94	2298,68	2766,60
	b	1486,41	1493,27	1500,87	1593,06	1705,77	1945,58	2219,81	2598,48	3426,30
	c	1487,23	1494,62	1521,30	1598,58	1709,78	1855,04	1989,87	2141,26	2447,43
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1674,74	1913,34	2202,51	2398,51	2668,49	3286,68	3662,28	4381,68	5349,01
	b	1624,81	1759,45	2009,30	2290,01	2740,01	3344,39	4257,79	4926,68	5804,63
	c	1884,51	2098,34	2396,76	2576,51	2625,01	2673,51	3121,68	3336,01	3645,51
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	a	1494,85	1673,72	1843,99	2126,13	2379,66	2647,17	2979,18	3344,18	4029,39
	b	1495,69	1734,66	1998,48	2296,66	2585,25	2874,70	3187,44	3542,05	4271,65
	c	1492,27	1547,16	1655,77	1752,26	1861,80	2047,54	2245,78	2450,57	2703,79
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	a	1547,66	1772,60	2022,01	2258,59	2519,37	2770,54	3057,35	3426,26	3977,90
	b	1538,78	1788,58	2077,61	2297,20	2562,44	2821,64	3109,72	3474,74	4027,37
	c	1577,31	1726,50	1846,55	2001,86	2254,86	2541,97	2713,83	3093,44	3641,14
Pracownicy przy pracach prostych	a	1490,11	1503,70	1626,75	1732,07	1841,24	1995,01	2155,18	2426,69	2947,94
	b	1488,98	1498,18	1635,30	1816,33	2058,95	2286,68	2560,81	2968,49	3621,29
	c	1491,20	1516,89	1622,78	1704,40	1777,14	1876,20	1995,65	2127,16	2359,46

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1 on page 29.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (98). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	486990	472174	463011	458395	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	374283	380787	379171	378131	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	197706	242893	248498	250343	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	113128	73229	65595	62453	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	63449	64665	65078	65335	family pensions
Rolnicy indywidualni	112707	91387	83840	80264	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (99). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł.....	5267,7	7187,9	7926,2	8314,7	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem <i>Total</i>					
Świadczenia w mln zł.....	4289,9	6173,4	6891,7	7263,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	955,13	1351,01	1514,64	1600,77	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury <i>Retirement pay</i>					
Świadczenia w mln zł.....	2558,3	4291,1	4882,5	5185,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1078,33	1472,22	1637,33	1726,05	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>					
Świadczenia w mln zł.....	1037,3	914,8	923,2	933,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	764,13	1041,04	1172,78	1246,18	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>					
Świadczenia w mln zł.....	694,2	967,5	1086,1	1144,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	911,79	1246,74	1390,73	1459,65	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł.....	977,8	1014,5	1034,5	1051,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	722,98	925,13	1028,24	1091,30	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 162.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 162.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za rok 2005 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartał w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, durable goods at households as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. The survey includes all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2005 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – National Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental,

(lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
  - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.); employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,
  - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
  - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which rental of buildings connected with conducting economic activity as well as persons practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives.
- 2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is among others: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;
- 3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy)

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid: with income from hired labour, social security benefits, other social benefits as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from property (interest, shares in company profits including dividends) and income from rental of buildings (net income i.e.

oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);

- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w 2013 r. zagregowano zgodnie z obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na

revenues minus expenditures and possible taxes, coming from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity as well as land);

- 5) *income from social benefits which includes i.a.: retirement pay; pensions, social security benefits and other social benefits.*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in 2013 in accordance with the nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS) binding since 2013.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, also with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well

kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem - gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of so-called original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty threshold is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2013 item 182, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological existence or psychophysical human development.

The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

TABL. 1 (100). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1773	1956	1927	1871	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,50	3,31	3,11	3,03	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,11	1,19	1,10	1,09	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	1,05	1,04	0,95	0,92	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,85	0,88	0,79	0,76	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,30	1,03	1,01	0,95	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (101). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	619,02	907,31	959,12	997,69	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	590,71	865,69	921,85	956,36	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:					<i>of which income:</i>
z pracy najemnej	269,93	470,34	509,59	535,07	<i>from hired work</i>
z pracy na własny rachunek	41,65	56,44	48,75	55,51 ^a	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	211,91	282,23	293,12	292,47	<i>from social security benefits</i>
z pozostałych świadczeń społecznych	44,83	45,72	54,59	54,58	<i>from other social benefits</i>

^a Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 14,63%.

^a The relative error of estimates exceeds 10% and is 14.63%.

TABL. 3 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	589,25	818,61	842,39	874,66 ^a	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	560,94	776,99	805,12	833,32	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	179,88	228,48	242,31	244,01	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	12,31	18,21	20,63	19,24	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	32,10	43,93	43,16	44,08	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	109,62	143,48	164,97	168,07	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	29,49	45,87	39,83	40,71	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	31,87	41,87	40,89	43,91	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	28,69	27,55	29,61	of which pharmaceutical products
transport	49,50	84,41	77,51	89,03	transport
łącznie ^c	29,53	32,19	33,08	41,90	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	34,44	54,70	59,34	49,81	recreation and culture ^d
edukacja ^e	5,73 ^f	8,42	8,15 ^g	6,56	education ^e
restauracje i hotele	8,85	11,74	16,12	18,63	restaurants and hotels
inne towary i usługi	29,19	43,67	41,61	47,66 ^a	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	22,61	23,09	23,39	of which personal care

^a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b Łącznie z kieszkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c W 2013 r. łącznie z wydatkami za usługi internetowe. ^d W 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{f, g} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^f – 13,89%, ^g – 11,60%.

^a Including expenditures on life insurance. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c In 2013 including expenditures on Internet services. ^d In 2013 excluding expenditures on Internet services. ^e Including pre-school education. ^{f, g} The relative error of estimates exceeds 10% and is: ^f – 13,89%, ^g – 11,60%.

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,97	7,71	7,49	7,34	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo ^a	5,93	4,90	4,91	4,70	of which bread ^a
Mięso w kg ^b	4,52	4,83	4,87	4,66	Meat in kg ^b
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^c	x	2,16	2,22	1,93	of which processed meat and other meat preparations ^c
Ryby ^d w kg	0,30	0,35	0,32	0,23	Fish ^d in kg
Mleko ^e w l	5,75	4,46	4,29	4,18	Milk ^e in l
Jogurty w kg	0,26	0,43	0,40	0,39	Yoghurt in kg

^a Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. ^b Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym. ^c Od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^d Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^e Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Since 2013 excluding crisp bread, toast bread and confectionery bread. ^b Since 2013 including raw bacon. ^c Since 2013 excluding offal preparations. ^d Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. ^e Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sery w kg ^a	0,96	0,97	0,95	0,90	Cheese in kg ^a
Jaja w szt	16,47	14,07	13,52	13,62	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze ^b w kg	1,49	1,41	1,33	1,26	Oils and fats ^b in kg
w tym masło	x	0,31	0,28	0,28	of which butter
Owoce w kg	3,39	3,29	3,17	3,22	Fruit in kg
Warzywa w kg	13,45	10,81	10,76	9,56	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	5,38	5,09	4,54	of which potatoes
Cukier w kg	1,64	1,60	1,43	1,40	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,24	0,24	0,21	0,21	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	1,87	3,67	3,83	4,07	Mineral and spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,03	1,06	0,86	0,81	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez słodkich serków. ^b Od 2013 r. bez boczku surowego.

^a Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^b Since 2013 excluding raw bacon.

TABL. 5 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,4	99,1	99,6	99,1	Refrigerator
Zamrażarka	43,2	40,0	31,6	30,9	Freezer
Automat pralniczy	73,1	84,3	89,4	90,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,6	8,6	11,2	14,5	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	31,6	47,7	52,0	52,8	Microwave oven
Samochód osobowy	52,6	66,9	64,4	67,6	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	38,4	39,9	32,2	28,8	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,9	98,3	98,6	97,9	Television set
Odtwarzacz DVD	x	48,0	42,9	40,3	DVD player

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 5 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Telefon komórkowy	59,2	85,2	88,9	90,6	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	11,2	8,8	8,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	44,0	62,2	70,4	70,1	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	48,0	48,1	50,6	Digital camera
Komputer osobisty	37,4	65,4	66,9	71,2	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu ...	22,0	59,5	62,6	67,6	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	62,6	67,6	of which broadband access
Drukarka	x	42,3	36,0	36,4	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (105). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	22,0	19,8	20,7	20,9	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	22,6	6,9	8,6	16,9	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	14,9	5,7	7,0	9,4	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 176.

^a See general notes, item 7 on page 176.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 29.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o **zużyciu wody z wodociągów** w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w bu-

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 29.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 providing gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding **consumption of water from water supply system** in households include quantity of water collected from water supply systems by facilities installed in a building.

dynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw oraz zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pośpieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świad-

4. Data regarding the users of water supply systems and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewage — sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Since 2005 data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** include households in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.

The consumption of electricity and gas from gas supply system in households is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban transport** concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as

czących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to

well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles, and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewage system.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building,

lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również

into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks as of 31 XII.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,

mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego**;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości ze środków gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towa-

- can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society**;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina funds (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

rzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (106). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	13181,2	13747,7	14192,3	Water supply
miasta	2715,3	2905,0	2999,2	urban areas
wieś	10465,9	10842,7	11193,1	rural areas
Kanalizacyjna ^a	12414,9	14482,4	15073,9	Sewage ^a
miasta	3027,1	3338,4	3461,6	urban areas
wieś	9387,8	11144,0	11612,3	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	294351	304879	315375	Water supply system
miasta	88897	91651	97162	urban areas
wieś	205454	213228	218213	rural areas
Kanalizacyjne	209470	239568	254740	Sewage system
miasta	75714	81441	89275	urban areas
wieś	133756	158127	165465	rural areas
Zdroje uliczne	152	148	145	Street outlets
miasta	111	107	102	urban areas
wieś	41	41	43	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	46,9	47,7	47,5	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas
w hm ³	26,8	26,7	26,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	30,5	30,4	30,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	20,1	21,0	21,1	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³ ...	53,6	56,7	57,3	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	53,6	56,7	57,3	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (107). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	655,4	678,7	686,0	688,2	Consumers (as of 31 XII) in thous.
miasta	302,5	325,3	327,1	328,7	urban areas
wieś	352,8	353,4	358,8	359,5	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	1091,4	1196,4	1231,7	1218,0	In GWh
miasta	478,8	532,1	542,9	531,6	urban areas
wieś	612,6	664,3	688,8	686,4	rural areas
W kW·h:					In kWh:
miasta:					urban areas:
na 1 mieszkańca	564,6	605,3	616,6	604,6	per capita
na 1 odbiorcę ^a	1582,6	1635,9	1659,5	1617,2	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1736,3	1879,7	1919,7	1909,4	rural areas per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (108). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	18063,4	18524,7	18725,0	18924,4	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1893,6	1894,2	1880,9	1905,6	of which transmission
miasta	316,7	342,5	351,8	357,9	urban areas
wieś	1576,9	1551,7	1529,1	1547,7	rural areas
Miasta	3208,7	3682,1	3826,3	3880,6	Urban areas
Wieś	14854,7	14842,6	14898,7	15043,7	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	327637	340406	345821	350677	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	91092	106511	110553	112475	Urban areas
Wieś	236545	233895	235268	238202	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	443,4	455,1	461,7	465,6	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	252,7	260,1	264,8	267,3	Urban areas
Wieś	190,7	195,0	196,9	198,3	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	254,5	249,8	235,6	239,3	In hm ³
miasta	145,2	150,4	140,6	143,3	urban areas
wieś	109,2	99,4	95,0	96,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	121,3	117,4	110,7	112,4	Per capita in m ³
miasta	171,3	171,1	159,7	163,0	urban areas
wieś	87,4	79,6	76,1	76,8	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meters. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (109). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1348,7	1132,0	1012,6	1016,2	900,6	115,6	Heating network in km
w tym przesyłowa.....	875,9	783,9	651,7	661,1	580,8	80,3	of which transmission
Kotłownie	627	931	927	859	509	350	Boiler rooms (houses)
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	5407,3*	8250,6	6682,1	5340,8	5254,2	86,6	Sale of heating energy (during a year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	63396	72269	72466	71876	70933	942	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	36988	45057	44707	45046	44431	615	of which residential buildings

TABL. 5 (110). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population – in thous. – using ^a :
wodociągu	1552,5	1610,8	1621,7	1633,1	water supply system
miasta.....	773,7	806,5	809,0	811,4	urban areas
wieś	778,8	804,2	812,8	821,7	rural areas
kanalizacji.....	1056,6	1210,1	1309,9	1332,8	sewage system
miasta.....	704,8	745,6	755,5	763,3	urban areas
wieś	351,7	464,4	554,5	569,5	rural areas
gazu	1463,0	1530,3	1547,1	1545,5	gas supply system
miasta.....	744,4	782,0	787,2	784,5	urban areas
wieś	718,5	748,3	759,9	761,0	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b – – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – – using ^a :
wodociągu	74,0	75,7	76,1	76,7	water supply system
miasta.....	91,4	91,8	91,9	92,4	urban areas
wieś	62,2	64,4	65,1	65,7	rural areas
kanalizacji.....	50,4	56,9	61,5	62,6	sewage system
miasta.....	83,2	84,9	85,8	86,9	urban areas
wieś	28,1	37,2	44,4	45,5	rural areas
gazu	69,7	71,9	72,6	72,6	gas supply system
miasta.....	87,9	89,0	89,4	89,3	urban areas
wieś	57,4	59,9	60,8	60,8	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (111). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	346,3	359,8	367,6	357,6	255,1	<i>Municipal waste collected^b in thous. t</i>
zmieszane.....	334,8	321,5	323,3	303,5	212,8	<i>mixed</i>
miasta	247,0	227,8	228,4	209,8	140,4	<i>urban areas</i>
wieś.....	87,8	93,6	95,0	93,7	72,5	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	11,5	38,3	44,3	54,1	42,3	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	3,1	7,3	7,1	8,0	4,4	<i>paper and cardboard</i>
szkło.....	5,0	15,1	18,1	19,4	16,6	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1,8	9,6	10,8	11,4	9,1	<i>plastic</i>
metale	0,5	1,7	1,2	0,9	0,9	<i>metals</i>
wielkogabarytowe.....	0,3	0,9	1,5	3,2	3,1	<i>largesize</i>
biodegradowalne.....	-	1,3	2,8	7,3	4,6	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8 na str. 183. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes to the Yearbook, item 8 on page 183. ^b Estimated data.

TABL. 7 (112). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	298,5	312,2	300,7	<i>Liquid waste^b removed (during the year) in dam³</i>
miasta	83,0	78,2	71,3	<i>urban areas</i>
wieś	215,4	234,0	229,5	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych ..	146,5	179,3	178,1	<i>of which from households</i>
miasta	38,9	36,7	38,5	<i>urban areas</i>
wieś	107,6	142,7	139,6	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	144,0	128,3	123,5	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,6	1,1	1,6	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 183. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 9 on page 183. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (113). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	47	26	25	22	6	16	number
powierzchnia w ha	111,5	71,1	63,7	58,9	17,7	41,2	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (ciągu roku) w ha							Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	-	9,3	8,4	1,4	1,4	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,0	-	8,6	-	-	-	exploitation completed

TABL. 9 (114). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km.....	3101	2793	3295	3530	Transportation network – lines in km
Tabor autobusowy w szt.	525	484	473	491	Bus fleet in units
liczba miejsc w tys.	50	44,3	41,2	39,7	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	74	58,2	48,2	54,7	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10 (115). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2012		2013		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1433,9	1770,6	1469,9	1908,0	1550,7	1878,8	1509,2	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	1,4	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ² ..	16,9	8,4	16,7	9,0	17,6	8,8	17,2	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:								Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypoczynkowe	441,6	670,7	470,2	722,2	490,8	725,9	490,8	strolling-recreational parks
zieleńce	215,6	299,7	250,6	286,4	228,4	294,5	232,1	lawns
Tereny zieleni osiedlowej ..	776,7	800,2	749,1	899,4	831,5	858,3	786,3	Estate green belts

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a – w % ogólnej powierzchni miast, ^b – na 1 mieszkańca miast.

^a, ^b For urban areas calculated: ^a – in % total urban areas space, ^b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 11 (116). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2012	2013			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	601,6	623,3	619,5	630,2	635,7	303,2	332,5	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	2371,2	2483,2	2508,5	2560,6	2588,2	1165,1	1423,1	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	46377,2	48963,2	49322,5	50544,2	51190,7	21016,9	30173,8	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:								Dwelling stocks average:
liczba izb w mieszkaniu	3,94	3,98	4,05	4,06	4,07	3,84	4,28	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :								useful floor area in m ² :
1 mieszkania	77,1	78,6	79,6	80,2	80,5	69,3	90,8	per dwelling
na 1 osobę	22,1	23,3	23,2	23,7	24,0	23,9	24,1	per person
liczba osób ^b na:								number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,49	3,38	3,43	3,38	3,35	2,90	3,76	per dwelling
1 izbę	0,88	0,85	0,85	0,83	0,82	0,75	0,88	per room

^a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2012 i 2013 – wariant B). ^b Do przeliczeń przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

^a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2012 i 2013– variant B). ^b Calculations are based on the total number of population as of 31 XII.

TABL. 12 (117). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM TOTAL	2010	94,2	91,0	88,7	74,5	76,2
	2012	94,3	91,2	88,9	74,2	76,6
	2013	94,4	91,3	89,0	74,1	76,8
Miasta Urban areas	2010	98,4	97,4	96,4	89,9	89,0
	2012	98,4	97,5	96,4	89,5	89,2
	2013	98,4	97,5	96,5	89,4	89,3
Wieś Rural areas	2010	90,4	85,2	81,8	60,6	64,5
	2012	90,5	85,5	82,1	60,3	65,1
	2013	90,6	85,6	82,3	60,2	65,4

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (118). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2013 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywatnych private	towarzystw budowni- ctwa społecz- nego public building society	innych others
a – liczba wypłaconych dodat- ków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodat- ku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	181144	52919	79598	21341	11697	3660	11929
TOTAL	b	33628,7	10656,2	14887,9	3628,6	1897,3	743,8	1814,9
	c	185,6	201,4	187,0	170,0	162,2	203,2	152,1
Miasta.....	a	166477	51342	76194	19745	4475	3660	11061
Urban areas	b	31210,7	10358,9	14213,2	3322,5	914,2	743,8	1658,1
	c	187,5	201,8	186,5	168,3	204,3	203,2	149,9
Wieś.....	a	14667	1577	3404	1596	7222	-	868
Rural areas	b	2418,0	297,4	674,7	306,1	983,0	-	156,8
	c	164,9	188,6	198,2	191,8	136,1	-	180,6

W % OGÓŁEM
 IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	29,2	43,9	11,8	6,5	2,0	6,6
TOTAL	b	100,0	31,7	44,3	10,8	5,6	2,2	5,4
Miasta.....	a	100,0	30,8	45,8	11,9	2,7	2,2	6,6
Urban areas	b	100,0	33,2	45,5	10,6	2,9	2,4	5,3
Wieś.....	a	100,0	10,8	23,2	10,9	49,2	x	5,9
Rural areas	b	100,0	12,3	27,9	12,7	40,7	x	6,5

TABL. 14 (119). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>				
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>		
		spółdzielcze <i>cooperatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	
	w ha			in ha				
OGÓŁEM.....	2005	81,8	7,7	64,4	289,7	75,0	3083,5	970,0
TOTAL	2010	84,8	0,3	79,4	284,8	136,2	1331,3	722,1
	2012	54,4	0,6	47,3	200,8	63,1	1627,0	798,5
	2013	71,2	0,5	65,7	203,1	64,3	1399,6	715,0
Miasta..... <i>Urban areas</i>	2005	29,1	6,8	15,2	285,8	72,0	1944,9	371,1
	2010	23,9	0,2	21,2	211,3	62,8	361,9	133,4
	2012	19,7	0,6	15,0	199,6	62,0	440,9	157,0
	2013	19,1	0,5	15,1	201,9	63,2	420,2	120,8
Wieś..... <i>Rural areas</i>	2005	52,7	0,9	49,2	3,9	3,0	1138,6	598,9
	2010	60,9	0,1	58,2	73,5	73,4	969,4	588,7
	2012	34,7	-	32,3	1,2	1,1	1186,1	641,5
	2013	52,1	-	50,6	1,2	1,1	979,4	594,2

TABL. 15 (120). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	3995	7615	7453	6468	TOTAL
Spółdzielcze.....	129	495	170	335	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne).....	132	114	16	24	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe.....	-	2	119	-	<i>Company</i>
Indywidualne.....	3657	6116	5681	5313	<i>Private</i>
Spoleczne czynszowe.....	48	-	-	-	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem.....	29	888	1467	796	<i>For sale or rent</i>

TABL. 16 (121). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Mieszkania	4080	4965	6526	6197	Dwellings
miasta	1804	2296	3292	2824	urban areas
wieś	2276	2669	3234	3373	rural areas
Spółdzielcze	351	365	539	441	Co-operative
Komunalne (gminne)	41	102	8	21	Municipal (gmina)
Zakładowe	9	2	-	53	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	182	673	1383	660	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	110	63	-	-	Public building society
Indywidualne	3387	3760	4596	5022	Private
miasta	1118	1265	1464	1750	urban areas
wieś	2269	2495	3132	3272	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	346	376	550	581	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	379	411	690	659	urban areas
wieś	324	350	456	529	rural areas
Izby	22046	25213	31669	31445	Rooms
miasta	8616	10170	13342	12128	urban areas
wieś	13430	15043	18327	19317	rural areas
Spółdzielcze	972	1190	1633	1377	Co-operative
Komunalne (gminne)	62	219	16	35	Municipal (gmina)
Zakładowe	28	17	-	184	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	506	2014	4116	1891	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	314	158	-	-	Public building society
Indywidualne	20164	21615	25904	27958	Private
miasta	6775	7129	7877	8918	urban areas
wieś	13389	14486	18027	19040	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	511082	588569	740381	737405	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	201520	231310	299787	277862	urban areas
wieś	309562	357259	440594	459543	rural areas
Spółdzielcze	18953	20995	29990	24343	Co-operative
Komunalne (gminne)	1252	4200	277	663	Municipal (gmina)
Zakładowe	795	550	-	3135	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	11200	40009	84495	39690	For sale or rent

TABL. 16 (121). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Usable floor space of dwellings in m² (cont.)
Spółeczne czynszowe.....	5358	3183	-	-	Public building society
Indywidualne	473524	519632	625619	669574	Private
miasta	165146	172437	190607	215585	urban areas
wieś.....	308378	347195	435012	453989	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	125,3	118,5	113,5	119,0	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	111,7	100,7	91,1	98,4	urban areas
wieś.....	136,0	133,9	136,2	136,2	rural areas
Spółdzielcze.....	54,0	57,5	55,6	55,2	Co-operative
Komunalne (gminne).....	30,5	41,2	34,6	31,6	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	88,3	275,0	-	59,2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	61,5	59,4	61,1	60,1	For sale or rent
Spółeczne czynszowe.....	48,7	50,5	-	-	Public building society
Indywidualne	139,8	138,2	136,1	133,3	Private
miasta	147,7	136,3	130,2	123,2	urban areas
wieś.....	135,9	139,2	138,9	138,7	rural areas

TABL. 17 (122). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms					
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more		
OGÓŁEM....	2005	4080	3387	0,2	0,8	1,6	97,4	693	6,6	34,1	45,2	14,1	
TOTAL	2010	4965	3760	0,3	1,8	3,9	94,0	1205	4,0	29,0	40,6	26,5	
	2012	6526	4596	0,2	2,1	4,8	92,9	1930	2,6	25,3	46,5	25,6	
	2013	6197	5022	1,6	2,4	4,6	91,4	1175	4,2	26,9	41,8	27,1	
Miasta.....	2005	1804	1118	0,4	1,1	1,4	97,1	686	6,7	34,4	45,6	13,3	
Urban areas	2010	2296	1265	0,6	3,8	7,5	88,1	1031	3,9	30,6	41,5	24,1	
	2012	3292	1464	0,7	4,6	10,9	83,8	1828	2,3	25,8	45,8	26,0	
	2013	2824	1750	4,3	6,2	10,1	79,4	1074	3,8	26,9	40,7	28,6	
Wieś.....	2005	2276	2269	0,1	0,8	1,6	97,5	7	-	-	-	100,0	
Rural areas	2010	2669	2495	0,1	0,8	2,0	97,0	174	4,6	19,5	35,1	40,8	
	2012	3234	3132	0,0	0,9	2,0	97,1	102	7,8	15,7	57,8	18,6	
	2013	3373	3272	0,1	0,4	1,7	97,8	101	7,9	26,7	53,5	11,9	

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) działające do zakończenia cyklu kształcenia ujmowano odpowiednio w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

Ponadto, wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 6 lat od roku szkolnego 2004/05 oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

3. Placówki wychowania przedszkolnego obejmują: oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

4. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zazna-

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

- *since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,*

- *since the 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary schools) operating until the end of the education cycle were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).*

Moreover, an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since the 2004/05 school year and at the age of 5 since the 2011/12 school year.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 can start education in the first class of a primary school.

3. *Pre-primary education establishments include: pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points.*

4. *Information regarding art schools leading to professional certification – unless otherwise*

czono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

5. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół: dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

6. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

7. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

8. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodo-

*indicated – refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.*

5. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

6. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

7. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

8. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools), simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out – since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out – since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school –

wej – stopniowo likwidowane – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;

- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

9. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) policealne szkoły (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła” jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

11. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/2009 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;

phased out – since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;

- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*
- 10) *special job-training schools.*

9. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year) in which graduates do not receive the title of licentiate;*
- 3) *colleges of social work (3-year) –since the 2005/06 school year.*

10. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university” or “academy” – of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

11. Schools for adults educating in weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *basic vocational schools for adults – phased out; since the 2012/13 school no recruitment to the 1st grade;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;*

- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – średnie studium zawodowe – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych.

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

- 6) *specialized secondary schools for adults – phased out; since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;*
- 7) *technical secondary schools for adults and until the 2000/01 school year – secondary vocational extramural studies – phased out; since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; since the 2012/13 school year no recruitment to the 1st grade.*

12. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

13. Special educational centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

14. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiuja; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania.

Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Data regarding:

1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year — special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;*

2) *tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

18. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

19. Enrolment rate:

1) **gross** — *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*

2) **net** — *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence.

A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates — since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (123). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY <i>SCHOOLS</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	1181	1144	1099	1093	<i>primary</i>
gimnazja	541	568	572	573	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	17	24	24	25	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	98	98	94	88	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	139	126	129	122	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	7	13	9	-	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	86	24	14	11	<i>specialized secondary</i>
technika	127	114	113	111	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	19	10	7	6	<i>supplementary technical</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	8	9	9	9 ^b	<i>general art^a</i>
policealne	132	116	116	110	<i>post-secondary</i>
wyższe	17	15	15	15	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	87	155	152	118	<i>for adults</i>
gimnazja	4	6	7	6	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	2	3	3	2	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	28	48	60	69	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	15	61	51	18	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	2	-	-	-	<i>specialized secondary</i>
technika	4 ^c	7	4	3	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	32	30	27	20	<i>supplementary technical</i>
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^{de} <i>CLASSROOMS ^{de}</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	10737	12099	11867	11861	<i>primary</i>
gimnazja	4261	4889	4807	4868	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	275	281	338	374	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1787	2080	2056	2058	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	3	-	-	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	269	39	28	22	<i>specialized secondary</i>
technika	1878	2283	2262	2255	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	-	21	11	2	<i>supplementary technical</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	129	105	101	100	<i>general art^a</i>
policealne	157	154	167	173	<i>post-secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 18 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^c Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych ^d Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

^e W przypadku użytkowania przez zespół szkół – wykazane w jednej szkole wskazanej przez dyrektora. W roku szkolnym 2013/14 dane szacowane przez MEN. Ze względu na zastosowaną metodę szacowania dane mogą się nie sumować.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 18 art schools giving only artistic education. ^c Excluding post-primary vocational schools. ^d Excluding classrooms in schools for adults and in special schools. ^e In the case of being used by a complex of schools – attributed to a single school indicated by a headmaster. In the 2013/14 school year data estimated by the Ministry of National Education. Due to the method used for estimating data may not sum up.

TABL. 1 (123). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	12442	11545	10762	10555	primary ^b
gimnazja ^b	7207	6772	6362	6220	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	779	1163	1029	976	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	2701	2950	2588	2420	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	639	157	63	23	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	2432	3211	2991	2919	technical secondary ^{bde}
policealne	428	449	562*	510	post-secondary
wyższe ^f	3288	2969	2995	2967	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	22926	17851	16951	18413	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	158388	130939	125543	122063	primary
gimnazja	99416	76180	70572	68275	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	307	646	708	726	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	14157	14018	11418	10557	basic vocational
licea ogólnokształcące	44289	39813	36562	34332	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	173	334	107	-	supplementary general
licea profilowane	12049	1878	766	306	specialized secondary
technika	38005	37685	35110	34930	technical secondary
technika uzupełniająca	856	330	212	98	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^h	1107	998	912	913 ⁱ	general art ^h
policealne	11975	12452	15432	13351	post-secondary
wyższe	78394	73336	67535	62731	tertiary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 200. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^e – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 35 (157) na str. 228. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 888 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 200. ^{b-d} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools, ^d – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^e – general art schools leading to professional certification. ^f Full-time paid academic teachers. ^g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 35 (157) on page 228. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 888 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (123). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych.....	5158	12053	11933	10291	for adults
gimnazja.....	429	650	512	467	lower secondary
zasadnicze zawodowe.....	123	174	110	72	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	2130	4150	6903	8576	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	850	5081	2705	372	supplementary general
licea profilowane	178	-	-	-	specialized secondary
technika.....	134 ^a	307	75	44	technical secondary
technika uzupełniająca	1314	1691	1628	760	supplementary technical
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	29250	23127	22619	.	primary
gimnazja.....	33564	25169	23962	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	13	101	123	.	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe.....	4763	4971	4100	.	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	14514	13835	13226	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	132	63	.	supplementary general secondary
licea profilowane	4234	737	409	.	specialized secondary
technika.....	9368	9344	8154	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	98	99	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^b	206	217	182 ^c	.	general art ^b
policealne.....	3989	4030	4649	.	post-secondary
wyższe	18946	21790	20524	.	tertiary
dla dorosłych.....	2584	3621	3600	.	for adults
gimnazja.....	117	219	179	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe.....	46	35	22	.	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	939	1002	1370	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	117	1855	1635	.	supplementary general
licea profilowane	29	-	-	.	specialized secondary
technika.....	1336	36	30	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	474	364	.	supplementary technical secondary

^a Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 187 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Excluding post-primary vocational schools. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 187 graduates of art schools giving only artistic education.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (124). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13
Szkoły podstawowe	1181	1144	1099	1093	158388	130939	125543	122063	29250	22616	22619
Primary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	2	2	2	277	254	287	294	53	44	40
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	1157	1113	1026	1007	156956	129162	122351	118488	29016	22097	22041
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	18	23	59	69	844	899	2061	2371	142	317	395
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	2	3	5	5	268	515	596	625	22	91	91
Religious organizations											
Pozostałe	1	3	7	10	43	109	248	285	17	67	52
Other											
Gimnazja	541	568	572	573	99416	76180	70572	68275	33564	25271	23962
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	-	-	-	17	-	-	-	3	-	-
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	522	542	532	528	97955	73994	67931	65247	33167	24279	22925
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	13	16	28	32	684	968	1212	1455	163	422	422
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	4	7	9	10	685	1038	1204	1345	196	518	532
Religious organizations											
Pozostałe	1	3	3	3	75	180	225	228	35	52	83
Others											
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	115	122	118	113	14464	14664	12126	11283	4776	4568	4223
Basic vocational schools^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	1	1	9	41	57	61	-	25	18
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	111	116	111	105	14148	14075	11458	10570	4690	4350	3998
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1	2	3	4	247	340	337	384	72	109	93
Social organizations and associations											

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (124). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	
Zasadnicze szkoły zawodowe^a (dok.) Basic vocational schools^a (cont.)												
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	1	60	42	18	11	14	14	9	
Religious organizations												
Pozostałe	-	2	2	2	-	166	256	257	-	70	105	
Others												
Licea ogólnokształcące^b	146	139	138	122	44462	40147	36669	34332	14514	13450	13226	
General secondary schools^b												
Jednostki samorządu terytorialnego	133	123	121	104	43474	38732	35121	32557	14189	12851	12744	
Local self-government entities												
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	7	7	8	314	347	361	477	103	127	127	
Social organizations and associations												
Organizacje wyznaniowe	4	6	7	7	558	923	920	944	202	442	312	
Religious organizations												
Pozostałe	3	3	3	3	116	145	267	354	20	30	43	
Others												
Licea profilowane	86	24	14	11	12049	1878	766	306	4234	596	409	
Specialized secondary schools												
Jednostki samorządu terytorialnego	85	24	14	11	12027	1878	766	306	4234	596	409	
Local self-government entities												
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	
Social organizations and associations												
Technika^c	154	133	129	126	39968	39013	36234	35941	8262	9271	8435	
Technical secondary schools^c												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	8	8	8	549	1068	973	992	100	235	236	
Central (government) administration entities												
Jednostki samorządu terytorialnego	146	118	113	109	38800	37262	34683	34213	8014	8899	8062	
Local self-government entities												
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1	1	1	2	271	368	330	504	59	81	75	
Social organizations and associations												

a-c Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a-c Including: *a* - special job-training schools, *b* - supplementary general secondary schools, *c* - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (124). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	
Technika^a (dok.) Technical secondary schools^a (cont.)												
Organizacje wyznaniowe	2	3	5	5	348	232	208	209	89	56	56	
Religious organizations												
Pozostałe	-	3	2	2	-	83	40	23	-	-	6	
Others												
Szkoły policealne	132	116	116	110	11975	12452	15432	13351	3989	3863	4649	
Post-secondary schools												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	3	3	3	-	131	104	77	-	49	34	
Central (government) administration entities												
Jednostki samorządu terytorialnego	54	36	32	33	6087	4554	4487	3753	2101	1599	1870	
Local self-government entities												
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	5	8	8	1140	233	689	721	490	77	258	
Social organizations and associations												
Pozostałe	57	72	73	66	4748	7534	10152	8800	1398	2138	2487	
Others												
Szkoły wyższe	17	15	15	15	78394	73336	67535	62731	18946	20174	20524	
Tertiary education												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	7	7	51797	48805	37069	44951	12857	10307	13863	
Central (government) administration entities												
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	2555	1276	1685	1425	805	580	551	
Religious organizations												
Pozostałe	10	8	8	8	24042	23255	28781	16355	5284	9287	6110	
Others												
Szkoły dla dorosłych	87^b	155	152	118	5158^b	12053	11933	10291	2584^b	3815	3600	
Schools for adults												
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	2	2	78	103	51	25	27	21	24	
Central (government) administration entities												
Jednostki samorządu terytorialnego	66	61	59	47	4199	4977	4351	3636	2146	1345	1255	
Local self-government entities												
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	3	16	17	17	118	765	906	990	100	326	181	
Social organizations and associations												
Pozostałe	16	75	74	52	763	6208	6625	5640	311	2123	2140	
Others												

^a Łącznie ze szkołami: specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^b Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including: special job-training schools, ^b Excluding post-primary vocational schools.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (125). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11		2012/13		2013/14	
	w % ludności danej grupy wieku		in % of population of given age group			
7–12 lat	96,2		93,2		92,7	
13–15	96,1		94,6		94,2	
16–18	94,7		94,0		93,9	
19–21 lat	24,9*		24,5*		23,0	

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (126). **WSPÓLCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2010/11			2012/13			2013/14			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %						
BRUTTO GROSS											
Szkoły:											Schools:
podstawowe	7-12	95,5	95,5	95,5	95,9	95,7	96,0	94,9	94,7	95,1	primary
gimnazja.....	13-15	97,0	98,1	95,9	95,9	96,8	95,0	95,5	96,4	94,5	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16-18	16,3	23,7	8,6	14,9	21,6	7,9	14,4	21,0	7,4	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16-18	56,3	42,9	70,0	57,3	44,3	70,7	55,3	43,4	67,9	general secondary ^b
technika ^c	16-18	45,0	55,3	34,4	46,2	57,0	34,9	46,6	56,1	36,6	technika secondary ^c
policealne.....	19-21	12,5	7,6	17,6	16,3	9,7	23,3	14,8	8,5	21,3	post-secondary
NETTO NET											
Wychowanie przedszkolne ^d	6	84,5	86,1	82,9	79,3	82,0	76,5	82,4	84,6	80,2	Pre-primary education ^d
Szkoły:											Schools:
podstawowe	7-12	93,7	93,8	93,7	93,1	93,2	93,0	92,7	92,6	92,7	primary
gimnazja.....	13-15	93,9	93,7	94,1	92,9	92,7	93,1	92,6	92,4	92,7	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16-18	14,2	20,7	7,6	12,7	18,5	6,7	12,4	18,2	6,2	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16-18	46,0	31,7	60,7	45,9	31,8	60,5	44,6	31,0	58,9	general secondary ^b
technika ^c	16-18	31,3	37,9	24,5	32,7	39,7	25,5	34,1	40,6	27,3	technika secondary ^c
policealne.....	19-21	6,2	3,3	9,3	6,7	3,2	10,3	5,9	2,9	9,0	post-secondary

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (127). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-
SECONDARY SCHOOLS

SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools			
				ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth		
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	
						razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe.....	2005/06	88,7	930	12082	9850	7536	3757
<i>Primary</i>	2010/11	95,9	1229	21322	17457	16250	9199
	2012/13	96,9	1206	22033	17640	16806	9684
	2013/14	98,4	1210	23241	18673	18044	10668
Gimnazja.....	2005/06	74,7	445	6369	5254	4957	2555
<i>Lower secondary</i>	2010/11	82,7	564	10318	8399	8201	5536
	2012/13	80,9	553	10649	8453	8304	5606
	2013/14	82,9	587	11172	8879	8753	6013
Zasadnicze zawodowe	2005/06	12,2	20	330	242	234	133
<i>Basic vocational</i>	2010/11	31,6	34	795	702	687	508
	2012/13	35,1	36	1013	795	766	537
	2013/14	37,5	38	1138	849	813	564
Licea ogólnokształcące ^b	2005/06	59,0	154	2808	2199	2040	1571
<i>General secondary ^b</i>	2010/11	70,5	168	4447	3493	3375	2199
	2012/13	71,7	168	4788	3613	3535	2484
	2013/14	76,7 ^d	171	5055	3720	3656	2660
Licea profilowane	2005/06	11,6	23	404	303	294	215
<i>Specialized secondary</i>	2010/11	29,2	9	144	130	130	89
	2012/13	28,6	5	95	87	87	56
	2013/14	-	3	69	63	63	39
Technika ^c	2005/06	40,9	165	3360	2697	2398	1959
<i>Technical secondary ^c</i>	2010/11	78,2	286	7371	5974	5916	4389
	2012/13	76,7	277	7656	6041	5985	4342
	2013/14	77,0	273	7804	6087	6026	4366
Policealne	2005/06	31,8	46	897	685	639	361
<i>Post-secondary</i>	2010/11	57,8	60	1546	1176	1142	799
	2012/13	63,8	75	2178	1794	1786	996
	2013/14	70,0	80	2450	2055	.	1110

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Łącznie z liceami profilowanymi.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d Including specialized secondary schools.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (128). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>total pupils and students at schools</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski <i>English</i>	2005/06	271100	58,9	62,0	57,0	78,9	37,4	96,1	94,5	91,7	43,7
	2010/11	282178	95,0	95,1	94,9	93,8	54,3	98,8	100,0	94,9	5,3
	2012/13	270566	97,3	96,4	97,9	97,7	58,6	98,2	100,0	96,0	41,8
	2013/14	263911	97,9	97,5	98,2	98,5	62,1	98,6	100,0	98,0	45,8
Francuski <i>French</i>	2005/06	11398	0,4	0,6	0,2	1,4	1,3	12,8	8,3	5,9	3,1
	2010/11	8364	0,2	0,3	0,1	1,7	0,6	12,1	12,5	4,1	-
	2012/13	8037	0,2	0,5	-	2,8	-	11,7	18,7	3,8	-
	2013/14	7439	0,2	0,6	-	2,5	-	12,3	14,4	3,2	-
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	122797	13,1	13,4	13,0	22,2	27,9	73,6	78,2	80,0	21,2
	2010/11	110889	4,8	4,6	4,9	57,1	29,3	66,6	59,7	74,9	-
	2012/13	110675	3,1	3,9	2,6	76,7	28,0	60,6	56,4	73,4	4,7
	2013/14	106728	2,7	3,2	2,3	74,4	27,1	63,2	74,8	77,4	3,0
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2005/06	14028	0,7	0,0	1,0	0,3	25,6	7,1	10,2	11,3	1,6
	2010/11	9014	0,1	-	0,2	1,8	13,0	7,4	9,0	6,4	-
	2012/13	7472	0,1	-	0,2	2,4	7,7	7,1	11,0	5,7	-
	2013/14	6759	0,2	-	0,3	2,2	4,7	7,3	7,5	5,7	-
Hiszpański <i>Spanish</i>	2005/06	661	0,0	0,0	-	0,0	.	.	.	.	0,0
	2010/11	2288	-	-	-	0,8	-	3,0	-	-	-
	2012/13	3080	0,0	0,1	-	1,7	-	4,9	-	0,0	-
	2013/14	3559	0,1	0,3	-	2,7	-	4,3	-	0,1	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych oraz bez szkół dla dorosłych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work, excluding adults schools.

TABL. 6 (128). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnaz- jach lower secondary	zasadni- czych zawodo- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general seconda- ry ^c	liceach profilo- wanych speciali- zed seconda- ry	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post-se- condary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)										
Włoski 2005/06	73	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8
<i>Italian</i> 2010/11	393	-	-	-	0,1	-	0,6	-	0,2	-
2012/13	604	-	-	-	0,2	-	0,8	-	0,5	-
2013/14	737	-	-	-	0,2	0,2	0,9	-	0,6	-
Inne 2005/06	2676	-	-	-	0,1	-	-	-	-	1,3
<i>Others</i> 2010/11	2359	0,0	-	0,0	-	0,3	5,7	-	-	1,0
2012/13	1558	-	-	-	0,0	0,2	3,2	-	0,5	5,0
2013/14	799	0,0	-	0,1	-	0,3	1,1	-	-	13,3
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f										
Angielski ... 2005/06	47822	21,1	22,5	20,3	13,0	-	0,5	4,1	1,0	4,4
<i>English</i> 2010/11	7226	2,8	2,7	2,8	3,6	-	0,7	-	1,0	8,4
2012/13	3146	1,1	1,5	0,9	1,5	-	0,8	-	0,5	6,5
2013/14	1777	0,9	1,3	0,6	0,6	-	0,2	-	0,3	3,4
Francuski 2005/06	2786	0,2	0,2	0,2	2,1	-	0,5	-	0,1	1,5
<i>French</i> 2010/11	1502	0,1	0,2	0,1	1,1	-	0,7	1,4	0,5	-
2012/13	2079	0,2	0,3	0,1	0,5	-	3,1	-	0,9	-
2013/14	1769	0,2	0,4	0,0	0,8	-	1,5	-	1,4	-
Niemiecki .. 2005/06	52512	7,9	8,9	7,3	37,8	-	1,5	3,0	2,6	6,0
<i>German</i> 2010/11	30407	8,9	8,7	9,0	18,8	-	3,5	16,6	6,7	4,6
2012/13	23674	7,8	9,2	6,8	10,7	-	9,2	12,7	7,6	3,2
2013/14	22610	7,5	10,1	5,6	13,0	-	4,4	-	8,4	2,1
Inne..... 2005/06	7764	1,8	0,1	2,9	3,5	-	2,7	0,1	0,3	2,8
<i>Others</i> 2010/11	4725	0,8	0,1	1,2	1,6	-	4,4	-	1,6	3,0
2012/13	4548	0,5	0,1	0,8	2,1	-	5,5	-	1,1	-
2013/14	3527	0,3	0,1	0,4	1,4	-	5,3	-	1,0	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych oraz bez szkół dla dorosłych ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work, excluding adults schools. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (129). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total students at school</i>					
		gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształ- cących ^a <i>general secondary^a</i>	technikach ^b <i>technical secondary^b</i>	policealnych <i>post-se- condary</i>	
Angielski ..... <i>English</i>	2010/11	15246	72,2	78,7	84,7	62,8	55,7
	2012/13	17553	85,5	100,0	91,8	66,3	56,8
	2013/14	15191	95,3	72,2	90,4	57,6	57,2
Francuski ..... <i>French</i>	2010/11	34	-	-	0,2	-	0,2
	2012/13	-	-	-	-	-	-
	2013/14	-	-	-	-	-	-
Niemiecki ..... <i>German</i>	2010/11	2101	27,8	21,3	9,0	29,7	4,6
	2012/13	1359	14,5	-	4,4	28,8	3,0
	2013/14	928	4,3	-	5,2	37,4	1,3
Rosyjski ..... <i>Russian</i>	2010/11	493	-	-	3,4	7,6	0,3
	2012/13	522	-	-	2,3	3,8	1,9
	2013/14	295	-	-	0,9	3,5	1,7
Inne ..... <i>Others</i>	2010/11	95	-	-	-	-	1,0
	2012/13	78	-	-	-	-	0,6
	2013/14	122	-	-	-	-	1,1

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (130). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	3258	2764	2730	2775	533	599	588	Primary schools
w tym specjalne	1205	955	857	846	238	160	160	of which special
Gimnazja	2760	2357	2424	2369	815	798	805	Lower secondary schools
w tym specjalne	1304	1076	1018	1006	464	335	266	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	317	646	708	726	13	125	123	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	994	852	771	729	286	223	273	Basic vocational schools
w tym specjalne	913	693	595	564	273	179	220	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	326	331	298	232	86	138	117	General schools ^b
w tym specjalne	84	226	144	43	15	84	74	of which special
Licea profilowane	147	41	12	12	29	13	2	Specialized schools
w tym specjalne	28	16	10	10	8	7	-	of which special
Technika ^c	226	81	142	164	61	13	23	Technical schools ^c
w tym specjalne	53	-	23	29	29	-	-	of which special
Szkoły policealne	23	34	46	41	2	20	20	Post-secondary schools
w tym specjalne	11	33	46	41	-	20	20	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 200. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 200. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical sec-ondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (131). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPI ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2012	2013	SPECIFICATION
------------------	-------------------	------	------	------	---------------

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b
 SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b

Ośrodki	24	23	23	22	Centres
Miejsca	1691	1419	1296	1245	Places
Wychowankowie	1493	1055	942	832	Residents

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2013 r. 2 ośrodki z 66 wychowankami).

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2013 were 2 centres with 66 residents).

TABL. 9 (131). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPI ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2012	2013	SPECIFICATION
------------------	-------------------	------	------	------	---------------

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b (dok.)
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b (cont.)

Wychowankowie (dok.)					<i>Residents (cont.)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	13	-	-	-	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	106	67	73	70	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe choroby	18	4	1	-	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c ...	60	37	31	34	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	1094	835	713	612	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	39	9	9	8	<i>socially maladjusted</i>

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE
YOUTH EDUCATION CENTRES

Ośrodki	1	1	1	2	<i>Centres</i>
Miejsca	60	80	84	132	<i>Places</i>
Wychowankowie	61	80	79	44	<i>Residents</i>

OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

Ośrodki	9	11	13	14	<i>Centres</i>
Miejsca	552	652	707	723	<i>Places</i>
Wychowankowie	520	597	617	615	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	283	342	372	374	<i>mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	223	255	245	241	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi. ^c W latach 2012 i 2013 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres. ^c In 2012 and 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL.10 (132). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
 Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informatycznych informati- cal	technicznych technical	przedmiotowych subject	sportowych sports	turystyczno-krajoznawczych tourist	innych others	
OGÓŁEM ..... 2005 ^b	19	10730	x	324	x	2308	x	x	
TOTAL	2010	15	22868	151	209	934	2594	187	18793
	2012	29	62836	98	103	1949	38811	263	21612
	2013	16	49603	195	86	1593	24870	268	22591
Młodzieżowe domy kultury ..... Youth community centres	4	20516	69	27	216	915	208	19081	
Ogniska pracy pozaszkolnej ..... Extracurricular interest groups	6	3148	119	55	15	207	45	2707	
Pozostałe placówki ..... Other institutions	6	25939	7	4	1362	23748	15	803	

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (133). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

SZKÓŁY SCHOOLS	2013/14		2005/06 ^a	2010/11	2012/13	2013/14	
	placówki establish ments	miejsca beds	korzystający boarders				
			ogółem total				na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM	42	4329	4189	3339	3513	3345	77,3
TOTAL							
Internaty..... Boarding-schools	30	2981	2631	2081	2357	2348	78,8
szkoly podstawowe i gimnazja ..... primary and lower secondary	-	-	-	-	-	-	-
zasadnicze szkoły za- wodowe i technika ^b basic vocational and technical secondary ^b	22	2541	2518	1749	2035	2029	79,9
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	8	440	113	332	322	319	72,5
Bursy ..... Dormitories	12	1348	1558	1258	1156	997	74,0

^a Stan w dniu 31 X. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b, c} Including: ^b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (134). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE <i>STUDENT DORMITORIES</i>					
Domy	20	22	23	23	<i>Dormitories</i>
Miejsca	5780	5547	5747	5764	<i>Beds</i>
Korzystający:					<i>Boarding</i>
studenci	5093	5291	4814	4911	<i>students</i>
w % ogółu studentów	6,5	7,2	7,1	7,8	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów dokto- ranckich ^a	x	23	26	26	<i>students of doctoral studies^a</i>
w % ogółu uczestników	x	6,2	6,1	5,2	<i>in % of total students of doc- toral studies</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE <i>STUDENT CANTEENS</i>					
Stołówki	3	1	1	1	<i>Canteens</i>
Miejsca	585	50	30	50	<i>Places</i>

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (135). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING ^a
SCHOLARSHIPS
As of 30 XI

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14				SCHOOLS
				ogółem ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholar- ship recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studen- tów vice- chancel- lor to the best students		
OGÓŁEM	29285	23014	19868	19756	13205	3192	31,5	TOTAL
Uniwersytety	7576	7534	5248	5638	3782	1013	28,2	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4997	5377	6025	5982	4194	903	35,1	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomicz- ne	5982	282	114	65	44	11	5,4	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły	10730	9821	8481	8071	5185	1265	33,0	<i>Other schools</i>

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 i 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 and 2011/12 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14 (136). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2012/13		2013/14	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	1152	164	1115	176	1072	175	1066	179
<i>Schools</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	3	3	3	3	2	2
<i>sports and athletic</i>								
filialne	95	1	71	1	46	-	46	-
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	4	4	4	4	4	4	4	4
<i>arts ^a</i>								
Pomieszczenia szkolne	10737	2851	12099	3312	11867	3301	x	x
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	8634	2578	7980	2406	7622	2373	7472	2362
<i>Sections</i>								
Uczniowie	157183	58363	129984	51795	124686	51317	121217	50809
<i>Pupils</i>								
w tym kobiety	76668	28484	63421	25312	60874	25106	59170	24917
<i>of which females</i>								
w tym I klasa	23563	8688	20337	8457	19655	8204	19142	8348
<i>of which 1st grade</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	434	434	1022	1022	1029	1029	578	578
<i>sports and athletic</i>								
filialne	2034	42	1232	22	780	-	767	-
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	487	487	501	501	537	537	548	548
<i>arts ^a</i>								
Absolwenci	29012	11058	22918	9003	22459	9337	.	.
<i>Graduates</i>								
w tym kobiety	14159	5399	11214	4431	10938	4485	.	.
<i>of which females</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa sportowego	101	101	120	120	104	104	.	.
<i>sports and athletic</i>								
filialne	17	-	54	-	24	-	.	.
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	91	91	63	63	77	77	.	.
<i>arts ^a</i>								
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>								
1 szkołę	136,4	355,9	116,6	294,3	116,3	293,2	113,7	283,8
<i>school</i>								
1 pomieszczenie szkolne	14,6	20,5	10,7	15,6	10,5	15,5	x	x
<i>classroom</i>								
1 oddział	18,2	22,6	16,3	21,5	16,4	21,6	16,2	21,5
<i>section</i>								

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (137). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2012/13		2013/14	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Gimnazja	511	111	536	122	541	126	541	127
<i>Lower secondary</i>								
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sports and athletic</i>	5	3	2	2	3	3	6	6
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	-	-	1	1	-	-	-	-
Pomieszczenia szkolne ..... <i>Classrooms</i>	4261	1785	4889	2132	4837	2062	x	x
Oddziały ..... <i>Sections</i>	4049	1664	3465	1388	3257	1302	3157	1265
Uczniowie ..... <i>Pupils</i>	98112	43547	75104	33343	69554	31483	67269	30901
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	48103	21487	36433	16217	33768	15260	32707	14981
w tym I klasa ..... <i>of which 1st grade</i>	31628	13889	24538	10939	22609	10380	22276	10368
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sports and athletic</i>	530	441	240	240	754	754	1510	1510
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	-	-	46	46	-	-	-	-
Absolwenci ..... <i>Graduates</i>	33100	14881	24874	10933	23696	10602	.	.
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	16336	7434	12293	5487	11603	5164	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sports and athletic</i>	160	124	76	76	423	423	.	.
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections ^a</i>	-	-	-	-	-	-	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>								
1 szkołę ..... <i>school</i>	192,0	392,3	140,1	273,3	128,6	249,9	124,3	243,3
1 pomieszczenie szkolne ..... <i>classroom</i>	23,0	24,4	15,4	15,6	14,4	15,3	x	x
1 oddział ..... <i>section</i>	24,2	26,2	21,7	24,0	21,4	24,2	21,3	24,4

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (138). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
Szkoły	78	81	79	73
Schools				
Oddziały	459	460	402	373
Sections				
Uczniowie	13244	13325	10823	9993
Students				
w tym kobiety	3163	3266	2592	2288
of which females				
w tym I klasa	5102	4867	3843	3799
of which 1 st grade				
Absolwenci	4490	4730	3880	.
Graduates				
w tym kobiety	1236	1267	1038	.
of which females				

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
 KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM ..... TOTAL	13244	13325	10823	9993	4490	4264	3880
w tym: of which:							
Ekonomiczne i administracyjne..... Business and administration	850	609	441	342	339	262	197
Inżynieryjno-techniczne..... Engineering and engineering trades	5727	5853	4730	4507	1720	1661	1565
Produkcji i przetwórstwa	1988	1173	982	865	702	344	315
Manufacturing and processing							
Architektury i budownictwa..... Architecture and building	2128	2689	2331	2206	702	926	780
Rolnicze, leśne i rybactwa..... Agriculture, forestry and fishery	154	42	23	28	60	13	14
Usług dla ludności	2394	2954	2309	2038	966	1056	1009
Personal services							

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–21

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 198.

Note to tables 18–21

In the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 198.

TABL. 18 (140). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	139	129	127	120	Schools
Oddziały	1438	1359	1246	1180	Sections
Uczniowie	44340	39921	36525	34289	Students
w tym kobiety	27488	25840	23623	22135	of which females
w tym I klasa	15263	13296	11704	10850	of which 1st grade
Absolwenci	14499	13869	13215	.	Graduates
w tym kobiety	9093	8977	8517	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt. 4-5 na str. 198.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general schools; see general notes, item 7, point 4-5 on page 198.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (141). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	85	23	13	10	Schools
Oddziały	405	68	29	12	Sections
Uczniowie	12021	1862	756	296	Students
w tym kobiety	6890	1299	520	215	of which females
w tym klasa I	3444	491	-	-	of which 1 st grade
Absolwenci	4226	728	409	.	Graduates
w tym kobiety	2389	528	279	.	of which females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 6 na str. 208.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7, point 6 on page 208.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (142). TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	152	133	128	125	Schools
Oddziały	1328	1499	1406	1381	Sections
Uczniowie	39921	39013	36211	35912	Students
w tym kobiety	14335	15078	13831	13939	of which females
w tym I klasa	12252	10071	10096	9945	of which 1st grade
Absolwenci	8239	9659	8435	.	Graduates
w tym kobiety	3152	3824	3244	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 7, 9 na str. 198, 199. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 7 and 9 on page 198 and 199.

^b Leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (143). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL^a SCHOOLS FOR YOUTH^b (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	144	124	119	116	Schools
Oddziały	1328	1456	1347	1322	Sections
Uczniowie	38814	38015	35299	34999	Students
w tym kobiety	14335	14342	13160	13279	of which females
w tym I klasa	12013	9884	9883	9729	of which 1st grade
Absolwenci	8033	9442	8253	.	Graduates
w tym kobiety	3024	3658	3107	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającym; patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt. 7-8 na str. 198.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 7 and 8 on page 198.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG
GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS
WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (EXCLUDING SPECIAL SCHOOLS) BY
FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	40790	39013	36211	35912	8328	9271	8435	TOTAL
Artystyczne	2155	1072	975	969	358	238	196	Arts
Społeczne	6211	3671	2849	2737	1656	949	733	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	2860	1900	2282	2516	732	494	466	Business and administration
Fizyczne ^d	151	174	193	227	20	38	24	Physical sciences ^d
Informatyczne	702	5163	5094	5043	-	1174	1245	Computing
Inżynierjno-techniczne	12815	9612	8801	9025	2794	2302	1923	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1755	969	829	824	444	231	205	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3576	4499	4500	4391	735	1026	989	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1031	720	531	531	197	136	125	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	117	96	127	153	14	23	22	Veterinary
Usług dla ludności	8521	9855	9010	8586	1233	2383	2210	Personal services
Usług transportowych	313	786	714	679	54	161	200	Transport services
Ochrony środowiska	583	496	306	231	91	116	97	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED/97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical schools. ^b Leading to professional certification. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED/97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 23 (145). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	38814	38015	35299	34999	8033	9054	8253	T O T A L
Artystyczne	213	74	63	56	63	21	14	Arts
Społeczne	6211	3671	2849	2737	1656	949	733	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	2860	1900	2282	2516	732	494	466	Business and administration
Fizyczne ^c	151	174	193	227	20	38	24	Physical sciences ^c
Informatyczne	702	5163	5094	5043	-	1174	1245	Computing
Inżynieryjno-techniczne.....	12815	9612	8801	9025	2794	2302	1923	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1755	969	829	824	444	231	205	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3576	4499	4500	4391	735	1026	989	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1031	720	531	531	197	136	125	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	117	96	127	153	14	23	22	Veterinary
Usług dla ludności	8487	9855	9010	8586	1233	2383	2210	Personal services
Usług transportowych.....	313	786	714	679	54	161	200	Transport services
Ochrony środowiska.....	583	496	306	231	91	116	97	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 24 (146). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	29	36	38	41	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	29	36	38	41	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	3493	2932	3016	3079	Pupils
w tym kobiety	2049	1834	1887	1994	of which females
Absolwenci	563	392	369	.	Graduates
w tym kobiety	291	245	237	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	18	24	27	27	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	10	15	18	18	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	1976	1868	1840	1801	Students
w tym kobiety	1219	1177	1178	1138	of which females
Absolwenci	295	336	275	.	Graduates
w tym kobiety	171	230	185	.	of which females
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne of which general art. Schools					
Szkoły	8	9	9	9	Schools
Uczniowie	1107	998	912	913	Students
w tym kobiety	747	736	671	660	of which females
Absolwenci	206	195	182	.	Graduates
w tym kobiety	128	146	137	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (147). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły.....	131	114	114	108	Schools
Oddziały.....	469	551	648	558	Sections
Uczniowie.....	11964	12419	15386	13310	Students
w tym kobiety.....	5758	8543	10731	9443	of which females
Absolwenci.....	3989	4021	4629	.	Graduates
w tym kobiety.....	2163	2980	3392	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 26 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding
special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	14608	12419	15386	13310	4629	3843	4629	TOTAL
w tym:								of which:
Pedagogiczne.....	2469	1284	687	328	597	256	224	Education science and teacher training
Artystyczne.....	153	25	317	376	96	-	130	Arts
Spoleczne.....	1168	468	215	188	324	102	90	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administra- cyjne	1583	2097	2780	2322	436	495	525	Business and administra- tion
Informatyczne.....	2283	610	985	649	747	196	173	Computing
Inżynierjno-techniczne.....	142	159	141	51	72	68	34	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	-	102	111	94	20	56	62	Manufacturing and pro- cessing
Architektury i budownictwa ..	55	95	142	70	29	11	32	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa ..	54	61	106	33	-	36	69	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne.....	2067	2347	2706	2583	784	1013	1345	Health
Opieki społecznej.....	886	428	916	845	282	148	167	Social services
Usług dla ludności.....	1491	3034	2794	2168	491	865	830	Personal services
Ochrony środowiska.....	120	-	11	-	24	-	10	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa ..	2052	1348	2808	2804	652	390	669	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 27 (149). **SKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademyccy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2005/06	17	3288	78394	18946	TOTAL
2010/11	15	2969	73336	21790	
2012/13	15	2995	67535	20524	
2013/14	15	2967	62731	.	
Uniwersytety	1	1237	20007	7356	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1	761	17034	4331	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	2	14	1208	435	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły	11	955	24482	8402	<i>Other</i>

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 200. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2012/13.

^a *Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 200.* ^b *According to type of school – from 2012/13 academic year.*

TABL. 28 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
*STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS*

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety Of which <i>females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time pro- grammes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time pro- grammes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety of which <i>females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety of which <i>females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	78394	44004	40567	23319	37827	20685	GRAND TOTAL
2010/11	73336	42147	39946	23065	33390	19082	
2012/13	67535	38494	40848	23720	26687	14774	
2013/14	62731	35691	39716	23126	23015	12565	
Uniwersytety	20007	14233	15279	10667	4728	3566	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	17034	6867	12206	5371	4828	1496	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1208	762	197	156	1011	606	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły	24482	13829	12034	6932	12448	6897	<i>Other</i>

^{a, b} Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznym i eksternistycznym.

^{a, b} *Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.*

TABL. 29 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
OGÓŁEM	2005/06	18946	12197	8733	5602	10213	6595	GRAND TOTAL
	2010/11	21790	13919	10699	6597	11091	7322	
	2012/13	20524	13344	11441	7427	9083	5917	
Uniwersytety		7356	5550	5093	3779	2263	1771	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		4331	2077	3410	1732	921	345	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		435	282	53	44	382	238	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły		8402	5435	2885	1872	5517	3563	<i>Other</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* - dziennych, *b* - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* - day study system, *b* - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 30 (152). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2012/13	2013/14	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym kobiety <i>of which females</i>			
OGÓŁEM	2969	2995	2967	1236	1233	1231	TOTAL
Profesorowie	682	710	719	117	134	144	<i>Professors</i>
w tym z tytułem naukowym profesora	649	671	504	111	126	119	<i>of which titled only</i>
Docenci	24	26	22	11	12	11	<i>Assistant professors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	1	-	-	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Adiunkci	1045	1047	1012	461	465	460	<i>Tutors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	9	12	-	3	3	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Asystenci	462	429	418	245	226	207	<i>Assistant lecturers</i>
Pozostali	756	783	796	402	396	409	<i>Others</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 200.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 200. *b* The habilitated doctors degree (hd), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 31 (153). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	358	198	46	39	TOTAL
2010/11	1131	629	227	151	
2012/13	1644	863	346	200	
2013/14	2033	1026	.	.	
studia: stacjonarne	1982	991	317	182	<i>studies: full-time programmes</i>
niestacjonarne	51	35	29	18	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	119	60	16	9	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	84	21	5	4	<i>Technical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	1830	945	325	187	<i>Other</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według systemów studiów i typów szkół — z roku szkolnego 2012/13.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study system and type of school — for 2012/13 school year.

TABL. 32 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
OGÓŁEM	5438	4648	4351	3429	2864	370	424	503	TOTAL
w tym kobiety	3634	3130	2934	2248	1898	201	212	244	<i>of which females</i>
Uniwersytety	2019	1553	1439	1232	895	322	350	384	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	656	416	448	319	391	48	74	119	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	100	219	46	174	342	-	-	-	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły wyższe	2663	2460	2418	1704	1236	-	-	-	<i>Others</i>

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 33 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>studies of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa sluchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgrad- uate studies</i>		
OGÓŁEM	5438	4648	4351	3429	2864	TOTAL <i>of which</i>
w tym:						
Artystyczne	104	73	57	37	25	Arts
Humanistyczne ^e	378	308	307	284	154	Humanities ^c <i>Social and behavioural science</i>
Społeczne	140	205	140	178	206	<i>Business and administration</i>
Ekonomiczne i administracyjne	1714	1881	1571	1231	1419	Law
Prawne	132	-	25	-	-	<i>Life science^d</i>
Biologiczne ^d	30	20	22	-	-	<i>Physical science^e</i>
Fizyczne ^e	-	-	16	-	-	<i>Mathematics and statistics</i>
Matematyczne i statystyczne	37	101	69	80	69	<i>Engineering and engineer- ing trades</i>
Inżynierijno-techniczne	355	148	165	122	142	<i>Agriculture</i>
Rolnicze	-	21	39	21	-	<i>Health</i>
Medyczne	30	-	-	-	-	<i>Personal services</i>
Usług dla ludności	70	-	20	-	-	

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Łącznie z teologią. ^{d, e} Między innymi: ^d – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, ^e – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c Including theology. ^{d, e} Among others: ^d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, ^e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 34 (156). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja	2005/06	4	15	429	81	117	27
Lower secondary	2010/11	6	27	650	126	219	47
schools	2012/13	7	23	512	111	179	43
	2013/14	6	22	467	100	.	.
Zasadnicze szkoły	2005/06	2	5	123	17	46	4
zawodowe	2010/11	3	11	174	21	35	8
Basic vocational	2012/13	3	8	110	15	22	11
schools	2013/14	2	2	72	-	.	.
Licea ogólnokształ-	2005/06	43	112	2980	1256	1056	551
cające ^a	2010/11	109	334	9231	4158	2857	1366
General secondary	2012/13	111	359	9608	4252	3005	1404
schools ^a	2013/14	87	312	8948	3673	.	.
Licea profilowane	2005/06	2	6	178	107	29	20
Specialized second-	2010/11	-	-	-	-	-	-
ary schools	2012/13	-	-	-	-	-	-
	2013/14	-	-	-	-	-	-
Technika ^b	2005/06 ^c	36	48	1448	293	x	x
Technical secondary	2010/11	37	90	1998	358	510	65
schools ^b	2012/13	31	77	1703	219	394	66
	2013/14	23	42	804	92	.	.

^{a, b} Łącznie z: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b – technikami uzupełniającymi. ^c – Bez ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools. ^c – Excluding post-primary vocational schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 35 (157). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE** ^a
PRE-PRIMARY EDUCATION ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Płacówki	1304	1364	1474	1533	Establishments
miasta	287	336	380	409	urban areas
wieś	1017	1028	1094	1124	rural areas
Przedszkola	412	445	516	558	Nursery schools
w tym specjalne	1	3	7	7	of which special
miasta	211	239	273	296	urban areas
wieś	201	206	243	262	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	892	837	822	823	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	8	10	10	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	74	126	142	Pre-primary
Miejsca:					Places:
Przedszkola	32186	37806	42690	46160	Nursery schools
w tym specjalnych	16	22	69	92	of which special
Miasta	21885	25863	28364	30677	Urban areas
Wieś	10301	11943	14326	15483	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	178	196	199	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1555	3029	3537	Pre-primary
Dzieci	45290	54630	63035	67476	Children
miasta	23771	28398	31736	33667	urban areas
wieś	21519	26232	31299	33809	rural areas
w tym w wieku 6 lat	22926	17851	16951	18413	of which aged 6
5 lat	10084	15616	20024	21639	of which aged 5
Przedszkola	31082	37289	42310	44973	Nursery schools
w tym specjalne	4	15	46	54	of which special
miasta	21662	25696	28309	29852	urban areas
wieś	9420	11593	14001	15121	rural areas
w tym w wieku 6 lat	10698	8453	8484	9257	of which aged 6
5 lat	8542	10371	11941	12578	of which aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	14208	15847	18302	19803	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	12228	9398	8398	9058	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	136	152	123	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1358	2271	2577	Pre-primary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	494	617	674	717	3—6
3—5	324	543	638	682	3—5
6 lat	964	845	793	824	6
5 lat	432	731	895	912	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	338	419	452	476	3—6
3—5 lat	297	425	468	496	3—5
1 przedszkole	75	84	82	81	Nursery school
100 miejsc	97	99	99	97	100 places

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

^a W roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Note e. In the 2010/11 and 2012/13 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

^a In the 2013/14 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

Source: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej - podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654) z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale - ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarów lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 — health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, and sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);

- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410) z późniejszymi zmianami, która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 4, poz. 271) z późniejszymi zmianami.

3. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych — od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami.

5. Rodzaje **poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o **łóżkach** w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410) with later amendments, specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);

- 7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271) with later amendments.

3. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices — since 2006, pharmacies, and since 2005 social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is a university, a unit of the state or local self-government administration, or the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people are counted once regardless of their working hours.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

4. Data on **doctor specialists and dental specialists** concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments.

5. Types of clinics in out-patient health care facilities are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594).

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

Surgical consultations included consultations provided in orthopaedic trauma clinics.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data regarding **beds in in-patient health care units** concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

9. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

16. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594) with later amendments. Surgical wards included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in communicable diseases wards — observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards.

9. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

14. Data regarding disease incidence are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

15. According to the Law on Childcare for Children Younger than 3 Years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45, item 235) care can be organized in the form of a nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were operated on the basis of the regulation on health care facilities.

16. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI

oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- c) zawodowa — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
  - zawodowa specjalistyczna — umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
  - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zo-

2011 (Journal of Laws No. 149, item 887) with later amendments.

17. Day-support centre — supports the family in its care and education functions.

It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a street-worker,
- 4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
  - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,

stało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,

— zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** — w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) interwencyjnego — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) rodzinnego — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólnie wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) socjalizacyjnego — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) specjalistyczno-terapeutycznego — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej — umieszczane są w niej dzieci, które

— *professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,*

— *professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of law, i.e. until 31 XII 2014);*

2) **foster home** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) care and education centre shall be run as:

a) an intervention — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

b) a family — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,

c) a socialization — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

d) a specialist therapy — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) regional care and therapy centre — a centre where children shall be placed, due to their

ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

- 3) *pre-adoptive intervention centre — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

21. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (158). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2012	2013	
Lekarze	4223	4294	Doctors
w tym kobiety	2218	2296	of which women
Lekarze dentyści	1039	1030	Dentists
w tym kobiety	765	745	of which women
Farmaceuci	1171	1216	Pharmacists
w tym kobiety	950	989	of which women
Pielęgniarki	12401	12166 ^b	Nurses
Położne	1647	1538 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1815	1865 ^d	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	675	674	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 230; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 1329, ^c – położnictwa – 272, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 1126. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

^{z r ó d ł o}: dane Ministerstwa Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 230; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1329, ^c – of midwifery – 272, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 1126. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

^{S o u r c e}: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2012	2013	
O G Ó Ł E M	3068	3070	T O T A L
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	141	146	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	436	422	Surgery ^b
Chorób płuc	90	92	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	350	322	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	63	64	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	88	104	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	451	456	General practitioners

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 230. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

^{Z r ó d ł o}: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 230. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists.

^{S o u r c e}: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2012	2013	
Neurologii ^{bc}	162	164	Neurology ^{bc}
Okulistyki	81	84	Ophthalmology
Onkologii ^d	22	23	Oncology ^d
Otolaryngologii ^{bc}	67	62	Otolaryngology ^{bc}
Pediatrici	174	176	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	214	205	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^b	104	106	Psychiatry ^b
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^f	20	19	Radiology and diagnostic imaging ^f
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	72,6	71,5	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	140	130	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			of which dentists with specialization
Chirurgii stomatologicznej	26	21	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	11	7	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	28	28	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	4	5	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	30	34	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	16	13	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	25	22	Restorative dentistry
Lekarze dentyści ze specjalizacją			Dental specialists in % of total
w % ogółu lekarzy dentyistów	13,5	12,6	dentists

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 230. ^b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{c-f} Także: ^c – neuropatologii, ^d – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^e – otorynolaryngologii, ^f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 230. ^b Including children's specialists. ^{c-f} Also: ^c – neuropathology, ^d – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^e – otorynolaryngology, ^f – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2012	2013	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1068	1087	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	630	641	urban areas
wieś	438	446	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	578	563	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	387	374	urban areas
wieś	191	189	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	15311,9	15864,0	Consultations provided ^c in thous.
miasta	11488,5	11886,1	urban areas
wieś	3823,5	3977,9	rural areas
lekarskie	13570,0	14085,5	doctors
w tym specjalistyczne	4968,2	5507,1	of which specialized
stomatologiczne	1741,9	1778,5	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 229 i ust. 5 na str. 230. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 229 and item 5 on page 230. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health Ministry of Interior and the Central Statistical Office of Poland.

TABL. 4 (161). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		SPECIFICATION
	2012	2013	
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			
<i>FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	39	39	<i>General hospitals^b</i>
Szpitala psychiatryczne	2	2	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	1	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	22	22	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	15	15	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	6	6	<i>Hospices</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	20	22	<i>sanatoria</i>
szpitale	4	3	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			
<i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne	10100	10180	<i>General hospitals</i>
Szpitala psychiatryczne	698	710	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	65	70	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	25	25	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1254	1257	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	629	637	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	107	115	<i>Hospices</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	3083	3097	<i>sanatoria</i>
szpitale	902	777	<i>hospitals</i>
LECZENI			
<i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^d	413393	422227	<i>General hospitals^d</i>
Szpitala psychiatryczne	5355	5468	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	574	621	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	34	37	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^e	2396	2420	<i>Chronic medical care homes^e</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1361	1289	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	1167	1305	<i>Hospices</i>
Lecznictwo uzdrowskowe – kuracjusze ^e :			<i>Health resort treatment patients^e:</i>
w sanatoriach	48668	47765	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	11750	10152	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 229. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 229. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Ponadto 2165 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 2 on page 229. ^b See general notes, item 6 on page 229. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Excluding inter-ward patient transfer. ^e Moreover 2165 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals and to long-term facilities – data of the ministry of health and the ministry of interior, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (162). **SZPITALE OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		SPECIFICATION
	2012	2013	
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	39	39	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	10100	10180	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	47,4	47,8	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1306	1305	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	452	478	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2181*	2192	Surgical
Pediatrycznych	688	686	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1092	1099	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	283	283	Oncological
Intensywnej terapii	156	161	Intensive therapy
Zakaźnych	198	195	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	402	402	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	148	148	Dermatological
Neurologicznych	598	600	Neurological
Psychiatrycznych	439	439	Psychiatric
Leczeni w tys.	432,2	463,1	In-patients in thous.
w tym na oddziałach :			of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	59,4	59,5	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	29,9	31,9	of which cardiological ^b
chirurgicznych	107,7*	110,4	surgical
pediatrycznych	28,6	29,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	64,5	63,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	13,5	15,4	oncological
intensywnej terapii	3,7	3,6	intensive therapy
zakaźnych	7,8	8,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc	9,5	10,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,2	4,3	dermatological
neurologicznych	25,1	25,3	neurological
psychiatrycznych	5,6	5,8	psychiatric
Wypisani w tys.	399,5	408,3	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	8,7	9,1	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2030,3	2175,5	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	43,4	46,2	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,7	5,5	Average patient stay in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6-8 na str. 230. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 6-8 on page 230. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e : data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (163). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	84	84	84	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	51	51	51	<i>basic</i>
specjalistyczne	33	33	33	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	11	13	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	10	10	12	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d				<i>Calls to the occurrence places^d</i>
w tysiącach	115,4	135,5	135,9	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	54,3	63,6	63,8	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :				<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	126,0	136,6	138,1	<i>in thousands</i>
w tym:				<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	8,7	10,9	9,1	<i>children and youth at the age of 0–18</i>
w wieku 65 lat i więcej	49,5	52,2	59,8	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	59,2	64,2	64,9	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 231. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 231. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (164). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Apteki	543	570	600	629	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	543	565	597	597	<i>of which private</i>
w tym na wsi	148	131	141	147	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	107	120	122	125	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	106	117	119	122	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3228	3084	2950	2824	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	4927	5038	4805	4651	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3864	3733	3550	3385	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	8456	9509	8860	8510	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	965	1040*	1082*	1134	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 231.

^a See general notes, item 13 on page 231.

TABL. 8 (165). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	<i>Regional centres (as of 31 XII)</i>
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	9	8	8	<i>Local branches (as of 31 XII)</i>
Krwiodawcy w tys.	19,3	21,7	23,7	24,2	<i>Blood donors in thous.</i>
w tym honorowi	19,3	21,7	23,7	24,2	<i>of which honorary blood donors</i>
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	39,3	43,4	48,6	48,7	<i>Number of collected donations^b of whole blood in thous.</i>
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	38,8 ^d	44,4	49,3	49,6	<i>Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP)^c in thous.</i>

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. *b* Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. *c* Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. *d* Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. *b* Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. *c* One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. *d* Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: Data of the National Blood Center.

TABL. 9 (166). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	414	302	421	279	19,7	14,2	19,8	13,1	<i>Tuberculosis</i>
Tęžec	2	2	-	-	0,1	0,1	-	-	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	23	28	134	95	1,1	1,3	6,3	4,5	<i>Whooping cough</i>
Odra	1	-	1	-	0,0	-	0,0	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby	115	113	236	190	5,5	5,3	11,1	8,9	<i>Viral hepatitis</i>
typ A	-	6	7	2	-	0,3	0,3	0,1	<i>type A</i>
typ B	44	67	145	96	2,1	3,1	6,8	4,5	<i>type B</i>
typ C	71	40	84	92	3,4	1,9	3,9	4,3	<i>type C</i>

TABL. 9 (166). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Różyczka	298	201	364	2064	14,2	9,4	17,1	97,0	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	-	4	2	2	-	0,2	0,1	0,1	<i>AIDS ^a</i>
Salmonellozy	1111	805	639	609	53,0	37,8	30,0	28,6	<i>Other salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	4	2	-	1	0,2	0,1	-	0,0	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	40	4	9	3	1,9	0,2	0,4	0,1	<i>Other bacterial food borne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1065	1989	1707	1650	259,3	423,1	397,9	396,2	<i>Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b</i>
Szkarlatyna (plonica)	324	457	685	582	15,4	21,5	32,2	27,3	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu...	43	37	49	43	2,0	1,7	2,3	2,0	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	126	99	73	38	6,0	4,7	3,4	1,8	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu.	48	26	21	23	2,3	1,2	1,0	1,1	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	1922	107	111	78	91,6	5,0	5,2	3,7	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	13406	15936	26376	71263	639,1	749,2	1238,9	3347,7	<i>Influenza ^c</i>
Choroby weneryczne	17	7	8	7	0,8	0,3	0,4	0,3	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wścieklźnie	704	588	1071	946	33,6	27,6	50,3	44,4	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Hygiene – PZH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (167). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Żłobki	15	15	31	44	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	x	15	20	26	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	10	9	7	3	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	-	-	1	8	<i>Children's clubs</i>
Miejsca	1203	1571	2208	2589	<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	1203	1571	2188	2480	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	-	-	20	109	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	2071	2715	3276	3843	<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	2071	2715	3256	3738	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	-	-	20	105	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	54,0	57,8	86,8*	103,1	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,0	22,6	32,7	39,7	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	92,4	100,9	95,8*	96,2	<i>per 100 places</i>

^a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi; w 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2013 r. (stan w dniu 31 XII) działała także 1 placówka prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 20 miejsc i przebywało w ciągu roku 31 dzieci.

^a *Places and children - including nursery wards; in 2005 including weekly nurseries.*

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2013 (as of 31 XII) there was 1 institution which provided private childcare services for children up to the age of 3, not registered as nurseries and children's clubs, where there were 20 places and 31 children staying during the year.

TABL. 11 (168). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CETNRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie <i>residents</i>				
OGÓŁEM	66	54	67	102	3104	2136	2379	3377	TOTAL
Opiekuńcze	63	51	59	68	2900	2008	2097	2381	<i>General care</i>
Specjalistyczne	3	3	6	21	204	128	256	533	<i>Specialized</i>
Praca podwórkowa	-	-	-	6	-	-	-	155	<i>Street work</i>
W połączonych formach ...	-	-	2	7	-	-	26	308	<i>In a combination of the forms</i>

TABL. 12 (169). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1195	1287	1391	1388	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1008	1036	841	830	<i>Related foster families</i>
dzieci ^b	1364	1364	1133	1113	<i>children^b</i>
Niezawodowe	-	-	493	491	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	-	-	697	690	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	5	25	29	36	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	15	80	100	115	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	-	-	2	2	Foster homes
dzieci ^d	-	-	12	13	<i>children^d</i>

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.

^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. - w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional foster families not related to the child. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (170). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	35	36	37	37	915	937	830	844 ^b	65	89	85	91	<i>Care and education centres</i>
interwencyjne	2	1	2	2	27	12	25	26	-	-	-	-	<i>intervention</i>
rodzinne	8	7	8	7	65	54	60	50	2	3	1	1	<i>family</i>
socjalizacyjne	22	23	26	26	738	640	709	688	43	65	84	87	<i>socialization</i>
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	1	-	-	-	35	-	-	-	3	<i>specialist therapy</i>
łącznie zadania placówek ^c	3	5	1	1	85	231	36	45	20	21	-	-	<i>combining tasks of the centres^c</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 233. ^b W tym 35 wychowanków w wieku 0–3 lata i 44 w wieku 4–6 lat oraz 27 sierot i 107 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 233. ^b Of which 35 residents aged 0–3 and 44 aged 4–6 as well as 27 orphans and 107 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (171). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	65	67	79	76	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca^b					Places^b
ogółem	5472	5283	5676	5496	total
na 10 tys. ludności	26,1	24,8	26,6	25,8	per 10 thous. population
Mieszkańcy^b					Residents^b
ogółem	5072	5266	5431	5240	total
w tym kobiety	2435	2136	2347	2228	of which women
w tym do lat 18	159	115	140	136	of which up to age18
w tym umieszczeni w ciągu roku	886	885	1574	1450	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,2	24,7	25,5	24,6	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	77	222	65	52	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.^a Including community self-help homes. ^b Including branches.TABL. 15 (172). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b, w których mogą przebywać	65	67	79	76	Homes and facilities (excluding branches)^b in which may be
osoby w podeszłym wieku	17	20	21	20	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy dorośli niepełnosprawni intelektualnie	11	15	15	15	chronically ill with somatic disorders
6	7	7	7	mentally retarded	
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	7	6	5	5	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	9	13	13	12	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	5	6	6	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	12	10	18	17	homeless
inne osoby	-	5	9	9	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.^a Including community self-help homes. ^b In further division facilities may be shown several times because one facility may be designed for several groups of residents.

TABL. 15 (172). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^b...	5072	5266	5431	5240	Residents in homes and facilities for^b
osoby w podeszłym wieku	1007	1026	1032	1013	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	1025	732	673	646	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	716	545	540	516	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	509	398	334	316	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1317	1722	1805	1672	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	75	91	97	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	8	16	13	6	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	490	644	785	809	homeless
inne osoby	-	108	158	165	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. *b* Including branches.

TABL. 16 (173). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005 2010 2012 2013	203883 142288 160625 168463	138318,4 195409,7 185152,9 219802,7	T O T A L
Pomoc pieniężna	93975	152705,7	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasilek stały	8809	36572,2	Permanent benefit	
Zasilek okresowy	30307	66051,6	Temporary benefit	
Zasilek celowe	54452	48796,5	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	102	371,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	74488	67097,0	Non-monetary care	
w tym:			of which:	
Schronienie	207	569,8	Shelter	
Posiłek	69195	32401,5	Meals	
Ubranie	89	24,1	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	126	303,2	Burial	
Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	4766	33724,0	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	100	73,7	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 234. *b* W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 21 on page 234. *b* Under the item benefits, recipients may be shown several times
 S o u r c e : data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** od 2011 r. opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment activities**.

6. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** since 2011 r. is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

7. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowskowe).

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

– hotels and similar facilities. the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,

– other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, hostels, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments.

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W stosunku do poprzednich edycji Rocznika dane zmieniono, gdyż:

– informacje o uczniowskich i wyznaniowych klubach sportowych (tabl. 15 i 16) ujmowane są w grupie „Kluby sportowe”, zamiast jak dotychczas, w grupie „Organizacje kultury fizycznej”,

– w ogólnej liczbie ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 15) osoba uprawiająca, bądź prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana jednokrotnie, zamiast jak dotychczas wielokrotnie.

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.*

4. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

5. *Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.*

Sport

1. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

2. *In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs (table 16) one person may be indicated more than once, depending on the number of sports practised or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. *In comparison to the previous editions of the Yearbook data were changed because:*

– *information about student and religious sports clubs (table 15 and 16) is included in the "Sports clubs" group instead of the "Physical education organizations" group, as before.*

– *in the total number of persons practicing sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 15) a person practicing or conducting trainings in several kinds of sports is indicated once instead of many times, as before.*

Kultura Culture

TABL. 1 (174). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>		SPECIFICATION
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>	
Tytuły 2005	323	121	51	23	-	77	46	5	Titles
2010	706	254	56	67	5	201	108	15	
2012	867	329	89	51	3	231	132	32	
2013	791	246	97	28	8	263	121	28	
Nakład w tys. egz. ... 2005	370,7	42,2	18,8	47,6	-	66,4	190,9	4,8	Number of copies in thous.
2010	622,2	88,5	20,6	94,4	11,5	313,3	62,9	31,0	
2012	599,0	104,3	30,9	69,9	13,7	249,8	72,9	57,5	
2013	791	246	97	28	8	263	121	28	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (175). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>									SPECIFICATION
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				nieregularnie <i>irregularly</i>	
		6-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bimonthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>		
Tytuły 2005	187	4	9	7	46	15	46	2	21	37	Titles
2010	231	3	13	6	45	23	60	10	34	37	
2012	239	2	13	5	43	26	77	11	34	28	
2013	221	2	13	4	37	24	71	9	33	28	
Nakład w tys. egz. ... 2005	38154,3	24386,9	12417,2	246,6	697,8	132,2	192,1	0,8	11,3	69,4	Number of copies in thous.
2010	26048,6	15137,5	5229,4	3284,0	1297,1	357,6	572,0	10,2	21,9	138,9	
2012	23395,3	12726,0	4796,6	2450,5	1409,8	997,2	852,1	20,3	13,9	128,9	
2013	32666,2	11520,9	15590,6	2935,2	1455,0	615,1	493,6	12,9	16,1	26,8	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 3 (176). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	700	690	681	677	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	583	565	558	557	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII) ...	46	59	56	64	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	38	42	45	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8842,4	8812,3	8734,4	8677,6	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5268,4	5118,7	5064,0	5056,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	413,6	357,6	356,9	359,6	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	177,7	150,0	145,4	144,1	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	7825,2	6905,9	7191,9	6964,1	<i>in thousands vol.</i>
w tym na wsi	3532,4	2995,7	3160,3	2917,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19	19	20	19	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20	20	22	20	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (177). MUZEA
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	34	44	43	47	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	550,1	850,6	869,0	873,6	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe:					<i>Temporary exhibitions:</i>
własne ^b	174	190	151	172	<i>own^b</i>
obce ^c	97	96	113	132	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	778,2	894,2	1010,2	1052,4	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	345,9	288,4	294,6	331,4	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (178). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	7	7	6	6	-	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	81	139	127	101	101	-	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	8	9	4	7	7	-	of which foreign
Ekspozycje ^a	89	161	130	119	119	-	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	71,0	132,5	97,9	118,4	118,4	-	Visitors in thous.

^a W kraju.^a In Poland.TABL. 6 (179). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls ^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts ^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institutions
2005	3	1652	1099	190,4	
2010	3	1354	1458	223,9	
2012	3	1520	1611	221,4	
2013	3	1530	1690	224,8	
Teatry	2	679	631	105,7	<i>Theatres</i>
dramatyczne	1	429	353	64,0	<i>dramatic</i>
lalkowe	1	250	278	41,7	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne.....	-	-	20	8,9	<i>Music theatres</i>
Filharmonie	1	851	1029	98,2	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	-	-	2	0,9	<i>Symphonic and chamber orchestras choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca	-	-	8	11,2	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2005	1	-	162	24,6	
2010	3	-	172	282,3	
2012	3	-	101	25,6	
2013	2	-	131	103,4	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (180). DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	333	324	338	338	89	249	<i>Institutions</i>
domy kultury	56	83	73	89	43	46	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	142	127	153	146	35	111	<i>cultural centres</i>
kluby	28	16	19	14	8	6	<i>clubs</i>
świetlice	107	98	93	89	3	86	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	258	300	456	498	237	261	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	15540	17051	12077	12681	5628	7053	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2226,5	2377,6	2290,2	2832,1	1809,4	1022,7	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	311	340	430	493	252	241	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	7469	6176	5749	7733	3257	4476	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	3784	2532	3205	4735	1500	3235	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	1281	1363	1353	1409	639	770	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych w tym dzieci i młodzież ^a	23803	23477	23172	24802	12342	12460	<i>Members of artistic ensembles of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	441	513	1232	1286	574	712	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	10397	14975	24054	28594	14154	14440	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	4331	4446	6871	7401	3886	3515	<i>of which children and youth^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (181). KINA STAŁE
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	39	30	29	31 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	35	30	29	31	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	1	1	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) .	42	34	46	49	<i>Audience (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	38	34	46	49	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	9	9	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	11624	10383	12306	12586	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	10965	10383	12306	12586	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	1557	1557	<i>of which multiplexes</i>
Seanse	20717	20042	37550	47024	<i>Screenings</i>
w tym miasta	20681	20042	37550	47024	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	15197	14105	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	531	668	1295	1517	<i>per cinema</i>
Widzowie	663032	901504	1103767	1105837	<i>Audience</i>
w tym miasta	662042	901504	1103767	1105837	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	-	320958	231272	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	17001	30050	28061	35672	<i>per cinema</i>
na 1 seans	32	45	29	24	<i>per screening</i>

^a W tym 2 miniplexy.

^a Of which 2 miniplexes.

TABL. 9 (182). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	116642	139221	148880	141184	TOTAL
Na 1000 ludności	56	65	70	66	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (183). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	313,7	211,6	211,9	214,3	150	99	99*	101	Radio subscribers
miasta	165,4	119,6	119,9	121,0	195	136	136	138	urban areas
wieś	148,3	91,9	92,0	93,3	119	74	74	75	rural areas
Abonenci telewizyjni	302,4	202,9	202,8	205,1	144	95	95	96	Television subscribers
miasta	159,4	114,5	114,3	115,2	188	130	130	131	urban areas
wieś	143,0	88,4	88,5	89,9	114	71	71	72	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (184). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^d	2013 ^d	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII).....	312^b	379^b	452	498	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	230	296	346	375	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	116	171	173	184	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	49	84	105	117	<i>hotels</i>
motele	3	6	4	5	<i>motels</i>
pensjonaty	10	10	11	9	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	54	71	53	53	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	196 ^b	208 ^b	279	314	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	8	6	7	8	<i>excursion hostels</i>
schroniska	2	3	3	3	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	49	41	39	39	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młó- dzieżowe	48	38	36	36	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe.....	13	16	12	14	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	20	22	19	18	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	24	20	19	20	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	19	29	28	35	<i>public tourist cottages</i>
pokoje gościnne	.	.	38	47	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	56	73	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	61	71	58	57	<i>miscellaneous facilities</i>
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	18436^b	22577^b	24205	25504	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13660	17309	19411	20417	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	5587	8021	8668	9216	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	3281	4863	6093	6843	<i>hotels</i>
motele	149	177	121	142	<i>motels</i>
pensjonaty	453	541	560	429	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	1704	2440	1894	1802	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	12849 ^b	14556 ^b	15537	16288	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	541	465	508	539	<i>excursion hostels</i>
schroniska	60	70	85	85	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	2175	2112	1942	1959	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młó- dzieżowe	2120	1977	1807	1829	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe.....	835	1072	904	1309	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	2195	2454	2228	2144	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	2188	2261	2199	2073	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1091	1088	1091	1609	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	.	.	808	956	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	842	1102	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	3764	5034	4930	4512	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (184). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	546755^b	697000^b	730177	782127	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	62178	68030	76515	95395	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	297036	440151	467060	515576	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	194659	294756	353915	417953	<i>hotels</i>
motele	10753	11434	8964	10371	<i>motels</i>
pensjonaty	22240	14910	16661	14265	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	69384	119051	87520	72987	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	249719 ^b	256849 ^b	263117	266551	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	26916	17880	15309	14151	<i>excursion hostels</i>
schroniska	2843	5537	5774	6029	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	26176	30171	27938	27738	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	24189	24774	22426	22244	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe	9712	6176	3139	4235	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	54750	39900	35399	33760	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	50445	54727	50680	49116	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	10319	12660	13949	20940	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	.	.	10611	14642	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	7583	8487	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	68558	89798	92735	87453	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	1540609^b	2059123^b	2284453	2297077	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	130093	153762	147661	159789	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	515045	776926	823516	873362	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	321063	516413	604013	691493	<i>hotels</i>
motele	12649	15580	11290	12680	<i>motels</i>
pensjonaty	42537	42219	45708	39601	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	138796	202714	162505	129588	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	1025564 ^b	1282197 ^b	1460937	1423715	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	52053	37513	30796	28491	<i>excursion hostels</i>
schroniska	4916	7850	6814	7513	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	76201	96255	77375	77790	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	70508	84885	68163	69157	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe	17959	14246	7479	10415	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	211506	195970	187540	172871	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	178010	198225	192464	170817	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	39218	45854	49836	74341	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	.	.	38752	47512	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	36188	34458	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	445701	686284	833693	799507	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (185). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	62178^b	68030^b	76515	95395	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	46088	60524	68812	87107	Hotels and similar facilities
hotele	35892	49712	58583	77065	hotels
motele	1503	1503	1889	2294	motels
pensjonaty	394	341	198	264	boarding houses
inne obiekty hotelowe	8299	8968	8142	7484	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	16090 ^b	7506 ^b	7703	8288	Other facilities
domy wycieczkowe	2217	687	798	797	excursion hostels
schroniska	64	153	182	244	shelters
schroniska młodzieżowe	2505	2168	1041	1446	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	2391	1686	605	599	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	385	103	139	228	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	663	210	100	74	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2477	1066	1042	1220	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	47	157	65	177	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	310	624	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	188	336	agrotourism lodgings
inne obiekty	7732	2962	3838	3142	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	130093^b	153762^b	147661	159789	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	87438	127422	122951	136248	Hotels and similar facilities
hotele	68532	97965	106138	123386	hotels
motele	1668	1773	2156	2456	motels
pensjonaty	807	826	564	715	boarding houses
inne obiekty hotelowe	16431	26858	14093	9691	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	42655 ^b	26340 ^b	24710	23541	Other facilities
domy wycieczkowe	3271	934	1070	1153	excursion hostels
schroniska	79	170	188	272	shelters
schroniska młodzieżowe	4996	3648	1979	2905	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	4845	2738	1187	1803	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	707	195	369	413	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	2623	458	195	277	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10328	5066	4149	4070	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	57	533	196	548	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	713	1163	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	426	581	agrotourism lodgings
inne obiekty	20594	15336	15425	12159	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (186). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	26,7	28,0	28,2	26,5	30,0	34,0	34,4	32,2	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	27,0	29,8	29,5	28,4	30,4	36,4	36,2	34,8	<i>hotels</i>
motele	29,8	27,8	27,6	24,2	31,8	30,1	26,1	25,2	<i>motels</i>
pensjonaty	29,5	23,9	25,9	24,9	17,4	24,7	28,5	28,0	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe..	25,1	25,1	24,9	19,9	31,4	30,5	30,6	23,5	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	33,9	33,8	35,0	32,9	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 248.

^a See general notes, item 4 on page 248.

TABL. 14 (187). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
 Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005 ^a	108	94	70	19	TOTAL
	2010 ^a	154	100	56	29	
	2012 ^b	161	88	57	23	
	2013^b	183	109	67	22	
Obiekty hotelowe	162	76	9	8	8	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	117	54	1	2	2	<i>hotels</i>
motele	5	1	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty.....	5	3	3	-	-	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	35	18	5	6	6	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	21	33	58	14	14	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	1	3	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	-	-	-	2	2	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe.....	1	3	9	1	1	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1	3	8	1	1	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi, pola biwakowe.....	-	1	1	3	3	<i>camping sites, tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	2	6	8	-	-	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	3	7	9	-	-	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	2	1	4	4	4	<i>public tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	2	4	3	1	1	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	-	5	1	1	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	10	10	16	2	2	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 15 (188). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a				
Jednostki organizacyjne	89	40	54	Organizational entities
Członkowie	7751	5057	5459	Members
Ćwiczący ^b	6151	4217	4035	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	1203	1270	1323	Organizational entities
Członkowie	82804	83006	73448	Members
Ćwiczący	75677	74249	72154	Persons practising sports
mężczyźni	57007	57042	55270	males
kobiety	18670	17207	16884	females
w tym do 18 lat	57266	51642	48841	aged up to 18
Sekcje sportowe	2609	2510	2445	Sports sections
Trenerzy	614	723	804	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	20	41	69	M class (champion)
klasy I	103	129	168	I class
klasy II	491	553	567	II class
Instruktorzy sportowi	1835	2014	2085	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1274	1139	990	Other persons conducting sports activities

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 248. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a: Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 3 on page 248. ^b Estimated data.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 16 (189). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012

As of 31 XII

RODZAJE SPORTÓW ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sport			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	TYPES OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^b	11	402	320	389	6	13	Acrobatics ^b
Badminton	50	953	432	891	2	55	Badminton
Biathlon ^b	10	122	45	122	3	9	Biathlon ^b
Boks	10	251	26	157	6	11	Boxing
Brydż sportowy	5	88	15	12	-	3	Bridge
Gimnastyka artystyczna	3	53	49	33	-	2	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa ...	10	165	96	164	2	7	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	3	312	16	250	5	8	Ice hockey
Hokej na trawie	1	13	4	13	-	-	Field hockey
Jeździectwo ^b	17	248	167	106	7	28	Equestrian sports ^b
Judo	10	632	239	591	5	11	Judo
Kajakarstwo klasyczne	1	12	3	-	-	1	Classic canoeing
Karate ^b	30	2115	580	1592	9	89	Karate ^b
Karate tradycyjne ^b	7	524	161	429	-	14	Traditional karate ^b
Kolarstwo górskie	8	99	16	14	1	1	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	5	189	68	85	1	3	Road cycling
Koszykówka	148	3511	1504	3161	58	94	Basketball
Lekkoatletyka	105	2928	1419	2663	40	84	Athletics
Łucznictwo	11	256	110	238	6	11	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	25	15	25	-	1	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^b ...	4	120	51	108	7	2	Speed skating ^b
Narciarstwo alpejskie	20	522	196	406	1	34	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne ..	24	539	228	511	8	19	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny	1	58	-	33	1	-	Modern pentathlon
Piłka nożna	839	35324	1742	21111	414	723	Football
Piłka ręczna	114	3291	1412	3075	22	96	Handball
Piłka siatkowa	364	9718	4805	8278	93	342	Volleyball
Pływanie	53	2303	1054	2225	34	86	Swimming
Podnoszenie ciężarów...	7	128	28	80	2	3	Weight lifting
Sport motorowy ^b	15	464	83	47	53	27	Motorsport ^b
Sport lotniczy ^b	20	881	74	171	2	62	Air sport ^b
Strzelectwo sportowe ^b	8	166	61	96	-	10	Sports shooting ^b
Szachy	60	1611	502	1034	5	53	Chess
Szermierka	5	94	61	92	6	-	Fencing
Taekwon-do ITF	2	65	16	44	-	2	Taekwon-do ITF
Tenis	16	589	177	384	7	23	Tennis
Tenis stołowy	186	3725	1209	3119	21	126	Table tennis
Wioślarstwo	2	37	23	-	-	2	Rowing
Zapasy styl klasyczny	4	102	10	95	4	5	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	4	102	5	78	-	7	Free style wrestling
Żeglarsstwo ^b	11	274	76	35	2	16	Yachting ^b

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 248. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 3 on page 248. ^b A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 17 (190). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych <i>Of which adapted for the disabled</i>	SPECIFICATION
Stadiony	307	94	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	234	59	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich	422	101	<i>Fields for big games</i>
w tym piłkarskie	422	101	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych	106	12	<i>Fields for small games</i>
koszykówki	32	4	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	10	1	<i>handball</i>
piłki siatkowej	64	7	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozada- niowe	132	48	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	96	25	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	38	25	<i>Sports halls</i>
Salę gimnastyczne ^b	100	35	<i>Gyms^b</i>
Pływalnie	61	34	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	12	4	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne	11	2	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km	873,1	179,5	<i>Bicycle paths-length in km</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.^a Excluding schools facilities. ^b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane** oraz włączone w 2011 r. **badania przemysłowe**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research and industrial research** included in 2011, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

1. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
  - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included in dependent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),
  - b) research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96 ,item 618); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2001 No. 33, item 388 as amended),

badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),

- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określone do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe ;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w pozycjach 1)—4), np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
  - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
  - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
  - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
  - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

c) *other units classified into NACE division 72 “Scientific research and development”;*

- 2) **auxiliary scientific units** - *archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;*
- 3) **economic entities** *(not classified into NACE division 72 “Scientific research and development”) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;*
- 4) **higher education institutions;**
- 5) **other units** – *institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in items 1)—4), e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.*

2. **Employment in R&D includes:**

- 1) **researchers (RSE):**
  - a) *researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,*
  - b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
  - c) *researchers and academics employed in higher education institutions,*
  - d) *PhD students conducting R&D(FTE);*
- 2) **technicians and equivalent staff** *are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;*
- 3) **other supporting staff** *include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.*

3. **Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.**

Liczbę zatrudnionych (z wyjątkiem danych w tabelcy 2.) podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. Nakłady wewnętrzne – wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystry-

*The number of persons (excluding data in table 2) engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.*

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Intramural expenditures – presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D

*Since 2003, **capital expenditures on fixed assets** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.*

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or

bucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

9. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. A utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. *Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).*

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. **An e-Commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. e-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (191). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	53	67	111	137	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	48	55	92	120	Economic entities
Szkoły wyższe	3	8	7	8	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI ^a

EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
	ogółem total			praco- wnicy nauko- wo-bada- wczy research- ers	technicy i praco- wnicy równo- rzędni techni- cians and equiva- lent staff	pozostały personel other suppor- ting staff		
OGÓŁEM	1474,2	4079,3	3832,0	4329,8	3011,1	870,5	448,2	TOTAL
w tym:								of which:
Podmioty gospodarcze	977,9	3413,6	3103,7	3486,1	2334,5	786,1	365,5	Economic entities
Szkoły wyższe	490,3	655,1	630,1	756,5	626,6	76,9	53,0	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (192). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				
			wyższym higher				pozostałym other
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	3129	142	209	806	1532	440
TOTAL	2010	6045	198	272	1158	3440	977
	2012	7019	183	293	1177	4444	922
	2013	7339	187	329	1254	4683	886
w tym: of which:							
Podmioty gospodarcze	2005	1272	-	-	21	857	394
Economic entities	2010	3752	#	#	23	2780	946
	2012	4591	-	-	46	3703	842
	2013	4755	-	#	#	3876	817
Szkoły wyższe	2005	1849	142	209	783	669	46
Higher education institutions	2010	2280	197	270	1134	#	#
	2012	2322	181	292	1118	683	48
	2013	2488	#	#	1181	755	42

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (193). **NAKŁADY WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i na- rzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment
				w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM ..... TOTAL	111,6	508,3	634,4	793,7	549,4	290,5	244,3	155,3
w tym: <i>of which:</i>								
Podmioty gospodarcze ..... <i>Economic entities</i>	85,3	277,5	458,6	617,9	477,9	244,4	139,9	78,7
Szkoły wyższe ..... <i>Higher education institutions</i>	26,0	230,0	163,7	141,1	#	40,9	#	#

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (194). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	508,3	634,4	793,7	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Przyrodniczych.....	68,1	91,0	54,9	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych.....	354,9	499,9	673,4	<i>Engineering and technology</i>
Społecznych.....	18,0	9,8	#	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych.....	#	6,4	6,6	<i>Humanities</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (195). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	2010	2013	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	508,3	634,4	793,7	100,0	100,0	TOTAL
w tym sektor:						of which sector:
Rządowy.....	128,3	94,3	120,7	25,2	15,2	Government
Przedsiębiorstw.....	244,1	414,8	512,2	48,0	64,5	Business enterprise

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (196). **NAKLĄDY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwo- jowe Exper- imental develop- ment	SPECIFICATION
		podsta- wowe basic	stosowane ^b applied ^b		
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM					TOTAL
2005	85,6	16,8	13,7	55,1	
2010	298,5	34,4	24,3	239,8	
2012	370,0	37,7	37,6	294,6	
2013	549,4	44,8	68,1	436,6	
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	477,9	4,8	46,3	426,8	Economic entities
Szkoły wyższe	#	#	#	8,0	Higher education institutions

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (197). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	76,4	55,5	55,1	58,0	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty gospodarcze	83,3	75,1	73,1	61,2	Economic entities
Szkoły wyższe	60,0	#	48,8	56,4	Higher education institutions

TABL. 8 (198). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2013 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2011-2013 Products – in % – introduced into the market during 2011-2013			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM ..... TOTAL	9,2	5,6	3,7	6,0
sektor publiczny ..... public sector	11,8	10,9	0,9	2,0
sektor prywatny ..... private sector	9,2	5,4	3,8	6,2
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	13,4	8,1	5,4	8,7
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	2,9	0,7	2,3	0,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	12,0	8,2	3,9	3,9
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych... Manufacture of rubber and plastic products	15,1	13,1	2,0	13,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... Manufacture of other non-metallic mineral products	3,3	2,7	0,6	2,0
Produkcja metali..... Manufacture of basic metals	23,6	20,1	3,4	22,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	22,2	18,6	3,6	4,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	12,2	6,5	5,8	4,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	21,6	8,3	13,3	18,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... Manufacture of other transport equipment	13,3	5,2	8,1	12,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2011–2013.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2011–2013.

TABL. 9 (199). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2011–2013**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2011–2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2011–2013 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2011–2013</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	42,8	31,3	17,9	32,5
TOTAL				
sektor publiczny	37,0	10,9	4,3	34,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny.....	43,5	33,8	19,5	32,5
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	44,2	34,5	19,7	33,2
<i>Of which manufacturing</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych.....	31,3	25,0	10,4	25,0
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	93,8	81,3	56,3	68,8
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..	45,7	40,0	22,9	31,4
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	50,0	29,2	12,5	33,3
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	50,0	35,7	21,4	42,9
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	42,9	31,7	17,5	34,9
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja mebli	33,3	28,6	23,8	19,0
<i>Manufacture of furniture</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	50,0	35,7	32,1	35,7
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	53,3	53,3	40,0	40,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (200). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and develop- ment activity ^b	na zakup on the acquisition		inwesty- cyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acqui- sition of machinery and techni- cal equipment, tools and transport equipment ^c	na szko- lenie per- sonelu związane z działal- nością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszo- nych produktów on the marketing for new or signifi- cantly improved products
			wiedzy ze źródeł ze- wnętrzných of external knowledge	oprogra- mowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM 2005	670984	99403	11185	11025	425245	1445	-
TOTAL 2010	871402	203604	24470	28939	485931	6743	18402
2012	1127489	414255	5117	#	452184	2755	19334
2013	1069119	439587	8022	34120	364210	2605	10379
W tym przetwórstwo prze- mysłowe	973545	439577	4394	11012	339999	2595	10379
Of which manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożyw- czych	84309	#	#	#	23616	-	2609
<i>Manufacture of food products</i>							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A	3345	#	#	#	1938	16	#
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7193	-	-	#	6529	-	-
<i>Manufacture of paper and pa- per product</i>							
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych	37096	27509	-	#	#	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	30231	#	-	1342	16413	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (200). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and develop- ment activity ^b	na zakup on the acquisition		inwesty- cyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acqui- sition of machinery and tech- nical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkole- nie perso- nelu związane z działal- nością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszo- nych produktów on the marketing for new or signifi- cantly improved products
			wiedzy ze źródeł ze- wnętrzych of external knowledge	oprogra- mowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
Produkcja wyrobów z pozostających mineralnych surowców niemetalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	23925	#	#	85	13373	#	469
Produkcja metali ..... Manufacture of basics metals	55298	4724	-	#	37507	#	#
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ... Manufacture of metal products ^Δ	263212	#	#	2452	#	377	1683
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... Manufacture of electrical equipment	661	#	-	289	#	#	-
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	44376	5503	#	872	32133	#	#
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ	198172	#	-	1517	88647	#	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... Manufacture of other transport equipment	147149	99022	#	#	18230	635	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (201). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	670984	535417	19334	87661	28572
TOTAL 2010	871403	732895	43054	40363	55091
2012	1127489	758121	170689	127204	71474
2013	1069119	679387	180518	125347	83868
W tym przetwórstwo prze- mysłowe	973545	637722	148158	123872	63793
Of which manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożyw- czych	84309	8928	15572	52131	#
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3345	3345	-	-	-
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7193	4412	#	#	#
<i>Manufacture of paper and pa- per product</i>					
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych	37096	25361	#	#	6997
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	30231	19806	#	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>					
Produkcja wyrobów z pozo- statych mineralnych suro- wców niemetalicznych	23925	17404	#	-	#
<i>Manufacture of other non-me- tallic mineral products</i>					
Produkcja metali	55298	14680	#	#	#
<i>Manufacture of basics metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ...	263212	229740	15873	8594	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 11 (201). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys. zł in thous. zł					
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	14827	14827	-	-	-
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	661	462	#	-	86
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>	44376	30185	9350	#	3059
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>	198172	120738	#	26964	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	147149	113365	#	-	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (202). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	45	82	103	113	<i>patent applications</i>
udzielone patenty.....	35	32	49	78	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	49	37	33	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	30	19	39	33	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (203). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO – TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu
 ENTERPRISES ^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
 TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	91,5	97,6	92,3	92,9	Computers ^b
Dostęp do Internetu	85,7	96,5	91,2	91,0	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	41,3	64,1	78,2	78,8	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe.....	.	14,3	28,3	34,9	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	42,6	64,3	61,4	58,8	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooks); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (204). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a
 PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ...	57,1	89,5	87,2	89,7	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,3	7,1	9,7	9,1	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	21,7	13,0	19,3	20,0	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług - VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju w tym na 23 targowiskach w województwie podkarpackim.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is observation of prices of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products provided by a network of interviewers collecting it on selected about

Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

440 marketplaces throughout the country, of which 23 marketplaces in Podkarpackie voivodship. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents whose reports also included prices of products traded between farms.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABLE 1 (205). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,3	103,2	104,1	100,7	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,8	104,1	102,1	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,2	104,3	104,4	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	97,3	100,7	98,3	97,3	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,7	103,6	105,4	100,9	Dwelling
Zdrowie	102,8	101,9	103,3	101,8	Health
Transport	104,3	107,5	107,0	97,8	Transport
Rekreacja i kultura	100,5	101,6	102,0	102,6	Recreation and culture
Edukacja	103,6	102,5	105,2	99,4	Education

TABLE 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,56	4,26	4,34	4,07	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytny — za 0,5 kg	1,28	1,81	2,11	2,09	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,10	3,22	3,57	3,63	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,52	2,00	2,37	2,39	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (roastbeef) — za 1 kg	16,82	20,45	24,42	24,42	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	14,97	14,38	16,59	15,58	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,83	6,49	7,71	7,73	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	18,20	18,71	20,65	22,69	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	12,12	12,98	14,51	14,73	Smoked sausage — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,68	17,12	20,23	20,67	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	12,27	13,92	15,98	14,86	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,45	9,42	13,84	14,33	Salted herring, headless — per kg

TABL. 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,43	2,65	2,75	2,83	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,22	1,45	1,59	1,48	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	9,00	11,95	12,53	12,67	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	15,71	15,89	18,60	20,15	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,32	0,42	0,56	0,50	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,09	4,00	4,08	4,37	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,77	5,81	6,86	6,88	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,62	5,17	4,92	5,02	Oranges — per kg
Jabłka ^a — za 1 kg	1,97	2,25	2,54	2,45	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,12	1,48	1,10	1,60	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,48	1,71	1,80	1,89	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,82	1,32	0,69	1,35	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,00	2,63	3,89	3,54	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,48	6,08	7,42	6,83	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	2,21	3,44	3,79	4,31	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,26	19,01	19,89	19,89	Vodka pure 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt	5,33	9,41	11,37	11,85	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny — za 1 kpl	452,02	571,13	549,49	565,58	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	129,37	147,19	170,28	173,94	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	127,08	154,54	171,32	177,02	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	22,22	32,65	40,36	41,11	Resoling men's shoes — per pair

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABLE 2 (206). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,34	3,24	3,66	3,86	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a — za 1 kW·h	0,42	0,59	0,66	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^a — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b — za 1 m ³	1,53	2,48	2,88	2,65	Natural nat-gas, high-methanated for households ^b — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	458,49	703,31	819,81	806,32	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	15,28	17,75	19,86	20,62	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	2,86	2,89	3,23	3,39	Heating of dwellings — per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1448,35 ^c	1215,54	1062,60	1088,06	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1285,68	1124,03	1063,77	1056,48	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	290,65	318,33	324,32	327,95	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	153,63	179,33	198,52	197,09	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g	3,04	4,22	4,35	4,43	Washing powder — per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,05	4,67	5,76	5,53	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,75	2,02	2,24	2,39	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna — za 5 km	13,11	13,89	14,72	14,88	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet do kina	11,54	13,15	13,54	13,77	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	46,06	57,38	63,43	63,68	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	24,52	33,36	45,45	46,34	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	15,15	19,12	21,25	21,79	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krwi	23,82	29,18	31,91	32,28	Cow's clinical examination

a, b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: a — 100 kWh energii elektrycznej, b — 18,25 m³ gazu. c Pojemność ok. 320 l.

a, b Including standing and variable charges with the monthly use: a - of 100 kWh of electricity, b - of 18,25 m³ of gas. c Capacity about 320 l.

TABL. 3 (207). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	33,44	54,07	84,25	75,75	<i>wheat</i>
żyta	25,69	35,23	68,45	54,19	<i>rye</i>
jęczmienia	33,22	46,63	74,11	64,13	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	23,55	29,67	53,30	54,27	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	32,15	47,48	69,79	66,12	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	31,10	44,45	32,73	44,73	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	30,94	43,48	32,64	46,70	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	17,60	10,12	11,15	14,48	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	68,89	123,94	195,26	136,95	<i>Industrial rape and agrimony — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	383,29	843,92	767,10	760,05	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,88	4,55	6,10	6,04	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	10,70	9,99	11,83	11,66	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,75	3,86	5,31	5,24	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,76	0,90	1,10	1,23	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt	0,24	0,26	0,37	0,28	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (208). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain of — per dt:</i>
pszenicy	46,26	71,27	90,22	99,52	<i>wheat</i>
żyta	34,29	52,12	79,86	75,64	<i>rye</i>
jęczmienia	43,70	66,42	87,03	91,59	<i>barley</i>
owsa	38,00	55,81	74,86	72,33	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	56,81	108,76	65,72	99,18	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
prosię na chów	130,07	129,65	196,07	173,32	<i>piglet</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,38	0,56	0,75	0,72	<i>Hen eggs — per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniele) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

4. Zgodnie z definicjami w ust. 3, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemio-plodów (bez warzyw gruntowych), pogłównia zwierząt gospodarskich, ciągników rolniczych oraz zużycia nawozów za 2010 r. zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

5. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokojenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

6. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost

4. According to the definitions in item 3, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds); therefore the data on land use, sown area, yields (excluding ground vegetables), livestock, agricultural tractors and consumption of fertilizers for 2010 have been revised in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

5. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

6. **Gross agricultural output** includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for

pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach starych przyjęto średnie ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą powierzchni wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki zbożowo-strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastew-

slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data on sown area concern the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 has been included in permanent crops as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing.

8. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, cereal-pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

na, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemniaków, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłównia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

15. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2012/13 oznacza okres od 1 VII 2012 r. do 30 VI 2013 r.).

16. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

9. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

10. Procurement of agricultural products *includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.*

11. *Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

12. *Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, results of agricultural censuses and estimations.*

13. *Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.*

14. *Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.*

15. Farming years *cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2012/13 farming year covers to the period since 1 VII 2012 until 30 VI 2013).*

16. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
  - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
    - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwo-

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

- 1) **public forests** owned by:
  - a) *the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:*
    - *State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State*

we”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,

- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. — 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. — 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod

Forests”) supervised by the Minister of Environment,

- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury),*

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) *agricultural production co-operatives,*
- d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 — 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 — 2 years) as well as crops and greenwoods in the age I category (1—20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Tree stands in the renewal class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and re-

osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostały odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszycy klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlórębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunków kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008 wprowadzoną z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

newed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with throughfell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. *The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

4. *Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Standards, and based on the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008 introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008.*

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (209). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	301,0	140,5	134,0	132,8	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	300,8	140,3	133,9	132,7	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha.....	752,8	609,6	611,1	584,1	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	696,5	575,9	568,3	558,3	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	56,7	57,2	58,7	55,2	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	56,6	57,4	58,8	55,3	of which private farms
ziemniaków	13,0	10,0	8,3	8,4	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	13,4	10,5	8,6	8,7	of which private farms
roślin przemysłowych.....	4,6	7,8	8,0	9,3	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	4,2	7,6	7,7	9,0	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	28,9	32,9	32,8	30,5	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	28,8	33,2	32,5	30,2	of which private farms
ziemniaków	164	217	221	190	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	164	217	221	190	of which private farms
rzepaku i rzepiku.....	20,7	22,0	21,6	20,8	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	21,3	21,9	21,1	20,1	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	29,9	25,2	20,3	19,9	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	31,6	25,7	21,0	20,0	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	66,4	63,4	66,8	62,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	66,9	64,5	67,5	62,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	10,0	9,3	11,8	9,9	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	9,2	11,8	9,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	135,9	146,9	131,2	140,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych.....	612,0	446,0	387,5	419,9	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	652,1	459,1	402,3	424,2	of which private farms
na 1 krowę	3714	3581	3709	4164	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3714	3580	3672	4136	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.....	14,6	15,8	.	16,4	Agricultural tractors (as of 31 IV) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	15,7	16,6	.	17,0	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bc} na 1 ha użytków rolnych w kg	66,1	65,1	60,9	74,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bc} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	67,6	65,3	62,2	75,4	of which private farms

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11 na str. 297; trzoda chlewna w latach: 2005, 2012 i 2013 — stan w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 4. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page 297; pigs in 2005, 2012 and 2013 — as of the end of July. ^d Concerns meat: veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2011/12 and 2012/13 farming years.

TABL. 2 (210). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^a	609565	575912	TOTAL
	2012	611085	568317	
	2013	584126	558271	
W dobrej kulturze rolnej		558559	536448	In good agricultural condition
Pod zasiewami.....		307328	297290	Sown area
Grunty ugorowane.....		27203	26543	Fallow land
Uprawy trwałe.....		13796	13415	Permanent crops
w tym sady.....		10607	10439	of which orchards
Ogrody przydomowe.....		4577	4565	Kitchen gardens
Łąki trwałe.....		171853	166104	Meadows
Pastwiska trwałe.....		33801	28531	Pastures
Pozostałe		25567	21823	Others

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (211). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. in thous	Gospodarstwa <i>Farms</i>								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodar- stwa w ha <i>Average total farm area in ha</i>	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach <i>with agricultural land area of – in percent</i>								ogółem total	w tym użytki rolne <i>of which agricul- tural land</i>
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010 ^b	140,5	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,5	5,15	4,34
2012	134,0	1,4	32,1	50,6	8,5	4,6	0,8	1,4	0,5	5,58	4,56
2013	132,8	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	5,17	4,40
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE <i>of which PRIVATE FARMS</i>											
2010 ^b	140,3	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,4	4,87	4,11
2012	133,9	1,4	32,2	50,7	8,5	4,6	0,8	1,4	0,5	5,23	4,24
2013	132,7	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	4,96	4,21

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (212). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	97,8	83,1	100,6	96,2	97,9	83,0	99,6	96,4	<i>Gross output</i>
roślinna	95,4	78,9	110,1	98,6	95,6	78,9	109,1	98,8	<i>crop</i>
zwierzęca	100,4	87,8	89,6	92,7	100,3	87,8	88,7	93,0	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	98,2	83,0	104,0	95,0	98,5	82,9	103,0	95,4	<i>Final output</i>
roślinna	93,4	74,2	129,9	97,6	94,2	73,7	129,7	98,3	<i>crop</i>
zwierzęca	100,7	88,1	89,4	93,0	100,6	88,1	88,5	93,3	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	101,5	81,1	98,4	101,6	101,8	81,0	96,9	102,4	<i>Market output</i>
roślinna	106,1	76,2	112,3	111,7	107,6	75,9	110,6	113,8	<i>crop</i>
zwierzęca	99,7	83,7	91,0	95,4	99,6	83,5	89,8	95,8	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6.

TABL. 5 (213). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
	PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	50,8	50,6	58,8	60,3	Crop output
Zboża	15,6	14,5	16,3	25,0	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	12,7	11,5	12,3	18,6	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,9	8,1	8,7	12,9	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,9	0,6	0,7	0,8	<i>rye</i>
jęczmień	1,8	1,1	1,2	1,5	<i>barley</i>
Ziemniaki	9,9	10,6	10,1	8,5	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,7	4,2	4,5	5,9	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	2,1	1,0	0,8	1,3	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	8,5	7,1	10,6	6,4	<i>Vegetables</i>
Owoce	3,1	3,8	5,5	5,2	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	4,3	5,2	6,1	4,7	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	5,6	5,3	5,5	4,5	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	49,2	49,4	41,2	39,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	23,6	26,1	19,2	21,2	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,6	3,3	1,9	2,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,9	1,9	0,8	0,7	<i>calves</i>
trzoda chlewna	10,4	11,4	8,3	8,9	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,1	<i>sheep</i>
drób	7,2	8,4	7,5	8,2	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,5	-0,9	-1,2	-2,3	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	19,0	15,7	14,8	13,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,8	6,1	5,5	5,0	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,1	1,1	1,0	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,8	1,2	1,8	1,0	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (213). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
	PRODUKCJA TOWAROWA		MARKET OUTPUT		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	29,8	31,6	39,8	41,8	Crop output
Zboża	5,6	7,4	9,2	15,2	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	4,6	5,7	6,1	10,5	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	3,8	4,8	5,3	9,0	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,4	0,4	0,4	0,5	<i>rye</i>
jęczmień	0,2	0,2	0,1	0,3	<i>barley</i>
Ziemniaki	0,6	1,2	1,5	1,3	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	6,4	6,7	5,6	8,9	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	3,8	1,7	1,3	2,2	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	11,6	8,7	13,7	8,0	<i>Vegetables</i>
Owoce	4,6	5,5	8,0	7,2	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,0	2,1	1,6	1,3	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	70,2	68,4	60,2	58,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	38,0	39,0	30,2	32,2	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,5	5,2	3,3	4,2	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	2,7	2,5	1,1	0,9	<i>calves</i>
trzoda chlewna	16,5	16,7	12,7	13,3	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,1	0,0	0,1	<i>sheep</i>
drób	11,9	12,8	12,1	12,8	<i>poultry</i>
Mleko krowie	25,1	20,9	20,0	18,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	6,3	7,5	7,6	6,9	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,7	1,0	2,3	0,4	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (214). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	411975	296266	300043	307328	297290	T O T A L
Zboża	285265	219277	227890	225712	219018	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe.....	233527	169551	176169	169680	164306	<i>basic cereals</i>
pszenica	128230	88879	107235	93238	90406	<i>wheat</i>
żyto.....	24888	15340	9138	14207	13422	<i>rye</i>
jęczmień	31545	18750	16432	19867	19193	<i>barley</i>
owies	29835	28770	25147	22788	22170	<i>oats</i>
pszenżyto	19029	17813	18218	19581	19114	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe.....	38426	32871	27693	27573	27538	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe.....	2005	4364	4003	3684	3667	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	11306	12491	20025	24774	23507	<i>maize for grain</i>
Strączkowe.....	2617	3259	5035	3126	2992	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	802	852	511	820	744	<i>edible</i>
pastewne ^b	1815	2407	4524	2306	2249	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	53414	29760	24940	25818	25802	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe.....	18892	23127	24014	28637	26780	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	7451	4529	3801	3776	3459	<i>sugar beets</i>
oleiste	10697	17644	19353	23791	22251	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	10266	16094	18823	23033	21585	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne.....	25605	13842	13033	17721	16585	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	4543	1588	1115	1130	1126	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	2886	2527	2541	2611	2265	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c	26182	7001	5131	6316	6113	<i>Other crops^c</i>

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4. ^b łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census; see general notes to the chapter „Agriculture”, item 4. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABLE 7 (215). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	843936	715272	799184	752800	723876	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe ..	657037	557297	577473	516738	496180	basic cereals
pszenica	392841	352857	377640	311792	298713	wheat
żyto	52335	38831	23612	35275	33018	rye
jęczmień	80802	60737	52381	57999	55352	barley
owies	74782	65212	69215	57627	56312	oats
pszenżyto	56279	39659	54625	54046	52785	triticale
mieszanki zbożowe	119953	89218	82671	73161	73089	cereal mixed
Ziemniaki	833455	646025	551089	490087	489980	Potatoes
Buraki cukrowe	219527	174303	218504	212729	195434	Sugar beets
Rzepak i rzepik	30664	35338	40740	47995	43342	Rape and agrimony
Siano łąkowe	712820	633459	676126	614267	605860	Meadow hay

PLONY^b z 1 ha w dt
YIELDS^b per 1 ha in dt

Zboża	30,5	32,6	35,1	33,4	33,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe ..	30,1	32,9	32,8	30,5	30,2	basic cereals
pszenica	33,3	39,7	35,2	33,4	33,0	wheat
żyto	23,9	25,3	25,8	24,8	24,6	rye
jęczmień	29,8	32,4	31,9	29,2	28,8	barley
owies	25,0	22,7	27,5	25,3	25,4	oats
pszenżyto	26,1	22,3	30,0	27,6	27,6	triticale
mieszanki zbożowe	27,7	27,1	29,9	26,5	26,5	cereal mixed
Ziemniaki	184	217	221	190	190	Potatoes
Buraki cukrowe	459	385	575	563	565	Sugar beets
Rzepak i rzepik	22,2	22,0	21,6	20,8	20,1	Rape and agrimony
Siano łąkowe	39,6	37,2	39,3	35,7	36,5	Meadow hay

^a Przeciętne roczne. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4.

^a Annual averages. ^b See general notes to the chapter „Agriculture”, item 4.

TABLE 8 (216). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	8764	5432	5355	4584	4579	TOTAL
Kapusta	1672	801	965	715	714	Cabbages
Kalafiori	373	207	269	221	221	Cauliflowers
Cebula	1042	625	584	523	522	Onions
Marchew jadalna	1399	949	804	785	785	Carrots
Buraki ćwikłowe	750	537	537	402	402	Beetroots
Ogórki	471	489	533	438	437	Cucumbers
Pomidory	400	283	376	298	297	Tomatoes
Pozostałe ^d	2657	1541	1288	1203	1201	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	178199	128578	121714	106359	106310	TOTAL
Kapusta	61801	38816	44166	29566	29561	Cabbages
Kalafiori	6437	3964	4738	4097	4097	Cauliflowers
Cebula	19013	13224	10914	10448	10440	Onions
Marchew jadalna	31675	26766	19698	21477	21472	Carrots
Buraki ćwikłowe	15745	11817	12237	10464	10461	Beetroots
Ogórki	6636	6585	7997	7415	7408	Cucumbers
Pomidory	5974	4482	6163	5568	5558	Tomatoes
Pozostałe ^d	30918	22925	15801	17324	17313	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	370	484	458	414	414	Cabbages
Kalafiori	173	192	176	186	186	Cauliflowers
Cebula	182	212	187	200	200	Onions
Marchew jadalna	226	282	245	274	274	Carrots
Buraki ćwikłowe	210	220	228	260	260	Beetroots
Ogórki	141	135	150	169	169	Cucumbers
Pomidory	150	158	164	187	187	Tomatoes
Pozostałe ^d	116	149	123	144	144	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (217). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	9922	8218	7846	7592	7483	TOTAL
Jablonie.....	5117	4114	3854	4842	4777	Apples
Grusze.....	499	392	358	274	259	Pears
Śliwy.....	909	640	586	451	448	Plums
Wiśnie	1178	644	799	663	637	Cherries
Czereśnie.....	390	263	392	230	230	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1829	2164	1858	1133	1133	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	46377	24141	66655	44413	43884	TOTAL
Jabłka.....	36800	17581	57571	36795	36344	Apples
Gruszki.....	1364	781	1062	1006	968	Pears
Śliwki.....	1672	1126	1593	1483	1474	Plums
Wiśnie	2697	1511	2234	1687	1656	Cherries
Czereśnie.....	1006	553	1215	765	764	Sweet cherries
Pozostałe ^d	2837	2589	2980	2679	2678	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka.....	71,9	42,7	149,4	76,0	76,1	Apples
Gruszki.....	27,3	19,9	29,7	36,8	37,4	Pears
Śliwki.....	18,4	17,6	27,2	32,9	32,9	Plums
Wiśnie	22,9	23,5	28,0	25,4	26,0	Cherries
Czereśnie.....	25,8	21,0	31,0	33,2	33,3	Sweet cherries
Pozostałe ^d	15,5	12,0	16,0	23,6	23,6	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABLE 10 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FIELDS^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	5563	6155	4371	4557	4477	TOTAL
Truskawki ^d	1615	838	1272	1420	1393	Strawberries ^d
Maliny ^e	1366	1588	968	1013	1012	Raspberries ^e
Porzeczki.....	1833	2292	1588	1332	1308	Currants
Agrest.....	187	133	196	137	137	Gooseberries
Pozostałe ^f	563	1304	347	655	627	Others ^f

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	18602	18219	16075	18379	18307	TOTAL
Truskawki ^d	5130	2898	3449	3624	3621	Strawberries ^d
Maliny ^e	3449	3431	2464	4204	4203	Raspberries ^e
Porzeczki.....	7025	7026	7662	6253	6247	Currants
Agrest.....	826	651	888	966	966	Gooseberries
Pozostałe ^f	2173	4214	1612	3332	3271	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	31,8	34,6	27,1	25,5	26,0	Strawberries ^d
Maliny ^e	25,3	21,6	25,5	41,5	41,5	Raspberries ^e
Porzeczki.....	38,3	30,7	48,2	46,9	47,8	Currants
Agrest.....	44,2	48,8	45,3	70,5	70,5	Gooseberries
Pozostałe ^f	38,6	32,3	46,5	50,9	52,2	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (219). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2012	2013	2005	2010 ^b	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło	177564	113779	102014	96704	173501	108318	98497	93026	Cattle
w tym krowy.....	117862	72128	68134	59927	116033	69889	66519	58252	of which cows
Trzoda chlewna ^c	368400	296279	186309	175111	359134	290443	180583	169437	Pigs ^c
w tym lochy.....	36823	27451	21968	17348	35848	26780	21356	16739	of which sows
Owce	18658	18961	23217	16331	18458	17964	22115	15388	Sheep
w tym maciorki.....	10206	11305	12422	7849	10054	10919	11809	7282	of which ewes
Konie ^d	26082	16767	12407	11242	25750	16243	12100	10855	Horses ^d
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)...	224886	153749	123822	116178	219898	147901	119574	111922	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	.	18,7	16,7	16,6	.	18,8	17,3	16,7	Cattle
w tym krowy.....	.	11,8	11,1	10,3	.	12,1	11,7	10,4	of which cows
Trzoda chlewna ^c	.	48,6	30,5	30,0	.	50,4	31,8	30,4	Pigs ^c
w tym lochy.....	.	4,5	3,6	3,0	.	4,7	3,8	3,0	of which sows
Owce	.	3,1	3,8	2,8	.	3,1	3,9	2,8	Sheep
w tym maciorki.....	.	1,9	2,0	1,3	.	1,9	2,1	1,3	of which ewes
Konie ^d	.	2,8	2,0	1,9	.	2,8	2,1	1,9	Horses ^d
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)...	.	25,2	20,3	19,9	.	25,7	21,0	20,0	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c, ^d W latach 2005, 2012 i 2013: ^c – stan w końcu lipca, ^d – dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 4. ^b Data of the Agricultural Census. ^c, ^d In years 2005, 2012 and 2013: ^c – as of the end of July, ^d – estimated data.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (220). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	4244,3	4044,4	3428,8	4167,2	3994,6	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski.....	2045,1	1922,6	1486,0	1836,1	1797,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	26,4	15,6	7,5	9,7	9,7	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	70,3	50,2	125,4	104,6	104,6	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	508,4	222,1	172,0	149,7	149,7	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	.	663,5	561,1	713,4	715,5	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski.....	.	315,4	243,2	314,3	321,9	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a *More than 2 weeks old.* ^b *Including other poultry.*

TABL. 13 (221). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt).....	33,7	27,4	20,6	13,9	13,3	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	62,9	42,4	14,9	5,6	5,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna.....	512,0	406,7	324,6	415,6	408,0	<i>Pigs</i>
Owce	5,3	4,3	4,6	3,9	3,5	<i>Sheep</i>
Konie	9,5	5,4	3,6	3,6	3,6	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt).....	18,1	14,7	11,1	7,6	7,3	<i>cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	6,6	4,4	1,7	0,7	0,7	<i>calves</i>
Trzoda chlewna.....	58,9	50,8	46,3	59,7	58,9	<i>pigs</i>
Owce	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>sheep</i>
Konie	4,9	3,0	1,8	1,7	1,7	<i>horses</i>
Drób.....	47,9	45,7	44,3	36,2	33,9	<i>poultry</i>
Kozy i króliki	1,1	0,9	0,8	0,4	0,4	<i>goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a *Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

TABL. 14 (222). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywcia rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łą- cznie z tłuszczami i podrobami)	102,3	89,6	80,2	82,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze.....	96,7	84,7	76,1	78,4	meat and fats
wołowe	9,5	7,7	5,7	3,9	beef
cielęce	4,0	2,7	1,0	0,4	veal
wieprzowe	45,9	39,6	36,1	46,6	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	2,7	1,6	1,0	0,9	horseflesh
drobiowe.....	33,5	32,0	31,0	25,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	1,0	1,2	1,2	goat and rabbit ^b
podroby	5,6	4,8	4,1	3,7	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
OGÓŁEM.....	.	146,9	131,2	140,5	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 15 (223). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego: w milionach litrów.....	460,7	271,9	236,8	245,3	236,8	Cows' milk production: in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l.....	.	44,6	38,8	42,0	42,4	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l.....	3714	3581	3709	4164	4136	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.....	386,4	321,7	317,0	332,8	320,8	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.....	168	169	195	205	204	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 16 (224). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach.....	2005	109608	109134	<i>In units</i>
	2010 ^b	96023	95423	
	2013	95547	95057	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010 ^b	6,3	6,0	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2013	6,1	5,9	

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 4. ^b Data of the Agricultural Census Note. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (225). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK^a**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^b	2011/12	2012/13		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^c	49673	39670	37217	43739	42109	<i>Mineral or chemical fertilizers^c</i>
azotowe	21121	21123	19619	24331	23426	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	14202	8743	8585	8056	7752	<i>phosphatic</i>
potasowe	14350	9804	9014	11352	10932	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^d	56084	10341	4581	12283	10328	<i>Lime fertilizers^d</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^c	.	65,1	60,9	74,9	75,4	<i>Mineral or chemical fertilizers^c</i>
azotowe	.	34,7	32,1	41,7	42,0	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	.	14,3	14,0	13,8	13,9	<i>phosphatic</i>
potasowe	.	16,1	14,8	19,4	19,6	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^d	.	17,0	7,5	21,0	18,5	<i>Lime fertilizers^d</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 4. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z wieloskładnikowymi. ^d Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 4. ^b Data of the Agricultural Census 2010. ^c Including mixed fertilizers. ^d Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (226). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH^a (ceny bieżące)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W TYSIĄCACH ZŁ IN THOUSAND ZL						
OGÓŁEM	617171,7	676563,3	851048,8	880612,2	827335,8	TOTAL
Produkty roślinne	153577,7	225873,7	379707,5	370694,1	344285,3	Products crop
w tym:						of which:
Zboża	34949,2	74229,3	166270,5	148244,4	129830,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	25095,1	48764,6	93828,6	78659,3	65952,3	of which basic cereals
pszenica	21526,1	42089,1	85081,1	72137,2	60252,2	wheat
żyto	1466,1	3123,8	2868,0	2235,9	1915,9	rye
jęczmień	1646,2	2581,2	3816,0	2761,3	2545,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	192,8	330,6	641,2	655,5	528,1	oats and cereal mixed
pszenżyto	263,9	640,0	1422,4	869,4	710,3	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	34557,8	74212,4	166032,8	148207,9	129793,7	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	24883,4	48747,7	93590,9	78622,8	65915,8	of which basic cereals
pszenica	21387,9	42084,7	84952,3	72113,4	60228,4	wheat
żyto	1466,1	3123,8	2868,0	2235,9	1915,9	rye
jęczmień	1628,7	2581,2	3816,0	2748,5	2533,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	148,1	318,0	641,2	655,5	528,1	oats and cereal mixed
pszenżyto	252,7	640,0	1313,5	869,4	710,3	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	40,1	1275,5	1946,9	3774,5	3774,5	Edible pulses ^b
Ziemniaki	4159,0	6190,8	9754,0	12825,6	12825,6	Potatoes
Buraki cukrowe	45662,8	17466,3	23842,5	34194,2	31627,6	Sugar beets
Rzepak i rzepik	14576,9	43413,8	70663,7	58097,0	53133,8	Rape and agrimony
w tym przemysłowy	14566,5	43413,8	70663,7	58097,0	53133,8	of which industrial
Warzywa	17433,6	19114,3	22326,0	21511,7	21507,1	Vegetables
Owoce	25412,7	37348,2	59505,5	69234,5	68848,9	Fruit
Produkty zwierzęce	463593,9	450689,7	471341,3	509918,1	483050,5	Products animal
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	357764,7	350395,1	341955,5	361785,1	344506,1	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	60653,3	56825,4	37757,6	42112,4	40897,0	cattle (excluding calves)
cielęta	25362,4	12349,8	5630,1	7756,5	7756,5	calves
trzoda chlewna	156159,9	148859,4	163814,0	171982,3	167141,7	pigs
owce	581,6	381,3	466,6	570,9	570,9	sheep
konie	16303,7	7910,6	6718,9	10230,3	10230,3	horses
drob	98703,8	124068,5	127568,3	129132,7	117909,8	poultry
Mleko krowie	97706,6	91179,1	120450,8	135309,7	125721,7	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	546,9	530,1	421,7	546,3	545,8	Consumer hen's eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	.	1110	1393	1508	1482	TOTAL
Produkty: roślinne	.	371	621	635	617	Products: crop
zwierzęce	.	739	771	873	865	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABLE 19 (227). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2012	2013		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t.....	104118	137624	207831	212328	185087	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	76588	94692	113495	106184	88166	of which basic cereals
pszenica	64326	77842	101005	95236	78695	wheat
żyto	5706	8867	4190	4126	3501	rye
jęczmień	4954	5536	5149	4299	3964	barley
owies i mieszanki zbożowe	776	1099	1203	1208	990	oats and cereal mixed
pszenżyto	826	1348	1948	1315	1016	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	103497	137588	207591	212282	185041	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	75991	94656	113255	106138	88120	of which basic cereals
pszenica	63967	77833	100831	95203	78662	wheat
żyto	5706	8867	4190	4126	3501	rye
jęczmień	4903	5536	5149	4286	3951	barley
owies i mieszanki zbożowe	629	1072	1203	1208	990	oats and cereal mixed
pszenżyto	786	1348	1882	1315	1016	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	10	382	433	742	742	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	13375	13929	29800	28672	28672	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	259440	172658	213905	236235	218940	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	21154	35028	36190	42422	38981	Rape and agrimony in t
w tym przemysłowy.....	21146	35028	36190	42422	38981	of which industrial
Warzywa w t.....	16404	20851	28195	22568	22560	Vegetables in t
Owoce w t.....	26531	25146	57358	33009	32475	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	96582	91909	70233	73423	70220	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt).....	15645	12487	6190	6974	6792	cattle (excluding calves)
cielęta	2371	1236	476	665	665	calves
trzoda chlewna	41588	38603	30865	32851	32028	pigs
owce	109	74	74	91	91	sheep
konie	2907	1427	911	1386	1386	horses
drób	33962	38082	31717	31456	29258	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t..	67569	64937	50259	52425	50152	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	129385	101206	109677	110268	103575	Cow milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.....	2270	2052	1149	1976	1975	Consumer hen's eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (228). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARM

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	245	4684,6	607	10814,9
2010	1620	24867,7	471	6999,8
2012	1706	26309,4	234	4072,1
2013	1573	25879,8	177	3625,9

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (229). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2012	2013	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	94	192	252	320	Moose
Daniele	116	284	652	666	Fallow deer
Muflony	11	34	34	-	Mouflon
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	6,9	8,4	12,6	12,8	Deer
Sarny	33,3	40,3	44,0	44,0	Roe deer
Dziki	4,6	8,5	9,7	10,8	Wild boars
Lisy	11,2	11,7	12,4	12,4	Foxes
Zające	17,3	17,6	17,8	17,9	Hares
Bazanty	21,7	28,5	25,9	30,4	Pheasants
Kuropatwy	18,1	19,5	14,5	13,8	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (230). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2012/13	2013/14	GAME SPECIES
Jelenie	1800	2591	4061	4293	Deer
Daniele	-	20	89	90	Fallow deer
Sarny	6913	8730	9439	9778	Roe deer
Dziki	3196	6572	7871	9252	Wild boars
Lisy	9212	7830	7590	5952	Foxes
Zające	500	171	116	98	Hares
Bazanty	4138	3567	4836	4756	Pheasants
Kuropatwy	1129	94	26	9	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (231). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2012	2013	GAME SPECIES
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	124	114	118	118	number ^a
członkowie ^b	6328	6105	6662	6816	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	216	206	206	206	number
powierzchnia w tys. ha...	1351,8	1219,4	1208,2	1211,2	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	492,6	491,3	494,8	498,1	of which on forest land

^a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.
Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data grouped according to the seat of hunting club. ^b Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (232). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	664821	677825	684728	685934	T O T A L in ha
Lasy	653610	666836	674429	675633	Forests
Publiczne	556364	558064	559005	559165	Public
zalesione	549136	550958	552067	551880	wooded
niezalesione	7228	7105	6938	7285	non-wooded
własność Skarbu Państwa	529033	529727	530454	530584	owned by the State Treasury
zalesione	522871	523669	524534	524317	wooded
niezalesione	6162	6058	5919	6267	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	484778	486738	486937	487240	managed by the State Forests
zalesione	480194	482266	482302	482168	wooded
niezalesione	4584	4473	4634	5072	non-wooded
parki narodowe	40337	40062	40903	40902	national parks
zalesione	38957	38682	39836	39836	wooded
niezalesione	1380	1380	1066	1066	non-wooded
własność gmin ^a	27331	28337	28551	28581	owned by gmina ^a
zalesione	26265	27289	27533	27563	wooded
niezalesione	1066	1048	1019	1018	non-wooded
Prywatne	97247	108772	115424	116468	Private
zalesione	96523	107666	114173	115155	wooded
niezalesione	723	1106	1251	1313	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	11211	10989	10300	10301	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	36,6	37,4	37,8	37,9	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	37,7	38,4	38,8	38,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2009–2013 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2009–2013 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (233). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowie- nia ^a i o bu- dowie przerę- bowej in renewal class ^a with a troug- fell con- struction
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM	674430	93,6	7,6	11,9	22,8	22,3	14,2	8,2	6,6
TOTAL w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych	486937	94,7	7,5	11,3	20,5	23,5	15,2	8,5	8,2
Managed by the State Forests Lasy prywatne.....	115424	91,6	9,3	16,7	32,3	21,9	7,8	2,0	1,6
Private forests									

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w ha in ha	w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	674430	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	375259	55,6	58,1	57,8	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna.....	229579	34,0	34,3	43,0	pine and larch
świerk	21365	3,2	3,5	1,0	spruce
jodła.....	113978	16,9	18,7	12,2	fir and Douglas spruce
Drzewa liściaste	299171	44,4	41,9	42,2	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk.....	147646	21,9	21,2	8,5	beech
dąb	28338	4,2	4,7	3,3	oak
grab	25905	3,8	3,0	10,0	hornbeam
brzoza	28252	4,2	4,0	4,6	birch
olsza	36417	5,4	4,3	10,2	alder
osika.....	4396	0,7	0,4	1,1	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (234). **ZASOBY DRZEWNE NA PNII**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej in renewal class ^c with a through-fell construction	Przestoje ^b hold-overtrees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM	205558	99,4	0,7	6,4	21,8	27,0	20,5	14,5	7,3	1,2	
<i>TOTAL</i> w tym: <i>of which:</i>											
W zarządzie Lasów Państwowych	151229	99,5	0,6	5,9	18,9	27,8	21,3	15,1	8,7	1,2	
<i>Managed by the State Forests</i>											
Lasy prywatne	29469	99,3	1,5	10,5	38,2	30,4	11,8	4,3	2,0	0,6	
<i>Private forests</i>											

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	205558	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	120331	58,5	61,7	62,9	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna	74152	36,1	37,7	44,3	<i>pine and larch</i>
świerk	4416	2,1	2,3	0,7	<i>spruce</i>
jodla	38906	18,9	20,1	16,8	<i>fir and Douglas spruce</i>
Drzewa liściaste	85227	41,5	38,3	37,1	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	52282	25,4	23,6	9,8	<i>beech</i>
dąb	5559	2,7	2,8	2,7	<i>oak</i>
grab	6018	2,9	2,3	8,4	<i>hornbeam</i>
brzoza	5089	2,5	2,6	3,5	<i>birch</i>
olsza	7595	3,7	2,9	8,4	<i>alder</i>
osika	1351	0,7	0,3	0,7	<i>aspen</i>

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.
 Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABLE 27 (235). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkólek leśnych (stan w dniu 31 XII) .	206	182	162	155	155	155	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	4694	3441	3684	3914	3379	3274	534	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	3966	3001	3342	3543	3353	3265	190	<i>renewals</i>
sztuczne	2522	2293	2460	2374	2249	2173	126	<i>artificial</i>
zrębów ^b	2444	2192	2403	2321	2212	2143	109	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowin ...	78	101	57	53	36	30	17	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	1444	708	882	1169	1104	1092	65	<i>natural</i>
zalesienia ^c	728	440	342	370	26	9	344	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	573	521	479	426	377	322	49	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	23727	23528	24126	23036	21635	20931	1401	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	17874	17922	18330	17741	16347	15883	1394	<i>crops</i>
młodników	5656	5366	5508	5047	5047	5047	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	89	15	11	1	1	1	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje leśne	2677	2523	3261	3707	3707	3707	-	<i>Forest drainage</i>

a Dane szacunkowe. *b* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *c* Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *d* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *e* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *f* Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. *b* Including renewals protected by tree stands. *c* Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. *d* Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. *e* Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. *f* Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (236). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³	1874,0	2237,3	2476,8	2594,2	2465,5	2404,1	128,6	TOTAL in dam ³
Grubizna	1825,6	2189,5	2418,8	2527,2	2398,6	2337,2	128,6	Timber
Grubizna iglasta.....	878,8	1213,7	1367,8	1487,9	1402,1	1358,3	85,8	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	593,1	834,2	936,8	996,1	927,5	899,9	68,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	214,9	313,7	336,1	394,7	384,5	374,6	10,2	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta.....	946,8	975,8	1050,9	1039,3	996,5	978,9	42,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	374,0	418,8	431,0	432,7	408,1	398,7	24,6	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	509,8	478,8	509,2	494,8	486,9	483,3	7,9	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b	48,4	47,8	58,1	66,9	66,9	66,9	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	1,9	1,2	1,4	2,7	2,7	2,7	-	Slash for industrial uses
Opałowe	46,4	46,6	56,6	64,2	64,2	64,2	-	Slash for fuel
Karpina^b	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	279,3	328,3	358,6	374,1	429,0	440,5	110,5	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (237). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkótek zadrzewieniowych ^a w ha.....	3	27	29	29	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt: drzew	70474	53837	49652	160160	26894	Plantings in units of: trees
krzewów.....	26939	16668	95554	229055	6845	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	24279	57007	52396	46532	35364	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	4026	22335	13256	11669	7785	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	2086	10882	6602	5724	4281	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta.....	20253	34672	39140	34863	27579	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	7611	11913	13844	11981	9653	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (238). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pożary	353	173	546	397	Number of fires
w tym: podpalenia.....	102	47	207	158	of which: arsons
nieostrożność doro- słych.....	189	79	172	102	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha.....	293,0	81,5	1145,5	176,5	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia.....	109,2	24,4	316,2	88,7	of which: arsons
nieostrożność doro- słych.....	147,9	29,6	324,0	41,1	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,8	0,5	2,1	0,4	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw** z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 29.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

— sumę niektórych pozycji PKWiU, PRODCOM-u lub ich części,

— pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużytych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 29.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in the EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

— the sum of some PKWiU, PRODCOM positions or the sum of their parts,

— collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;

- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** w 2013 r. przyjęto ceny stałe 2010 (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

2. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego. Obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

3. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazo-

4) *the value of products in the form of settlements in kind;*

5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.*

*2010 constant prices (2010 average current prices) were adopted as **constant prices** in 2013.*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

6. *Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. *Information within the scope of construction concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.*

2. ***Construction and assembly production** concerns activity realized domestically by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship. It includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (for outside clients).*

3. *Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6.*

4. *Data concerning construction-assembly production are presented in **producer's prices**, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place*

wych w miejsce cen producenta nie miałyby wpływu na mierniki produkcji.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

of producer's prices, has no influence on the measure of this production.

5. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

6. *Data on **buildings completed** (by all investors) concern:*

- *within the scope of the number of buildings — newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).*

7. *Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (239). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w od- setkach	2012=100 (ceny stałe)	
	ceny bieżące <i>current prices</i>				in %	(constant prices)	
O G Ó Ł E M	22205,7	28554,6	34599,1	35684,6	100,0	107,3	T O T A L
sektor publiczny	4005,9	2517,3	2020,6	1658,9	4,6	x	public sector
sektor prywatny	18199,8	26037,3	32578,4	34025,7	95,4	x	private sector
Górnictwo i wydobywanie ...	137,2	410,9	420,7	262,6	0,8	64,1	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	20194,9	26437,7	32216,5	33590,5	94,1	108,8	Manufacturing
w tym:							of which:
Produkcja artykułów spożywczych	1868,0	2377,4	2710,3	2878,4	8,1	107,8	Manufacture of food products
Produkcja napojów	66,2	107,6	94,0	123,8	0,3	120,6	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	129,2	62,8	76,3	75,2	0,2	100,3	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	163,2	154,3	156,9	158,4	0,4	108,5	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	23,7	22,4	#	#	#	#	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1846,3	1999,5	2158,8	2236,9	6,3	99,0	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	159,1	214,4	257,3	280,2	0,8	115,7	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	113,8	154,8	177,0	179,9	0,5	106,7	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	1096,2	615,1	752,3	742,8	2,1	107,7	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1474,9	2058,3	2548,6	2574,4	7,2	108,5	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2896,2	4244,9	4927,3	5108,7	14,3	113,8	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1460,5	1391,6	1616,2	1586,7	4,4	107,5	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1047,8	1416,2	1910,0	1923,6	5,4	106,9	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1390,6	2327,9	3127,9	3413,0	9,6	120,8	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	#	#	352,8	361,4	1,0	103,3	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	415,7	661,0	732,3	759,5	2,1	104,4	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	870,7	1334,5	1239,0	1097,5	3,1	89,2	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2322,4	2726,6	3550,9	4036,3	11,3	116,0	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (239). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w od- setkach	2012=100 (ceny stałe)	
	ceny bieżące current prices				in %	(constant prices)	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)							Manufacturing (cont.)
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	852,0	1882,2	3262,1	3556,9	10,0	110,8	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1221,5	1365,6	1300,0	1259,5	3,5	99,1	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	116,8	267,8	422,9	451,6	1,3	108,7	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urzą- dzeń	168,1	398,5	339,3	394,5	1,1	133,8	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1479,7	1028,3	1205,8	1035,9	2,9	84,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja^Δ	393,9	677,6	756,1	795,6	2,2	104,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostar- czanie wody	109,9	165,0	187,0	209,5	0,6	109,5	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	153,8	292,8	384,8	369,7	1,0	96,5	Waste collection, treatment and disposal activities; mate- rials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (240). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	22205,7	28554,6	34599,1	35684,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnio- nych:					entities with following num- ber of paid employees
49 osób i mniej	2419,0	3964,5	4964,5	5134,9	49 persons and less
50-249	4927,8	7294,6	8689,5	9179,7	50-249
250-499	5001,0	5955,3	7696,9	8287,5	250-499
500-999	4196,9	4801,9	3861,6	4093,0	500-999
1000 osób i więcej	5661,1	6538,4	9386,5	8989,5	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (241). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013		SPECIFICATION
			ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:					<i>Slaughter products^b included in slaughter capacity in t:</i>
bydła i cieląt	4801	1269	1284	0,6	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	10119	7531	7130	0,6	<i>pigs</i>
Wędliny i kielbasy ^c w t	33680	31290	28560	3,7	<i>Cured meats products and sausages^c in t</i>
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	219,1	154,0	318,7	1,1	<i>Processed liquid milk^d in thous. hl</i>
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w t	1444	1164	1976	1,1	<i>Butter and dairy spreads in t</i>
Sery i twarogi w t	6258	4698	5229	0,6	<i>Cheese and curd in t</i>
Tarcica w dam ³	147,1	164,8	210,4	4,9	<i>Sawnwood in dam³</i>
w tym iglasta w dam ³	114,3	131,4	168,0	4,3	<i>of which coniferous sawnwood w dam³</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	2544,6	3121,9	2146,5	16,2	<i>Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thous m²</i>
Tworzywa sztuczne ^f w tys. t	220,5	223,7	247,8	8,3	<i>Plastics^f in thous. t</i>
Cegła w mln ceg	9,5	17,0	5,9	1,5	<i>Bricks in mln bricks</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej cieplej. ^c Bez drobiowych. ^d Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka. ^f W formach podstawowych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat. ^e Obtained from milk. ^f In basic forms.

TABL. 4 (242). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	121819	120372	119937	117792	T O T A L
sektor publiczny	25156	14899	11276	9291	<i>public sector</i>
sektor prywatny	96663	105473	108661	108500	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie	1133	1721	1826	1379	<i>Mining and quarrying</i>
Przetwórstwo przemysłowe	109285	108340	108303	106930	<i>Manufacturing</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	11225	12180	11473	11142	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1272	800	573	513	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	4964	3039	2966	2955	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	607	350	293	325	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6333	6404	6240	6127	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1159	1149	1141	1085	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	784	736	993	980	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4097	4416	4480	4335	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.*

TABL. 4 (242). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11264	12515	13318	13687	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10589	7819	8126	7891	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3518	3765	4409	4375	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	9592	11279	14031	15023	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1421	1165	1509	1429	Manufacture of computers, elec-tronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3681	3293	2760	2661	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	7522	8198	5714	4578	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	9924	7715	7187	7358	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	7476	8299	9289	9759	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	8536	8958	7845	7020	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	810	1193	1541	1479	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1711	2196	2160	2367	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ...	6190	4185	3731	3558	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	5211	6127	6077	5924	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1891	2131	2144	2039	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1838	2244	2416	2312	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (243). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓŁEM	2063,20	2801,87	3067,26	3212,63	TOTAL
sektor publiczny	2335,73	3040,90	3349,99	3433,49	public sector
sektor prywatny	1992,28	2768,10	3037,92	3193,75	private sector
Górnictwo i wydobywanie	2695,64	4466,18	3996,87	3563,74	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	1997,00	2704,56	2989,02	3149,39	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	1466,96	2076,68	2200,73	2308,15	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych	1655,93	1943,78	2297,38	2495,74	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1186,81	1628,97	1838,89	1946,64	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1121,05	1613,33	1623,92	1744,87	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1514,00	2043,50	2227,58	2340,90	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1432,07	2041,25	2281,50	2446,61	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1748,88	2043,56	2097,63	2196,39	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2592,33	3296,59	3633,77	3727,52	Manufacture of chemicals and chemical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (243). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2401,93	2864,06	3171,11	3269,36	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1976,25	2664,85	2839,00	3024,30	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2564,52	3392,78	3594,76	3699,68	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1896,90	2636,39	2934,97	3115,24	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2080,28	2727,47	3035,68	3169,72	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2140,25	2793,87	2686,91	2681,60	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1969,22	2991,05	3299,11	3261,00	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2235,37	3056,43	3657,13	3885,78	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2486,59	3470,94	4109,63	4387,68	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1784,24	2324,95	2473,42	2695,81	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1172,64	1684,74	2081,45	2239,00	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1879,82	2767,05	3106,80	3644,59	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ...	3048,92	4490,69	4703,06	4931,05	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2143,16	2900,91	3178,08	3240,83	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2258,65	3121,93	3479,12	3553,09	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1929,22	2640,01	2853,01	2882,86	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (244). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2280,8	5265,4	6085,4	5686,0	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1531,9	3390,7	3685,6	3483,1	<i>Entities employing more than 9 persons</i>
budowa budynków ^Δ	454,7	1190,5	1422,2	1213,3	<i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	729,1	1432,8	1037,3	1199,7	<i>civil engineering works</i>
roboty budowlane specjalistyczne	348,1	767,4	1226,1	1070,1	<i>specialised construction activities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (245). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	1531,9	1075,1	456,8	TOTAL
	2010	3390,7	2441,8	948,9	
	2012	3685,6	2700,6	985,0	
	2013	3483,1	2483,6	999,5	
Budynki		1835,6	1271,0	564,6	Buildings
Budynki mieszkalne		421,2	266,5	154,7	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		102,6	48,4	54,2	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe		256,0	193,4	62,7	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		62,5	24,8	37,7	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (245). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1414,5	1004,5	409,9	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	41,1	33,2	7,9	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	89,1	63,7	25,3	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	282,9	180,5	102,4	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	16,8	15,7	1,1	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	589,9	483,3	106,6	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	300,8	19,4	107,2	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	93,9	34,5	59,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1647,4	1212,6	434,9	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	660,8	388,5	272,3	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	514,7	346,9	167,8	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	106,1	17,6	88,6	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	30,1	17,3	12,9	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	822,5	709,0	113,5	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	386,4	321,5	64,9	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	436,1	387,5	48,6	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	115,1	96,6	18,5	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	49,0	18,4	30,6	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (246). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Budynki^a	4224	4711	5611	6005	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3316	3639	4382	4630	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	1465	1590	1650	1815	<i>urban areas</i>
wieś	2759	3121	3961	4190	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3998	4413	5283	5581	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	1311	1402	1459	1574	<i>urban areas</i>
wieś	2687	3011	3824	4007	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3280	3545	4284	4538	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
niemieszkalne	714	760	911	995	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	251	338	339	297	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^d w dam³	5542,4	6063,0	8361,1	6365,3	Cubic volume^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2515,8	2752,1	3501,3	3498,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	3066,4	3350,6	4640,9	2745,0	<i>urban areas</i>
wieś	2476,0	2712,3	3720,3	3620,3	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3040,7	3374,3	3964,0	4237,3	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	1118,0	1315,2	1328,7	1428,2	<i>urban areas</i>
wieś	1922,7	2059,1	2635,3	2809,1	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2335,2	2379,8	2895,1	3131,9	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
niemieszkalne	704,3	962,6	1043,0	1062,7	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	113,7	159,5	162,9	130,0	<i>of which farm buildings</i>

a Nowo wybudowane. *b* Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). *c* Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. *d* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. *b* Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). *c* Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. *d* Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (247). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a				
O G Ó Ł E M	4224	4711	5611	6005	T O T A L
Budynki mieszkalne	3322	3748	4470	4679	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3316	3639	4382	4630	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^b</i>
w tym jednorodzinne	3287	3545	4272	4535	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	3	2	2	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	902	963	1141	1326	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	53	16	99	127	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	22	20	21	63	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	187	188	188	188	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1	10	1	<i>Communication buildings, stations, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	161	182	263	397	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	47	51	49	51	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	101	58	79	88	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	6	13	15	26	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	40	18	11	9	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16	21	11	14	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	4	34	35	37	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	253	342	343	304	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	6	10	11	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a Newly built. ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (247). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ CUBIC VOLUME ^a in dam ³					
OGÓŁEM	5542,4	6063,0	8361,1	6365,3	TOTAL
Budynki mieszkalne	2526,3	2817,8	3537,4	3549,6	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania ^b	2515,8	2752,1	3501,3	3498,2	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednorodzinne	2337,5	2358,9	2842,0	3013,3	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	9,2	44,0	14,6	37,4	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3016,1	3245,1	4823,8	2815,7	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	57,8	99,6	193,2	176,4	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	568,9	163,9	75,6	161,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	822,3	1170,0	1328,0	696,9	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1,8	137,7	0,2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	39,9	47,7	78,2	106,2	Garage buildings
Budynki przemysłowe	425,1	584,0	910,3	627,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	452,1	339,4	1307,1	429,8	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	7,8	57,4	116,0	45,6	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	374,6	308,1	321,2	150,0	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	66,5	90,5	80,1	91,6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	56,7	202,5	68,8	113,0	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	120,7	163,7	165,6	171,3	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	13,7	10,2	37,1	37,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^b Bez domów letnich i domków wycieczkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 10 (248). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	15813	21199	20817	20155	Average paid employment
sektor publiczny	1921	1024	832	2042	public sector
sektor prywatny	13892	20174	19985	18113	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	7977	8634	7130	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	7030	5180	6084	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	6192	7003	6941	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1821,74	2510,71	2546,06	2780,22	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2162,35	2910,21	2859,99	3676,35	public sector
sektor prywatny	1774,64	2490,56	2532,99	2679,19	private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2263,14	2355,55	2468,13	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	2932,85	2910,73	3332,70	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2350,38	2511,21	2616,54	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in the road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2007 No. 19, item 115 with later amendments), into the following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są w latach 2002-2008 według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydanymi w końcu roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (**przedsiębiorstwa transportu samochodowego**) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. *Information on registered vehicles and tractors is presented for 2002-2008 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to Central Vehicle Register kept by Ministry of Interior (until 17 IX 2011 - the Ministry of the Interior and Administration). Since 2011 including vehicles having temporary permission issued by the ending of reference year. Temporary permission is issued for a period of about 30 days to settle all formalities for the registration of the vehicle and needed to obtain the target registration.*

4. *A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.*

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. *Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.*

6. *Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on regular routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.*

7. *Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Operator pocztowy – przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności pocztowej, na podstawie wpisu do rejestru operatorów pocztowych.

Operator wyznaczony – operator pocztowy obowiązany do świadczenia usług powszechnych (obecnie jest to Poczta Polska S.A.). Do końca roku 2012 obowiązywał termin „operator publiczny” zgodnie z ustawą z dnia 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159), uchyloną ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529).

2. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego) lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Przesyłka listowa obejmuje rzeczy (np. listy, kartki pocztowe, z wyłączeniem paczek pocztowych) opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Postal operator – an entrepreneur entitled to provide postal services on the basis of entry in the register of postal operators.

Appointed operator – a postal operator obliged to provide universal service (currently Poczta Polska S.A.) Until the end of the year 2012 the term "public operator" was in force in accordance with the Act of 12 June 2003 Postal Law (Journal of Laws of 2008 No. 189, item 1159), that was repealed by the Act of 23 November 2012 Postal Law (Journal of Laws item 1529).

2. Post office is an organizational unit of the appointed operator (until 2012 – public operator) or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or which delivers letters or amounts of money specified in the postal transfers to the addressees.

3. Standard letter includes items (e.g. letters, postcards, with the exception of postal parcels) with an address, submitted for acceptance by the postal operator in order to transfer and delivery them the addressee.

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (249). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	975	1027	1024	924	TOTAL
Normalnotorowe ^b	929	981	978	924	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	355	355	365	355	of which electrified
jednotorowe	697	749	746	692	single track
dwu- i więcej torowe	232	232	232	232	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,5	5,8	5,7	5,2	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Łącznie z szerokotorowymi.
^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (250). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem	w tym o nawierzchni ulepszonej	
				total	of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	14030,3	15008,2	15630,5	15897,8	14979,2	TOTAL
miejskie	2227,5	2565,5	2664,6	2714,8	2611,6	urban
zamiejskie	11802,8	12442,7	12965,9	13183,0	12367,6	out-of-town
Krajowe	770,6	771,7	771,4	865,9	865,9	Domestic
miejskie	198,8	215,6	209,0	214,0	214,0	urban
zamiejskie	571,8	556,1	562,4	651,9	651,9	out-of-town
Wojewódzkie	1653,7	1667,2	1677,6	1672,0	1672,0	Voivodship
miejskie	204,1	208,1	218,5	204,1	204,1	urban
zamiejskie	1449,6	1459,1	1459,1	1467,9	1467,9	out-of-town
Powiatowe	6360,2	6368,6	6416,2	6446,5	6330,0	Powiat
miejskie	627,9	662,7	672,3	689,9	686,0	urban
zamiejskie	5732,3	5705,9	5743,9	5756,6	5644,0	out-of-town
Gminne	5245,8	6200,7	6765,3	6913,4	6111,3	Gmina
miejskie	1196,7	1479,1	1564,8	1606,8	1507,5	urban
zamiejskie	4049,1	4721,6	5200,5	5306,6	4603,8	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (251). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	880880	1174565	1272180	1314583	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	627372	841186	918064	949910	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	4264	5105	5106*	5232	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	97703	134506	144486	148199	<i>Lorries and road tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	81859	102924	107076	109898	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	62937	82138	88367	91824	<i>Motorcycles</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 328 ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 328. ^b Including vans.

TABL. 4 (252). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2453	1130	911	694	<i>National: number</i>
długość w km	108927	52753	42120	33000	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	84	39	31	24	<i>long distance: number</i>
długość w km	26384	13000	10871	7730	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	288	141	91	91	<i>regional: number</i>
długość w km	23114	10846	7394	7293	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	2065	949	788	577	<i>suburban: number</i>
długość w km	59310	28900	23848	17957	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	16	1	1	2	<i>urban: number</i>
długość w km	119	7	7	20	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	25	17	12	13	<i>International: number</i>
długość w km	20056	20007	13785	12702	<i>length in km</i>

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABLE 5 (253). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2106,2	2230,0	3018,9	2475,3	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	213,7	121,2	177,1	192,8	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	76344,0	42710,1	39839,0	31843,0	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,2	20,2	19,7	19,0	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	744,2	1698,8	2407,0	2688,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1668,5	1303,8	1082,2	981,5	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	100,3	120,0	108,6	163,3	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	877,4	1258,7	2860,0	2178,8	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABLE 6 (254). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM RZESZÓW**
PASSENGER TRAFFIC^a IN RZESZÓW AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów	46341	223917	278980	290394	Passenger arrivals ^b from airports
krajowych	33941	44674	69963	62274	domestic
zagranicznych	12400	179243	209017	228120	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów	47627	230320	285919	299526	Passenger departures ^c to airports
krajowych	36299	46220	71313	63139	domestic
zagranicznych	11328	184100	214606	236387	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^b, ^c Pasażerowie, dla których port lotniczy Rzeszów jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^b, ^c Passengers for whom Rzeszów airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (255). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tonach <i>in tonnes</i>				
Ładunki przybyłe z portów	217	230	262	316	<i>Freight arrivals from airports</i>
krajowych	172	217	196	233	<i>domestic</i>
w tym poczta	172	214	193	212	<i>of which by post</i>
zagranicznych	45	13	66	83	<i>foreign</i>
Ładunki odprawione do portów	222	236	338	294	<i>Freight deapartures to airports</i>
krajowych	185	217	206	211	<i>domestic</i>
w tym poczta	185	217	206	209	<i>of which by post</i>
zagranicznych	37	19	132	83	<i>foreign</i>

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

TABL. 8 (256). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki	2244	1968	1808	1814	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	25,5	16,8	14,2	13,8	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków	3145	2780	2442	2416	Road traffic casualties
Śmiertelne	286	202	184	151	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	13,6	9,5	8,6	7,1	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	2859	2578	2258	2265	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	136,3	121,2	106,1	106,4	<i>per 100 thous. population</i>

a Zarejestrowane przez Policję. *b* Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. *b* Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 9 (257). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki	1808	1814	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1482	1480	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	432	411	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu ...	426	398	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	81	108	<i>incorrect overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	162	153	<i>incorrect behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	161	142	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	192	170	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	127	136	<i>of which careless entrance to the roadway</i>
Pozostałe ^b	134	164	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1482	1527	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	1104	1142	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	51	63	<i>Motorcycles</i>
Rowery	117	128	<i>Bicycles</i>
Motorowery	65	65	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	116	90	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	29	39	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	230	263	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	126	137	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	87	96	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	9	9	<i>of motorcycles</i>
rowerami	14	15	<i>of bicycles</i>
motorowery	9	13	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	2	0	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	5	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszycy	56	49	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 10 (258). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE ŚWIADCZONE PRZEZ OPERATORA WYZNACZONEGO^a**
BASIC POSTAL SERVICES PROVIDED BY APPOINTED OPERATOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII).....	468	473	481	427	Post offices (as of 31 XII)
miasta	125	138	158	150	urban areas
wieś	343	335	323	277	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	10631,6	13571,3	15397,4	16441,1	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	699,1	757,1*	735,1	668,9	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	1859,0	2687,2	3168,2	410,7 ^d	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	5105,2	12644,8	6936,3	6741,9	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane do 2012 r. dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2013 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością. ^d Bez elektronicznych przekazów emerytalnych.

^a Data up to 2012 concern the public post office (public operator). ^b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2013 including insured letters. ^d Without electronic transfers of pension.

TABL. 11 (259). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	532,0	360,6	280,2	267,4	Fixed main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	425,4	276,0	204,4	191,6	of which private subscribers ^b
miasta	333,9	223,6	180,4	172,0	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	247,6	155,3	125,0	109,2	of which private subscribers ^b
wieś	198,1	137,0	99,7	95,4	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	177,9	120,8	79,3	82,4	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	486,6	325,3	248,5	238,3	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	295,9	193,1	152,7	146,7	urban areas
wieś	190,7	132,2	95,8	91,6	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4696	2765	1291	1009	Public pay telephones
miasta	2999	1328	815	614	urban areas
wieś	1697	1437	476	395	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 29.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in the chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
  - retail sales outlets,
  - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 29.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from own or used warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by **organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and shopping centres are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for shopping centres.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of

placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielnice detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information regarding shops and petrol stations, are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (260). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	15344,7	17610,4	20077,7	19697,6	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3264,5	5471,0	6116,7	5797,6	in million zlotys
w %	21,3	31,1	30,5	29,4	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7315	8279	9431	9253	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (261). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH

IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7320,6	10144,2	11515,6	11310,1	TOTAL
---------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH

IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	67,7	75,1	76,9	76,8	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	26,2	28,1	31,7	27,4	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,6	5,2	5,6	4,7	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,9	41,8	39,6	44,7	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,3	24,9	23,1	23,2	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (262). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	11095,4	17224,1	20981,1	20158,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	23,1	18,0	16,1	21,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,2	3,4	2,2	1,6	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	71,7	78,6	81,7	77,1	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (263). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SKLEPY	19913	17027	18357	16954	SHOPS
Domy towarowe	7	7	7	7	Department stores
Domy handlowe	25	18	15	16	Trade stores
Supermarkety	135	233	271	286	Supermarkets
Hipermarkety	10	21	20	21	Hipermarkets
Sklepy powszechne	555	504	549	563	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	879	1347	1545	1648	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	18302	14897	15950	14413	Other shops ^b
STACJE PALIW	488	481	526	491	PETROL STATIONS

^a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 337. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 5 on page 337. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (264) **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	432	511	531	563	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	144	183	184	208	<i>of which restaurants</i>
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	148510	321275	372717	363204	<i>Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z produkcji gastronomicznej	95634	250436	304287	292814	<i>from catering production</i>
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	34000	40675	35947	37892	<i>from the sale of alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a *Data concern enterprises employing more than 9 persons.*

TABL. 6 (265) **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1651	1473	1260	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	847,4	921,9	1890,4	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	162	152	197	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	59,4	59,7	112,5	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	257	240	227	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	515,4	435,0	486,9	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	523	270	211	<i>number</i>
pojemność w dam ³	67,5	120,9	42,6	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a *Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.*

Note. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (266). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	129	126	131	131	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	117	115	119	119	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	474,6	457,0	633,9	650,2	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	293,8	325,3	401,4	388,7	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobno- detalicznej	3183	3045	3575	4008	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2343	2265	2816	3008	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	156	144	117	118	<i>Seasonal marketplaces ^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10256,7	10356,4	10496,1	9992,4	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których **liczba pracujących przekracza 9 osób**.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, od-

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers **employing more than 9 persons**.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets and investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits

setki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całkowitego przychodu obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, in which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należno-

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons, and since 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. the difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period, while the reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities (excluding special funds),

ści i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),

- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities (excluding special funds).

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital* — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- *founders' capital* — in state owned enterprises,
- *participation fund* — in co-operatives,
- *owners' capital* — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (267). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	45155,7	79715,4	90476,9	94731,3	Revenues from total activity
sektor publiczny	7220,1	6392,7	3449,2	3301,9	public sector
sektor prywatny	37935,6	73322,7	87027,7	91429,3	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)	26321,1	37470,4	43129,3	45912,3	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	17384,3	39987,6	44574,8	45065,7	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	557,5	1062,1	1337,4	2141,4	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	43156,6	76249,9	86936,8	89409,5	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	7070,5	6334,2	3461,4	3254,7	public sector
sektor prywatny	36086,1	69915,7	83475,4	86154,7	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	26421,6	39276,8	45730,7	48299,5	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15275,9	34676,8	38624,8	38583,2	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	721,8	1439,3	1512,4	1501,4	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1999,1	3465,5	3540,1	5321,8	Financial result on economic activity
sektor publiczny	149,6	58,5	-12,2	47,2	public sector
sektor prywatny	1849,5	3407,0	3552,2	5274,6	private sector
Zyski nadzwyczajne	3,3	108,4	4,3	5,6	Extraordinary profits
sektor publiczny	0,2	7,0	0,1	0,0	public sector
sektor prywatny	3,1	101,4	4,2	5,6	private sector
Straty nadzwyczajne	2,6	114,4	40,7	6,7	Extraordinary losses
sektor publiczny	0,1	23,9	31,8	2,5	public sector
sektor prywatny	2,5	90,5	9,0	4,2	private sector
Wynik finansowy brutto	1999,9	3459,5	3503,7	5320,7	Gross financial result
sektor publiczny	149,7	41,6	-43,8	44,7	public sector
sektor prywatny	1850,2	3417,9	3547,5	5276,0	private sector
Zysk brutto	2328,1	3945,1	4505,5	6055,4	Gross profit
Strata brutto	328,2	485,6	901,8	734,8	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	284,8	446,7	443,3	476,7	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	37,3	26,3	19,2	22,4	public sector
sektor prywatny	247,5	420,4	424,1	454,3	private sector
W tym podatek dochodowy	264,0	446,7	443,3	476,7	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1715,0	3012,8	3060,4	4844,0	Net financial result
sektor publiczny	112,4	15,2	-63,0	22,2	public sector
sektor prywatny	1602,6	2997,5	3123,4	4821,7	private sector
Zysk netto	2023,2	3501,4	3939,5	5565,8	Net profit
Strata netto	308,2	488,6	879,1	721,8	Net loss

TABL. 2 (268). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	45155,7	43156,6	1999,9	284,8	1715,0
TOTAL	2010	79715,4	76249,9	3459,5	446,7	3012,8
	2012	90476,9	86936,8	3503,7	443,3	3060,4
	2013	94731,3	89409,5	5320,7	476,7	4844,0
sektor publiczny		3301,9	3254,7	44,7	22,4	22,2
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		91429,3	86154,7	5276,0	454,3	4821,7
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		126,0	112,1	14,0	0,1	13,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		52599,5	48926,4	3668,5	260,6	3407,9
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		35769,7	33586,9	2178,3	175,3	2003,0
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		831,9	805,2	26,6	4,9	21,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		5305,8	5104,3	201,6	40,2	161,4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		26470,4	25653,5	820,1	89,6	730,4
Transport i gospodarka magazynowa		2262,7	2219,5	43,4	9,8	33,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		125,8	146,2	-20,4	0,3	-20,7
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		890,5	869,6	20,8	7,0	13,8
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		495,5	436,6	58,9	5,7	53,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		600,8	496,5	104,3	5,6	98,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		460,3	430,5	29,8	2,0	27,8
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 4 (270). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
		w %		in %		
OGÓŁEM ..... 2005 TOTAL	95,6	4,4	3,8	33,4	99,9	149,7
2010	95,7	4,3	3,8	30,0	104,8	153,3
2012	96,1	3,9	3,4	31,3	107,1	159,0
2013	94,4	5,6	5,1	32,9	105,4	153,7
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	98,6	1,4	0,7	63,2	124,5	172,5
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	94,2	5,8	5,3	31,7	104,6	153,0
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	88,9	11,1	11,0	81,0	190,6	348,1
Przemysł ..... <i>Industry</i>	93,0	7,0	6,5	33,2	106,8	154,9
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	93,9	6,1	5,6	21,7	93,1	151,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	96,8	3,2	2,6	88,7	172,6	189,4
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	96,2	3,8	3,0	39,1	99,0	138,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	96,9	3,1	2,8	21,2	86,7	146,6
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transportation and storage</i>	98,1	1,9	1,5	27,0	121,3	138,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	116,2	-16,2	-16,4	12,2	83,7	100,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities^Δ</i>	97,7	2,3	1,6	79,2	139,0	153,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	88,1	11,9	10,7	127,8	250,8	284,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	82,6	17,4	16,4	75,0	239,4	256,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .... <i>Human health and social work activities</i>	93,5	6,5	6,0	44,5	110,7	124,6

TABL. 5 (271). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy <i>Inventories</i>					Należności krótkoterminowe <i>Short-term dues</i>			Inwestycje krótko- terminowe <i>Short-term investments</i>	Krótko- terminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term inter-period settlements</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
			materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>	produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>					
		w mln zł <i>in mln zł</i>									
OGÓŁEM 2005	14040,7	4494,5	1240,2	678,5	1100,2	1453,3	6242,6	5498,1	3131,0	172,6	
TOTAL											
2010	23011,1	6782,8	1931,5	1082,0	1165,8	2483,8	11226,3	9832,4	4505,5	496,5	
2012	27209,9	8392,1	2172,8	1379,5	1389,4	3329,7	12980,7	11244,0	5349,1	488,0	
2013	29323,1	8492,8	2190,7	1474,0	1456,8	3230,7	13822,3	11786,6	6285,4	722,6	
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	1252,3	206,4	95,8	30,1	36,8	10,0	444,9	337,0	459,1	141,9	
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	28070,8	8286,4	2094,9	1444,0	1420,1	3220,8	13377,4	11449,6	5826,3	580,7	
w tym: <i>of which:</i>											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	75,7	33,5	6,7	3,6	21,7	1,6	23,9	8,4	17,6	0,7	
Przemysł ..... <i>Industry</i>	16844,8	4999,4	1986,9	1198,1	1361,8	384,0	8009,8	7127,2	3605,8	229,8	
w tym: <i>of which:</i>											
przetwórstwo przemysłowe. <i>manufacturing</i>	13236,3	4883,5	1927,8	1195,9	1345,5	346,3	6254,8	5463,5	1905,6	192,4	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	267,0	19,7	13,5	0,8	1,3	3,6	118,3	84,1	125,0	4,0	

a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 12.

a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 12.

TABL. 5 (271). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy <i>Inventories</i>					Należności krótkoterminowe <i>Short-term dues</i>		Inwestycje krótko- terminowe <i>Short- term invest- ments</i>	Krótko- terminowe rozliczenia między- okresowe <i>Short- -term inter- period settle- ments</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from delive- ries and ser- vices^a</i>			
			materiały <i>mate- rials</i>	półpro- dukty i pro- dukty w toku <i>semi- finished pro- ducts and work in pro- gress</i>	pro- dukty gogo- we <i>fini- shed pro- ducts</i>			towary <i>goods</i>		
w mln zł <i>in mln zł</i>										
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	2842,9	507,1	77,9	238,2	46,2	132,4	1230,4	1024,8	801,3	304,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	6950,4	2777,3	76,8	15,9	21,9	2606,6	3108,9	2653,3	1004,1	60,0
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transport and storage</i>	483,8	45,2	18,4	1,4	3,2	21,4	329,4	293,7	94,3	14,9
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	64,8	6,6	1,0	0,7	0,0	4,8	46,2	31,5	7,9	4,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	532,1	17,2	3,0	8,0	-	6,2	207,2	88,5	274,2	33,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	215,7	12,1	1,0	7,4	0,0	3,2	93,2	74,9	96,8	13,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	206,2	11,0	5,6	0,1	0,9	3,9	132,2	115,4	60,2	2,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	88,5	5,3	4,2	0,1	0,6	0,5	47,1	43,3	31,6	4,6

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 12.

^a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 12.

TABL. 6 (272). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nieroz- liczony) wyn- ik finanso- wy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	17746,3	9531,8	5730,1	-1361,0	1714,8
TOTAL	2010	33362,5	12417,4	16541,2	-1659,2	3008,2
	2012	44199,5	13920,9	19810,6	3841,7	3053,1
	2013	49666,0	16853,4	19742,6	3952,3	4847,3
sektor publiczny		3066,9	2804,0	424,1	-354,2	24,3
public sector						
sektor prywatny		46599,1	14049,3	19318,5	4306,5	4822,9
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		151,8	61,6	39,9	0,3	13,9
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		30093,4	7595,0	12193,5	3899,8	3413,5
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		17301,4	5597,1	8536,3	-1469,5	2008,5
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1268,4	1017,2	153,1	-39,9	21,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1328,9	628,4	674,0	-274,2	159,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		7776,5	4576,1	1675,9	163,6	730,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		828,5	779,8	117,6	-126,5	33,6
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		295,0	175,3	12,9	-17,5	-20,7
Accommodation and catering ^Δ						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2513,5	1995,5	348,6	-10,4	13,8
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		805,8	645,8	49,0	4,4	53,2
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		289,0	75,4	85,2	0,4	98,4
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		169,7	97,3	40,0	-8,3	27,8
Human health and social work activities						

TABL. 7 (273). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	6990,6	1036,2	1438,1	1551,0	1221,7
TOTAL	2010	10155,5	657,5	1662,2	2704,8	1867,3
	2012	11415,5	397,1	703,1	2886,1	2158,6
	2013	14394,5	341,1	721,9	2933,2	5242,3
sektor publiczny		2761,4	333,9	719,3	20,2	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		11633,1	7,2	2,7	2913,1	5242,3
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		53,3	4,8	26,2	4,7	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		7196,7	315,2	236,3	1084,7	2058,1
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		5239,5	233,4	146,4	1045,0	1999,1
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		1015,4	68,7	20,5	7,0	1,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		432,5	0,0	182,6	188,6	9,3
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		4185,3	0,9	3,8	828,5	3056,0
<i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		688,6	1,6	233,6	114,0	2,9
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia		157,9	-	-	145,5	7,0
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ						
Obsługa rynku nieruchomości		713,1	-	5,8	438,4	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		629,8	-	8,6	37,4	107,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca		63,4	-	-	49,8	-
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		93,6	18,0	9,9	10,3	-
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (274). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	12613,1	3009,9	2367,2	9603,2	2139,5	5096,5
TOTAL	2010	20314,5	5039,2	2972,4	15275,3	2907,8	8430,5
	2012	23117,4	5782,4	4419,0	17335,0	4517,5	8506,2
	2013	25426,1	6127,2	4966,9	19298,9	4454,5	9427,4
sektor publiczny		1182,4	434,9	276,1	747,5	123,1	278,3
public sector							
sektor prywatny		24243,6	5692,3	4690,8	18551,4	4331,4	9149,1
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		36,1	7,2	7,0	28,9	5,1	8,7
Przemysł		14568,1	3606,0	2992,7	10962,2	2832,2	4335,4
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		11255,3	2419,8	1945,6	8835,5	2699,8	3519,0
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		353,8	205,6	153,4	148,3	41,2	37,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		2303,0	239,5	206,7	2063,4	424,1	1053,1
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5515,6	744,8	631,5	4770,8	839,6	3433,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		603,3	248,8	149,7	354,4	73,1	176,5
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		302,6	237,9	158,6	64,7	16,7	15,0
Accommodation and catering ^Δ							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		897,8	492,9	473,6	404,8	166,2	132,6
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		115,0	36,9	4,8	78,1	5,9	39,4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		110,5	16,7	12,4	93,8	10,3	18,4
Administrative and support service activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		146,1	72,2	66,0	73,8	28,2	24,7
Human health and social work activities							

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła: dla 2005 r. — ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a od 2010 r. — ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 594—596) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes was provided: for 2005 — the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and since 2010 — the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885 with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local self-government entities, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (unified text: Journal of Laws 2013, items 594—596) as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2010 No. 80, item 526 with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local self-government entities budgets as well as revenue and costs of self-government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;

2) dotacje:

- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
- c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
- d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources.

5. Budget revenue of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee,
- c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
- d) funds from other sources for the additional financing of own tasks;

2) appropriated allocations:

- a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
- c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
- d) other allocations, of which appropriated allocations for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities;

3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Expenditure of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- allocations, among others, for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on public debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **self-government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from appropriated allocations for current tasks and appropriated allocations for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1 (275). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG RODZAJÓW**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		<i>Total</i>	<i>Gminas^a</i>	<i>Cities with powiat status</i>	<i>Powiats</i>	<i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5129497,6	3062213,0	864112,6	895304,6	307867,4
TOTAL	2010	9118165,0	5157084,3	1471656,1	1602409,5	887015,1
	2012	9221089,5	5168937,3	1665190,9	1515361,9	871599,4
	2013	9848188,5	5253709,9	1793170,6	1659084,2	1142223,8
Dochody własne		3349732,9	1984808,0	802298,4	364462,6	198163,9
<i>Own revenue</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Udziały w podatku dochodowym		1365733,2	690483,9	328409,6	186949,4	159890,3
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		188814,2	33138,6	27113,8	6890,9	121670,9
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		1176919,0	657345,2	301295,9	180058,5	38219,4
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		778686,6	596992,7	181693,9	-	-
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		88017,8	85367,2	2650,6	-	-
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		42326,6	33141,2	9185,4	-	-
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		42411,2	29234,1	13177,1	-	-
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbową		17154,5	10308,7	6845,8	-	-
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		226322,5	138665,0	68416,9	13126,8	6113,8
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		79692,9	49796,2	18865,0	9054,6	1977,0
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań po - zyskane z innych źródeł		86289,5	51126,4	27900,7	7066,1	196,3
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (275). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem..... Total allocations	2959031,1	1287176,7	446856,3	564354,7	660643,4
Dotacje celowe ..... Appropriated allocations	1663219,5	962256,6	196983,6	376621,5	127357,8
z budżetu państwa ..... from state budget	1544825,3	919830,6	184862,0	323053,9	117078,8
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej ..... for government administration tasks	1080704,9	649359,6	127847,9	204638,7	98858,7
własne ..... own tasks	460146,6	268647,6	55919,8	118042,9	17536,3
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej ..... realized on the basis of agreements with government administration entities	3973,9	1823,4	1094,3	372,3	683,9
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego ..... received for tasks realized on the basis of self- government agreements	58855,8	23462,0	8227,1	24120,1	3046,6
otrzymane z państwowych funduszy celowych .. received from state appropriated funds	25812,6	14419,7	3523,5	4655,3	3214,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na do- finansowanie własnych zadań..... for financial assistance between local self-gover- ment entities for additional financing of own tasks	33725,9	4544,3	371,0	24792,3	4018,3
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b ..... Allocations from paragraphs 200 and 620 ^b	1295811,6	324920,1	249872,6	187733,2	533285,6
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... General subsidy from state budget	3539424,6	1981725,2	544015,9	730267,0	283416,5
w tym część oświatowa ..... of which educational part	2450539,1	1357265,8	496095,4	546981,7	50196,2

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (276). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY DIVISIONS IN 2013*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	9848188,5	5253709,9	1793170,6	1659084,2	1142223,8
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	125484,4	57253,1	116,8	6480,9	61633,6
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	3352,2	621,9	-	2501,9	228,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, wodę	30074,0	29800,2	273,8	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	695744,6	81867,3	268522,5	124553,2	220801,6
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	277653,2	158272,4	71470,5	43199,3	4711,0
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	41500,1	4742,4	5908,4	29571,0	1278,3
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	86902,6	35904,4	17310,5	30115,2	3572,5
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa	127478,1	6571,9	39773,0	81133,2	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	2542263,1	1585473,8	587033,9	209129,8	160625,6
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal perso- nality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	3949922,6	2007136,4	551867,7	740193,5	650725,0
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	232813,4	118421,8	40130,0	73733,2	528,4
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	104495,6	733,2	8250,2	92864,8	2647,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1095879,1	803233,4	141526,8	141784,2	9334,7
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	94547,8	9181,2	12467,1	57231,6	15667,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	59140,6	46187,9	5645,5	7229,3	77,9
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	181523,6	160786,1	15449,7	4767,6	520,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	51926,8	31784,7	11591,3	4431,6	4119,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	60031,0	49384,7	9990,6	645,2	10,5
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (277). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2005	5182183,1	3042523,1	920802,4	904696,9	314160,7
TOTAL	2010	9865856,8	5659683,2	1571777,9	1654700,1	979695,6
	2012	9359793,5	5140381,2	1766907,4	1561504,3	891000,6
	2013	9805039,2	5240233,9	1813130,7	1639473,3	1112201,3
Wydatki bieżące		7682304,7	4365317,0	1403658,0	1354083,2	559246,5
Current expenditure						
w tym: <i>of which:</i>						
Dotacje		742743,6	287285,1	135194,4	93373,8	226890,3
<i>Allocations</i>						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		28444,6	25249,1	2733,5	462,0	-
<i>of which for self-government budgetary establishments</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1058421,2	849512,7	131659,5	65472,0	11777,0
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5737165,6	3155383,0	1099218,9	1177776,1	304787,6
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
wynagrodzenia		3236022,1	1796075,4	612338,0	686178,1	141430,6
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe		2928578,8	1624159,6	556811,4	618339,1	129268,7
<i>of which personal</i>						
pochodne od wynagrodzeń ^b		607549,7	352911,3	108525,8	120476,3	25636,3
<i>derivatives of wages and salaries^b</i>						
zakup materiałów i usług		1460210,6	783036,9	312474,0	245540,5	119159,2
<i>purchase of materials and services</i>						
wydatki na obsługę długu		128404,4	63826,2	33011,5	16845,4	14721,3
<i>expenditures on debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		2122734,5	874916,9	409472,7	285390,1	552954,8
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2104466,9	870866,7	397774,3	285190,1	550635,8
<i>Of which investment expenditure^c</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund and contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (278). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	9805039,2	5240233,9	1813130,7	1639473,3	1112201,3
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	175647,8	85455,5	664,9	6485,7	83041,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	39365,0	596,4	-	2500,4	36268,2
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	60506,5	59517,7	552,6	54,9	381,3
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1430970,4	307002,1	361167,1	228325,1	534476,1
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	226686,7	151484,5	41672,1	32972,8	557,3
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	63627,8	16902,9	15179,0	25891,9	5654,0
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	854318,6	484469,3	124407,3	154527,1	90914,9
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	179948,8	47822,4	48870,9	82162,9	1092,6
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	129283,0	64017,8	33653,9	16890,0	14721,3
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	17831,3	8648,0	8163,6	1019,7	-
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	3306754,0	2049106,0	611569,8	552417,9	93660,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	199521,2	26052,0	21036,0	101613,1	50820,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1402471,5	962530,9	221748,4	202925,2	15267,0
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	175776,8	17740,4	27469,2	95784,4	34782,8
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	260430,5	83409,8	65550,4	103802,1	7668,2
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	582792,1	456950,2	120813,4	4141,1	887,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	320790,3	193649,8	53577,7	10436,7	63126,1
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	201087,5	151878,1	40127,1	5085,5	3996,8
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (279). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
Przychody	2012	234061,5	213213,0	118,6	20729,9	-
Revenue						
	2013	193956,8	178612,4	14590,8	753,6	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		130433,5	120033,5	10379,8	20,2	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		27062,7	23867,1	2733,5	462,0	-
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>						
Koszty	2012	241525,2	220878,7	119,7	20526,8	-
Costs						
	2013	202426,7	184043,9	17581,4	801,4	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi		74440,4	70705,6	3567,4	167,4	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		743,1	625,8	117,3	-	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłaty nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		596,0	256,0	340,0	-	-
<i>Surplus payments to local self-government enti- ties budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji i działów według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections and divisions according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych od 1999 r. poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o ra-

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. *The value of investment outlays since 1999 incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since

chunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII 2013 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

4. Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 XII 2013 is understood as:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
- *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
- *after 1 I 1995 – the purchase of manufacturing value at current prices;*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

3. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

4. The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (280). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	10288,7	12565,1	12013,0
TOTAL			
sektor publiczny	5524,9	6727,2	5728,6
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	4763,7	5837,9	6284,4
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	181,4	330,7	257,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	3065,5	3851,6	3856,7
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	34,6	30,3	25,0
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	1539,1	2433,2	2178,0
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	788,5	914,8	1193,5
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	703,4	473,4	460,2
<i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>			
Budownictwo	220,7	178,5	184,3
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	721,5	784,9	596,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2757,6	4296,8	3565,8
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	172,7	124,7	181,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	87,5	111,1	81,9
<i>Information and communication</i>			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 1 (280). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	60,8	63,6	51,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	1246,4	1255,0	1796,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	121,7	168,1	85,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	42,3	31,9	40,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	351,4	251,5	364,7
Edukacja ..... <i>Education</i>	574,1	437,3	340,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	300,8	316,8	280,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	353,6	343,2	309,4
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	30,8	19,5	18,9

^a Według lokalizacji inwestycji.^a According to investment location.

TABL. 2 (281). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	4133,0	5795,1	5277,9
TOTAL			
sektor publiczny	1315,7	1764,0	1304,8
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2817,1	4031,3	3973,0
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	52,6	184,5	113,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	2329,0	3523,6	3445,0
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	31,2	24,4	13,9
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	1416,9	2355,9	2081,3
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	778,9	905,4	1165,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ	102,0	237,9	184,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remedi- ation activities</i>			
Budownictwo	170,4	100,4	84,2
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	563,0	634,8	495,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	295,3	565,8	493,6
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,4	109,8	144,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	61,2	102,4	62,1
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57,5	50,6	48,7
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	128,3	93,5	105,0
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	78,8	118,2	21,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17,1	15,0	18,2
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	20,1	8,0	13,5
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	210,3	248,6	203,7
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	72,1	36,6	27,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	8,9	3,3	1,5
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (282). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	2891,9	1151,5	1441,5	287,0
TOTAL	2012	4005,5	1532,8	2169,6	273,9
	2013	3952,7	1471,0	2156,6	285,2
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	108,3	94,6	8,5	2,9	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	2585,1	683,5	1770,0	96,8	
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	11,0	0,6	9,4	0,8	
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	1903,3	527,6	1289,4	81,2	
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	536,9	60,4	443,9	3,2	
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	133,8	94,9	27,3	11,6	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	85,8	29,7	39,0	16,7	
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	428,7	202,0	123,8	101,2	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	141,0	95,9	13,5	31,5	
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	137,1	115,5	20,7	0,8	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	64,9	8,1	38,4	18,5	
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23,0	10,3	12,2	0,2	
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	89,3	81,5	7,0	0,7	
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	23,8	4,8	12,2	6,6	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17,1	6,4	9,2	1,4	
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	13,5	8,6	3,3	1,6	
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	203,5	112,6	86,4	4,5	
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	30,2	17,5	11,2	1,5	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	1,5	0,0	1,2	0,3	
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (283). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	109173,1	122317,4	134304,9
TOTAL			
sektor publiczny	45224,8	49529,5	56269,3
public sector			
sektor prywatny	63948,3	72787,9	78035,6
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6314,0	6732,2	6904,5
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	36122,5	38113,4	41729,5
Industry			
górnictwo i wydobywanie	3411,4	3283,2	4228,5
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	21291,3	23317,1	25176,7
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6498,9	5516,9	5960,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ	4920,9	5996,3	6363,7
water supply; sewerage, waste management and remedi- ation activities			
Budownictwo	1819,2	2854,0	2535,6
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5021,3	6311,2	6715,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	18961,8	22665,2	27791,9
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	570,4	750,7	896,5
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	2412,5	2036,2	1933,0
Information and communication			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 4 (283). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	582,8	647,2	680,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	22982,9	25363,5	27079,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	915,6	910,7	1015,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	299,7	880,5	763,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4528,4	3955,3	4245,2
Edukacja ..... <i>Education</i>	4000,8	5182,5	5447,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	2794,2	3439,2	3824,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1629,4	2219,1	2465,0
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	217,5	256,3	276,2

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (284). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	48532,5	53462,3	57375,6
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	883,6	1123,0	1218,0
Przemysł <i>Industry</i>	32242,1	33438,5	36790,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	3383,8	3234,9	4168,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	20531,4	22400,0	24163,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6332,8	5311,6	5735,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>	1994,1	2492,0	2722,9
Budownictwo <i>Construction</i>	1311,8	2162,9	1749,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3523,2	4568,0	4818,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1275,0	1587,2	1702,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	377,5	506,4	634,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2260,6	1848,3	1731,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	526,7	580,0	610,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2575,5	2934,3	3180,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	538,0	467,2	487,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	180,2	718,4	566,9
Edukacja <i>Education</i>	185,0	258,5	263,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2103,6	2561,0	2878,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	508,3	668,2	700,4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	40,2	39,7	43,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)” wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.), który zastąpił obowiązujący do 31 VIII 2014 r. „Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)”.

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadków użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts (ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013) which replaced the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995), applied up to 31 VIII 2014.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equip-

telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób

ment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

*7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

***8. Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.*

***9. Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) as well as other current transfers.*

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

***10. Data grouping by voivodships and subregions** according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors* are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution*

uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” oraz działalności nielegalnej. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach działalności nielegalnej ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public corporations and non-profit institutions which meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector.*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the “hidden economy” and illegal activity is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work primarily within the service activity (including people providing sexual services).*

Within illegal activities there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of drugs as well as smuggling of cigarettes.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010-2011 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu wdrożenia metodologii ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych i poszerzenia zakresu danych administracyjnych zastosowanych w obliczeniach.

Kluczowe zmiany wprowadzone przez ESA 2010 mające wpływ na kategorie obliczane w rachunkach regionalnych dotyczą:

- 1) rejestrowania w nakładach brutto na środki trwałe, a nie w zużyciu pośrednim, wydatków na prace badawczo-rozwojowe i wydatków na małe narzędzia we wszystkich sektorach instytucjonalnych oraz wydatków na systemy uzbrojenia w sektorze instytucji rządowych i samorządowych,
- 2) uwzględnienia w nadwyżce operacyjnej brutto wyceny produkcji na własne cele finalne dla producentów rynkowych,
- 3) alokacji części produkcji globalnej banku centralnego – Narodowego Banku Polskiego, tj. prowizji i opłat, z sektora instytucji finansowych do zużycia pośredniego pozostałych sektorów instytucjonalnych,
- 4) uszczegółowienia kryteriów klasyfikacji jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- 5) uwzględnienia szacunku produkcji globalnej jednostek pomocniczych.

Kluczowe zmiany wynikające z zaleceń Komisji Europejskiej dotyczą:

- 1) doprecyzowania metody obliczania produkcji globalnej sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji finansowych (zakłady ubezpieczeń i otwarte fundusze emerytalne – OFE) oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych,
- 2) uwzględnienia działalności nielegalnej w zakresie prostytucji (działalność sutenerska), produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Wdrożenie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej – ESA 2010 do polskich rachunków narodowych. Zmiany metodologiczne oraz ich wpływ na główne agregaty makroekonomiczne” z dnia 29 IX 2014 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.

13. Data from the regional accounts for the years 2010-2011 were changed in relation to previously published data on account of implementing the ESA 2010 methodology, applying the European Commission's recommendations as well as updating source data and extending the range of administrative data applied in the calculations.

Key changes introduced by the ESA 2010, influencing categories compiled in the regional accounts concern:

- 1) registration in the gross fixed capital formation, not in the intermediate consumption, of research and development expenditure and small tools expenditure in all institutional sectors and weapon systems expenditure in the general government sector,
- 2) inclusion of the valuation of the output for own final use for market producers in the gross operating surplus,
- 3) allocation of part of the output of the central bank – the National Bank of Poland, i.e., commission and fee, from the financial corporations sector to the intermediate consumption of other institutional sectors,
- 4) clarification of classification criteria of public units to the general government sector,
- 5) inclusion of estimate of the ancillary units' output.

Key changes resulting from the European Commission's recommendations concern:

- 1) clarification of methods of calculating output of the general government sector, the financial corporations sector (insurance companies, open pension funds) and the non-profit institutions serving households sector,
- 2) including illegal activity in the scope of prostitution (pimp's activity), production and trade of drugs and smuggling of cigarettes.

14. Detailed description of the changes, implemented in the national accounts, can be found in the CSO news release „Wdrożenie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej – ESA 2010 do polskich rachunków narodowych. Zmiany metodologiczne oraz ich wpływ na główne agregaty makroekonomiczne” of 29 IX 2014, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.

15. Dane na 1 mieszkańca za lata 2010-2012 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

16. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2012 r.”.

15. *Data per capita for the years 2010-2012 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the National Population and Housing Census 2011.*

16. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2012”.*

Uwaga do tablic 1–3

Dane za lata 2010–2011 skorygowano.

Note to tables 1–3

Data for 2010–2011 have been adjusted.

TABL. 1 (285). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	55218	60147	62448	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	48632	52870	55337	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: <i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw	22541	25057	26247	46,4	47,4	47,4
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych <i>general government</i>	9629	10053	10360	19,8	19,0	18,7
gospodarstw domowych	15158	16248	17278	31,2	30,7	31,2
<i>households</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ryba- ctwo	860	1081	1045	1,8	2,0	1,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	12995	14713	15607	26,7	27,8	28,2
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	10816	12252	12997	22,2	23,2	23,5
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	3985	4499	4481	8,2	8,5	8,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ^Δ	13889	14666	15780	28,6	27,7	28,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accomodation and catering^Δ; information and communication^Δ</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	4330	4674	4516	8,9	8,8	8,2
Pozostałe usługi ^Δ	12573	13237	13908	25,9	25,0	25,1
<i>Others activities^Δ</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	25958	28267	29333	x	x	x
PER CAPITA in zł						

^Δ Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 28-29.^Δ See general notes, item 2 on page 28-29.

TABL. 2 (286). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	105385	117248	119953	Gross output
Zużycie pośrednie	56753	64378	64617	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48632	52870	55337	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	21893	23325	24106	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	26662	29508	31104	Gross operating surplus

TABL. 3 (287). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	38873	41365	43619	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18274	19440	20489	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	38831	41195	43050	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18255	19360	20222	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

*The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.*

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

TABL. 1 (288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	139059	152618	155034	159627	TOTAL
sektor publiczny	6076	6086	6096	6028	public sector
sektor prywatny	132983	146532	148938	153599	private sector
Według wybranych form prawnych:					By selected legal forms:
przedsiębiorstwa państwowe	10	2	2	2	state owned enterprises
spółki	16273	17082	18568	19892	companies
w tym:					of which:
handlowe	5822	7452	8660	9513	commercial
cywilne	10320	9495	9769	10235	civil
spółdzielnie	779	731	772	799	cooperatives
fundacje	172	256	306	342	foundations
stowarzyszenia i organizacje społeczne	4059	5610	6104	6318	associations and social organizations
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	108430	118618	118107	120954	natural persons conducting economic activity
Według liczby pracujących:					By the number of employed persons:
9 i mniej	131666	144429	147644	152333	9 and less
10-49	6065	6757	5918	5824	10-49
50-249	1119	1230	1268	1276	50-249
250 i więcej	209	202	204	194	250 and more

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON**REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki <i>partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>			
				razem total	w tym <i>of which</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>								
OGÓŁEM 2005	139059	30629	10	5822	34	739	10320	779	108430		
TOTAL 2010	152618	34000	2	7452	20	974	9495	731	118618		
2012	155034	36927	2	8660	13	1157	9769	772	118107		
2013	159627	38673	2	9513	12	1308	10235	799	120954		
w tym: <i>of which:</i>											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3404	553	-	103	1	14	87	131	2851		
Przemysł ..... <i>Industry</i>	16372	3634	1	2094	4	320	1341	74	12738		
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	15444	3098	-	1726	3	295	1289	72	12346		
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	482	277	1	143	-	9	20	-	205		
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	19955	1830	1	924	-	92	793	91	18125		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	44025	7822	-	3213	2	594	4400	192	36203		
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	10577	871	-	390	1	85	452	6	9706		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4542	907	-	224	1	31	571	23	3635		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 2 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
Informacja i komunikacja ... <i>Information and communication</i>	3587	669	-	469	1	19	193	5	2918
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	4284	371	-	215	-	5	94	51	3913
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	4223	3222	-	370	-	33	176	173	1001
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12620	1596	-	737	-	55	713	13	11024
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3512	973	-	275	-	38	665	15	2539
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1926	1923	-	4	-	-	-	-	3
Edukacja..... <i>Education</i>	6800	4402	-	97	-	7	113	7	2398
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8878	1097	-	297	2	5	342	10	7781
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3510	2398	-	52	-	3	128	3	1112
Pozostała działalność usługowa	11410	6403	-	49	-	7	167	5	5007

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (290). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
OGÓŁEM 2005	5822	4680	238	4442	1142	1056	17
TOTAL 2010	7452	5876	238	5638	1576	1341	134
..... 2012	8660	6929	249	6680	1731	1383	203
..... 2013	9513	7647	243	7404	1866	1400	247
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	103	100	1	99	3	2	1
Przemysł..... <i>Industry</i>	2094	1807	103	1704	287	235	34
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	1726	1468	91	1377	258	218	26
Budownictwo..... <i>Construction</i>	924	792	27	765	132	93	33
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3213	2395	46	2349	818	701	99
Transport i gospodarka magazynowa ... <i>Transportation and storage</i>	390	306	9	297	84	75	7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	224	187	1	186	37	31	6
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	469	437	15	422	32	21	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	215	147	3	144	68	40	4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	370	285	8	277	85	55	17
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	737	612	18	594	125	60	21
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	275	235	-	235	40	23	8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4	4	-	4	-	-	-
Edukacja..... <i>Education</i>	97	86	-	86	11	10	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	297	164	3	161	133	45	7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	52	48	9	39	4	2	1
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	49	42	-	42	7	7	-

^a W województwie podkarpackim wśród spółek osobowych zarejestrowane były spółki partnerskie: w 2005 r. — 68, w 2010 r. — 91, w 2012 r. — 99, w 2013 r. — 110.

^a In Podkarpackie Voivodship there were 68 professional partnerships registered in 2005, 91 in 2010, 99 in 2012 and 110 in 2013.

TABL. 4 (291). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		spółki companies								
		razem total	w tym of which					cywilne civil law partnerships		spółdzielnie co-operatives
			handlowe companies							
			razem total	w tym of which		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
akcyjne joint stock										
OGÓŁEM 2005	9962	714	330	4	254	371	1	8293		
TOTAL 2010	15855	891	538	6	454	352	8	14157		
..... 2012	14115	1025	722	6	614	299	37	11643		
..... 2013	15314	1705	919	4	769	781	38	12934		
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	213	11	8	-	7	2	5	197		
Przemysł..... <i>Industry</i>	1464	192	160	1	138	28	3	1269		
w tym przetwórstwo przemysłowe... <i>of which manufacturing</i>	1359	131	104	1	85	27	3	1225		
Budownictwo..... <i>Construction</i>	2393	93	77	1	63	16	3	2296		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3889	344	238	-	215	106	5	3539		
Transport i gospodarka magazynowa .... <i>Transportation and storage</i>	967	54	42	-	36	12	1	912		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	517	38	19	-	17	19	7	468		
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	473	71	59	1	56	12	-	402		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	459	64	59	-	32	5	-	394		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	182	46	36	-	30	10	-	78		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1258	135	107	1	82	28	1	1120		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	1040	557	50	-	41	507	4	478		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	7	-	-	-	-	-	-	1		
Edukacja..... <i>Education</i>	596	29	23	-	22	6	4	337		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.... <i>Human health and social work activities</i>	605	39	25	-	16	14	4	538		
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	281	15	6	-	5	9	1	190		
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	970	17	10	-	9	7	-	715		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (292). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			spółki companies			cywilne civil law partner ships	spółdzielnie co-operatives		
			w tym of which		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
			handlowe companies	w tym of which					
razem total	razem total	akcyjne joint stock	razem total	razem total	razem total	razem total	razem total		
OGÓŁEM	2005	9520	514	88	5	63	413	11	8827
TOTAL	2010	8334	296	104	3	68	192	7	7911
	2012	9912	270	98	1	60	171	4	9413
	2013	10519	386	109	4	64	277	9	9875
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing		179	6	2	-	2	4	3	169
Przemysł		939	39	22	1	14	17	2	886
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		900	35	18	-	12	17	2	863
Budownictwo		1754	21	7	1	4	14	-	1733
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3593	104	35	-	17	69	2	3487
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa ... Transportation and storage		753	16	7	1	3	9	-	736
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		406	25	5	-	3	20	-	380
Accommodation and catering ^Δ									
Informacja i komunikacja		199	14	7	-	4	7	-	185
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		356	9	6	-	3	3	1	346
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		67	6	2	-	2	4	1	59
Real estate activities									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		706	94	9	1	6	85	-	606
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		253	7	1	-	1	6	-	246
Administrative and support service activities									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		10	-	-	-	-	-	-	-
Public administration and defence; compulsory social security									
Edukacja		411	11	1	-	1	10	-	233
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.... Human health and social work activities		249	18	4	-	3	14	-	223
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		144	7	1	-	1	6	-	124
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa		500	9	-	-	-	9	-	462
Other service activities									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)

Stan w dniu 31 XII 2013 r.

DIVISION OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)

As of 31 XII 2013

Liczba powiatów, liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

21; 4
5,5%

*Number of powiats, number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %*

Podregiony (NTS 3):

Subregions (NTS 3):

33 — krośnieński

Powiaty Powiats (NTS 4)

bieszczadzki	(3)
brzozowski	(6)
jasielski	(10)
krośnieński	(10)
leski	(5)
sanocki	(8)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

Krosno	(1)
--------	-----

34 — przemyski

Powiaty Powiats (NTS 4)

jarosławski	(11)
lubaczowski	(8)
przemyski	(10)
przeworski	(9)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

Przemysł	(1)
----------	-----

35 — rzeszowski

Powiaty Powiats (NTS 4)

kolbuszowski	(6)
łańcucki	(7)
ropczycko- sędziszowski	(5)
rzeszowski	(14)
strzyżowski	(5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

Rzeszów	(1)
---------	-----

36 — tarnobrzесki

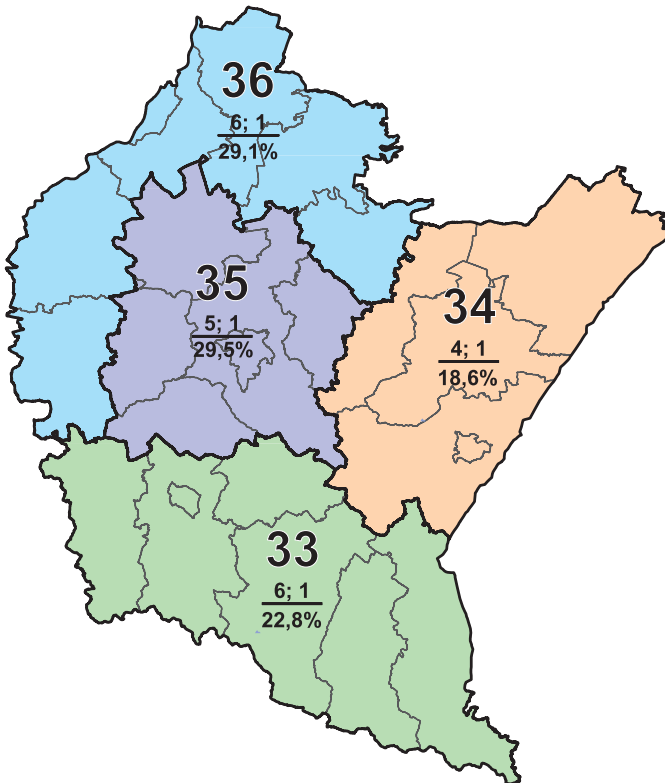
Powiaty Powiats (NTS 4)

dębicki	(7)
leżajski	(5)
mielecki	(10)
niżański	(7)
stalowowski	(6)
tarnobrzесki	(4)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)

City with powiat status (NTS 4)

Tarnobrzeg	(1)
------------	-----

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in brackets.

^a Odpowiednio dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.

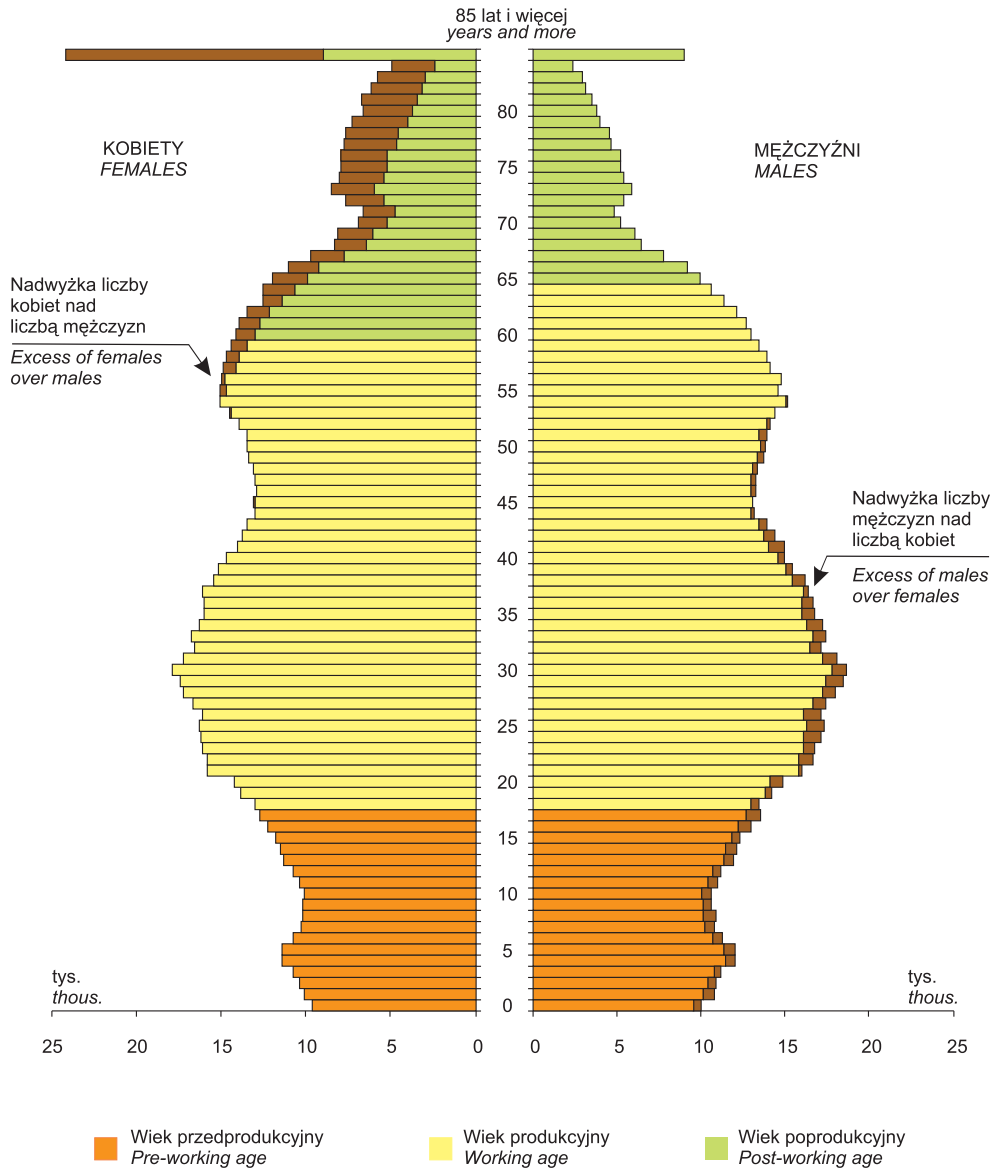
^a *Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.*

LUДНОŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2013

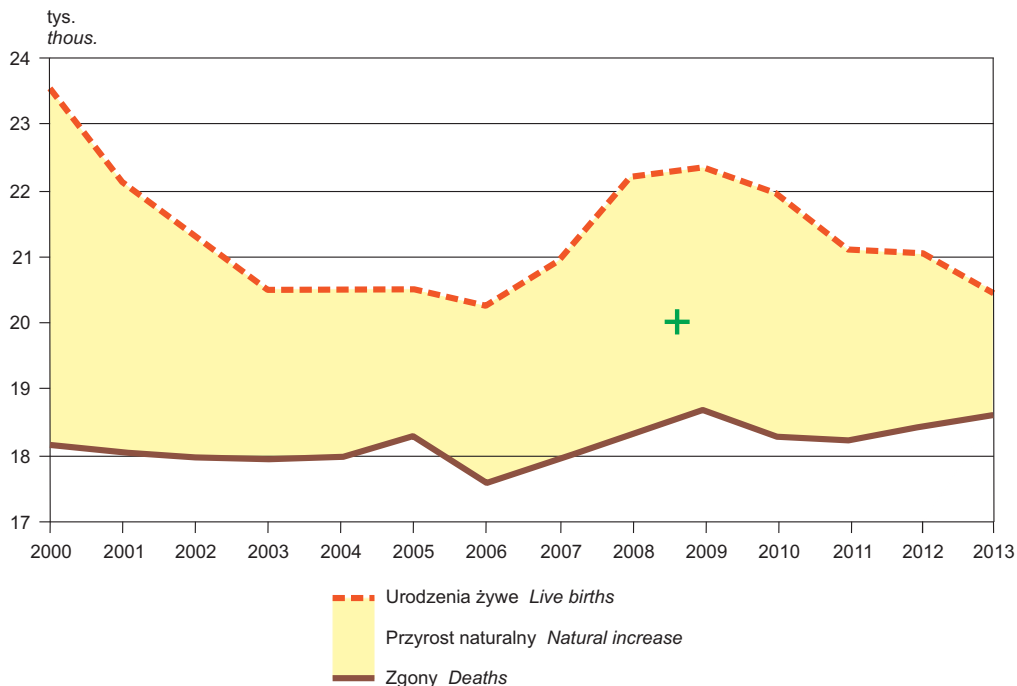
As of 31 XII

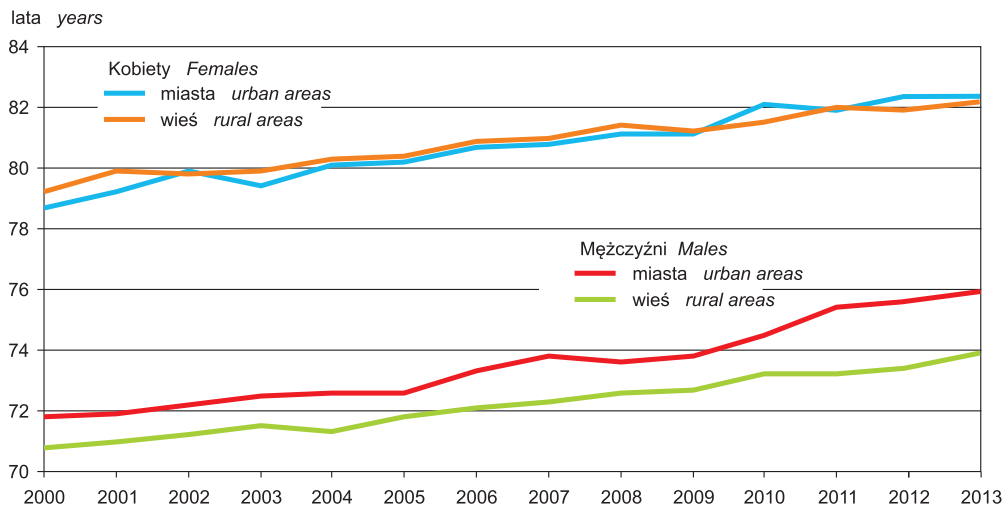
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

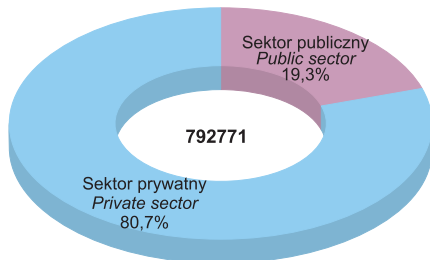
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2013

As of 31 XII

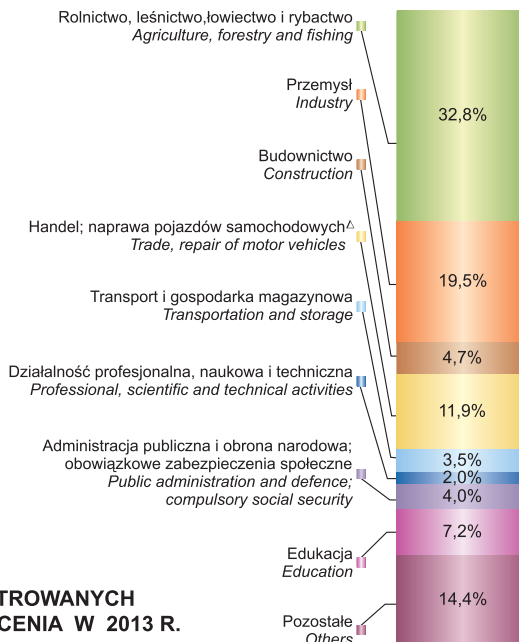
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie - dane szacunkowe.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

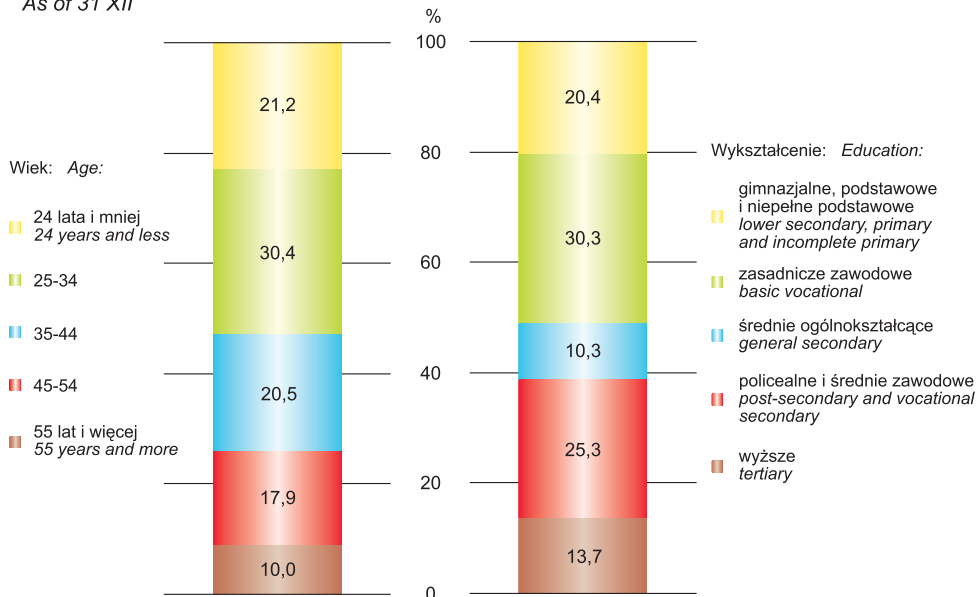

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2013 R.

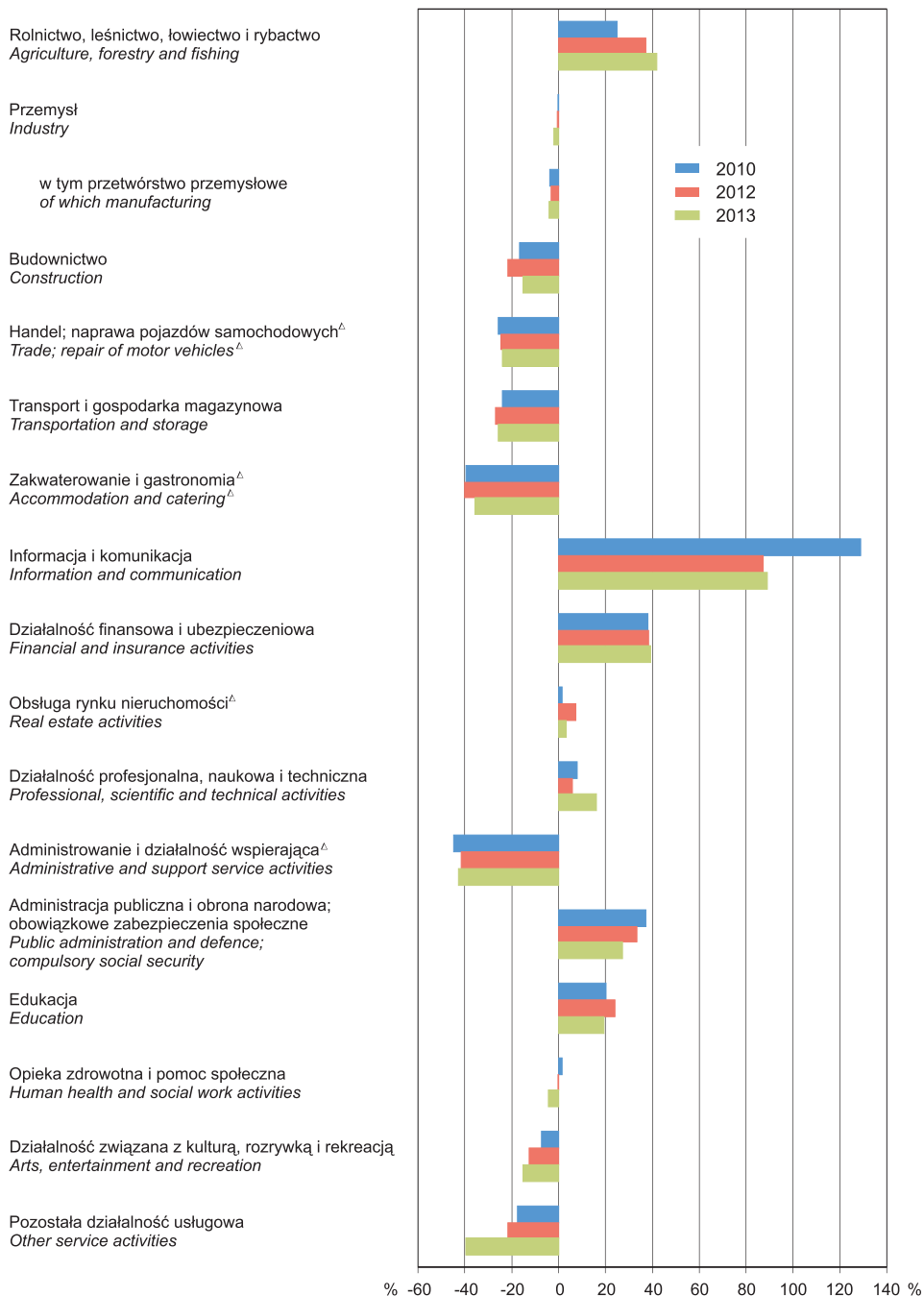
Stan w dniu w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2013

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

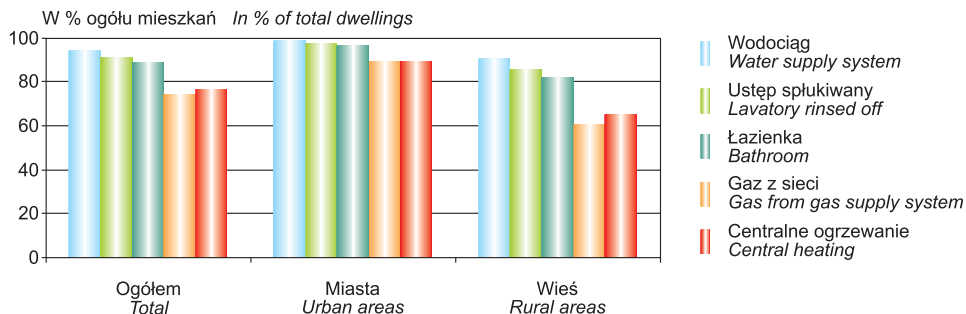
^a Concern monthly gross wages and salaries.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

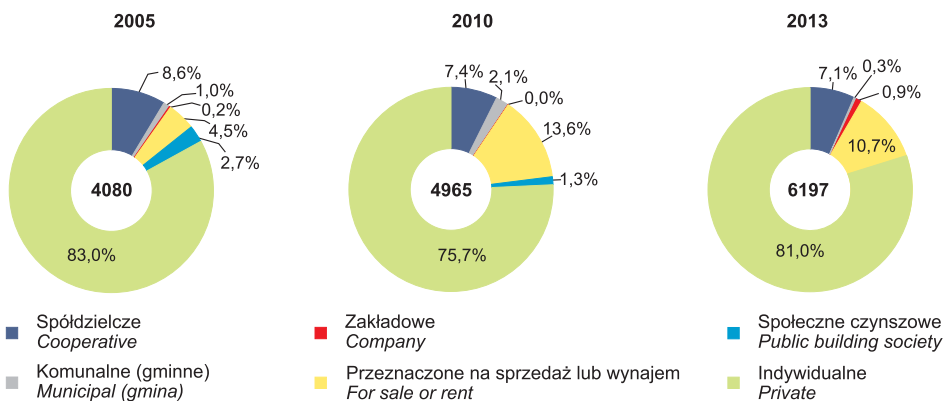
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2013

As of 31 XII

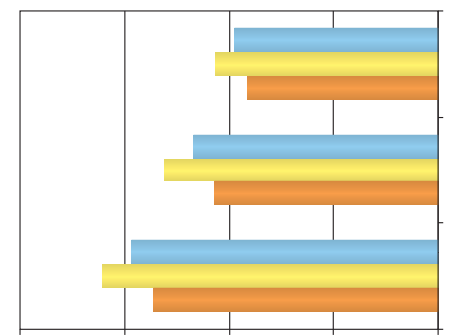

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

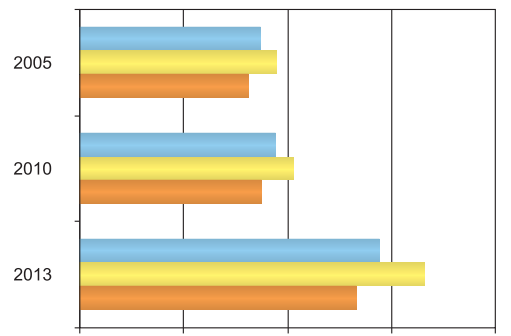
DWELLINGS COMPLETED

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

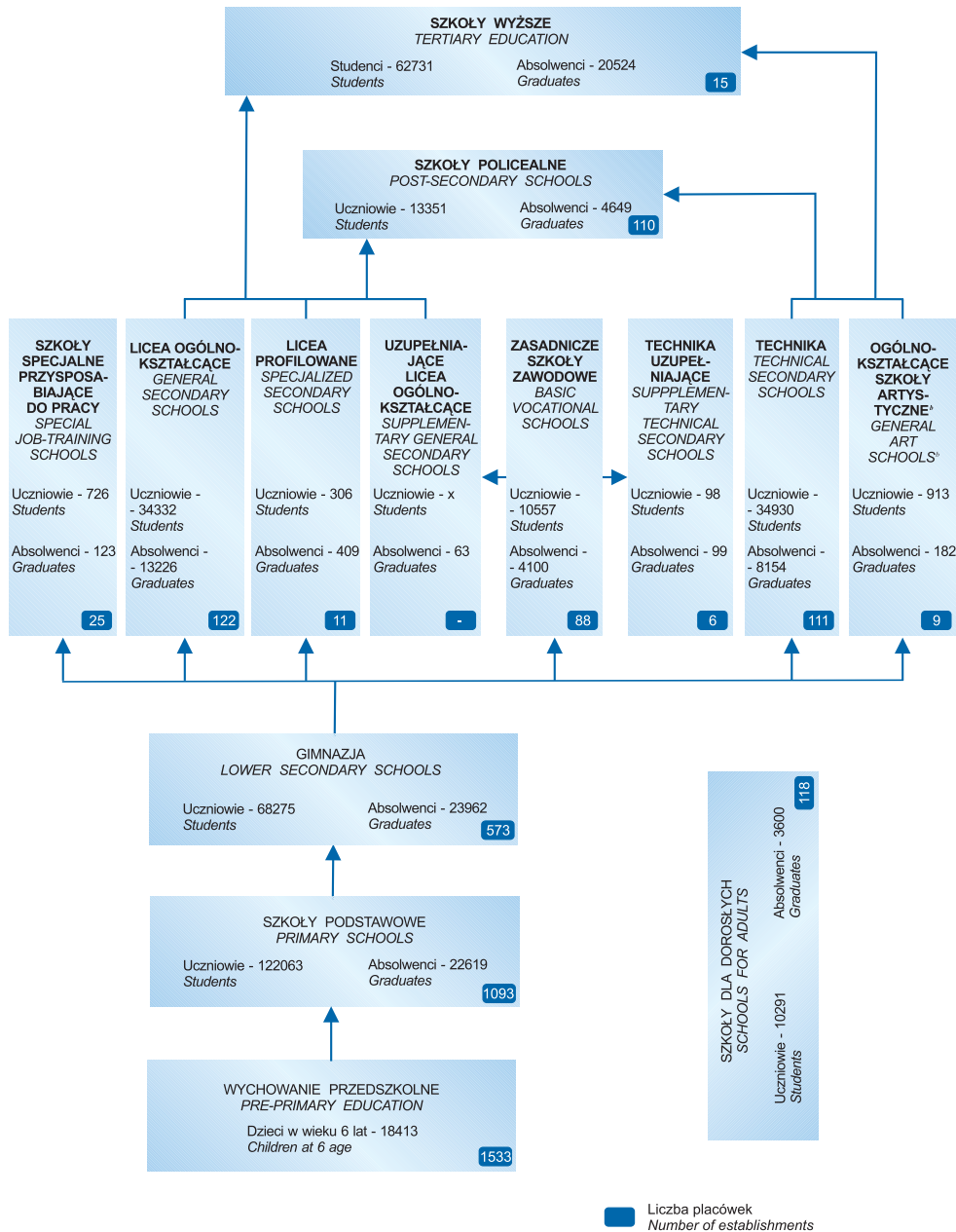

Ogółem
Total

Miasta
Urban areas

Wieś
Rural areas

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2013/2014^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2013/2014 SCHOOL YEAR^a

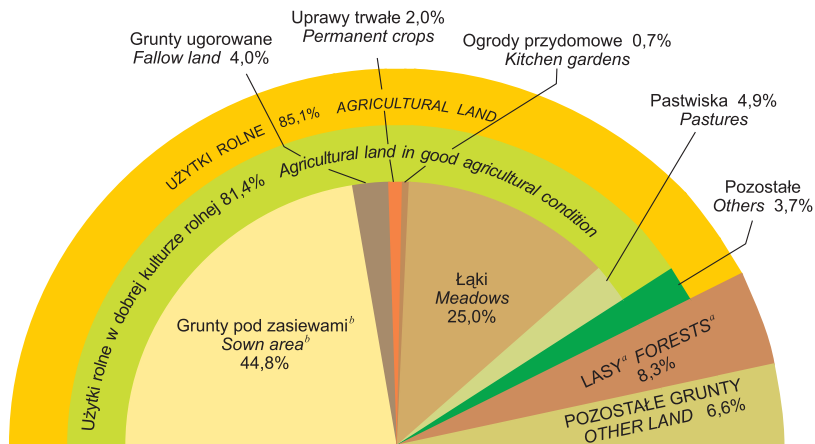
^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2012/2013. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the 2012/2013 school year. ^b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2013

As of June

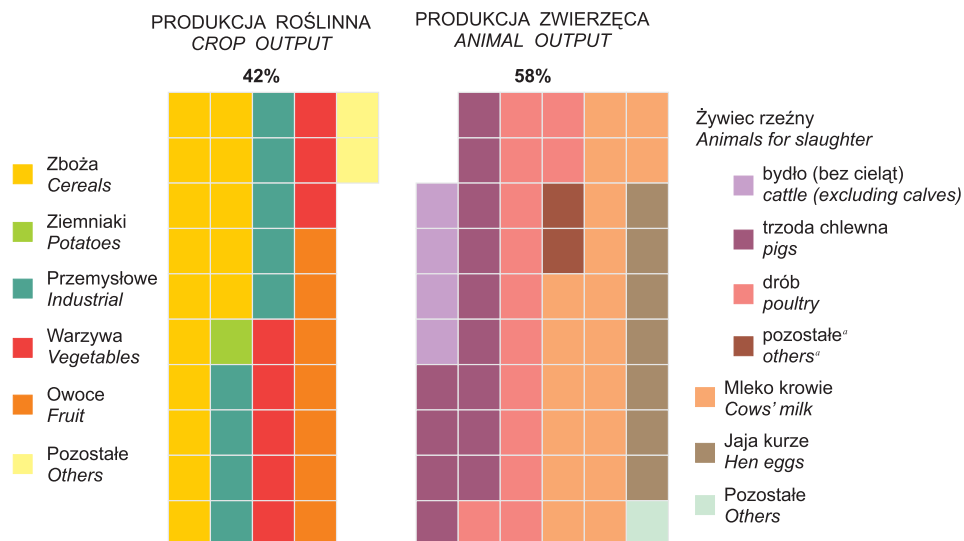

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2012 R. (ceny stałe)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2012 (constant prices)

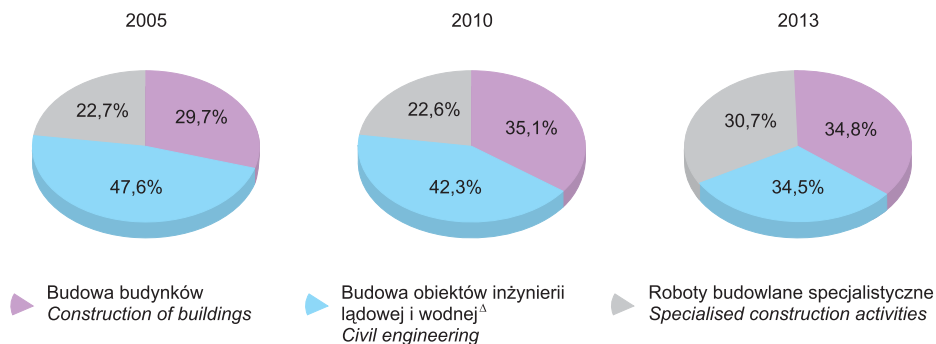

^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

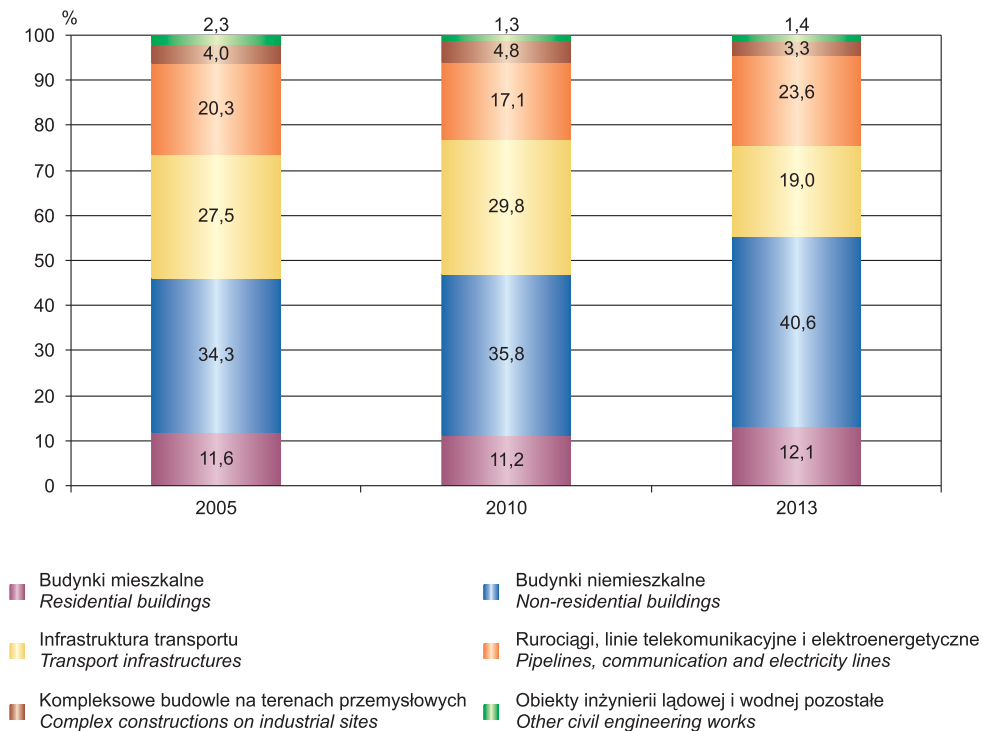
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
 BY DIVISIONS

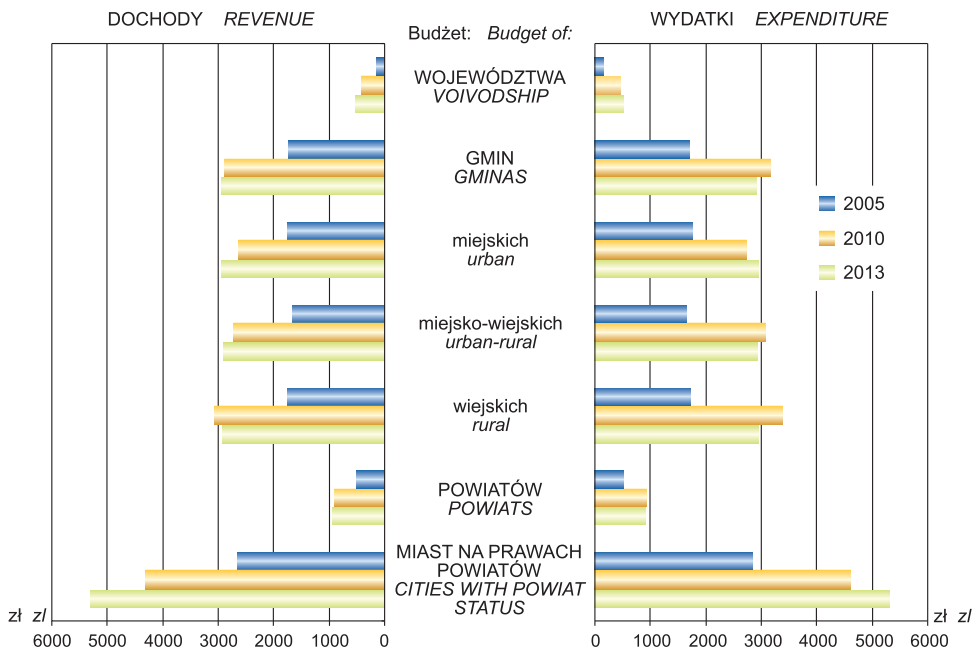
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^aWykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^aRealized by enterprises which have a seat of board in Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation.

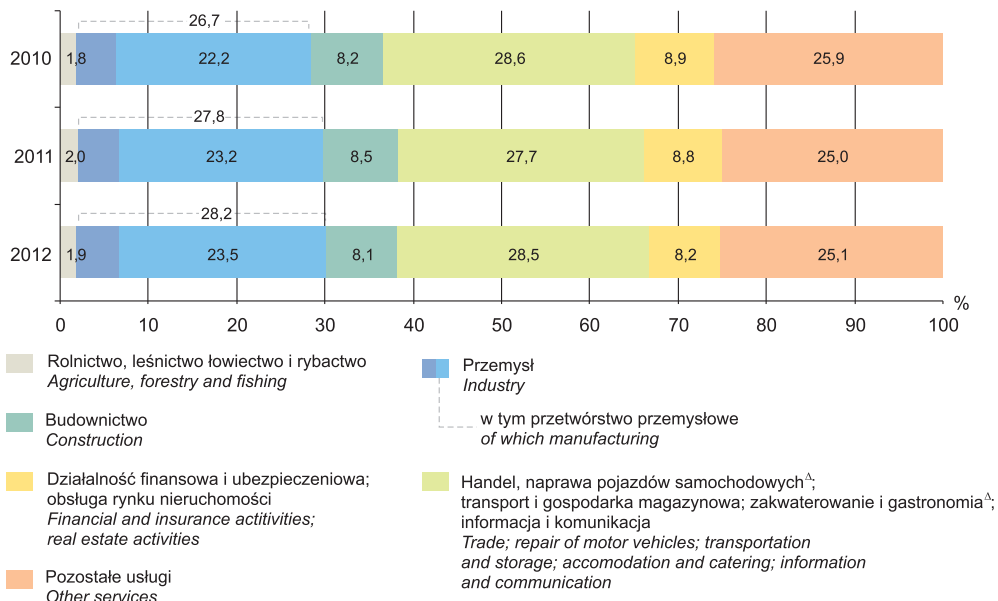
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

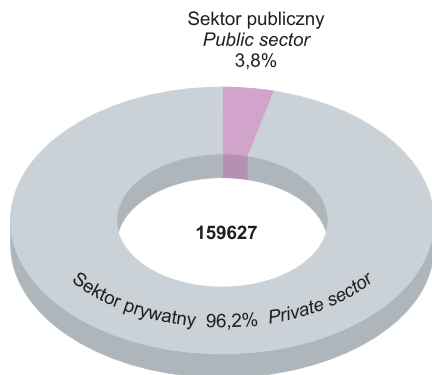
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2013 R.

Stan w dniu 31XII

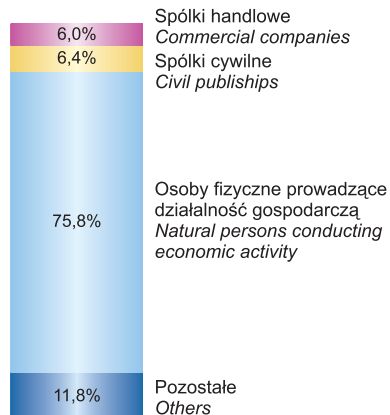
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2013

As of 31 XII

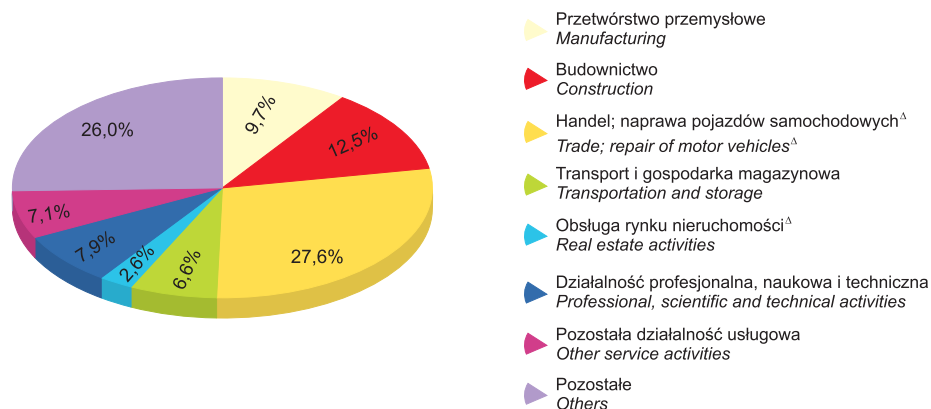
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^aBez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^ΔExcluding persons tending private farms in agriculture.